

Народна банка на Република Македонија

**Квартален извештај
јули, 2009**

СОДРЖИНА

Вовед	3
I. Макроекономски движења	6
1.1. Меѓународно економско окружување	6
1.2. Домашна понуда	12
1.3. Агрегатна побарувачка	15
1.3.1. Лична потрошувачка.....	16
1.3.2. Буџет и јавна потрошувачка.....	17
1.3.3. Инвестициска потрошувачка	18
1.3.4. Нето извозна побарувачка.....	19
Прилог 1: Ревизија на БДП 2002-2007 година	20
1.4. Вработеност и плати	22
1.5. Биланс на плаќања	25
1.6. Инфлација	33
Прилог 2: Преносни ефекти на глобалната економска криза врз македонската економија	37
II. Монетарна политика	42
2.1. Монетарни агрегати	46
2.2. Кредитна активност	50
2.3. Каматни стапки	56
III. Пазар на капитал	60
IV. Макроекономски проекции	62
Прилог 3: Проекции за кредитната активност на банките во третиот квартал на 2009 година	66
Прилог 4: Проекции на движењата во надворешниот сектор	69
Прилог 5: Претпоставки за егзогените варијабли.....	71
СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ	73

* Кварталниот извештај содржи анализа на макроекономските движења главно во првиот квартал на 2009 година и расположливите податоци за движењата во вториот квартал на 2009 година, заклучно со 15.07.2009 година.

Вовед

Во првиот квартал на 2009 година, макроекономските трендови во македонската економија, во голема мера, соодветствуваат со случувањата во глобалната економија. По глобалната рецесија, започна и намалувањето на домашната активност, при што временското задоцнување е пократко во однос на очекуваното. Брзиот ефект од светската криза врз побарувачката за извоз и врз степенот на искористување на извозните капацитети имаат доминантна улога врз падот на домашниот БДП во првите три месеци на годината. Од аспект на цените, намалените притисоци од увозните цени и забавувањето на домашната побарувачка се фактори што придонесуваат за натамошно забавување на инфлацијата. Во услови кога очекувањата се во насока на понатамошно продлабочување на глобалната рецесија, се оценува дека падот на домашната економија ќе продолжи да се засилува. Во оваа насока делуваат стеснувањето на извозната побарувачка, забавувањето на капиталните приливи, очекуваното затегнување на условите на пазарот на труд и прилагодувањата на очекувањата на домашните економски субјекти. Во прилог на ваквите оцени оди и процикличното однесување на домашниот банкарски сектор, којшто на неизвесниот макроекономски амбиент и растечките ризици одговори со позатегнати кредитни услови и ограничена понуда на кредити. Во надворешниот сектор продолжи проширувањето на дефицитот во тековната сметка, одразувајќи го побрзото надолно прилагодување на извозот во однос на увозот, како и неповолните трендови на приватните трансфери. Неможноста за целосно финансирање на овој јаз преку капиталните текови доведе до интервенции на НБРМ на девизниот пазар со продажба на девизи, со цел да се одржи стабилноста на девизниот курс. Со тоа, во овој период преку девизните резерви беше финансиран поголем дел од дефицитот во тековната сметка. Оттука, и покрај отворањето негативен произведен јаз и значителното забавување на инфлацијата, притисоците врз девизниот курс наметнаа потреба од преземање дополнителни монетарни мерки во насока на поголема затегнатост. Во текот на јуни се забележува промена на движењата на девизниот пазар, но сепак временскиот период е премногу кус за да се укаже на промена во досегашните трендови.

По значителното забавување на растот во последниот квартал на 2008 година, во првото тримесечје на 2009 година, за првпат во последните шест години, беше забележан умерен пад на БДП од 0,9%. Притоа, негативниот придонес на нето извозната побарувачка, во голема мера беше надополнет преку сè уште силната домашна побарувачка. И покрај растот, трендовите во првиот квартал покажуваат забавување на домашната компонента на побарувачката, при што од особено значење е движењето на личната потрошувачка, како доминантна категорија. Така, личната потрошувачка се прилагоди побрзо од очекуваното, забавувајќи до 3,5% во првиот квартал (наспроти 7,4%, колку што изнесуваше реалниот раст во претходниот квартал). Во следниот период, процените се во насока на натамошна надолна корекција на личната потрошувачка, водена од оцените за намалување на расположливиот доход, неизвесноста на пазарот на работна сила, намалувањето на склоностите и можностите за ново задолжување, како и од мотивот на претпазливост и поголема склоност кон штедење. И покрај очекувањата за продолжување на падот на инвестициската побарувачка, во првиот квартал бруто-инвестициите забележаа пораст, со помал интензитет од просечниот раст во текот на 2008 година. Сепак, во услови на намалена домашна и извозна побарувачка, оцени за намалена профитабилност на корпоративниот сектор и ограничен пристап до извори на финансирање, не се очекува растот на инвестициите да продолжи до крајот на годината.

Забавувањето на домашната инфлација продолжи и во вториот квартал на 2009 година, при што во овој период е забележана и негативна просечна промена на цените. Во првите шест месеци на 2009 година, просечната годишна стапка на инфлација изнесува 0,1%. Притоа, инфлацииските остварувања се под проектираната патека, укажувајќи на поголемо забавување на инфлацијата од очекуваното, а и понатаму останува ризикот од поголем дефлациски ефект на домашната побарувачка во однос на очекувањата. Сепак, глобалните движења упатуваат и на можни нагорни ризици. Ова, пред сè, се однесува на трендот на раст на цените на нафтата на светските берзи, што укажува на потенцијални нагорни притисоци врз инфлацијата преку овој канал. Во секој случај, споредбата на ризиците ги идентификува како доминантни оние коишто ја зголемуваат веројатноста за посилно просечно намалување на домашните цени.

Прелевањето на глобалната рецесија во домашната економија, во првите месеци на 2009 година, особено е видливо преку наглото намалување на вредноста на извозот. Се поголемото продлабочување на падот на странската побарувачка и пониските цени на металите се главните фактори на годишното намалување од 33,8% на вкупниот извоз, во првите четири месеци. Од друга страна, годишниот пад на увозот беше речиси двојно помал и изнесуваше 17,1%, одразувајќи го побавното прилагодување на домашната побарувачка. Во вакви услови, во овој период беше забележано значително проширување на трговскиот дефицит (за 6,3%, на годишна основа). Се очекува притисоците од домашната побарувачка значително да се намалат до крајот на годината, што значи и поголемо прилагодување на страната на увозот во следниот период. Сепак, неизвесноста околу времетраењето на кризата, како и отпочнатиот тренд на раст на цената на нафтата на светските берзи не создаваат простор за очекувања за поголемо подобрување на трговското салдо во текот на годината. Оттука, изворите на негово финансирање се сè уште од критично значење и во следниот период. Движењата од првиот квартал покажаа пад на капиталните приливи од околу 60% на годишна основа, што во комбинација со пониските нето-приливи од приватни трансфери наметна потреба од обемни интервенции на НБРМ со нето-продажба на девизни средства. Иако, од почетокот на вториот квартал кај менувачкото работење (како доминантна ставка на приватните трансфери) е видлива промената на неповолните трендови, сепак, натамошната динамика на овие приливи е тешко предвидлива и високо чувствителна на психолошки фактори. Од друга страна, иако капиталните приливи се повисоки во однос на очекувањата, сепак во услови на отсуство на показатели за побрзо излегување од кризата и при бавно враќање на довербата кај инвеститорите во глобални рамки, приливите од странски директни инвестиции и можноста за надворешно задолжување се сè уште многу неизвесни. Со тоа, ризиците што произлегуваат од надворешната нерамнотежа и натаму остануваат клучна слаба точка на македонската економија.

Неповолните поместувања во глобалната и домашната економија и растечката неизвесност беа причина домашниот банкарски сектор да реагира со значително стеснување на понудата на кредити. Така, веќе отпочнатиот тренд на постојано намалување на кредитите кон домаќинствата, во првите пет месеци на 2009 година беше надополнет со позначајно забавување на кредитната активност и кон корпоративниот сектор, што доведе до годишна стапка на раст на вкупните кредити од 18,5% во мај 2009 година (наспроти 34,4% во декември 2008 година). Ваквите движења, во најголем дел, се одраз на затегнатите услови на кредитирање од страна на банкарскиот сектор, согласно со влошениот ризичен профил на постојните и потенцијалните кредитокорисници (при пад на економската активност и влошени изгледи за идната динамика на расположливиот доход), како и на склоностите на банките, во услови на висока неизвесност во поглед на времетраењето и интензитетот на кризата, да се насочат кон зачувување на сопствената ликвидност и солвентност, на сметка на поумерено кредитирање на приватниот сектор. Значаен фактор на забавување на кредитната активност на банките е и стеснувањето на обемот на расположливи извори на финансирање. Имено, од почетокот на годината, банките значително ги зголемија девизните средства (делумно како последица на потребата за одржување на определено ниво на девизна ликвидност, согласно со Одлуката на НБРМ за управување со ликвидносниот ризик), а девизните обврски кон странство забележаа мал пораст, капиталот се задржа на приближно истото ниво, додека годишниот раст на вкупниот депозитен потенцијал продолжи да забавува, сведувајќи се на 2,9% во мај (наспроти 12,9% во декември 2008 година). Се оценува дека очекувањата за бавно ревитализирање на домашното штедење (согласно со падот на економска активност и намалувањето на капиталните приливи), во комбинација со отежнатиот пристап на меѓународниот пазар на капитал и растечката одбивност кон ризик на банките ќе бидат главните фактори што ќе ја профилираат кредитната политика на банките и во следниот период. Во вакви услови, се очекува натамошно забавување на стапката на кредитен раст.

Притисоците на девизниот пазар, предизвикани од проширувањето на дефицитот во тековната сметка, намалениот обем на капитални приливи од странство, психолошките притисоци, како и од зголемените склоности на банките за собирање девизни средства, претставуваа главен фактор на промените во поставеноста на монетарната политика во првите пет месеци на 2009 година. Притоа, во услови на растечки интензитет на овие притисоци од почетокот на годината (со кулминација во март, во периодот на претседателските и локалните избори), НБРМ презема мерки во функција на одбрана на стабилноста на домашната валута. Така, на девизниот пазар продолжија интервенциите со нето-продажба на девизни средства. Воедно, во март, референтната каматна стапка беше зголемена од 7% на 9%, а дополнително затегнување на монетарната политика беше направено во мај со зголемувањето на стапката на

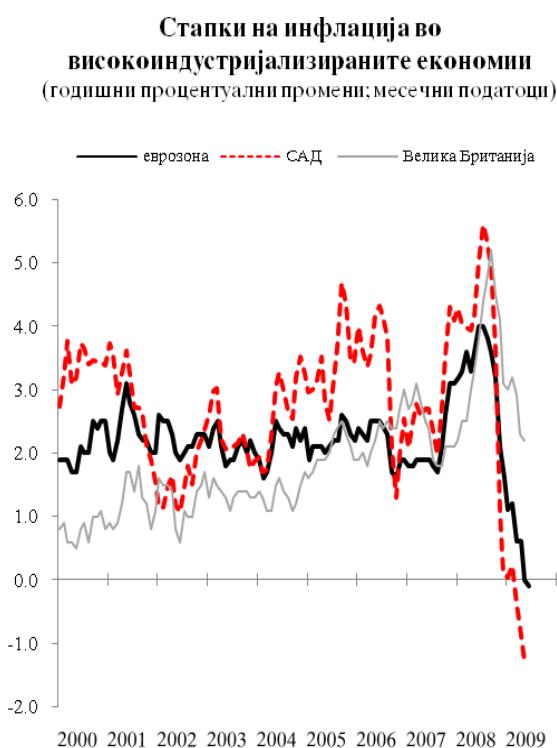
издвојување задолжителна резерва на обврските на банките со девизна компонента. Иако целосните ефекти од преземените монетарни мерки се очекуваат со одредено временско задоцнување, сепак, согласно со остварувањата од почетокот на јуни (раст на понудата на девизи на девизниот пазар и интервенции со нето-откуп на девизи од страна на НБРМ) може да се увиди одредена промена во однесувањето на пазарните субјекти и постепено стабилизирање на нивните очекувања. И во следниот период, НБРМ ќе продолжи да ги следи клучните ризици, преземајќи, доколку е потребно, дополнителни монетарни мерки со цел да се одржи стабилен девизен курс и ценовна стабилност.

I. Макроекономски движења

1.1. Меѓународно економско опкружување

Прогнозите за светската економија покажуваат нејзино постепено стабилизирање, истовремено укажувајќи дека рецесијата сè уште трае. Последниште проекции на ММФ за глобалниот раст за 2009 година и најтаму се негативни со блаќа надолна ревизија од 0,1 и.и., додека за 2010 година на очекуваниот раст е направена нагорна ревизија од 0,6 и.и. Приштоа, подобрувањето на финансискиот услов се оценува како подобро од очекуваното, пред сè како последица на големите државни интервенции. И покрај поизтичниот сигнал што можат да се видат преку забавувањето на глобалниот пад, сејак се оценува дека закрепнувањето ќе биде бавно и нерамномерно. Оваа оцена се објаснува со состојбите во финансискиот систем, постепено исциркување на државната поддршка, како и очекувањата за постепено обновување на штедењето на секторот „население“. Од аспект на инфлацијата, глобалниот инфлацијски тренд се стабилизирани, што се должи на значителното намалување на цените на енергетскиот и осветлениот промарни производи и забавувањето на побарувачката. Приштоа, во услови кога глобалниот инфлацијски очекувања и базичната инфлација се движат во интервал од 1-2%, се оценува дека ризиците од појава на долгорочна дефлација се мали.

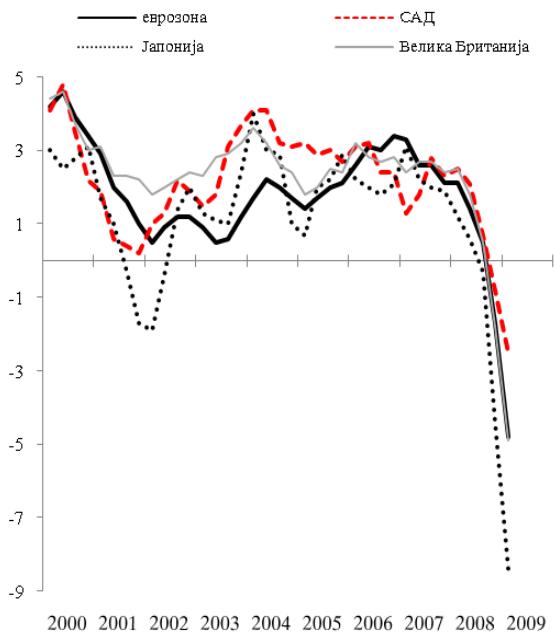
Извори: Еуростат и Национални податоци.

Последните проекции на ММФ¹ покажуваат незначителна надолна ревизија на светскиот пад за 2009 година, додека за 2010 година очекуваниот раст е ревидиран нагоре за 0,6 п.п., при што се оценува дека закрепнувањето на глобалната економија ќе биде бавно и нерамномерно. Така, падот на светската економија за 2009 година е проектиран на 1,4%, додека за 2010 година се очекува умерен раст од 2,5%, при што падот на глобалната економска активност во 2009 година е предизвикан од падот на активноста во развиените економии. Притоа, во оваа група земји за 2009 година се очекува економски пад од 3,8%, додека за 2010 година е проектиран умерен раст од 0,6%. Кај брзорастечките и економиите во развој проектираните стапки на раст за 2009 година и 2010 година изнесуваат 1,5% и 4,7%, соодветно. Генералните оцени сугерираат дека иако финансиските услови се подобрени од очекувањата (благодарејќи на обемните државни интервенции), а постојат и позитивни сигнали за постепено закрепнување на економиите, сепак закрепнувањето ќе биде бавно заради затегнатите финансиски услови и ниските показатели на доверба. Главниот приоритет и најтаму останува обновувањето на здравоста на финансискиот сектор, додека макроекономските мерки треба да го поддржат растот со зголемени јавни интервенции и поттикнување на

¹ Преземени од Светскиот економски преглед на ММФ, ажуриран јули 2009.

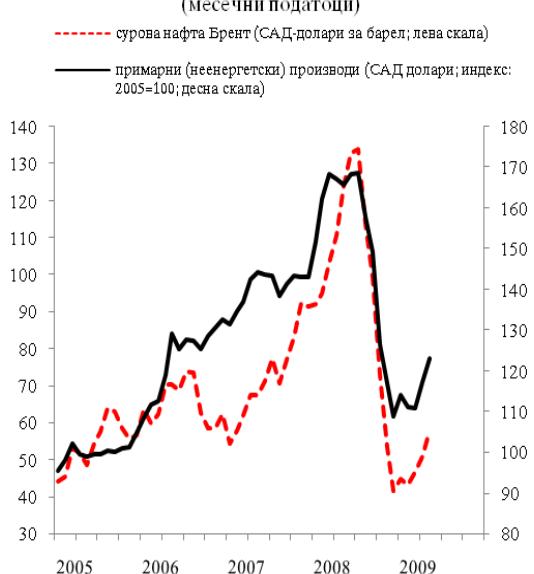

Реален раст на БДП во високондустријализираните економии
(годишни процентуални промени; квартални податоци)

Извор: Еуростат.

Движење на сировата нафта и примарните производи
(месечни податоци)

Извор: ММФ месечна база на податоци

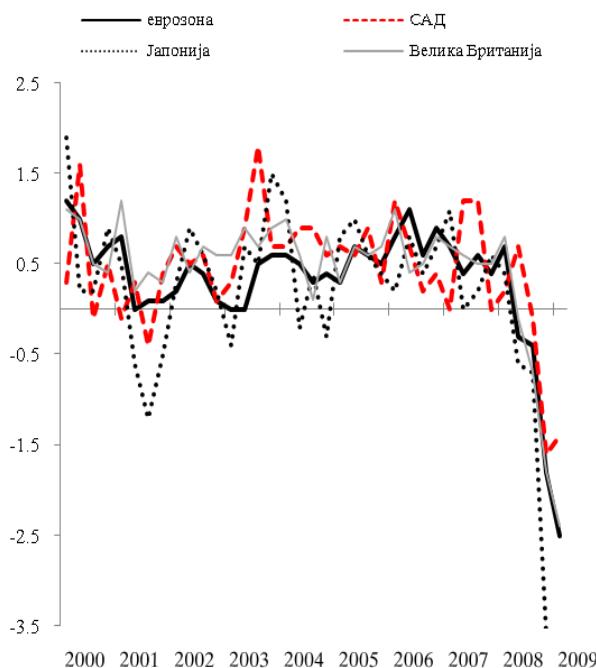
домашната побарувачка, но само во оние економии во коишто со тоа не се доведуваат во прашање фискалната и надворешната одржливост.

Паралелно со намалувањето на глобалниот раст дојде и до брзо и значајно намалување на глобалните инфлацијски притисоци. Годишната глобална инфлација во мај изнесува 1,7%, што е значително надолно прилагодување споредено со инфлацијата од 6% во истиот месец од претходната година. Во некои од развиените економии инфлацијата се намали и под нулата, рефлектирајќи го острото намалување на цените на нафтата, како и намалувањето на побарувачката. И покрај сегашните трендови на раст на цените на нафтата и на другите примарни производи, не се очекува позначаен раст на глобалната инфлација. Ова произлегува од сè уште нискиот степен на искористеност на капацитетите, што дури и при побрзо закрепнување на побарувачката би спречило поголем раст на нивото на цените. Глобалната инфлација за 2009 и 2010 година е проектирана на 0,1% и 0,9%, што претставува нагорна ревизија од 0,3 и 0,6 процентни поени, соодветно. Промената во проекциите, главно ги рефлектира очекувањата за посилна побарувачка и повисоки цени на примарните производи во однос на првичните оцени. Засега не се очекуваат ризици од појава на долгочочна дефлација, што се должи на натамошното одржување на инфлацијските очекувања и базичната инфлација во интервал од 1%-2%.

Економската активност во евро-зоната и натаму се намалува. Реалниот годишен пад на БДП во првото тромесечје во евро-зоната изнесуваше 4,8%. Ова претставува најголемо намалување на БДП во последните неколку десетии и е резултат на наглото намалување на инвестициите и прилагодувањето на залихите. Од друга страна, со забавувањето на стапката на инфлација и зголемувањето на номиналниот расположлив доход, личната потрошувачка засега е стабилизирана. Сепак, постои можност лошата состојба на пазарот на труд дополнително да ја намали личната потрошувачка во краток рок. Иако постојат позитивни сигнали за раст во 2010 година, сепак тековното ниво на показателите на доверба е конзистентно со намалувањето на економската активност. Дополнителен негативен ефект може да имаат и евентуалните значителни корекции на залихите. Во рамки на јунскиот месечен извештај на Европската централна банка, проекциите за економскиот раст на евро-зоната во 2009 година се движат од -5,1% до -4,1%.

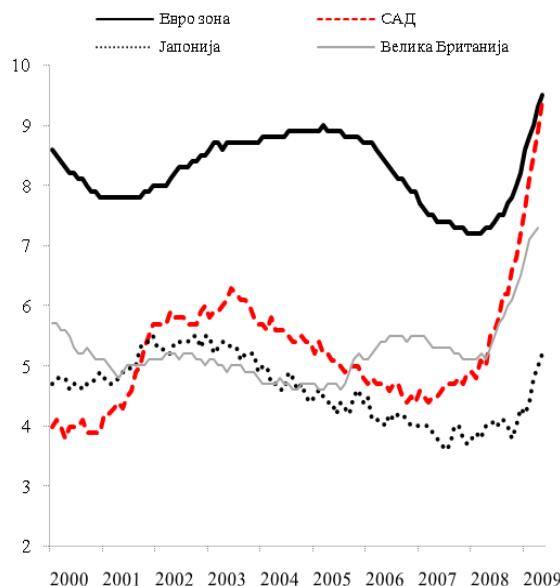

**Реален раст на БДП во
високондустријализираните економии**
(квартални процентуални промени; квартални податоци)

Извор: Еуростат.

**Стапка на невработеност во
високондустријализираните економии**
(процент; сезонски прилагодени; месечни податоци)

Извор: Еуростат

Притоа, негативен економски раст се очекува и кај најголемите економии на евро-зоната, Германија -5,4%, Франција -3% и Италија -4,4%.

Падот на цената на сировата нафта и другите примарни производи влијаја и на **стапката на инфлација во евро-зоната**. Од 1% во првиот квартал, стапката на инфлација забави на 0,2% во второто тримесечје од 2009 година. Со падот на цената на нафтата, како и на примарните производи и храната, се очекува ниско ниво на инфлација и во текот на 2009 година. Според јунските проекции на ЕЦБ, годишната инфлација во евро-зоната ќе се движи од 0,1% до 0,5% во 2009 година и помеѓу 0,6% и 1,4% во 2010 година. Ваквата очекувана стапка на инфлација се должи главно на базните ефекти заради минатогодишните повисоки цени на енергентите, особено во првата половина од годината.

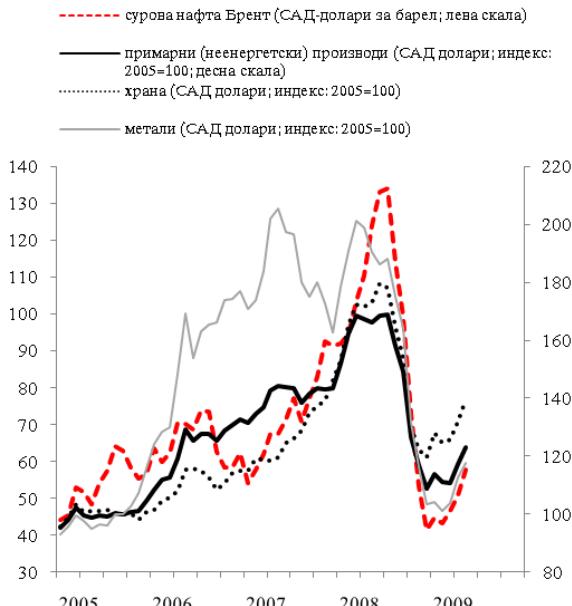
Во првото тримесечје од 2009 година, економијата на САД оствари реален пад од 2,5%, што претставува значително прилагодување споредено со реалниот годишен раст од 2,5% во првото тримесечје од 2008 година. Извозот, залихите и инвестициите и понатаму делуваат во насока на намалување на активноста, и се ублажени само делумно преку понискиот увоз и зголемената лична потрошувачка. Годишната промена на стапката на инфлација во април 2009 година е негативна и изнесува 0,7% (наспроти падот од 0,4% во март), главно како резултат на падот на цените на енергентите. Годишната базична инфлација се зголеми од 1,8% во март на 1,9% во април. За наредниот период, влошениите услови на пазарот на трудот, како и намерите на потрошувачите да ги зголемат запштедите и да ги отплатат долговите креираат негативни ризици врз личната потрошувачка. Воедно, се очекува инвестициите и понатаму да останат ниски, како резултат на затегнатата кредитна политика и неизвесноста. Сепак, стабилизирањето на промените на личната потрошувачка и довербата на потрошувачите посочуваат кон забавување на економскиот пад. Покрај ова, се очекува домашната побарувачка да биде поткрепена од значајниот фискален стимул. Дополнително, и забрзаното намалување на залихите може да се види како позитивен знак за постепен развој. Според Системот на федерални резерви, за 2009 година се очекува негативен раст на реалниот БДП на САД од -2,0% до -1,3%.

Намалената економска активност и негативните проекции за идниот економски раст, делуваа негативно и на поместувањата на

Извор: ЕЦБ.

Движења на енергетските и примарните производи (месечни податоци)

Извор: ММФ месечна база на податоци

пазарот на работна сила. Во првото тримесечје од 2009 година, стапката на невработеност во евро-зоната изнесуваше 8,8% (0,8 п.п. повисока од претходниот квартал), додека во мај таа изнесуваше 9,5%. Во првото тримесечје невработеноста во САД изнесуваше 8,1%, додека за месец мај изнесуваше 9,4%. Карактеристично е тоа што стапката на невработеност во САД е брзорастечка, во споредба со другите напредни економии и таа го достигна нивото од пред 25 години.

Намалувањето на цените на сировата нафта и на примарните (неенергетски) производи², што започна од август 2008 година, продолжи и заврши во првото тримесечје од 2009 година. Според последните податоци, цените на примарните производи почнаа да растат на месечна основа од април, додека месечниот раст на цените на нафтата започна од март 2009 година. Просечната цена на сировата нафта „брент“ во првото тримесечје изнесуваше 45 САД-долари за барел и е пониска за 19,5% во споредба со претходното тримесечје (на годишна основа цената е намалена за 53,5%). Намалувањето на цената се должи на намалувањето на побарувачката на нафта на напредните економии и земјите во развој. По надолните корекции на побарувачката на нафта од страна на Меѓународната енергетска заедница, ОПЕК го намали производството на нафта за да се прилагоди на намалената побарувачка и да го запре падот на цената на нафтата. Од февруари 2009 година, кога е забележана најниската цена на нафтата за оваа година (43,3 САД-долари/барел), до мај 2009 година цената е зголемена на 58 САД-долари/барел, што претставува раст од 34%. Во првиот квартал, ценовниот индекс на примарните производи, бележи квартално и годишно намалување за 4,6% и 30,4%, соодветно. Во мај, индексот бележи зголемување од 11% споредено со март, кога е измерена најниската цена оваа година. Сепак, мајскиот индекс е понизок од ценовниот индекс за мај 2008 година за 26%. Слично на цените на нафтата „брент“ и на примарните (неенергетски) производи, по кварталниот пад од 11,7%, цените на металите бележат месечно зголемување од 16,2% во периодот од февруари до мај. Додека на квартална основа индексот на храната бележи раст од 1,7% во првиот квартал, на годишна основа забележан е пад од 23%.

Соочени со ризици од значително опаѓање на економската активност и можни

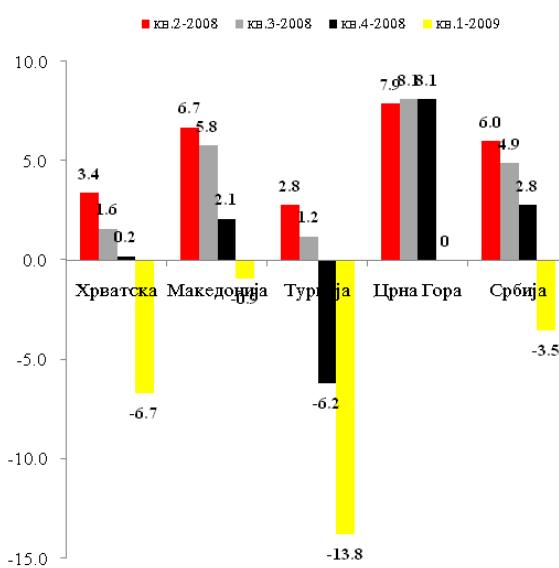
² Ценовниот индекс на примарните производи ги вклучува: цените на храната, пијалаците, земјоделските сировини и металите.

дефлациски движења, **во изминатиот период ЕЦБ постојано ги намалуваше каматните стапки.** Последните промени се случија во мај 2009 година кога ЕЦБ ја намали каматната стапка за 0,25 п.п. и ја сведе на 1%, додека Федералните резерви ја задржаа основната каматна стапка на 0,25% од декември 2008 година.

По брзата депрецијација на **вредноста на еврото** во однос на САД-доларот во последното тримесечје од 2008 година, во првото тримесечје од 2009 година еврото се стабилизира, а во второто тримесечје забележа апрецијација. Во првиот квартал, просечниот номинален девизен курс САД-долар/евро изнесуваше 1,30, додека во второто тримесечје изнесуваше 1,36, што претставува апрецијација на еврото од 4,6%. За споредба, вредноста на еврото во второто тримесечје од 2009 година е помала за 15% од второто тримесечје од 2008 година, кога просечниот номинален курс изнесуваше 1,56 САД-долари/евро. Вредноста на еврото во однос на САД-доларот постојано осцилира како резултат на глобалната економската активност, како и на тековните промени на проекциите за економски раст.

Реален раст на БДП во земјите од регионот
(годишни процентуални промени, квартални податоци)

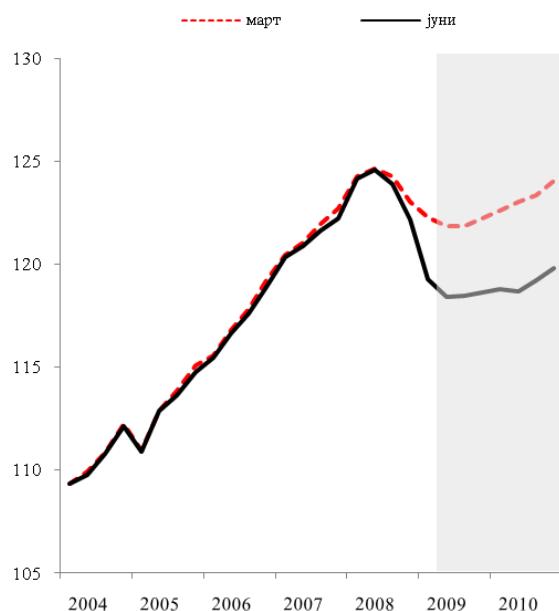
Извори: Национални статистички заводи.

И во првото тримесечје на 2009 година, преносот на глобалната финансиска и економска криза врз економиите на земјите во регионот, главно се одвива преку намалувањето на надворешната побарувачка и пониските надворешни капитални приливи. Надворешната и домашната побарувачка бележат пад во земјите од регионот, како резултат на намалениот влез на капитал и рестриктивната кредитна политика. Намалените притисоци од домашната побарувачка и намалувањето на цените на нафтата доведоа до стеснување на дефицитот во тековната сметка, со исклучок на Македонија и Косово. Од аспект на стапките на економски раст, просечната реална стапка на раст на БДП³ во првото тримесечје на 2009 година е негативна и изнесува -5%, за разлика од остварениот раст од 1,4% во четвртото тримесечје од 2008. Најсилно забавување на економската активност бележи Турција, којашто регистрира висока негативна стапка на пад на БДП од -13,8%, а потоа следува Хрватска со негативен раст на БДП од -6,7%. Пад на активноста е забележана и во Србија, каде што во првото тримесечје БДП се намали за 3,5%, во

³ При пресметување на просечната стапка на раст на БДП се земени предвид само следниве земји: Македонија, Србија, Хрватска, Црна Гора и Турска, поради недостаток на квартални податоци за Албанија, Босна и Херцеговина и Косово. Извор: Заводите за статистика и централните банки на соодветните земји.

Странска ефективна побарувачка (индекс: 2000=100; квартални податоци)

Извори: Еуростат, Консензус форкаст (Consensus Forecast) и пресметки на НБРМ.

споредба со 2,8% раст во текот на претходното тримесечје. Во првите два месеца од второто тримесечје на 2009 година, индустриското производство бележи негативни годишни стапки во сите земји од регионот, извозот и увозот значително се намалени во споредба со истиот период од минатата година укажувајќи на натамошно посилно намалување на економската активност во вториот квартал. Покрај намалена економска активност, земјите од регионот бележат и раст на стапката на невработеност. Најизразено зголемување на стапката на невработеност е забележано во Турција, додека нешто помал раст има во Србија, Црна Гора и Хрватска. Инфлацииските притисоци се намалија и во регионот. Како во првото тримесечје така и во април и мај, стапката на инфлација продолжи да се намалува. Најниските годишни стапки на инфлација во април и мај од земјите во регионот се забележани во Македонија, Босна и Херцеговина и Косово.

Со оглед на глобалното економско забавување и надолните ревизии на прогнозите за растот, се влошуваат и очекувањата за странската ефективна побарувачка на македонските производи за наредниот период. Така, индексот на странската ефективна побарувачка⁴ покажува поголем пад споредено со претходните оцени, при што поинтензивно намалување се очекува кон средината на 2009 година, со знаци за постепено ревитализирање од третото тримесечје на 2009 година (според јунските проекции). Патеката на движење на странската побарувачка е главната детерминанта на очекувањата за домашната економија, со што повторното враќање на позитивни стапки на економски раст, во голема мерка зависи од обемот и времетраењето на глобалната рецесија.

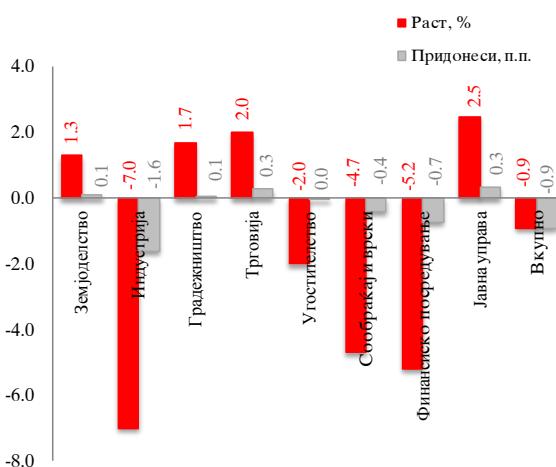
⁴ Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерираниите индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија се од базата на податоци на Еуростат (New Cronos database), додека проектираниите податоци се од публикацијата „Консензус форкаст“, март 2009 година и јуни 2009 година. Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија, Шпанија и Србија.

1.2. Домашна понуда

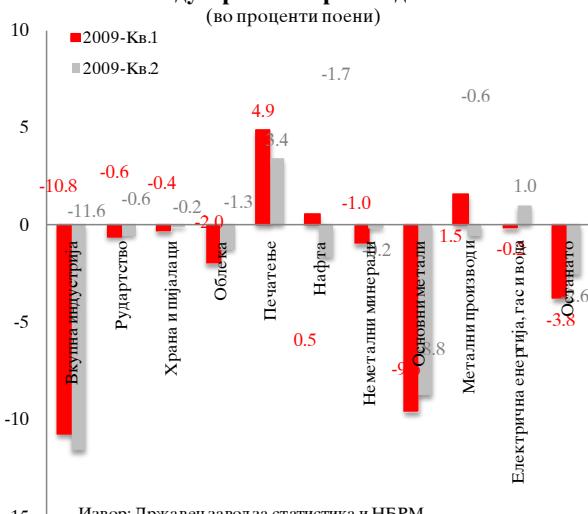
Преносниште ефекти од глобалната рецесија врз домашната економија почнаа да се чувствуваат со поголем интензитет. Насилот забавувањето на годишниот раст во претходниот квартал, во првиот квартал на 2009 година БДП забележа пад од 0,9%. Со тоа, за прв пат по 2002 година, во македонската економија е забележано намалување на економската активност. Иако ефектиште од кризата се распространети во повеќе сектори, сепак првичните поголеми ефекти се чувствуваат во индустриската ориентирана кон извоз. Намалување на активноста е забележана и во дел од услужниот сектор. Оцените за глобалниот раст до крајот на годината и настануваат со пессимистички, со посочени ревизии во насока на подлабок пад на свештскаата економија. Процена за поинтензивен пад на извозната побарувачка, заедно со оцените за прилагодување на очекувањата и поголемата воздржаност од нова побарувачка и инвестиции, креираат очекувања за настаношно продолжување на падот и на домашната економија.

Реални стапки на раст на одделните сектори од БДП и придонеси кон вкупниот пораст во Кв. 1

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

Придонеси на одделни дејности кон порастот на индустриското производство (во проценти поени)

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

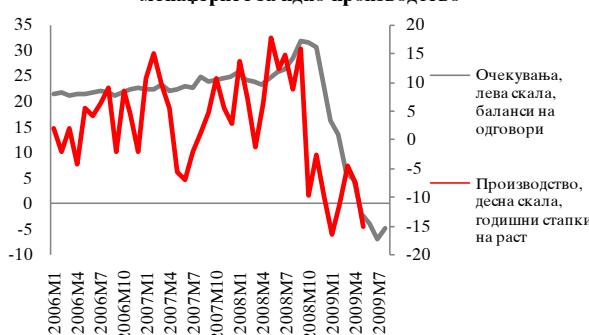
По првичните ефекти од кризата, ефектуирани со значително забавување на растот во последното тримесечје на 2008 година, во првиот квартал на 2009 година глобалната рецесија продолжи да се пренесува врз домашната економија со поголем интензитет. Така, во овој период е забележан годишен пад на бруто домашниот производ од 0,9%, при што секторската анализа покажува и поголема распространетост на последиците од кризата. Така, во првиот налет, намалената странска побарувачка ги погоди индустриското производство и транспортот, додека во првите три месеци на 2009 година се забележува прелевање на ефектите и врз останатите сектори од економијата. Забавувањето на домашната потрошувачка услови забавување кај трговијата, намалените државни капитални вложувања го забавија градежништвото, а заради влошениот очекувања значително беше намалена активноста и кај финансите и другите деловни активности. Падот на БДП, којшто се јавува за прв пат во последните шест години, сепак е значително помал од падот на БДП кај некои од земјите од регионот (Србија имаше пад од 3,5%, Хрватска од 6,7%, а Турција од 13,8%).

Намалената странска побарувачка, надополнета со влошената состојба во домашната економија, придонесе индустриската и во првото тримесечје на 2009 година да забележи висок пад, од 7%⁵, со што повторно беше дејност со најголем придонес за намалување на БДП. Намалувањето на индустриското производство во Македонија сепак е поблаго во однос на останатите земји од регионот. Хрватска забележа пад од 10,9%,

⁵ Падот кај додадената вредност во индустриската во првото тримесечје изнесуваше 7%, а падот кај физичкиот обем на индустриско производство 10,8%.

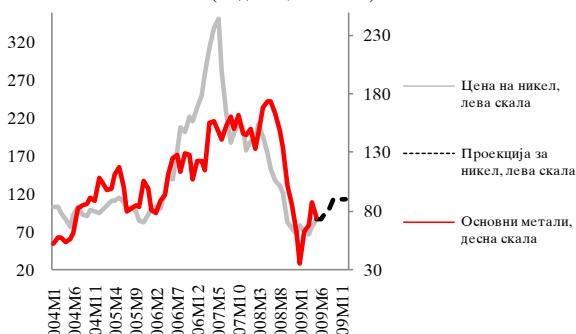

Индустриско производство и очекувања на менадерите за идно производство

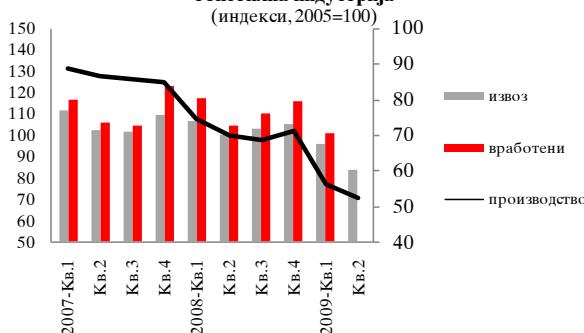
Извор: Државен завод за статистика

Производство на основни метали и цена на никел (индекси, 2005=100)

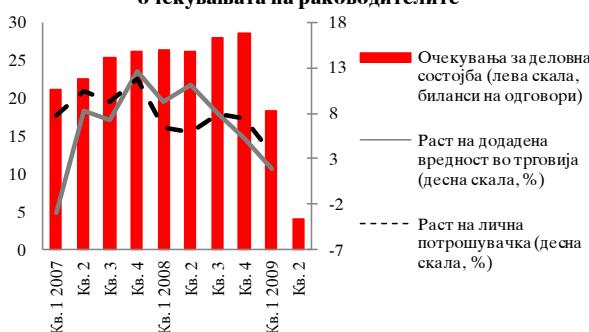
Извор: Државен завод за статистика, ММФ и Блумберг

Производство и извоз на текстил и вработени во текстилна индустрија (индекси, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика

Трговијата, личната потрошувачка и очекувањата на раководителите

Извор: Државен завод за статистика

Црна Гора од 13,6%, а Србија од 16,9%. Падот кај индустриската повторно беше предизвикан најмногу од основните метали, а намалување во првото тримесечје имаа уште 18 од 24 оддели (81% од индексот). Остварувањата ќе беа многу полоши да не беа забележани исклучителни резултати во дејноста „печатење“, којашто забележа годишен раст од 2,6 пати, делумно заради локалните и претседателските избори. **Трендот продолжи без поголеми промени и во април и мај**, кога индустриското производство забележа пад од 11,6%, при намалување на производството кај 16 од 24 оддели (67% од индексот). Најзначаен пад и во второто тримесечје имаше производството на основни метали, додека позитивен придонес имаа производството на електрична енергија, заради подобрена хидросостојба во земјата, и печатењето. Според резултатите од Анкетата за деловни тенденции во преработувачката индустриска на Државниот завод за статистика⁶, во периодот што следи се очекува понатамошно влошување на состојбата во индустриската, кога уште повеќе ќе дојде до израз намалувањето на домашната побарувачка.

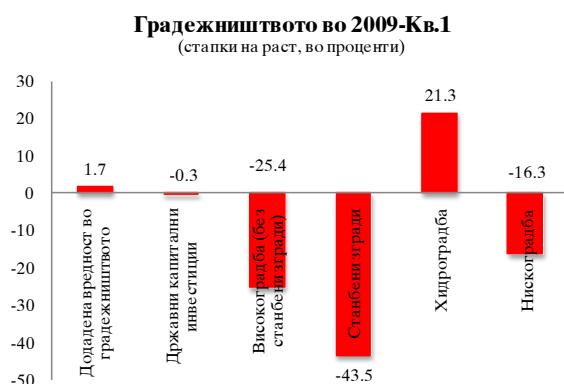
Лошата состојба кај најзначајниот оддел од индустриското производство, **основниоте металите**, присутна од август 2008 година, а предизвикана од ниските цени на металите и намалената странска побарувачка, продолжи и во 2009 година. Производството, коешто се одржува на минимално ниво, еднакво на нивото од првата половина од 2004 година, во петте месеци на 2009 година бележи годишно намалување од 42%. Благиот нагорен тренд кај цените на металите од последните неколку месеци, како и очекувањата за продолжување на овој тренд до крајот на годината укажуваат на можно заживување на производството на основни метали во наредниот период. Сепак, ризиците околу ваквите очекувања се високи, со оглед на потребното време за обновување на нарачките. Во првото и второто тримесечје значително влошување на состојбата се забележува кај **текстилната индустрија**, каде обемот на производство, на годишна основа, во првото тримесечје е намален за 24%, обемот на извоз за 10%, а вработените за 14%. Дополнително влошување се забележува во второто тримесечје, кога производството има пад од 25%, а извозот од 17%⁷.

Кризата, којашто во последниот квартал од минатата година главно беше ограничена на производствениот сектор, во првиот квартал од

⁶Од јуни 2009 година.⁷Податоците за извозот се однесуваат за април, а за производството, за април и мај.

оваа година почна постепено да се проширува и на услужните дејности. Така, со стапка на раст од 2% во првото тримесечје, *трговијата* значително забави во однос на претходните периоди, со што изостана нејзиниот значаен придонес кон порастот на БДП. Забавувањето кај трговијата се јавува како резултат на забавувањето кај домашната потрошувачка, во услови на продлабочување на кризата и влошени перцепции за идните случувања. Во согласност со влошените очекувања на раководителите на трговските претпријатија⁸ и на проекциите за дополнително забавување на потрошувачката, се очекува продлабочување на кризата во трговската дејност во наредниот период.

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

Во првите три месеци на 2009 година изостана и значајниот позитивен придонес на *градежништвото* кон порастот на БДП, којшто беше карактеристичен за претходното тримесечје. Забавувањето кај градежништвото, коешто во првиот квартал растеше со стапка од 1,7%, се јавува во услови на пад на државните капитални инвестиции, коишто во претходните периоди се карактеризираа со високи стапки на раст и претставува значаен стимул за градежната активност. Од структурна гледна точка, пад е забележан кај сите категории, со исклучок на хидроградбата, а најмногу кај изградбата на згради. Очекувањата на раководителите на градежните претпријатија⁹ се во насока на посериозно влошување на состојбата во градежништвото во второто и третото тримесечје, како резултат на намалената побарувачка.

Карактеристично за првото тримесечје на 2009 година е и високата стапка на пад (5,2%), кај *финансиско посредување и другите деловни активности*. Ваквите движења во голема мера се одраз и на влошената општа состојба во економијата и намалената деловна активност. Со оглед на очекувањата за продлабочување на кризата во второто и третото тримесечје, а воедно и во согласност со известното понатамошно забавување на кредитниот раст, се очекува пад на активноста и во овој сектор во наредниот период.

Слично како и во последниот квартал од 2008 година, така и во првото тримесечје на 2009 година активноста во секторот *сообраќај и врски* во голема мера го следеше движењето на индустриското производство (со пад од 4,7%). Падот повторно најмногу се должи на

⁸ Анкета за деловни тенденции во трговијата на Државниот завод за статистика од мај 2009 година

⁹ Анкета за деловни тенденции во градежништвото на Државниот завод за статистика од мај 2009 година

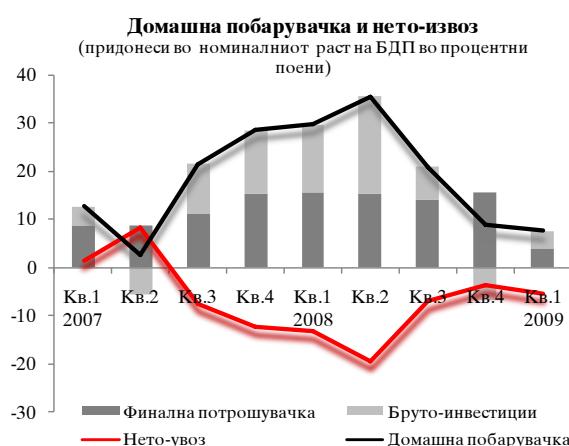

намалениот превоз на стоки, додека телекомуникациите повторно се карактеризираат со пораст. Во согласност со очекувањата за понатамошен поизразен пад кај индустријата, може да се очекува понатамошен пад и кај сообраќајот и врските.

Расположливите податоци за второто тримесечје на 2009 година укажуваат на натамошно продлабочување на кризата и прелевање на ефектите и врз услужните сектори. Имајќи ги предвид сегашните негативни очекувања за динамиката на светската економија и интензитетот и задоцнувањето на реакцијата на домашната активност, се очекува падот во економијата да го достигне својот максимум во третото тримесечје од годината, под влијание на продлабочувањето на кризата кај услужните дејности и на натамошниот пад на индустриското производство.

1.3. Агрегатна побарувачка

Глобалната рецесија и падот на активноста кај најзначајните трговски парниери условија голем пад на извозната побарувачка за македонски производи во првиот квартал. И покрај очекувањата за соодветно надолно прилагодување на увозот заради високата увозна компонента на домашниот извоз, тоа беше и објаснува со падот на прилагодување на очекувањата на домашните субјекти. Сепак, нешто извозната побарувачка значително се намали, делувајќи во насока на намалување на економската активност. Овој ефекти, во голема мерка, беше ублажен од сè уште распуштањето на домашната побарувачка. Очекувањата до крајот на годината се во насока на прилагодување или намалување на домашната и извозната побарувачка, при што обемот за коишто ќе се намали домашната економија, во голема мера ќе зависи и од брзината на прилагодување на промишлениот сектор. Во секој случај, ризиците околу економскиот раст за 2009 година и тоа што се ѕид доминантно влијание на очекувањата за глобалната економија, од чие закрепнување ќе зависи осигурувањата на извозниот сектор, приливиште на додолништето на квартал, како и формирањето на очекувањата на домашните субјекти.

Домашната економија посилно ги почувствува ефектите од глобалната рецесија во првото тримесечје на 2009 година, кога под влијание на намалената надворешна побарувачка и ниските цени на металите, извозот забележа голем номинален пад. Негативното движење кај извозот се одрази и врз увозот, кој исто така забележа намалување, делумно и заради пониските цени на увозните производи. Падот кај увозот сепак беше релативизиран од растот на домашната побарувачка, заради што придонесот на нето-извозот кон растот на БДП остана негативен. Домашната побарувачка продолжи со високите стапки на раст, овојпат под влијание на растот на јавната и, спротивно на очекувањата, инвестициската потрошувачка. Наспроти овие движења, личната потрошувачка, со

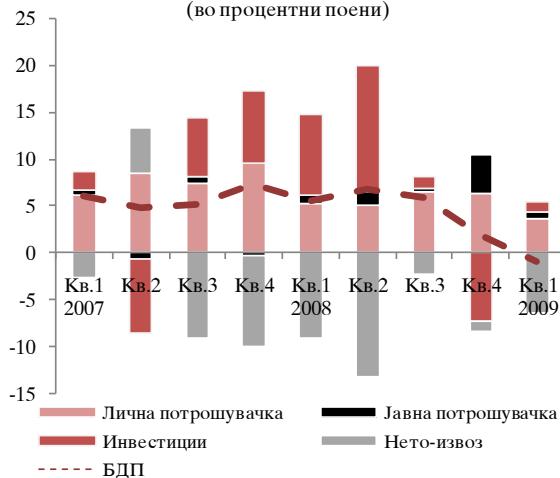
значителното забавување на растот, покажа брзо прилагодување, како реакција на негативниот шок.

	Стапки на номинален раст (во %)					Придонеси во номиналниот раст на БДП (во и.и.)						
	2008-Кв.1	2008-Кв.2	2008-Кв.3	2008-Кв.4	2008	2009-Кв.1	2008-Кв.1	2008-Кв.2	2008-Кв.3	2008-Кв.4	2008	2009-Кв.1
Лична потрошувачка	14.9	14.8	14.9	13.6	14.5	1.5	12.1	11.3	11.3	10.3	11.2	1.2
Јавна потрошувачка	18.2	22.6	16.9	29.4	22.1	13.9	3.5	3.9	2.8	5.1	3.9	2.7
Бруто инвестиции	90.9	103.9	26.6	-19.6	32.4	14.9	13.9	20.4	6.7	-6.6	7.8	3.8
Извоз на стоки и услуги	11.3	13.1	22.8	-3.7	10.7	-28.5	6.3	7.4	11.9	-1.9	5.7	-15.2
Увоз на стоки и услуги	27.0	38.6	27.2	2.3	22.3	-12.3	19.4	26.8	18.9	1.8	16.1	-9.7
Домашна потрошувачка	25.4	31.5	17.7	6.9	19.3	6.1	29.6	35.5	20.8	8.8	22.9	7.7
Нето-извоз*	-81.3 -1,5 илии	-39.9	-13.3	-55.3	-21.8	-13.2	-19.4	-7.0	-3.6	-10.4	-5.5	
БДП	16.4	16.2	13.7	5.2	12.5	2.2	16.4	16.2	13.7	5.2	12.5	2.2

* намалување на нето извозот означува пропишување на дефицитот

Придонеси во реалниот раст

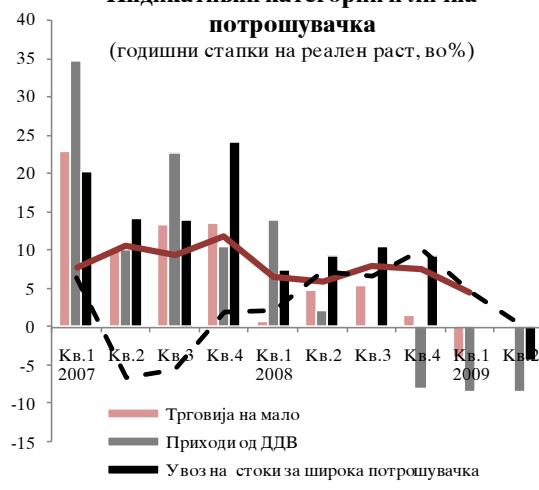
(во процентни поени)

Извор: Државен завод за статистика

Индикативни категории и лична потрошувачка

(годишни стапки на реален раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и НБРМ.

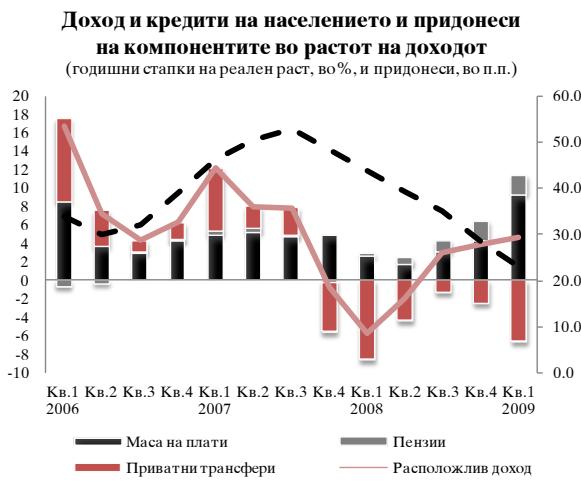
1.3.1. Лична потрошувачка

Под влијание на продлабочувањето на глобалната рецесија, нејзиното прелевање во домашната економија и формирањето на пессимистички идни очекувања, во првото тримесечје на 2009 година реалниот раст на личната потрошувачка значително забави и се сведе на 3,5%. Со ова, личната потрошувачка покажа побрза реакција на кризата во однос на очекувањата и во однос на остварувањата од претходното тримесечје. Забавувањето на растот кај потрошувачката генерално е во согласност со движењата кај индикативните категории. Така, прометот во трговијата на мало во првото тримесечје имаше реален пад од 4%¹⁰, приходите од ДДВ реален пад од 8,5%, увозот на потрошни добра реално се намали за 0,1%¹¹, при реален пораст на домашното производство на стоки за широка потрошувачка од 4,5%.

Забавувањето на растот кај личната потрошувачка се јавува во услови на интензивиран раст на доходот и забавен раст на кредитирањето на населението, што укажува на промена во структурата на финансирањето на потрошувачката, во насока на поголемо учество на тековниот доход, а помало на задолжувањето. Откако во претходното тримесечје доходот реално порасна за 3,8%, во првото тримесечје на 2009 година неговиот раст изнесуваше 4,6%, при висок реален раст на просечната плата во економијата (11,8%), на исплатените пензии

¹⁰ Стапките на раст во целиот текст за агрегатната побарувачка се однесуваат на годишните стапки на раст.

¹¹ Пресметката на увозот на добра за широка потрошувачка се заснова на податоците од размената со странство според економската намена. Пресметката ги вклучува: увозот на храна и пијалаци (примарни и преработени) за употреба во домаќинствата, увозот на патнички автомобили и увозот на стоки за широка потрошувачка (коишто не се спомнати на друго место).

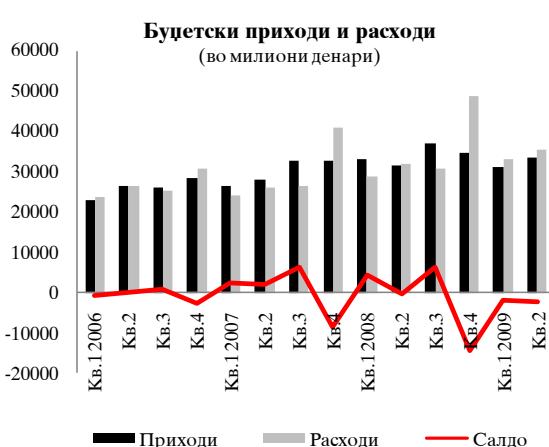
Извор: Државен завод за статистика и министерство за финансии.

(13,1%) и на бројот на вработени лица (2,9%). Единствено приватните тековни трансфери продолжија со негативниот тренд и во првото тримесечје, кога беа пониски за 29,5%. Од друга страна, растот на кредитирањето на населението, иако сè уште на високо ниво, продолжи забрзано да се намалува, при што се сведе на 27,6% и влијаеше во насока на забавување на растот на потрошувачката. **Оттука, се чини дека воздржувањето на домаќинствата од потрошувачка во најголем дел беше предизвикано од влошениите перцепции за тековната состојба во економијата, како и од очекувањата за поизразено идно влошување.** Потврда за ова се и одговорите на раководителите од трговските претпријатија од Анкетата за деловните тенденции во трговијата, на ДЗС, според кои очекувањата за состојбата во наредните шест месеци се на најниско ниво досега.

Првичните расположливи податоци за второто тримесечје¹² укажуваат на уште поизразено забавување на потрошувачката, во услови на продолжување на растот на доходот и забавување на кредитниот пораст. Така, значајно продлабочување на падот има кај приходите од ДДВ (реална стапка на пад во вториот квартал од 14%, наспроти 8,4% во претходното тримесечје) и кај увозот на стоки за широка потрошувачка (4,5% во кв. 2 наспроти 0,1% во кв. 1), додека растот на домашното производство на потрошни добра е забавен на само 0,3% (во првото тримесечје изнесуваше 4,5%). Во исто време, просечната плата бележи повисок реален раст (14,4% во кв. 2. наспроти 11,8% во кв. 1), растот на пензиите е намален незначително (од 13,1% во кв. 1 на 10,7% во кв. 2), додека растот на кредитите на населението во мај е сведен на 19,8% (од 27,6% во март).

1.3.2. Буџет и јавна потрошувачка

Јавната потрошувачка во првото тримесечје забележа висок номинален пораст (13,9%) и влијаеше во насока на раст на БДП. Под влијание на растот на јавната потрошувачка, како и на намалените приходи, предизвикани од кризата, дефицитот во консолидираниот буџет во првото тримесечје достигна 2,1% од кварталниот БДП. Во услови на намалување на економската активност, буџетските приходи во овој период забележа пад од 5,5%. Намалувањето на увозот и прометот во трговијата доведе до пад на приходите од ДДВ за 7,7%, додека поинтензивен

Извор: Министерство за финансии

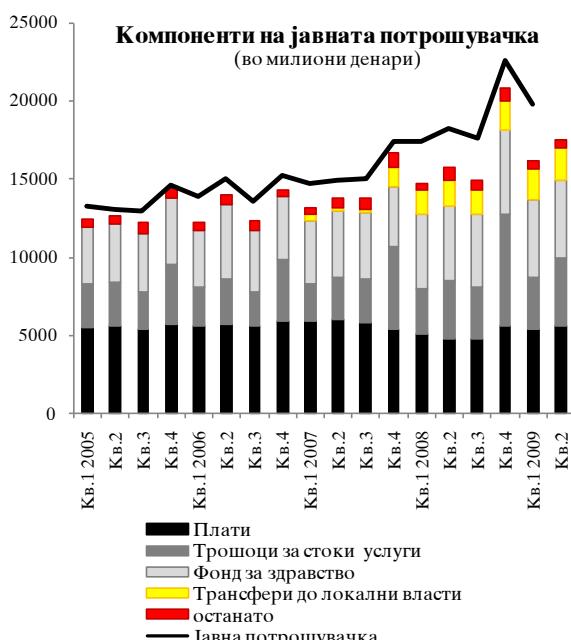
¹² Податоците за ДДВ, за пензиите, за домашното производство и за кредитите се однесуваат на април и мај, а податоците за плати и за увоз се однесуваат на април.

Раст на буџетските расходи и придонеси на тековни и капитални трошоци кон порастот (во % и во процентни поени)

Извор: Министерство за финансии

Извор: Министерство за финансии.

пад е забележан кај приходите од данокот на добивка (29,3%). Од друга страна, високиот раст на буџетските расходи (15,1%) беше генериран од јавната потрошувачка, при минимално учество на јавните инвестиции. Порастот на тековните трошоци (16,6%) во најголем дел се должи на двојниот пораст на категоријата „останати трансфери“, но висок раст се забележува и кај пензиите (14,7%), трансферите до локалните власти (28,2%)¹³, како и трошоците за стоки и услуги (15,8%). За разлика од растот на јавната потрошувачка, државните инвестиции имаа минимален пад (0,3%).

Дефицит во консолидираниот буџет беше остварен и во вториот квартал. Наспроти претходното тримесечје, во овој период раст забележаа и приходите и расходите (0,3% и 10,7%, сојдеветно). Буџетските приходи забележаа пораст заради исплаќањето на дивиденда од едно претпријатие од областа на телекомуникациите, во услови на уште поинтензивно намалување на приходите од данокот на добивка (70,4% во кв. 2 наспроти 29,3% во кв. 1) и од ДДВ (14,5% во кв. 2, наспроти 7,7% во кв. 1). Иако и во второто тримесечје беше продолжена политиката на високи буџетски трошоња, во овој период сепак се забележува мало забавување на растот кај тековните расходи (од 15,1% во кв. 1 на 11,2% во кв. 2). Најзначаен повторно беше растот на пензиите (10,8%), додека растот кај трошоците за стоки и услуги и трансферите до локалните власти забави на 8,4% и 22,3%, сојдеветно (од 15,8% и 28,2% во првото тримесечје), при повисок пораст на исплатените плати (16,3%, наспроти 6,6%). Оттука, јавната потрошувачка и во второто тримесечје бележи висок номинален раст, со што може да се очекува нејзин позитивен придонес кон порастот на БДП. Освен кај потрошувачката, пораст во второто тримесечје се забележува и кај капиталните расходи (6,5%), што претставува стимул за инвестициската потрошувачка.

1.3.3. Инвестициска потрошувачка

Спротивно на очекувањата за забавување на инвестициската потрошувачка, генерирали од оценките за влошување на очекувањата и стеснување на изворите на финансирање, а поткрепени со падот од

¹³ Трансферите до локалните власти од консолидираниот државен буџет се однесуваат на блок-дотациите до општините, коишто во најголем дел се наменети за покривање на платите на јавните службеници во секторите „култура“, „образование“, „здравство“ и „социјална работа“, а во помал дел за покривање на материјалните трошоци.

Извор: Државен завод за статистика.

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

претходното тримесечје, во првото тримесечје на 2009 година бруто-инвестициите¹⁴ забележаа висок номинален и реален раст од 14,9% и 16,9%, соодветно. Слично како во претходното тримесечје, и во првото тримесечје на 2009 година движењето на инвестициите не се совпаѓа со движењето кај индикативните категории, односно, порастот на инвестициите се јавува при стагнација на градежништвото, како и пад од 38% на домашното производство на капитални производи.

Порастот на инвестициите во првото тримесечје не кореспондира ниту со изворите на нивно финансирање. Оваа констатација е поддржана и од намалувањето на растот на кредитите на претпријатијата, којшто се сведе на 23,8% на крајот од првото тримесечје. На намалување на домашните инвестиции укажува и фактот што во овој период изостана и стимулот од страна на државата, со оглед на тоа што државните капитални инвестиции забележаа пад од 0,3%. Во исто време, и странските директни инвестиции продолжија со негативното движење, така што на годишна основа тие се пониски за 58%.

Расположливите податоци за второто тримесечје¹⁵ укажуваат на намалување на инвестициите. Така, падот кај домашното производство на капитални производи е продлабочен (38,2%), а растот кај увозот на средства за работа и понатаму забавува (10,8%). На пад на инвестициите упатуваат и движењата кај факторите коишто ги движат инвестициите, односно, како на пример, забавениот кредитен раст (17,6%) и продолжениот пад на странските директни инвестиции (45,2%). Единствено државните капитални инвестиции, кои се зголемени за 19,3%, делуваат стимулативно врз инвестициската активност. Со оглед на понатамошното продлабочување на кризата во домашната економија, како и оценките за поинтензивно забавување на кредитирањето и на странските директни инвестиции, се очекува инвестициите во наредниот период да се карактеризираат со позначително намалување.

1.3.4. Нето извозна побарувачка

Ефектите од глобалната рецесија врз македонската економија беа највидливи кај надворешниот сектор и во првото тримесечје. Имено, под влијание на кризата кај

¹⁴ Во бруто-инвестициите, освен инвестициите во основни средства, влегуваат и залихите.

¹⁵ Податоците за домашното производство, за државните капитални инвестиции и за кредитите се однесуваат на април и мај, а податоците за увозот се однесуваат на април.

најзначајните трговски партнери, странската побарувачка за македонски производи значително се намали, што услови намалување на македонскиот извоз. Во исто време, извозот беше негативно погоден и од падот на извозните цени, како и од намаленото домашно производство. Сите овие фактори предизвикаа вредноста на извозот на стоки и услуги во првото тримесечје на 2009 година да биде помала за 28,5% и да придонесе за намалување на БДП. Од друга страна, намалувањето на извозот, заедно со пониските увозни цени, директно влијаеше во насока на намалување на вредноста на увозот на стоки и услуги. Сепак, надолното прилагодување на увозот е побавно, што може да се објасни со сè уште силната домашна потрошувачка, којашто и во првото тримесечје забележа раст. Како резултат на делувањето на овие фактори, вредноста на увозот на стоки и услуги во првото тримесечје се намали за 12,3%, и придонесе кон пораст на БДП. **Ефектот од падот кај извозот беше посилен од ефектот од падот кај увозот, заради што беше забележано продлабочување на дефицитот во надворешната размена и негативен придонес на нето-извозот кон БДП.**

Очекувањата за изразен одраз на глобалната рецесија врз надворешнотрговската размена и во периодот што следува се потврдуваат со податоците за вредноста на извозот и увозот во април и мај. Извозот, под влијание на намалената странска побарувачка, во април и мај бележи намалување од 34,4%, додека намалувањето на увозот изнесува 29,4%. Согласно со оценките за поизразено забавување на личната и инвестициската потрошувачка во наредниот период, како и оценките за продолжување на периодот на ниска странска побарувачка, се очекува трендот на пад на извозот и увозот да продолжи и натаму.

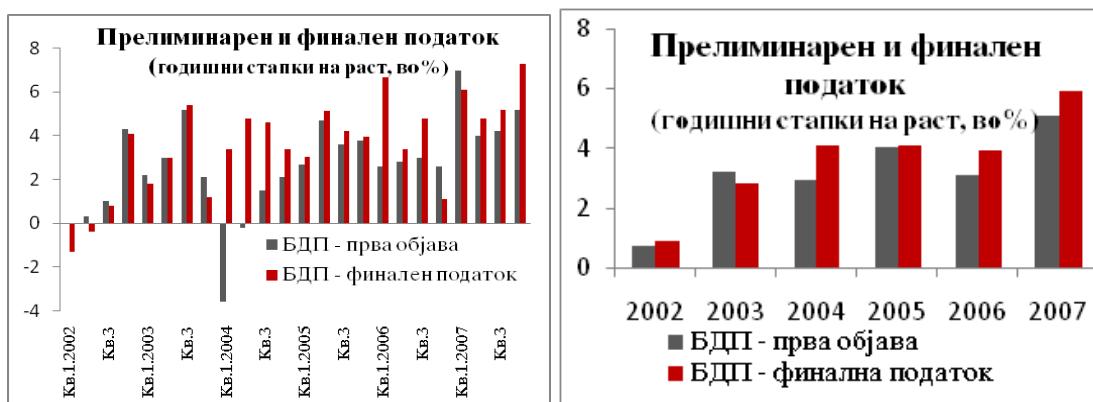
Прилог 1 Ревизија на БДП 2002-2007 година (големина, насока и предвидливост)

Податоците за бруто домашниот производ (БДП) и за неговите компоненти (инвестиции, лична и јавна потрошувачка и извоз и увоз) минуваат низ повеќе ревизии до објавување на конечниот податок. Првиот податокот за кварталниот БДП се објавува околу 80 дена по завршувањето на референтниот квартал, додека финалниот податок се добива со подолго временеско задоцнување (предиминарните годишни национални сметки се објавуваат околу 10 месеци по завршувањето на референтната година, додека целосниот сет на национални сметки со финални податоци се објавува 15 месеци по завршувањето на референтната година). И покрај тоа што Државниот завод за статистика (ДЗС) нема формален календар за спроведување на процесот на ревизии, кварталните податоци за БДП се ревидираат речиси во секое ново, квартално соопштение.

Динамиката на БДП претставува еден од клучните показатели во процесот на макроекономското одлучување. Затоа, ревизиите го отежнуваат процесот на донесување на макроекономски одлуки, бидејќи секоја тековна одлука е базирана на првично објавениот податок, којшто подоцна ќе биде ревидиран. Оттука, утврдувањето на големината и насоката на ревизиите, како и можноста за нивната предвидливост е од големо значење за донесување оптимални одлуки.

Ревизиите се еднакви на разликата помеѓу иницијалната и финалната објава. Во рамки на овој прилог, ревизиите се разликата, во процентни поени, помеѓу првата и финалната објава на годишната стапка на раст на БДП, со исклучок на 2006 и 2007 година. За овие две години сè уште не се објавени финални податоци и затоа како финален податок се користи последниот расположлив податок.

Дескриптивната анализа на ревизиите упатува на два заклучока. **Прво**, ревизиите на годишните стапки на раст на кварталниот БДП во Македонија се релативно повисоки од оние во земјите од Г-7. Имено, ревизиите направени во периодот од 2002 до 2007 година, во просек, изнесуваат 1,4 процентни поени. Од друга страна, ревизиите на кварталните стапки на раст на БДП¹⁶ сведени на годишно ниво, на земјите од Г-7, во просек, изнесуваат околу 1 процентен поен (J. Faust, J.X. Ročers и J.X. Rajt, 2003). Сепак, ваквата разлика би можела да се смета за минимална доколку се земе предвид дека квалитетот на статистичките податоци често е посебен во земјите со понизок степен на развиеност, отколку во развиените земји. Воедно, во земјите со низок степен на развиеност се случуваат чести промени во економијата, што ги отежнува прелиминарните оцени на податоците. Комбинирани овие два фактори со сигурност придонесуваат за помала прецизност при создавањето на податоците.

Второ, првата објава на податоците главно е пониска. Конечните податоци најчесто се повисоки од првичните објавени податоци, односно ревизиите се во нагорна насока. Кај кварталните ревизии исклучок се првите пет квартали од анализираното период, првиот квартал на 2003, четвртиот квартал на 2006 и првиот квартал на 2007 година. Анализата на годишните податоци само ја потврдува тенденцијата за потценување на економскиот раст. Во сите години економскиот раст е ревидиран нагоре, со исклучок на 2003 година.

¹⁶ Кварталната, стапка сведена на годишно ниво е стапка на раст во тековниот во однос на претходниот квартал помножена со четири. На ваков начин се добива стапка која би била еднаква на годишната стапка на раст доколку и во наредните три квартали би се задржала истата стапка како и во тековниот квартал.

Најзначајно прашање од аспект на спроведувањето на макроекономските политики е **дали ревизиите може да се предвидат**. Прашањето на предвидливост всушност зависи од видот на ревизијата. Во литературата се сретнуваат ревизии *заради пристигнување на нови информации и ревизии заради грешки во мерењето* (Менкју и Шапиро, 1986). *Првиот вид* на ревизии всушност значи дека прелиминарниот податок за БДП е оптимален во моментот на објавување бидејќи ги содржи сите расположливи информации и секоја наредна ревизија е резултат на пристигнување на нови информации. Овие ревизии вообичаено се помали, и барем во просек се еднакви на нула, затоа што иницијалниот податок кој се добива според овој пристап е заснован на максимално искористување на сите расположливи информации и на минимизирање на грешките во даден временски момент. Бидејќи се темелат врз нови информации тешко се предвидуваат. *Вториот вид* се однесува на ревизија со која се коригира определена, систематска грешка при мерењето на БДП која не е во корелација со вистинските податоци. Бидејќи станува збор за систематска грешка, овие ревизии може да се предвидат со определен степен на извесност. Интересно, емпириските истражувања потврдиле дека во најголем број случаи ревизиите се случуваат заради грешки во мерењето.

$$\text{Ревизии} = 2,15 - 0,46 * \text{Првично објавен податок} \\ (2,33)^* \quad (-1,89)^{**}$$

Wald тест за линеарни рестрикции

F статистика = 3,187*** Chi square статистика = 6,375*

*кофициентот е сигнificantен на 5% ниво на сигнificantност
**кофициентот е сигнificantен на 10% ниво на сигнificantност
t вредност во заградите
користени се White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors

За определување на типот на ревизија во литературата вообичаено се користи тестот Минсер-Зарновиц (Mincer-Zarnowitz test). Станува збор за регресија помеѓу ревизиите и првично објавените податоци, оценета со методот на најмали квадрати. Клучно е тестирањето на хипотезата дека оценетите коефициенти се меѓусебно еднакви на нула (или се

статистички незначајни). Доколку не може да се одбие оваа хипотеза тогаш ревизиите се резултат на нови информации. Во спротивно, ревизиите се резултат на систематски грешки во мерењето и постои можност тие да се предвидат.

Резултатите од овој тест за македонскиот БДП упатуваат на заклучокот дека ревизиите произлегуваат од систематски грешки при мерењето на БДП, бидејќи нултата хипотеза дека ревизиите се резултат на нови информации се одбива на 5%, според статистиката „кај на квадрат“ (χ^2 -Chi Square) и на 10%, според статистиката Ф (F-statistics).

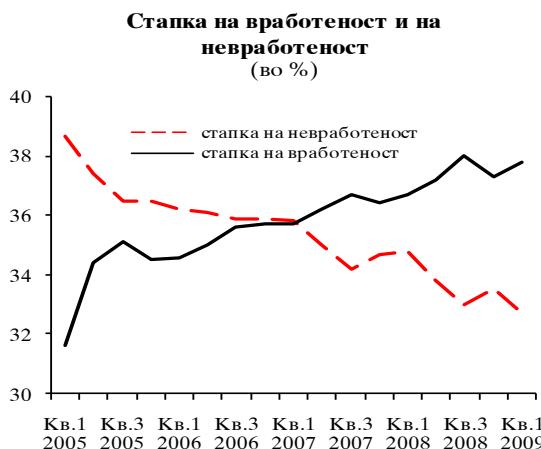
Наодите од тестот Минсер-Зарновиц, и покрај многубројните критики за користењето на економетриски техники за кратки примероци, претставува значаен показател, врз база на кој би можела да се спроведе натамошната анализа на ревизиите. Имено, бидејќи ревизиите најверојатно се резултат на грешки во мерењето, тие би можеле да се предвидат со одреден степен на сигурност. Предвидувањето на ревизиите бара многу повеќе простор, време, пософистицирани техники и поголем примерок, но би можело да претставува интересна тема за некое идно истражување. Но, пред сè, заклучоците презентирани во овој прилог предупредуваат дека *за добивање на посреден увид за состојбата во економијата, како и за доверодостојни проекции за идниште движења на клучните макроекономски варијабли, неодходно е претпазливо корисшење на првичните податоци, нивна проверка преку корисшење на методи за кои поседуваат податоци во тековниот период и подетална анализа на минатите ревизии*.

1.4. Вработеност и плати

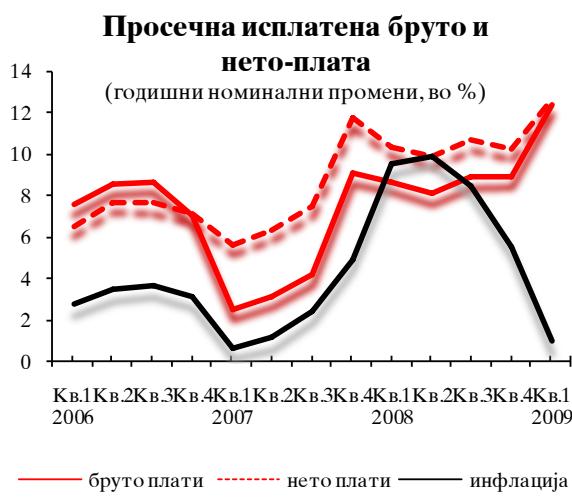
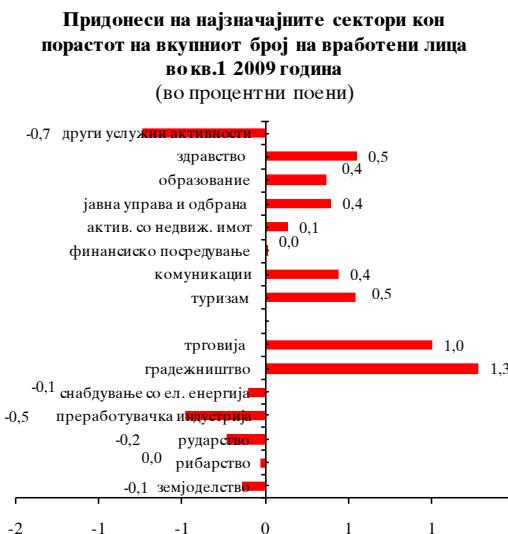
И покрај намалувањето на економската активност во првиот квартал, покажајќи за движења на пазарот на работна сила во овој период не останаа значително од досегашните трендови. Стапката на невработеност продолжи да се намалува на годишна основа со поизразена динамика, а распределение на стапката на вработеност е иденитичен со пресечниот во текот на 2008 година. Сепак, падот на домашната економија и оценијите за негово продлабочување до крајот на годината укажуваат на потенцијално поголемо затешенување на условите на пазарот на труд во наредниот период. При тоа, големи ефекти се веќе видливи во

шрудоинтензивниште сектори, коишто имаат извозна ориентација. Од асекот на йлаиште, во првиот квартал е забележан годишен и кумулативен пораст (споредено со крајот на претходната година), но имајќи ги предвид прогнозите за нашамошно влошување на осигурувањата на домашина економија, и оценијте за зголемување на икономијата и намалување на побарувачката на труд, во нашамошниот период не се очекува зголемување на цената на трудот.

Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила

Извор: Државен завод за статистика

Во првото тримесечје, бројот на вработени лица забележа пораст од 2,9%, со што **стапката на невработеност** достигна 37,8% (повисока за 1,1 процентен поен, споредено со истиот квартал на претходната година). Порастот во најголема мера се должи на повисокиот број вработени во градежништвото, во трговијата и во пошироко дефинираната јавна управа (јавна управа и одбрана, образование, здравство и социјална работа). Истовремено, позначајно намалување има кај вработените во услугите активности, а исто така изразено е и намалувањето на побарувачката на труд во преработувачката индустрија, во којашто брзо и директно се почувствуваа преносните ефекти од падот на глобалната економија. **Стапката на невработеност** во првото тримесечје достигна 32,7% (намалување за 2,1 процентен поен во однос на истиот период од претходната година), при намалување на бројот на невработени лица од 6%.

За првото тримесечје е карактеристично намалувањето на стапката на активност на населението на возраст од 25-49 години (односно расте бројот на невработени лица кои активно не бараат работу). Оваа промена делумно може да го одразува пессимизмот кај невработените лица на возраст над 40 години (работодавците потешко се решаваат да ангажираат вработени на оваа возраст). Можно е тековната криза за последица да има значајни структурни промени во домашната индустрија. Во наредниот период, извесно е значајно намалување на капацитетите и вработеноста во трудоинтензивните сектори изложени на голема меѓународна конкуренција. Во вакви околности, јакне потребата за реформирање на пазарот на труд, особено во сегментот на образование и преквалификација, со цел со почетокот на економското закрепнување, понудата на работна сила да може да ги следи евентуалните промени во структурата на економијата.

Порастот на вработеноста од 1,6% на квартална основа го одразува сезонскиот пораст на вработеноста во земјоделството и во хотелиерството. Голем пад на вработеноста е забележан кај преработувачката индустрија и кај градежништвото. Како последица на очекуваното натамошно слабеење на

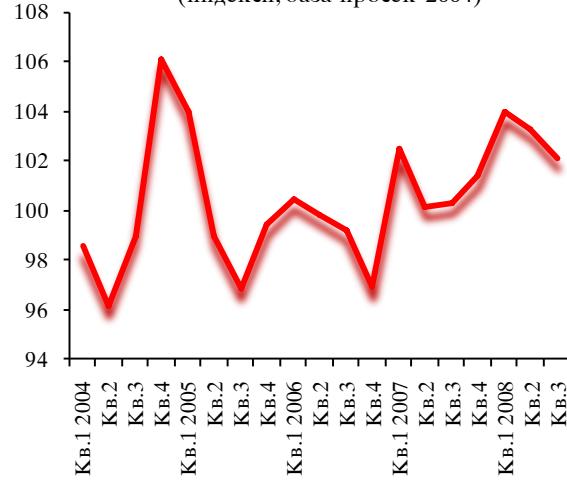

**Годишни промени во просечната исплатена нето-плата по сектори во кв.1 2009 година
(во %)**

Извор: Државен завод за статистика

**Продуктивност во економијата
(индекс, база-просек 2004)**

активностите во реалниот сектор, извесно е дека интензитетот на поволните сезонски придвижувања на пазарот на работна сила ќе биде значително помалку изразен отколку во претходните години.

Во првото тримесечје на 2009, просечната нето-плата номинално е повисока за 12,7% во однос на истиот период од пред една година, а просечната бруто-плата за 12,5%.¹⁷ Со оглед на значителното забавување на инфлацијата, ваквите промени значат реален пораст на платите (на нето-основа за 11,7% и на бруто-основа за 11,5%). Номиналните нето-плати се зголемени во сите дејности, а најмногу во хотелиерството, комуникациите и земјоделството. Порастот на платите кај јавната администрација се должи на зголемувањето од 10% во септември 2008 година. Зголемувањето на платите во услови на пад на економијата, во некои сектори (како на пример во земјоделството, преработувачката индустрија, рударството, хотелиерството, јавната администрација итн.) може да се објасни како продолжение на досегашните нагорни корекции на исклучително ниската цена на трудот. Во други сектори, (како на пример, телекомуникациите) може да се третира како дел од политиката за задржување на јадрото на квалитетна работна сила. Сепак, во услови кога се очекува продлабочување на падот на економијата, а при претпоставка за ригидност на платите во надолна насока, во наредниот период не се очекуваат поголеми номинални промени на платите.

Во април, на годишна основа, номиналниот раст на нето-платата (коригиран за структурната промена)¹⁸, изнесува 14,4%, а реалниот 15,0%. Гледано по сектори, највисок номинален пораст е забележан кај

¹⁷ Разликата во стапката на раст на нето и бруто-платите се должи на следниве измени: придонесот за пензионско осигурување од постојните 21,2% во 2008 година се намалува на 19% во 2009 година; придонесот за здравствено осигурување се намалува од 9,2% на 7,5%, и придонесот за вработување од 1,6% се сведе на 1,4%. Дополнителниот придонес за професионално здравствено осигурување од 0,5% станува задолжителен, односно од 2009 година се вклучува во групата на задолжителни социјални придонеси. Придонесот за водостопанство од 0,2% од 2009 година престанува да се пресметува. Тоа значи дека оптоварувањето на бруто-платата со придонеси од 32,7% во 2008 година се намалува на 28,4% во 2009 година.

¹⁸ Заради промената во начинот на пресметување на платите од 2009 година (концепт на бруто-плата, односно вклучување на надоместоците за храна и превоз во основицата на која се плаќа персоналниот данок), за да се постигне повисок степен на меѓугодишна споредливост на податоците, извршена е корекција со претпоставување дека платата во јануари 2009 година е на ниво на платата во декември 2008 година, а за месеците понатаму, овој износ ги следи месечните стапки на раст на „новите“ плати, објавени од ДЗС.

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

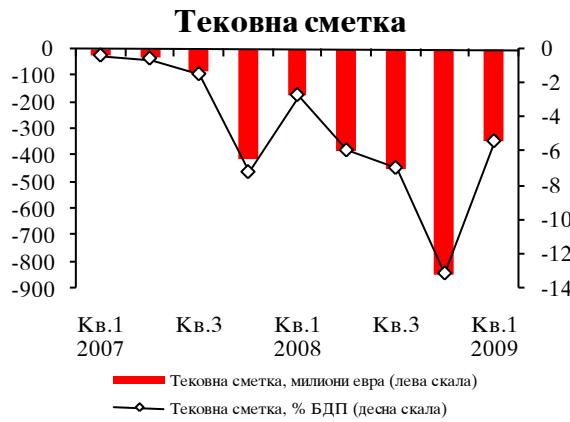
земјоделството (16,7%) и услугите (15,2%), а најмал кај индустриската (14,2%), првенствено во рударството и во градежништвото. Просечната исплатена **бруто-йлаишта** во април во однос на истиот месец од претходната година, коригирано за структурната промена бележи номинален пораст од 13,5%, а реален од 14,1%.

Во услови на раст на бројот на вработените (2,9%) и пад на БДП (-0,9%), **продуктивноста на трудот** во првото тримесечје на 2009 година бележи годишно намалување (од -3,9%). Намалената продуктивност и зголемената номинална брутоплата понатаму се одразија во пораст на **трошоците по единица труд** (17%) во првиот квартал. Во услови на намалена побарувачка, кога повисоките трошоци не можат да се надоместат со повисоки цени, порастот на трошоците по единица труд може да се интерпретира како сигнал за потребно намалување на трошоците на производство, што може да значи и идно намалување на бројот на вработените.

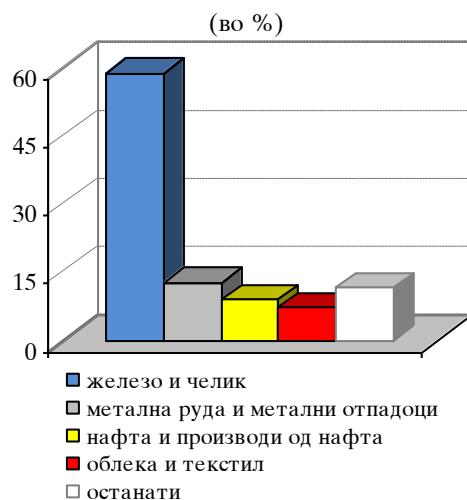
1.5. Биланс на плаќања

Во првиот квартал на 2009 година се забележани неизвесни трошоци во билансот на плаќања, што можат да се сочедаат преку значителното проширување на дефицитот во тековната сметка и намалувањето на кратичните приливи. Имено, глобалната криза се пренесе со брзо и остро намалување на извозно ориентираното производство, додека надолго прилагодување на домашната побарувачка се одвиваше со побавно темпо, што доведе до помалку интензивно намалување на увозот. Нерамномерната динамика на реакција на извозот и увозот доведе до проширување на трговскиот јаз, а расиштето на неизвесноста и формирањето на пессимистички очекувања влијаја кон намалување на нешо-приливи од приватни трансфери. Од друга страна, воздржаноста на странските инвестиции и недосегањето на финансиски средстива на глобалниот пазар, како и намалувањето на кредитниот рејтинг на земјата, условија помали финансиски нешо-приливи, шака што финансирањето на тековната сметка во голем дел јадна на товар на девизните резерви. Во наредните два месеца се забележани позитивни сигнали, преку намален трговски дефицит, зголемување на приватните трансфери, како и повисоки директни инвестиции. Сепак, во услови на неизвесноста околу динамиката на глобалното закрејнување и кусиот период на промена во движењата, шешко е да се оцени промената на досегашните трендови.

Во првото тримесечје на 2009 година, дефицитот на тековната сметка на билансот на плаќања е двојно повисок во споредба со истиот период на 2008 година и изнесува 341,3 милиони евра. Главната причина за продлабочувањето и натаму е зголемениот трговски дефицит (со придонес од 43,4%), додека во иста насока влијаат и останатите компоненти на тековната сметка. Ова се однесува, пред сè на поголемите

Придонес на одделни производи кон промената на извозот во кв.1 2009 година (во %)

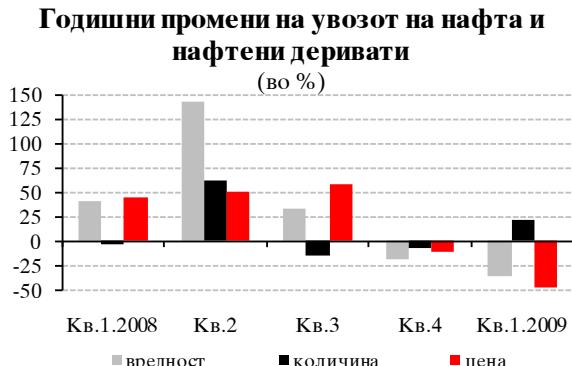
Извор: Државен завод за статистика на Република

исплати на доход кон нерезидентите и намалените приливи од приватните трансфери. Во наредниот период, движењата во тековната сметка добиваат поповолна насока, најмногу како резултат на стабилизирањето на тековните трансфери. Имено, во април 2009 година, забележано е подобрување на тековната сметка, чијшто дефицит во износ од 68,3 милиони евра е стеснет доколку се набљудува месечната динамика, додека на годишна основа тој е повисок за 10,1%.

Кај трговската размена со странство, негативниот тренд започнат во претходниот квартал, продолжи со засилена динамика во првиот квартал на 2009 година (намалување на трговијата за 23% на годишна основа). Имено, во услови на засилен пад на странската ефективна побарувачка, намалено домашно производство и пониски берзански цени, остварени се високи стапки на пад на двете компоненти на трговијата, при што трговскиот дефицит се зголеми за 8,7% во споредба со истиот квартал на 2008 година. Така, извозот бележи годишно намалување за 34,5%, при што анализата по производи¹⁹ покажува дека најголем дел, или 58,9% од падот на извозот се должи на годишното намалување на извозот на железо и челик, што произлегува од намалената економска активност во домашната и глобалната економија и падот на цените на металите на годишна основа (цената на никелот е пониска за околу 64%). Покрај тоа, позначајно намалување е забележано и кај извозот на руда, на облека и текстил и на нафтени деривати (со вкупен придонес од 29,3%). Имено, ниските цени и слабата надворешна побарувачка принуди еден од позначајните рударски капацитети привремено да го прекине производството, а следствено на тоа, извозот на руди се намали. Извозот на облека и текстил, исто така е една од најпогодените граници од глобалното забавување на економијата, додека намалениот извоз на нафтени деривати се должи пред сè на пониските цени остварени во првиот квартал на 2009 година (за 40% на годишна основа), но и на намалените извезени количини. Слични движења се забележани и во наредните два месеца, во услови на понатамошно намалување на домашното производство, при што според Анкетата за деловни тенденции од мај 2009 година се оценува дека странската побарувачка на домашните производи претставува основен фактор за намалено производство и има сè поголемо влијание. Следствено, извозот на

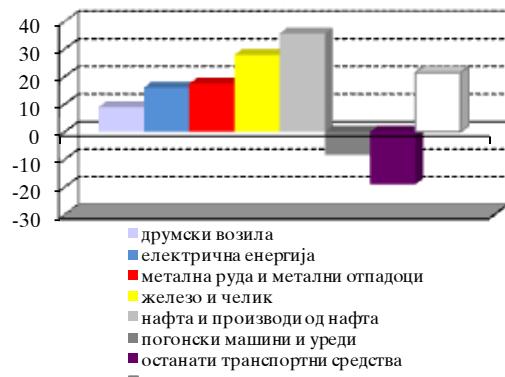
¹⁹Според Стандардната меѓународна трговска класификација (СМТК).

²⁰ Извор: „Блумберг“.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Придонес на одделни производи кон промената на увозот во кв.1 2009 година (во %)

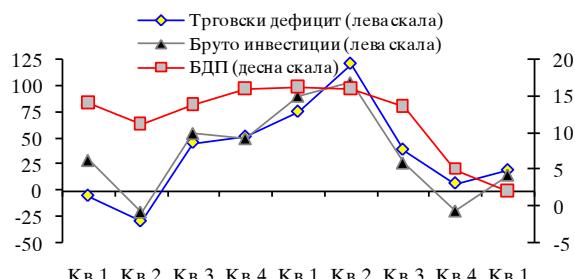
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

стоки во периодот април-мај бележи годишен пад од 34,4%. Иако, генерално се очекува динамиката на извозот до крајот на годината да соодветствува со динамиката на глобалниот раст, сепак зголемувањето на цените на металите и нафтата на светските берзи упатува на можноста за подобри остварувања во овие сегменти во однос на очекувањата.

Намалените производство и извоз, забавениот раст на личната потрошувачка во услови на затегнати услови на кредитирање и влошени очекувања, како и пониските цени на енергентите условија пад на увозот во првиот квартал на 2009 година за 16,4% на годишна основа. Притоа, најголем годишен пад е забележан кај увозот на енергенти (придонес од 57,6%), во најголем дел заради намалениот увоз на нафта и нафтени деривати и на електрична енергија (придонес кон промената кај енергентите од 61,9% и 27,9%, соодветно). Намалениот увоз на нафта и нафтени деривати се должи исклучиво на ценовниот ефект (годишен пад за 47,6%), додека кај количините е забележан пораст, што делумно претставува ефект од увозот за потребите за производство на топлинска и електрична енергија. Воедно, во еден дел ова претставува и еднократен ефект, односно резултат на поинтензивниот предвремен увоз на нафта пред поголем редовен ремонт на нафтената рафинерија во текот на мај. Кај електричната енергија е забележан негативен ценовен ефект (пад од 9,9%) и количински ефект (30,2%), со оглед на намалената потреба од енергија заради намалената економска активност и зголемениот домашен хидропотенцијал. Покрај енергијата, значително намалување на годишна основа бележат и увозот на железо и челик и на метална руда (придонес од 27,9% и 17,5%, соодветно), заради високата зависност на извозот и производството од увоз, како и увозот на возила. Од друга страна, зголемената инвестициска активност во првиот квартал делуваше во насока на раст на увозот на останата транспортна опрема и индустриски и погонски машини. Во наредните два месеца, увозот продолжи да опаѓа со позасилено темпо, остварувајќи стапка на годишен пад од 29,4%, што се должи пред сè на понатамошното намалување на увозот на железото и челикот, на нафтата и нафтениите деривати, на возилата и на електричната енергија. Согласно со очекувањата за пад на потрошувачката и инвестициите, во услови на намалени извори на дополнително финансирање преку кредити, се очекува забрзување на стапката на пад на увозот до крајот на годината. Растечкиот тренд на цената на нафтата претставува еден од битните фактори на ризик, при што евентуално

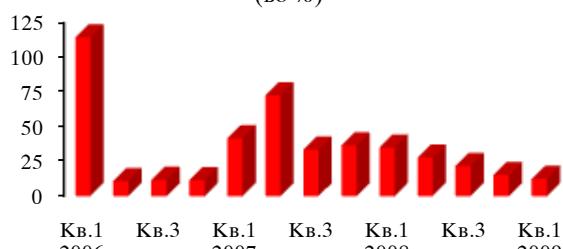

Годишни стапки на промени кај трговскиот дефицит, БДП и бруто инвестициите (во %)

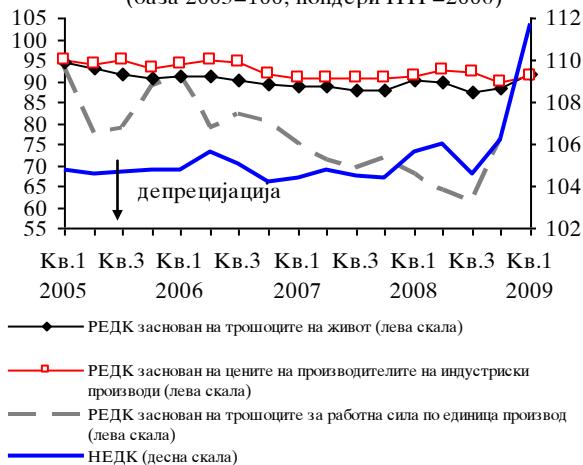
Извор: Народна банка на Република Македонија и Државен завод за статистика на Република Македонија.

Покриеност на трговскиот дефицит со странски директни инвестиции* (во %)

*Приватизација на ЕСМ во првиот квартал на 2006 година.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Индекс на РЕДК* и НЕДК на денарот (база 2003=100, пондери НТР=2006)

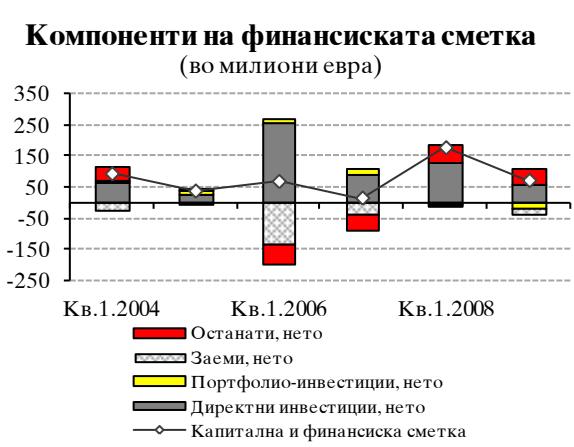
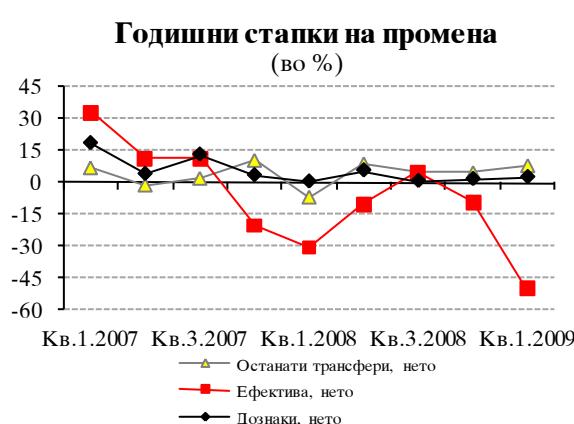
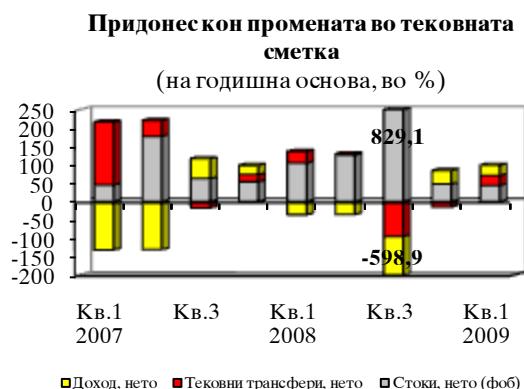
*Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

поголемиот пораст на цените во однос на засега очекуваниот може да доведе до побавно надолно прилагодување на страната на увозот .

Иако извозот во периодот април-мај 2009 година бележи поголема годишна стапка на пад во споредба со увозот, сепак во абсолютен износ увозот се намали поинтензивно од извозот. Ваквите промени во овие два месеца условија стеснување на трговското салдо (намалување за 21,6% во споредба со дефицитот остварен во периодот април-мај 2008 година). **Ризиците околу оцените за трговскиот биланс до крајот на годината може да се оценат како урамнотежени.** **Растот на цените на металите и евентуално поголемото намалување на домашната побарувачка од очекуваната упатуваат на поголемо стеснување на трговскиот јаз. Од друга страна, трендовите на цените на нафтата делуваат во обратна насока.**

Динамиката на реалниот ефективен девизен курс (РЕДК) покажува промени во насока на благо намалување на конкурентноста на домашната економија. Имено, РЕДК дефлациониран со индексот на трошоците за живот бележи апрецијација од 1,6% на годишна основа, што во услови на помал пораст на домашните цени во однос на странските, се должи исклучиво на годишната апрецијација на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) за 5,8%. Покрај тоа, РЕДК според индексот на цените на производители на индустриски производи, бележи забавена годишна стапка на депрецијација од 0,3%, наспроти 1% депрецијација во претходниот квартал. Годишната депрецијација, во услови на апрецијација на НЕДК, произлегува од значителниот пораст на релативните цени (поголем пад на домашните во однос на странските цени). Исто така, во четвртиот квартал на 2008 година, кај РЕДК според индексот на трошоци на работна сила по единица производ е забележана годишна апрецијација од 5,5%, што се должи во поголем дел на падот кај индексот на релативни цени (повисок пораст на домашните во споредба со странските цени) покрај апрецијацијата на НЕДК. Ваквите трендови кај РЕДК според претходните два дефлатора се задржаа и во наредниот период. Така, во периодот мај-април 2009 година, РЕДК според индексот на трошоците за живот оствари годишна апрецијација од 0,9%, во услови на поголема апрецијација на НЕДК (од 5,2%) од порастот на релативните цени. Од друга страна, РЕДК според индексот на цените на производители на индустриски производи бележи депрецијација од 0,5% на годишна основа, како резултат на

позначителниот годишен пад на домашните во однос на странските цени.

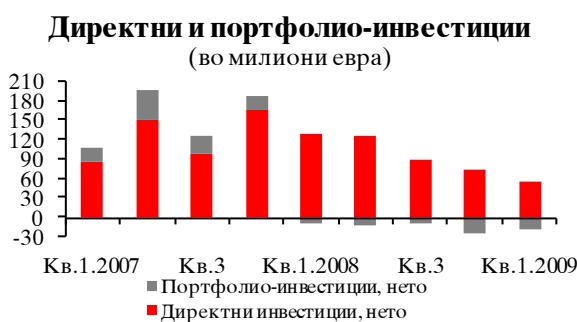
Во првиот квартал на 2009 година, услугите бележат нето-одливи од 2,3 милиони евра, за разлика од дефицитот во износ од 0,8 милиони евра во истиот период од минатата година. Притоа, за прв пат од 2003 година наваму беа забележани нето-одливи од инвестициски работи (во услови на забавување на активноста во градежништвото), коишто заедно со зголемените нето-одливи врз основа на други услуги ја условуваат ваквата динамика на услугите. Во април 2009 година, на страната на услугите е забележано подобрување, односно нето-приливи од 0,4 милиони евра, заради повисоките нето-приливи врз основа на патување и инвестициски работи. **Во периодот јануари-март 2009 година, во билансот на доходот е забележан дефицит од 24,3 милиони евра, додека во првиот квартал на 2008 година доходот претставуваше суфицитна категорија.** Ваквата негативна промена на годишна основа се должи на зголемените нето-одливи врз основа на исплатени дивиденди и камати (пред сè заради помалите приливи од пласманите на девизните средства во странство заради падот на каматните стапки на светските пазари). Овој тренд продолжува и во четвртиот месец од годината, кога дефицитот кај доходот изнесува 2,1 милион евра. Притоа, најавената исплата на дивиденда кон странските инвеститори укажува на очекувања за позабележителни нето-одливи кај доходот до крајот на годината.

Во првото тримесечје на 2009 година, нето тековните трансфери од странство изнесуваа 129,4 милиони евра, што е намалување на суфицитот на тековните трансфери од 26,3% во однос на истиот квартал на 2008 година. Ваквата промена во услови на пораст на официјалните трансфери, во целост се должи на намалените нето-приливи врз основа на приватни трансфери. Имено, приватните трансфери изнесуваат 119 милиони евра и се пониски за 29,1% на годишна основа, што произлегува од двојното намалување на нето откупената ефективи²¹ (којашто претставува 43,7% од приватните трансфери). Овие трендови може да се објаснат со преносните ефекти од глобалната криза, коишто ги зголемија ризиците

²¹ Нето-приватните трансфери во ефективата, при составувањето на платниот биланс на Република Македонија, се проценети врз основа на податоците од менувачкиот пазар за нето-ефективата којашто се влева во банкарскиот систем, бидејќи се препоставува дека во најголем дел потекнува од приливи врз основа на приватни трансфери во готовина преку неформален канал.

и неповолно делуваа врз очекувањата на економските субјекти. Во вакви услови, инвестициите во странска валута претставуваат една од главните форми на заштита од ризици, при што во март 2009 година за првпат од 2001 година наваму беше забележана нето-продажба на девизи на менувачкиот пазар. Сепак, во април 2009 година, позитивното салдо на тековните трансфери бележи подобрување во споредба со движењата во првиот квартал и бележи мал пораст на годишна основа. Позитивните сигнали се потврдуваат и преку најновите движења на менувачкиот пазар, така што во периодот април-мај 2009 година беше остварен нето-откуп од 104,6 милиони евра, којшто е повисок на годишна основа за 7%. Покрај тоа, со оглед на вообичените високи приливи во текот на летните месеци, во наредниот период се очекува стабилизирање на менувачкиот пазар, како и остварување на повисок нето-откуп на девизи.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Голем дел од финансирањето на дефицитот на тековната сметка, во првиот квартал од годината падна на товар на девизните резерви, во услови кога нето-приливите во капиталната и финансиската сметка изнесуваа 71,7 милиони евра и се пониски за 59,4% во однос на истиот период од претходната година. Притоа, најголем дел од овие нето-приливи потекнуваат од трговските кредити и директните инвестиции. Во првиот квартал, директните инвестиции изнесуваа 55,4 милиони евра и бележат годишно намалување од 57,4%, што се должи на намаленото кредитирање од страна на фирмите-мајки. Сепак, во четвртиот месец на 2009 година е забележан највисок износ на директни инвестиции во 2009 година (33,5 милиони евра), којшто бележи раст на годишна основа, како одраз на зголемените обврски врз основа на меѓукомпанијски долг. Но, земајќи ја предвид неизвесноста за излез од глобалната криза и воздржаноста кај инвеститорите, во следниот период не се очекува значително зголемување на учеството на директните инвестиции во финансирањето на тековните трансакции. Кај **портфолио-инвестициите**, покрај натамошното дезинвестирање од страна на странските инвеститори (во услови на намалена берзанска активност), во овој период е забележано зголемено вложување на домашните пензиски фондови во странски хартии од вредност. Така, нето-одливите се зголемени за 2,3 пати во споредба со истиот период од 2008 година и изнесуваат 19,1 милион евра. Таквиот тренд продолжи и во април 2009 година, кога беа остварени нето-одливи од 8,6 милиони евра, а се очекува тој да продолжи и во наредниот период, со оглед на тоа што во периодот април-јуни 2009 година учеството на нерезидентите во прометот

Извор: Народна банка на Република Македонија.

на берзата е повисоко на страната на продажбата (18,3%), отколку на страната на купувањата (11,5%).

Покрај портфолио-инвестициите, во првото тримесечје на 2009 година, нето-одливи се забележани и кај категориите „валути и депозити“ и „заеми, нето“. Притоа, зголемените нето-одливи кај **заемите** во првите три месеци на 2009 година се должат на понискиот износ на користени средства, додека во април, на поголемите отплатени обврски. Притоа, во услови на намален кредитен рејтинг на земјата и одбивноста на инвеститорите кон ризик, во наредниот период не се очекува раст на обемот на дополнително надворешно задолжување на приватниот сектор. Од друга страна, во рамки на надворешното задолжување на државниот сектор, се очекува значително повисоко ниво на приливи заради издадените еврообврзници, како и дополнителни заеми како поддршка на приватниот сектор, којшто се соочува со ограничени извори на финансирање и затегнување на кредитните услови. Во првиот квартал на 2009 година, кај **валутите и депозитите** се забележани нето-одливи од 22 милиона евра, за разлика од нето-приливите во истиот период од претходната година. Имено, во овој период беше изразено кумулирањето девизни средства на домашните банки на сметките во странски банки, како комбиниран ефект од склоностите и потребата²² за располагање со девизна ликвидност. Истовремено, средствата коишто населението ги чува во рамки на банкарскиот сектор бележат пораст заради повисокиот износ на положена отколку подигната ефектива, што може да произлегува и од претворањето на денарските во девизни депозити. Ваквата динамика е присутна и во април 2009 година, така што нето-одливите кај валутите и депозитите (29,1 милион евра) се одраз на натамошното зголемување на нето девизната актива на банките, а кај населението е забележано помало зголемување на девизните депозити, што укажува на намалување на психолошките притисоци креирани од генералната неизвесност.

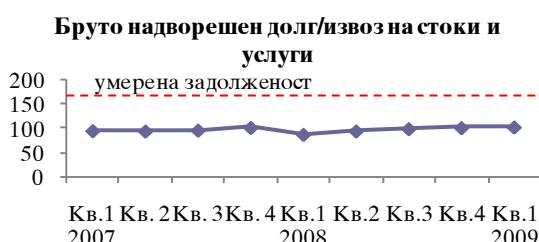
Во согласност со ваквата динамика, на крајот на првиот квартал на 2009 година, бруто надворешниот долг²³ изнесува 3.372,3 милиони евра и е зголемен за 535 милиони евра во однос на истиот квартал од претходната година, додека во споредба со претходниот квартал е повисок за

²² Согласно со новата одлука на НБРМ за управување со ликвидносниот ризик на банките.

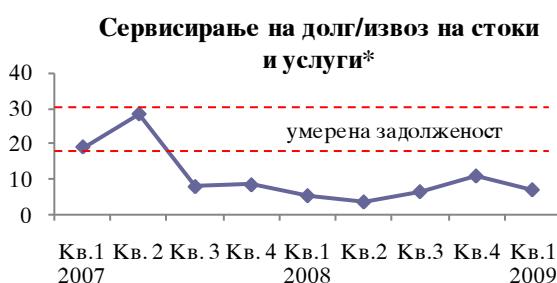
²³ Од 2007 година, НБРМ започна да изготвува и да објавува податоци за бруто надворешниот долг. Анализата на бруто надворешниот долг е направена врз основа на податоците за бруто надворешниот долг изразен во пазарна вредност.

Извор: НБРМ.

Извор: НБРМ.

Извор: НБРМ.

*Податоците за сервисирањето на долгот не се ревидирани.

53,8 милиони евра. Годишниот пораст во најголем дел се должи на зголемувањето на задолженоста на останатите сектори во економијата (придонес од 57,6%), во чиишто рамки влегува небанкарскиот приватен сектор (зголемени обврски по долгочини заеми и краткорочни комерцијални кредити) и на заемите меѓу поврзани субјекти (придонес од 30,7%). Истовремено, банкарскиот и државниот сектор бележат помал пораст на задолженоста на годишна основа. Притоа, зголемувањето на долгот на банкарскиот сектор се должи на порастот на обврските врз основа на валути и депозити на нерезиденти и долгочини заеми, додека кај државниот сектор на повисокото задолжување врз основа на долгочини заеми. Анализирано од аспект на структурата, расте учеството на долгот на останатите сектори и на меѓукомпанијскиот долг, за разлика од државниот и банкарскиот сектор. Според анализата на инструментите, најголемо учество (иако пониско на годишна основа) и натаму имаат заемите, додека од аспект на рочноста, доминира задолжувањето на долг рок.

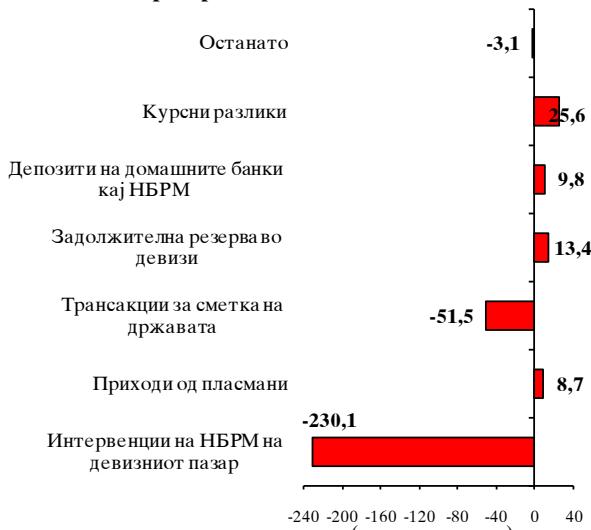
Според поголемиот број показатели на степенот на надворешна задолженост²⁴ („бруто надворешен долг/извоз на стоки и услуги“, „сервисирање на долг/извоз на стоки и услуги“ и „отплати на камата/извоз на стоки и услуги“), Република Македонија се одликува со помала задолженост. Единствено показателот „бруто надворешен долг/БДП“ бележи мало надминување на границата на умерена задолженост, во услови на зголемено надворешно задолжување. Имајќи ја предвид ваквата динамика на показателите, може да се каже дека сè уште постои простор за дополнително задолжување во странство, како еден од начините на финансирање на дефицитот во тековната сметка.

Следствено на ваквите движења во билансот на плаќања, *брюшо девизниште резерви* на 31.03.2009 година изнесуваа 1.267,8 милиони евра и во споредба со крајот на 2008 година се пониски за 227,2 милиона евра. Намалувањето на девизните резерви произлегува во најголем дел од интервенциите на НБРМ на девизниот пазар во износ од 230,1 милион евра. Покрај тоа, во согласност со буџетските потреби, забележани се нето-одливи врз основа на трансакциите за сметка на државата во износ од 51,5 милиони евра. Наспроти тоа, јакнењето на американскиот долар во однос на еврото услови позитивни курсни разлики, а забележано е и зголемено одвојување на девизи од страна на

²⁴ Според Методологијата на Светската банка.

Фактори на промена на бруто девизните резерви во Кв.1 2009 година

Извор: Народна банка на Република Македонија.

комерцијалните банки по основ на задолжителна резерва, како и пораст на девизните депозити на банките кај НБРМ. Во периодот што следуваше се забележани слични движења, но со забавена негативна динамика. Имено, во периодот април-јуни 2009 година, девизните резерви се намалија за 64,2 милиона евра во споредба со крајот на март 2009 година и на 30.06.2009 година изнесуваа 1.203,6 милиони евра. Притоа, намалениот притисок за депрецијација на домашната валута овозможи помали интервенции на НБРМ на девизниот пазар (нето-одливи од 83,8 милиони евра), а од друга страна, депозитите и одвојувањето на задолжителната резерва на банките кај НБРМ се фактори кои делумно го неутрализираа ваквиот негативен ефект (36,6 милиони евра и 10,9 милиони евра, соодветно). Со стабилизацијата на менувачкиот пазар и дополнителните мерки на НБРМ, како и најавените приливи врз основа на надворешно задолжување на државата, во наредниот квартал може да се очекува зголемување на девизните резерви.

1.6. Инфлација

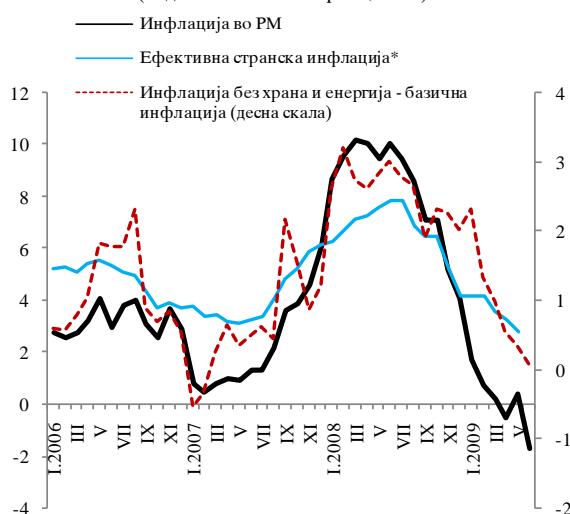
Процесот на дезинфлација, започнат од крајот на третото тримесечје на 2008 година продолжи и во текот на вториот квартал на 2009 година. При тоа, годишната просечна промена на цените во вториот квартал влезе во негативна зона, со негативна стапка од 0,6%. Следствено, кумулативниот распон на цените постојано забавуваше, така што просечната инфлација во периодот јануари-јуни се сведе на 0,1%. Ваквата динамика на инфлацијата главно ги одразува ефекти на високата супредбена основа, креирана од осириот распон на глобалните цени на енергетиште и храна пред една година. Во услови на намалена производивност и порасот на тлаиште, трошоците ио единица труд забележаа распон во третиот квартал на 2009 година, но сепак нивните инфлаторни ефекти се неутрализираат од забавената побарувачка и зголемената домашна понуда. Проекциите на годишните стапки на инфлацијата укажуваат на натамошно намалување и нивно осланување под нулата за наредниот период, што се должи на базните ефекти и на натамошното забавување на побарувачката.

Намалувањето на притисоците од увозните цени и падот на домашната економија доведе до натамошно намалување на инфлацииските притисоци. Така, во вториот квартал е забележано просечно годишно намалување на ценовното ниво од 0,6%. Овие поместувања главно се должат на промените во цените на прехранбената и енергетската компонента на инфлацијскиот индекс. Имено, со појавата на глобалната рецесија дојде до значајна надолна корекција, пред сè на цените на нафтата, што се пренесе за кусо време и врз домашните цени. Паралелно со падот на официјалната инфлација, значително забавување забележа и базичната стапка на инфлација (којашто ги исклучува цените на

Инфлација, базична инфлација и ефективна странска инфлација

(годишни стапки на раст, во %)

* Ефективната странска инфлација е добиена како пондериран збир од инфлациите во земјите најзначајни трговски партнери на РМ.
Извор: ДЗС, Еуростат и пресметки на НБРМ.

храната и енергијата), како резултат на значително намалениот притисок од страна на агрегатната побарувачка и индиректниот ефект од падот на домашните цени на нафтените деривати. Базичната инфлација (која претставува индикатор за среднорочните ценовни трендови), со значително забавената динамика во вториот квартал на годината (0,3%, наспроти 1,5% во првиот квартал), укажува на тоа дека покрај падот на варијабилните цени, намалување бележи и среднорочната компонента на инфлацијата.

Осцилациите во глобалните цени на производите доведоа до променливост на енергетската и прехранбената компонента и на домашниот индекс на потрошувачките цени. Годишната стапка на промена на цените на енергијата од 12,5% во третото тримесечје на 2008 година, се сведе на -1,9% во вториот квартал на 2009 година. Притоа, падот на енергетската инфлација главно се должи на значително намалените домашни цени на нафтените деривати и на нафтата за домаќинство, коишто зависат од светските цени на сировата нафта. Од друга страна, цените на ненафтените енергетски производи, како што се електричната енергија²⁵ и топлинската енергија, останаа речиси на истото ниво од првиот квартал.

Табела 1
Одделни категории и цени
(годишни промени во %)

	Кв.1 2007	Кв.2 2007	Кв.3 2007	Кв.4 2007	2007	Кв.1 2008	Кв.2 2008	Кв.3 2008	Кв.4 2008	2008	Кв.1 2009	Кв.2 2009
Инфлација (CPI)	0,7	1,1	2,4	4,9	2,3	9,5	9,9	8,4	5,4	8,3	0,9	-0,6
Храна	0,7	0,7	3,8	10,4	3,9	19,0	19,5	14,7	8,6	15,3	0,9	-1,0
Свежа храна	-0,7	-0,6	4,1	12,4	3,8	26,4	25,2	16,0	11,0	19,7	1,0	1,9
Преработена храна	1,9	2,0	3,7	8,9	4,1	13,3	15,2	13,2	6,3	12,0	1,4	-3,0
Енергија	4,9	4,9	3,9	4,0	4,4	7,4	9,2	12,5	8,3	9,3	-1,6	-1,9
Нафтенни деривати	-4,6	-2,4	-1,3	11,0	0,7	18,6	22,6	23,6	-6,2	14,6	-27,1	-27,7
Електрична енергија	9,7	11,4	8,2	2,4	7,9	1,6	0,0	0,0	8,7	2,6	13,1	13,1
Топлинска енергија за греенje	7,1	1,5	1,9	-1,3	2,3	4,6	10,9	23,2	25,3	16,0	4,2	3,6
Храна и енергија (волатилни цени)	1,8	1,8	3,8	8,7	4,0	16,1	16,9	14,1	8,5	13,9	0,3	-1,2
Стоки	1,3	1,6	3,0	6,2	3,0	11,0	11,4	9,0	5,4	9,2	0,8	-0,7
Услуги	-1,1	-0,5	0,2	0,4	-0,3	3,9	4,5	6,1	5,8	5,1	1,2	0,0
Базична инфлација (без храна и енергија)	-0,2	0,5	1,1	1,2	0,6	2,9	2,8	2,5	2,2	2,6	1,5	0,3
Цени на производители на индустриски производи	1,1	0,7	1,4	7,0	2,6	10,5	13,6	15,1	2,2	10,3	-6,2	-8,8

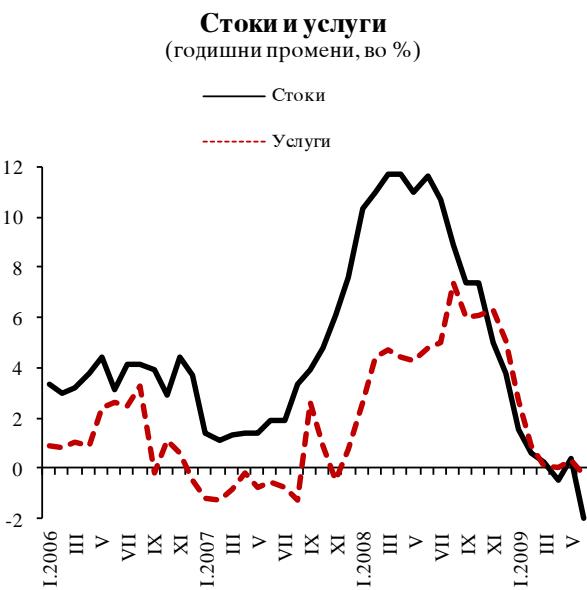
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Годишната стапка на промена на цените на храната покажува слично движење со промените на цените на енергетската компонента. Највисоки стапки на раст беа забележани во текот на вториот квартал на 2008 година (19,5%), кога глобалните цени на храната исто така го достигнаа својот максимум. По постепеното забавување на растот на овие цени во наредните квартали, во второто тримесечје

²⁵ На 29 октомври 2008 година, врз основа на одлука на РКЕ, просечната продажна цена на електричната енергија по која ЕВН „Македонија“ ги снабдува тарифните потрошувачи на мало за периодот ноември-декември се зголеми за 13,61%.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

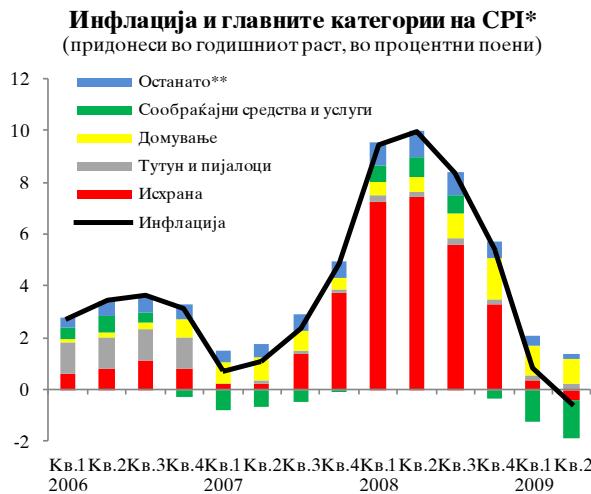
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

тие забележаа пад од 1,0%. Притоа, почнувајќи од третиот квартал на 2008 година постојано намалување е забележано кај двете поткомпоненти на храната, преработената храна (-3,0%) и свежата храна (1,9%), со исклучок на вториот квартал (кога цените на свежата храна бележат минимално зголемување). Генерално, прогресивното забавување на цената на храната и нејзиното намалување во вториот квартал на 2009 година, во најголем дел се одраз на глобалните трендови, како и на добрите временски услови, коишто придонесоа за зголемена домашна понуда на храна и условија понизок количински увоз на прехранбени производи. Структурната анализа покажува најголемо дефлаторно влијание од цените на маслото за јадење и маснотите, млечните производи и свежото овошје, додека значително повисоки цени на годишно ниво се забележани кај месото и свежиот зеленчук.

По високата годишна стапка на раст во третиот квартал на 2008 година (6,1%), растот на цените на услугите, постојано забавува, сведувајќи се на 0% во вториот квартал на 2009 година. Ваквото движење на цените на услугите произлегува од негативната годишна стапка на промена на цените на телекомуникациските услуги (поради зголемената конкуренција во овој сектор) и на транспортните услуги (поради падот на цените на нафтените деривати и побарувачката). Значително забавување забележаа и цените на услугите во ресторантите и хотелите, чијшто раст во вториот квартал изнесува 3% (наспроти 5,1% во првиот квартал на 2009 година).

Во првата половина на 2009 година, кумулативната динамика на просечниот раст на цените постојано забавуваше, при што просечната инфлација во периодот јануари-јуни се сведе на 0,1%. Анализирано по компоненти, во второто трimesечје на 2009 година општото ниво на потрошувачките цени остана на истото ниво од првиот квартал на 2009 година. Непроменетоста на потрошувачките цени на квартална основа претставува резултат на дивергентните движења кај одделните компоненти. Така, во насока на квартален пораст делуваат цените на нафтените деривати и на свежото овошје и зеленчук (поради порастот на цената на сировата нафта и сезонските влијанија), додека позначајно дефлациско влијание имаа намалените цени на млечните и на житните производи.

Инфлацијата остварена во вториот квартал на 2009 година главно соодветствува со инфлацииските очекувања на економските

*CPI- Consumer price index (Индекс на потрошувачки цени) претставува мерка за инфлацијата.

**Останатото инкорпорира категориите: облека и обувки, хигиена и здравје, образование, култура и разонода, ресторани и хотели и останати услуги неспомнати на друго место.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

субјекти. Така, според Анкетата за инфлацијските очекувања спроведена во мај 2009 година, најголемиот дел од испитаниците (47%) очекуваше просечната годишна стапка на инфлација во второто тримесечје на 2009 година да остане на априлското ниво од -0,5%, уште пониска инфлација очекуваа 27% од испитаниците (т.е. повисока дефлација), а 25% очекува повисока инфлација (т.е. намалување на дефлацијата). Оцената на субјектите коишто сметаат дека инфлацијата ќе се намалува се засноваше врз намалената побарувачка поради глобалната финансиска и економска криза, како и на високата споредбена основа од претходната година. За разлика од очекувањата за вториот квартал, анкетираните субјекти очекуваат инфлацијата да изнесува во просек околу 0,9% за целата 2009 година.

Откако го достигнаа највисокото ниво во јули 2008 година, цените на производителите на индустриски производи од почетокот на 2009 година се намалуваа со позаслено темпо, што може да се објасни со падот на побарувачката на индустриски производи и промените на цените на нафтата и сировините. Така, во второто тримесечје на 2009 година овие цени забележаа годишен пад од 8,8%. Големата годишна негативна промена на цените на производителите на индустриски производи главно е водена од падот на производните цени на енергијата, на интермедијарните производи и на забавениот раст на цените на нетрајните потрошни добра (коишто го одразуваат падот на цените на храната во однос на претходниот ценовен шок). Намалувањето на цените на производителите на прехранбени производи, указува на натамошни надолни притисоци од преработувачкиот сектор врз потрошувачките цени во наредниот период.

Почнувајќи од третиот квартал на 2008 година, номиналните трошоци по единица труд постојано се зголемуваа и во првиот квартал на 2009 година забележаа годишен пораст од 17,2%. Ваквиот висок пораст е комбиниран ефект од порастот на бруто-платите и значителниот пад на продуктивноста, во услови на економска контракција. Сепак, имајќи ги предвид очекувањата за пад на побарувачката во наредниот период, зголемените трошоци по единица труд не се очекува да креираат инфлацијски притисоци. Од друга страна, очекувањата за затегнување на условите на пазарот на работна сила можно е да предизвикаат и промена на растечкиот тренд на трошоците по единица труд.

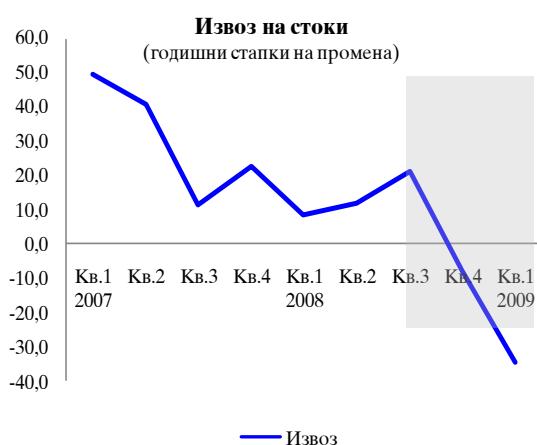
Проекциите на годишните стапки на инфлација за следниот период укажуваат на натамошно намалување на цените, што се должи на очекувањата за релативно стабилни увозни цени и на натамошната забавена побарувачка. Притоа, можностите за поголем пад на економијата укажуваат на можноста за поголемо намалување на цените од очекувањата, додека сегашните трендови на раст на цената на нафтата креираат ризици во спротивна насока.

Прилог 2

Преносни ефекти на глобалната криза врз македонската економија

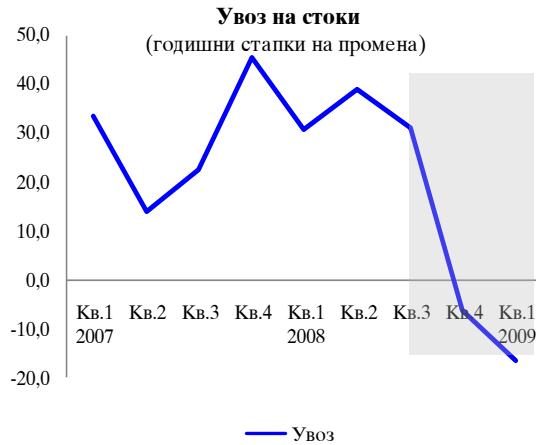
Преносните ефекти од глобалната криза врз македонската економија почнаа да се чувствуваат посилно во последниот квартал на 2008 година, а во првата половина на 2009 година интензитетот значително се зголеми. Главните канали на трансмисија, главно соодветствуваат со моделот на прелевање на кризата во помалку развиените, мали и отворени економии, коишто пред почетокот на кризата беа во фаза на циклус на засилени капитални приливи, растечко финансиско посредување и позитивен произведен јаз. Секако, улога во креирањето на макросликтата имаат спецификите на одделните економии, коишто за македонската економија главно се однесуваат на концентрацијата на извозот во металната индустрија (којашто имаше исклучително поволна конјунктура пред кризата), потпирањето на приватните трансфери, како главен извор на финансирање на јазот во трговскиот дефицит и слабото присуство на домашниот банкарски систем на меѓународниот пазар на капитал.

Во следниов дел е даден графички приказ на последиците од падот на глобалната врз домашната економија во клучните сегменти.

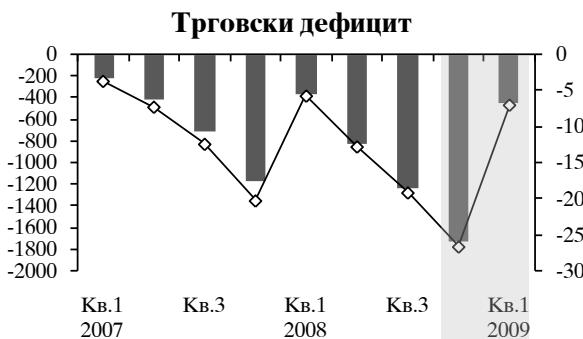
Извор: Државен завод за статистика

*Намалување на извозот, главно како
последица на шокот во металната
индустрија...*

Извор: Државен завод за статистика

*...при сè уште побавно прилагодување
на увозната побарувачка...*

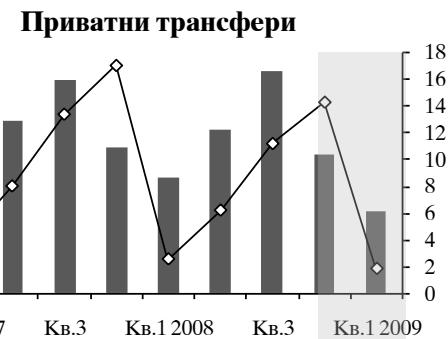

■ Трговски дефицит, во милиони евра (левскала)
—◇— Трговски дефицит (% од БДП) деснскала

Извор: НБРМ и ДЗС.

* Податоците за кварталите 2,3, и 4, претставуваат кумулативни износи.

...што доведува до значајно проширување на трговскиот дефицит...

■ Приватни трансфери, милиони евра (левскала)
—◇— Приватни трансфери (% од БДП) деснскала

Извор: НБРМ и ДЗС.

* Податоците за кварталите 2,3, и 4, претставуваат кумулативни износи.

Значајно намалување на приватните трансфери во услови на раслечка неизвесност...

■ Тековна сметка, милиони евра (левскала)
—◇— Тековна сметка, % БДП (деснскала)

Извор: НБРМ и ДЗС.

* Податоците за кварталите 2,3, и 4, претставуваат кумулативни износи.

...и проширување на дефицитот во тековната сметка за близу 6 и.и. на годишна основа...

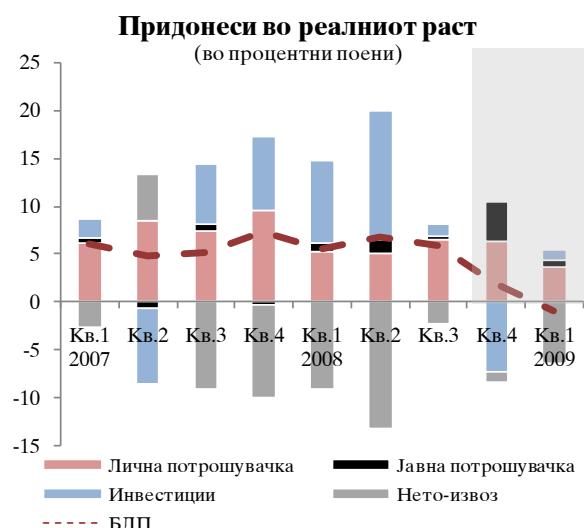

■ Капитална и финансиска сметка, милиони евра (левскала)
—◇— Капитална и финансиска сметка (% од БДП) деснскала

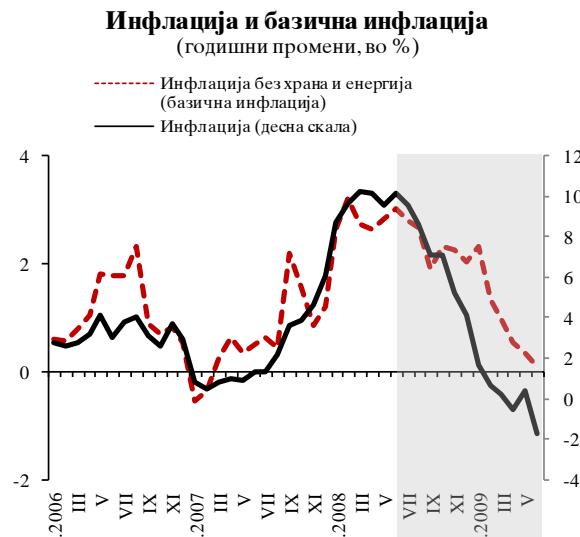
Извор: НБРМ и ДЗС.

* Податоците за кварталите 2,3, и 4, претставуваат кумулативни износи.

Значително забавување на кратичниот прилив

Извор: Државен завод за статистика

Навледување на БДП во нејзината зона од првиот квартал на 2009 година...

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

...ири сабилизирање на инфлацијата од втората половина на 2008 година

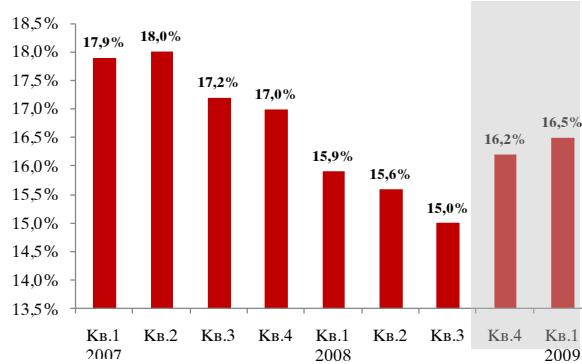
Извор: Министерство за финансии

Забавување на буџетскиите приходи...

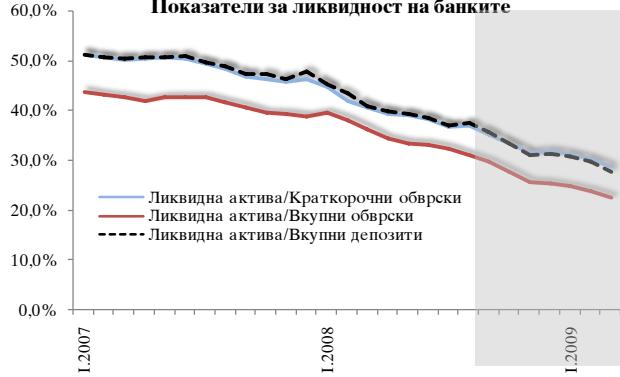
Извор: Министерство за финансии

...и забавување на расходите на буџетскиите расходи

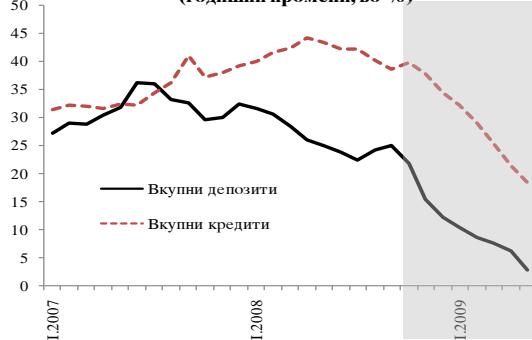
Релативно нискиот степен на вклученост на домашните банки во меѓународните финансиски пазари, незначителната изложеност кон високоризични финансиски инструменти во странство и доминантното потпирање врз домашни извори на финансирање, овозможија домашниот банкарски систем да остане отпорен на директни ефекти од глобалната финансиска криза. Сепак, заострувањето на светската економска криза и нејзиното прелевање во надворешниот и реалниот сектор на домашната економија, на индиректен начин се одразија и врз активноста на банките преку стеснување на изворите на финансирање (забавен раст на депозитите и отежнат пристап до меѓународниот пазар на капитал) и зголемена одбивност кон ризик, што беше причина за затегнување на условите на кредитирање и намалување на понудата на кредити. Паралелно со забавувањето на кредитната активност, профилот на ризичност на пласманиите на банките почна да покажува знаци на влошување (зголемување на учеството на изложеноста класифицирана во повисоките категории на ризик В, Г и Д во вкупната изложеност на кредитен ризик), што доведе до намалена профитабилност на банките.

Адекватност на капиталот на банките

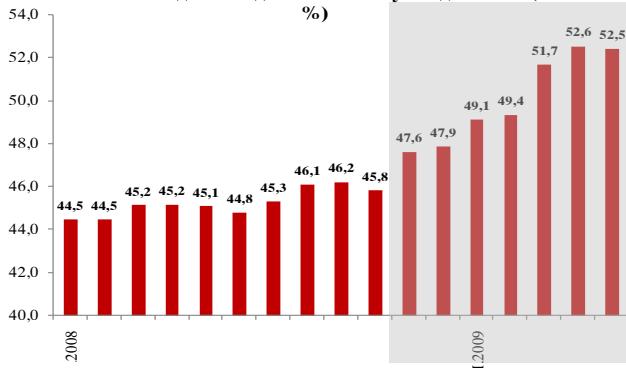
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Показатели за ликвидност на банките

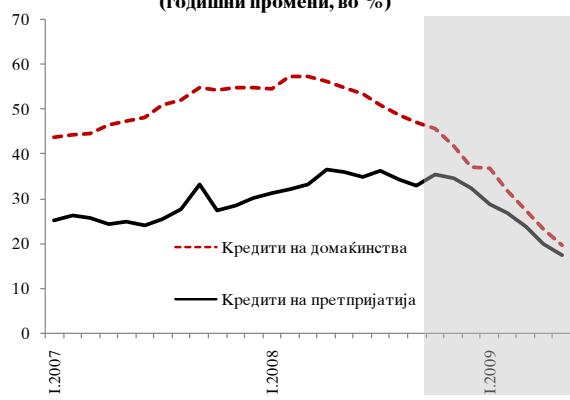
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Задржана соодветна солвенчна позиција...**...и релативно високо ниво на ликвидност****Вкупни депозити и кредити на банките (годишни промени, во %)**

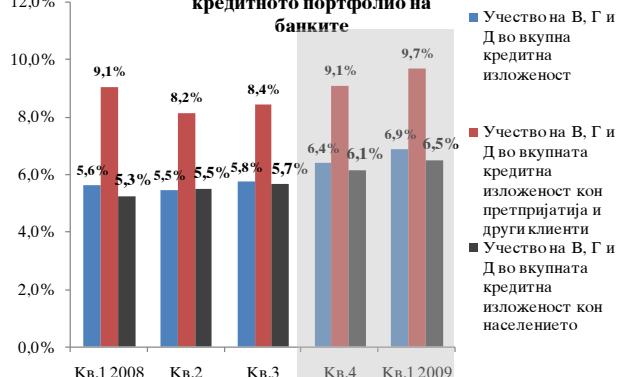
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Забавување на расцош на вкупниот дебетен и кредитен портфолио...**Учество на девизни депозити во вкупни депозити (во %)**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

...и изразена валутна трансформација на вкупниот дебетен и кредитен портфолио**Кредити на домаќинства и корпоративен сектор (годишни промени, во %)**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

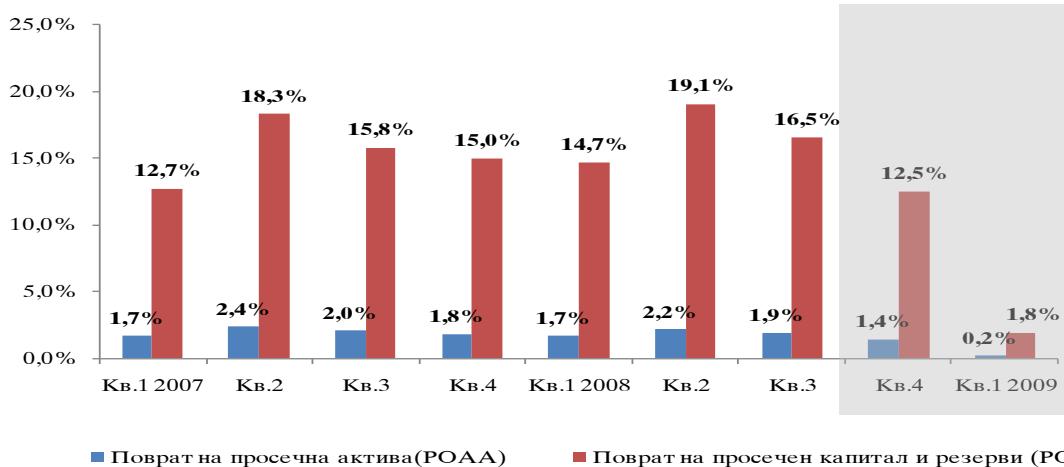
Забавен расцош на кредитниот портфолио на домаќинствата и на корпоративниот сектор...**Показатели за квалитет на кредитното портфолио на банките**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

...и благо влошување на квалифицираното кредитно портфолио

Показатели за профитабилност на банките

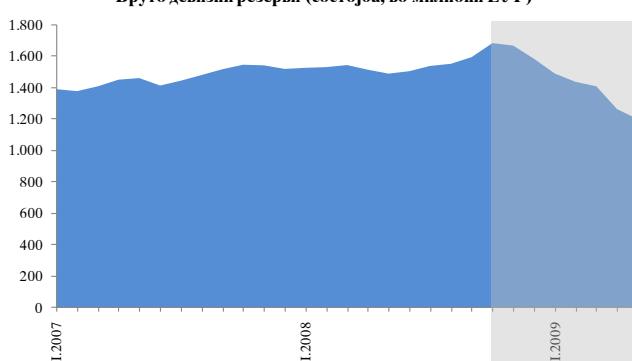

Извор: Народна банка на Република Македонија.

...со итогови врз профитабилноста на банкиште

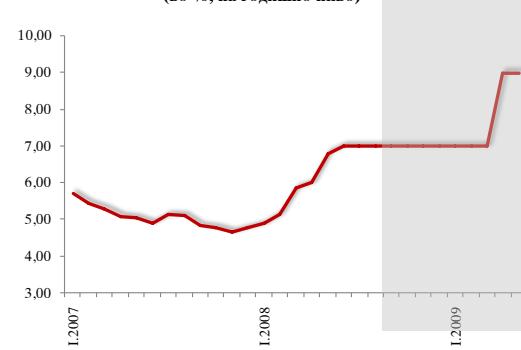
Имајќи предвид дека ефектите од кризата врз надворешниот сектор од економијата за кратко време се прелеја на девизниот пазар, што во комбинација со психолошки индуцираните притисоци кај економските субјекти, генерираше притисоци за депрецијација на домашната валута, фокусот на монетарната политика во овој период беше насочен кон одржување на стабилноста на девизниот курс. Така, почнувајќи од октомври 2008 година до мај 2009 година, НБРМ во континуитет интервенираше со нето-продажба на девизи на девизниот пазар, а согласно растечкиот интензитет на притисоците од почетокот на 2009 година, беше извршено и дополнително затегнување на монетарната политика, преку зголемување на основната каматна стапка (во март 2009 година), а потоа и преку зголемување на стапката на издвојување задолжителна резерва на обврските на банките со девизна компонента (во мај 2009 година).

Бруто девизни резерви (состојба, во милиони ЕУР)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Каматна стапка на благајнички записи на НБРМ
(во %, на годишно ниво)**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

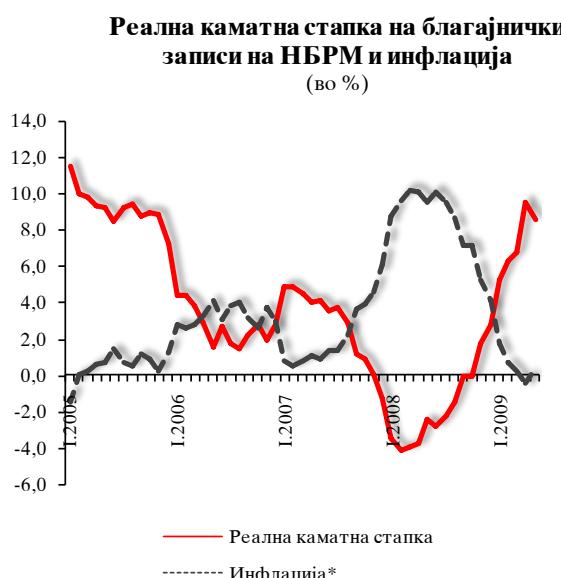
Приписоци врз девизниште резерви...

...и затегнување на монетарната политика

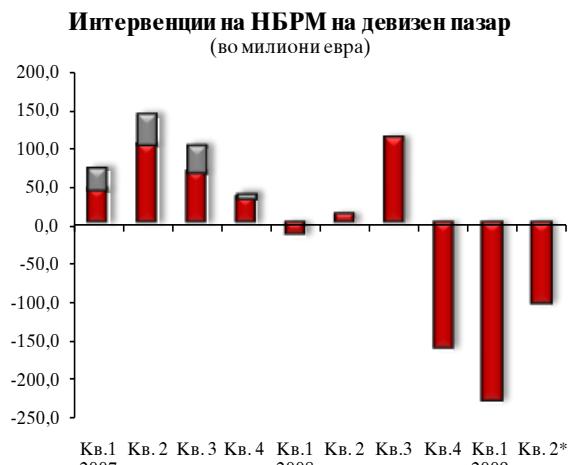
II. Монетарна политика

Фокус на монетарната политика во првиот месец на 2009 година беше зачувувањето на стабилноста на девизниот курс, во услови на распределечки ризици коишто ги предизвицаваат надворешниот сектор на економијата. И покрај исцрпувањето на инфлацијски притисоци, влошувањето на екстериерната позиција произведе притисоци на девизниот пазар и врз девизниот курс. Со цел одржување на стабилноста на вредноста на домашната валута, НБРМ интровервира со значајна нешто-предизвицба на девизи на девизниот пазар. Воедно, во март 2009 година референтната каматна стапка беше зголемена од 7% на 9%. Дополнително заштитување на монетарната политика беше направено во мај со премените мерки за поддршка на стапката на издавање на задолжителна резерва на обврскиот со девизна комионеста, коишто стапкуваат во сила во јули (зголемување на стапката на обврскиот на банкиот во странска валута од 10% на 11,5% и на стапката на обврскиот во домашна валута со валутна клаузула од 10% на 20%), односно август (зголемување на стапката на обврскиот на банкиот во странска валута од 11,5% на 13%). Мерките коишто ги предизвекуваат на НБРМ се во насока на одржување на ценовната стабилност, како најноволен амбиент за економски простирието. Во текот на јуни, делумно како резултат на постепеното стабилизирање на очекувањата и како ефект од премените мерки, дојде до стабилизирање на девизниот пазар, при што НБРМ започна да интровервира со нешто-оштака на девизи. Сепак, станува збор за временото краток перидот за да може да се извлече заклучок за тоа дали станува збор за промена во досегашниот тренд или за краткорочни промени.

*Тековен месец во однос на истиот месец од претходната година.
Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

Рапидното намалување на инфлацијата, што започна во последните месеци на 2008 година продолжи и во првите пет месеци на 2009 година, резултирајќи, за првпат по четири години, со годишна негативна промена од 0,5% во април. Ваквиот дефлаторен ефект главно произлегува од падот на светските цени на нафтата и падот на цените на храната забележан во овој месец. Во првите пет месеци е остварена умерена стапка на инфлација од 0,5%, што се должи на дезинфлаторното влијание на пониските цени на нафтата и забавувањето на растот на цените на храната, како и на забавувањето на домашната побарувачка. Сепак, исцрпувањето на инфлацијските притисоци не значеше и исцрпување на притисоците врз стабилноста на девизниот курс. Продлабочувањето на дефицитот во тековната сметка и забавувањето на капиталните приливи го проширија јазот помеѓу побарувачката и понудата на девизи. Во ваков амбиент, покривањето на дефицитот во тековната сметка, во еден дел падна на товар на девизните резерви. Дополнителен притисок на девизниот пазар се изврши преку зголемената побарувачка за девизи под влијание на психолошките ефекти кај населението, што предизвика конверзија на постојните денарски заштеди во девизни. Од друга страна, кај банките беше забележана и склоност за значително кумулирање девизи, што

■ Трансакции со банки поддржувачи

■ Трансакции врз основа на хартии од вредност за портфолио инвестиции на нерезиденти

*Се однесува на април и мај 2009 година.

Извор: НБРМ

Извор: НБРМ и Европска централна банка (www.ecb.int).

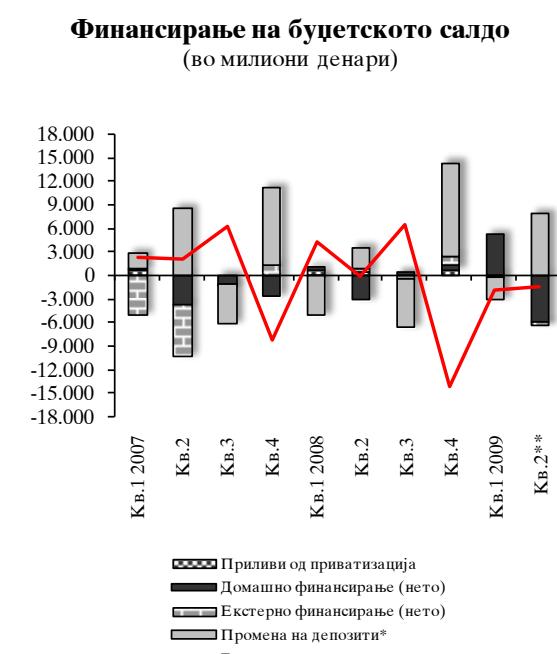
делумно е последица на потребата за исполнување на коефициентите за девизна ликвидност. **Имајќи ја предвид ваквата комбинација на фактори што креираа притисоци на девизниот пазар, НБРМ реагира преку различни инструменти.** Прво, продолжија интервенциите со продажба на девизи, чиишто износи кулминираа во март, во периодот на претседателските и локалните избори. Понатаму, во март 2009 година НБРМ реагира со промена на каматната стапка на благајничките записи, од 7% на 9%. Во согласност со промените на каматната стапка на благајничките записи беше донесена и одлука за зголемување на каматната стапка на ломбардниот кредит, од 8,5% на 10,5%. Дополнително, во мај 2009 година, НБРМ донесе Одлука за задолжителна резерва и Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик. Со Одлуката за задолжителна резерва се изврши зголемување на стапката на издвојување на задолжителната резерва за обврските на банките со девизна компонента, којашто стапува во сила во јули (зголемување на стапката на обврските во странска валута од 10% на 11,5% и на стапката на обврските во домашна валута со валутна клаузула од 10% на 20%), односно август (зголемување на стапката на обврските во странска валута од 11,5% на 13%). Притоа, дел од износот добиен со примена на стапката на задолжителна резерва за обврските во странска валута се исполнува во денари. Истовремено, со Одлуката се дава можност средствата од задолжителната резерва издвоени во денари банките целосно да ги користат за задоволување на своите дневни ликвидносни потреби. Дополнително, со измените на Одлуката за ликвидносен ризик се дава можност банките да ги вклучуваат своите пласмани во инструментите на Народната банка, со исклучок на издвоената задолжителна резерва во евра, без оглед на тоа дали се пласмани во денари или во странска валута, во исполнувањето на потребното минимално ниво на денарска или девизна ликвидност. Преземените мерки се насочени кон поттикнување на растот на штедењето во денари, кое се очекува да ја намали побарувачката на девизи и да ги стабилизира движењата на девизниот пазар. Истовремено, со направените измени, се очекува да се промени трендот на кумулирање девизи од страна на банките. **Стабилизирањето на девизниот пазар во јуни и интервенциите на НБРМ со откуп на девизи сигнализираат одредени ефекти на дел од мерките преземени досега, како и позитивни поместувања во очекувањата на субјектите. Сепак, станува збор за премногу кус временски период, така што**

тешко е да се оцени дали станува збор за краткорочни ефекти или за промена на досегашните трендови.

Извор: НБРМ и Централна банка на Холандија (www.statistics.dnb.nl).

* Позитивна промена - повлекување на депозити; негативна промена - кумулирање на депозити.

** Се однесува на јануари и февруари 2009 година.
Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

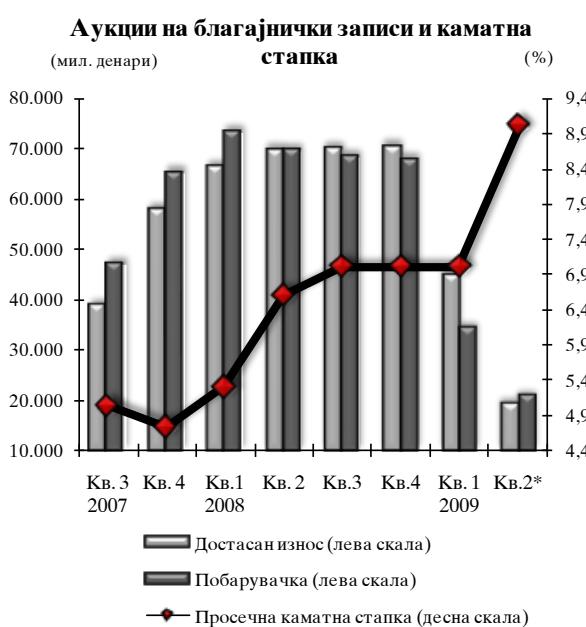
Каматниот распон помеѓу домашната и странската камата продолжи да се проширува, во услови на домашна монетарна реакција со зголемување на каматите како одговор на притисоците врз девизниот курс, при истовремено намалување на каматните стапки во евро-зоната. Имено, трендот на намалување на инфлацијата во евро-зоната ѝ овозможи на Европската централна банка да реагира со натамошно намалување на референтната каматна стапка (во четири наврати од почетокот на годината), така што во мај каматната стапка се сведе на 1%. Ваквата реакција на ЕЦБ е движена од потребата за моментно и долгорочно обезбедување ликвидност во системот, со што банките би се насочиле кон повторно кредитирање и зголемена поддршка на економиите. Релаксирањето на монетарната политика се пренесе и на каматните стапки на европскиот пазар на пари. Така, во текот на првите пет месеци, каматната стапка ЕУРИБОР, со сите рочности, континуирано паѓаше остварувајќи историски најниски нивоа, при што во мај едномесечниот ЕУРИБОР изнесуваше 0,88%. За разлика од интензивниот надолен тренд на европскиот ЕУРИБОР, домашниот СКИБОР²⁶ се движеше во позитивна насока, така што вредноста на едномесечниот СКИБОР во мај достигна 9,1%. Обратната насока на движење на овие каматни стапки предизвика натамошно проширување на распонот. Така, во првиот квартал на годината, каматниот распон меѓу едномесечниот ЕУРИБОР и едномесечниот СКИБОР во просек изнесуваше 5,6 процентни поени и е поголем за 2,3 процентни поени во споредба со последниот квартал на 2009 година. Во април и мај, каматниот распон изнесуваше 8 и 8,2 процентни поени, соодветно.

Во првиот квартал на 2009 година, консолидираниот државен буџет забележа негативно салдо од 1.932 милиони денари, коешто во целост беше финансирано од домашни извори, по пат на позначително задолжување на пазарот на државни хартии од вредност. Како резултат на ориентацијата кон домашно финансирање со државни хартии од вредност, во првите три месеци од годината се реализирани околу 85% од вкупното задолжување планирано по овој основ за 2009 година. Притоа, во првите три месеци, на денарската сметка на државата кај НБРМ

²⁶ Меѓубанкарска каматна стапка за продавање на денарски депозити, пресметана од котациите на референтните банки.

*Позитивна промена - креирање ликвидност;
негативна промена - повлекување ликвидност.
Извор: НБРМ

*Се однесува на април и мај 2009 година
Извор: НБРМ

забележана е кумулација на депозити. Во април и мај, буџетскиот дефицит изнесуваше 1.458 милиони денари, повторно во целост финансиран од домашни извори. Меѓутоа, за разлика од првите три месеци, на денарската сметка на државата кај НБРМ е регистрирано позначително повлекување на депозити, во услови на умерен пораст на задолжувањето по пат на државни хартии од вредност. Во вакви услови, во првите два месеца од вториот квартал, депозитите на државата кај НБРМ делуваа во насока на креирање ликвидност.

При позначително намалување на ликвидноста како резултат на продажбата на девизи на НБРМ на девизниот пазар и кумулацијата на депозитите на државата кај НБРМ, основен фактор којшто делуваше во насока на креирање ликвидност во првиот квартал беа монетарните инструменти²⁷. Во нивни рамки, побарувачката на благајнички записи во првиот квартал на годината значително ослабна и беше помала за 23,6% во однос на достасаниот износ на благајнички записи. Меѓутоа, во наредните два месеца, состојбата на пазарот на благајнички записи се промени. Имено, во услови на зголемен принос од инвестирање во овие хартии од вредност (пораст на каматната стапка од 7% на 9% почнувајќи од првата аукција во април), интересот на банките за благајнички записи се зголеми. Така, во април и мај, банките побаруваа износ поголем за 7,7% во однос на достасаниот.

Просечната дневна ликвидност на банкарскиот сектор во првиот квартал на 2009 година се намали за 8,8% во споредба со последниот квартал на 2008 година во услови на пад на просечната задолжителна резерва за 7%. Вишокот на издвоени ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)²⁸ во првиот квартал изнесуваше 2%, наспроти 5,2% во последниот квартал на 2008 година. Во однос на истиот квартал од претходната година, вишокот над обврската за задолжителна резерва е понизок за 1 процентен поен. Примарните пари²⁹ на крајот на првиот квартал беа повисоки за 6,4% на годишна основа, додека на крајот на мај 2009 година, примарните пари се пониски за 0,6%.

²⁷ Го вклучува и задолжителниот депозит кај НБРМ и девизните депозити пласирани кај НБРМ.

²⁸ За период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11. ден во тековниот месец до 10. ден во следниот месец. Вишокот се однесува на вишокот издвоени средства на сметката на банките кај НБРМ над обврската за задолжителна резерва.

²⁹ Ја вклучува задолжителната резерва во денари.

Се очекува ризиците за монетарната политика и во наредниот период главно да произлегуваат од трендовите во надворешниот сектор. Притоа, големата неизвесност околу должината на фазата на глобална рецесија, во голема мерка го отежнува проценувањето на идните трендови, како основа за носење на монетарните одлуки. Во секој случај, постојаните надолни ревидирања на проекциите за глобалниот раст укажуваат на можноста за натамошни притисоци на девизниот пазар, креирани преку јазот во тековната сметка и помалата можност за негово финансирање преку капиталните текови. Со тоа, евентуалните натамошни промени во монетарната политика ќе бидат во насока на отстранување на можните притисоци врз девизниот курс. Во овој контекст, водењето на прудентна фискална политика, којашто нема да креира дополнителни притисоци врз побарувачката на девизи, исто така претставува исклучително битен предуслов за превенција од продлабочување на надворешната нерамнотежа.

2.1. Монетарни агрегати³⁰

Трендот на квартално намалување на паричната маса, започнат во последното тримесечје на претходната година, продолжи и во првиот квартал на 2009 година, но со поинтензивно шема. Во услови на намалување на економската активност, која со најмало временско задоцнување се пренесува врз расположливите средства на претпријатијата, овие промени пред сè се објаснуваат со падот на дейзаштните пари на корпоративниот сектор. Од друга страна, во услови кога на пазарот на работна сила сè уште не се забележува поголемо затегнување на условите, вкупните дейзашти на домаќинството бележаат квартален раст. На крајот на мај, паричната маса е на нивошто од првиот квартал, а натамошните троцени се во насока на дойолништелно забавување на годишниот монетарен раст. Ваквиот очекувања се посткриени со оцените за продлабочување на падот на домашната економија, што го намалува катализитетот за раст на доходот, а со тоа ја намалува и можността за поголем обем на ново штедење.

Извор: Народна банка на Република Македонија

Кварталното намалување на најшироката парична маса M4, што започна во последниот квартал на 2008 година, со засилена динамика продолжи и во првите три месеци на 2009 година. Така, на квартална основа, паричната M4 забележа пад од 2,6% (наспроти 1,2% во претходниот квартал). Во наредните два месеца (април и мај), најшироката парична маса главно беше под влијание на специфични фактори. Така, во април е забележан месечен пораст, главно како резултат на исплатата од

³⁰ Анализата на монетарните агрегати се базира врз податоците од новата Методологијата за изготвување на стандардни форми на монетарните биланси и прегледи и новиот сметковен план (што стапи во сила од 01.01.2009 година).

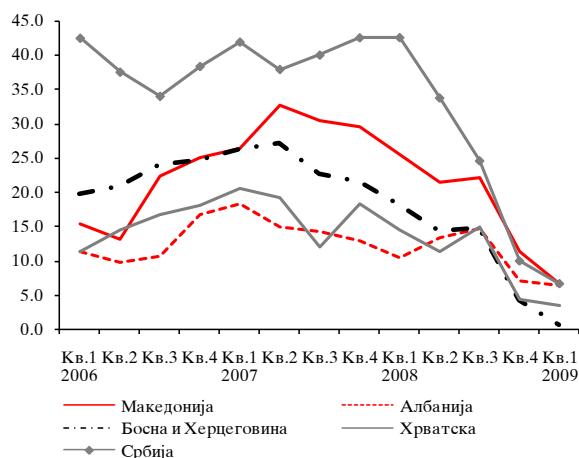
страна на државата на редовната рата од обврзниците за старото девизно штедење. За мај беше карактеристично намалувањето на нивото на паричната маса, во услови на исплата на поголем износ на дивиденда кон државата. Притоа, во мај годишната стапка на раст на најшироката парична маса M4 се сведе на 2% (наспроти 22,8% во мај 2008 година), што претставува најниска годишна стапка на раст во последните шест години.

Главни компоненти на најшироката парична маса M4

	Учество во M4	мај	годишни стапки на раст (во %)					
		Учество во M4	Кв.1 2008	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2009	Април
Готови пари во оптек	7,6	4,7	2,1	-1,2	-1,7	-6,8	-9,5	-11,8
Депозитни пари	17,2	38,4	50,2	38,2	24,4	11,8	7,0	3,4
M1	24,8	24,3	30,2	22,2	14,5	5,2	1,2	-1,8
вк. краткорочни депозити	66,9	22,6	16,0	18,7	4,2	3,5	3,2	0,2
M2	91,7	23,1	19,6	19,7	7,1	4,0	2,6	-0,3
вк.длгорочни депозити	8,3	80,8	58,4	65,1	88,4	50,9	44,1	37,0
M4	100,0	25,3	21,4	22,0	11,2	6,6	5,1	2,0

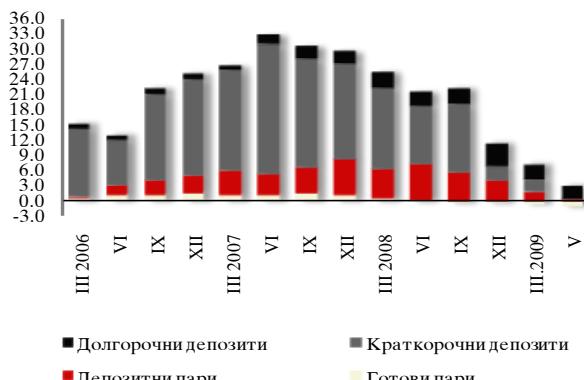
Извор: Народна банка на Република Македонија

Годишен раст на најшироката парична маса по земји (во %)

Извор: интернет страници на централните банки

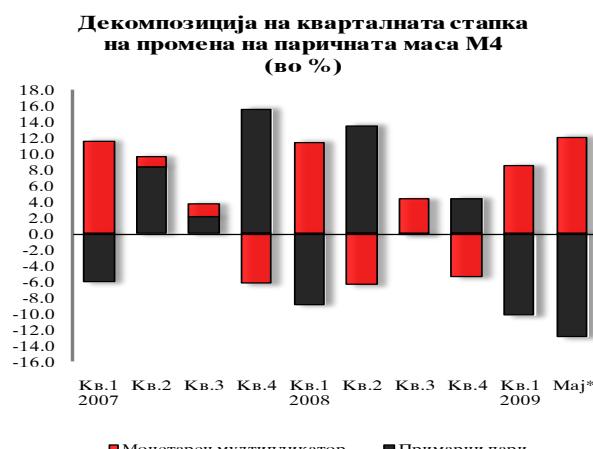
Придонес во годишиниот пораст на M4 (во процентни поени)

Извор: Народна банка на Република Македонија

Слични трендови се карактеристични и во глобални рамки. Во услови на намалување на економската активност, недоверба на пазарните учесници и недоволен прилив на капитал, продолжи трендот на забавување на растот монетарните агрегати. Така, во евро-зоната, најшироката парична маса забележа годишен пораст од 6% во првиот квартал, наспроти 8,2% во претходниот квартал. Ваков тренд е забележан и во земјите од регионот. Како резултат на забавувањето на кредитната и економската активност и ограничениот прилив на странски капитал, во Србија е забележано забавување на годишиниот раст на паричната маса (6,5% на крајот на првиот квартал, наспроти 9,8% во декември 2008 година), со очекувања за понатамошно намалување до крајот на годината. Тренд на забавување на годишиниот раст на најшироката парична маса (од 4,3% во декември 2008 година на 2,8% во мај 2009 година) е забележан и во Хрватска, придружен со засилен процес на евризијација.

Анализата на главните категории на најшироката парична маса M4, укажува на краткорочните депозити како доминантна компонента во нејзиното креирање (квартален пораст од 2,7%). Сепак, во првиот квартал нивниот ефект беше неутрализиран преку динамиката на останатите компоненти. Така, значителен пад беше забележан кај готовите пари во оптек (16,8%) и депозитните пари (12%), а воедно намалување забележаа и долгочините депозити (7,3%). Падот на готовите пари во

*Се однесува на кумулативна промена, мај 2009/декември 2008

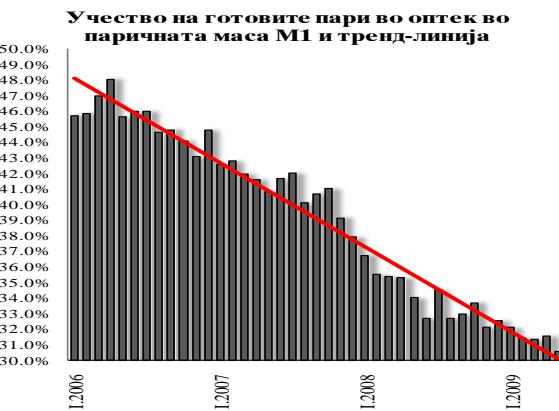
Извор: Народна банка на Република Македонија

оптек, делумно претставува сезонско прилагодување. Намалувањето на депозитните пари е генерирано од намалувањето на средства од сметките на претпријатијата, што може да се објасни со падот на економската активност.

Поинтензивното квартално намалување на примарните пари во однос на најшироката парична маса М4 доведе до забрзана монетарна мултипликација. Така, монетарниот мултипликатор на паричната маса М4 забележа зголемување од 4,8% во декември на 5,2% во март (на 5,4% во мај). Поинтензивниот пад на примарните пари главно е резултат на девизните трансакции на НБРМ (нето-продажба на девизи), при што вака повлечената ликвидност не беше во целост компензирана преку монетарните инструменти и нето-позицијата на државата.

Структурно учество во вкупните депозити (во %)

	2008				2009		
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Април	Мај
Вкупни денарски депозити	54,8	55,2	53,8	52,1	48,3	47,4	47,5
Население	26,8	26,1	25,5	25,4	22,6	22,4	22,1
Претпријатија	25,3	26,4	25,8	24,0	21,7	21,1	21,3
Вкупни девизни депозити	45,2	44,8	46,2	47,9	51,7	52,6	52,5
Население	33,5	33,3	34,7	36,2	40,5	41,5	42,4
Претпријатија	11,5	11,3	11,3	11,4	10,5	10,4	9,3
Вкупни депозити	100						

- останати финансиски институции (недепозитни)
- јавни претпријатија
- приватни претпријатија
- домашни
- непрофитни институции кои им служат на домашнството
- локална самоуправа

Извор: Народна банка на Република Македонија

Трендот на намалување на вкупните депозити (со депозитни пари)³¹ што започна во последните месеци на 2008 година, продолжи и во првиот квартал на 2009 година, но со забавено темпо. Така, на квартална основа вкупните депозити се намалија за 1,3%, наспроти 1,9% во четвртиот квартал. Доколку се исклучи ефектот од депозитните пари, вкупните депозити забележаа пораст од 1,5%. Како резултат на перцепциите за зголемен валутен ризик и психолошкиот ефект од глобалната криза, **продолжи трендот на замена на депозитите во домашна валута со депозити во странска валута.** Така, степенот на евроизација (супституција на средства) постепено се зголеми од 42,9% во декември, на 47,6% во мај, при што од почетокот на годината, забележан е постојан месечен пад на денарските депозити. На годишна основа (мај 2009 година / мај 2008 година), вкупните депозити (со депозитни пари) се повисоки за 2,9%, што претставува дополнително забавување во однос на остварената годишна стапка на раст во декември 2008 година (12,4%).

³¹ Почнувајќи од јануари 2009 година, депозитите вклучуваат и пресметана камата.

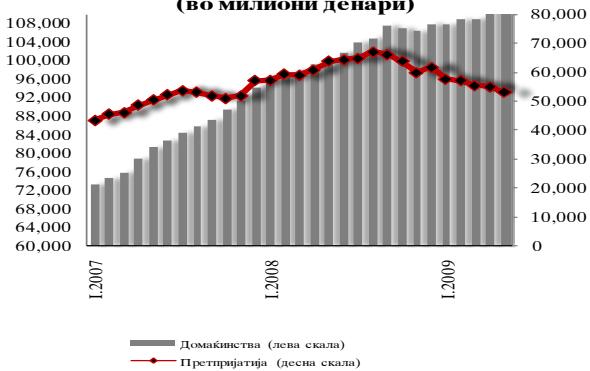

Квартални промени на одделните категории на депозити (во %)

*кумулативна промена декември-мај
Извор: Народна банка на Република Македонија

Депозити на домаќинствата и претпријатијата (во милиони денари)

Извор: Народна банка на Република Македонија

Психолошките притисоци кај секторот „население“, предизвикани од глобалната криза, во првиот квартал на 2009 година се намалија. Така, забележан е квартален пораст на вкупните депозити на домаќинствата (со депозитни пари) за 1,1% (наспроти 0,4% во претходниот квартал). Од аспект на динамиката, во првите пет месеци кај орочените депозити на домаќинствата беше забележан континуиран пораст (со исклучок на јануари). Дополнителен ефект врз зголемувањето на депозитите на домаќинствата во овој период имаше исплатата на редовната рата од обврзницата за старото девизно штедење во април. И покрај делумно вратената доверба, сепак и натаму продолжи трендот на пораст на штедењето во странска валута, при постојан пад на денарските депозити. Анализата на рочната структура на депозитите на населението покажува промена во трендовите. Така, по неколкумесечниот експанзивен раст на долгочините депозити (како резултат на зголемувањето на пасивните каматни стапки и понудата на атрактивни банкарски производи), во првиот квартал се забележа значително забавување на растот на долгочините депозити (на 2,5% од 31% во претходниот квартал). Од друга страна, во првиот квартал краткорочните депозити забележаа умерено зголемување од 0,1%, наспроти кварталниот пад во последниот квартал на 2008 година. На годишна основа (мај 2009 година / мај 2008 година), вкупните депозити на домаќинствата (со депозитни пари) се повисоки за 11,8%, наспроти 23,1% во истиот месец во 2008 година.

Забавувањето на кредитната активност, ограничувањето на новите извори за финансирање на претпријатијата, исплатите на дивиденди и контракцијата на економската активност во услови на глобална криза придонесоа за намалување на депозитите корпоративниот сектор. Така, во првиот квартал на 2009 година вкупните депозити на претпријатијата се намалија за 10,1% (наспроти 6,5% во претходниот квартал). Доминантно влијание врз ваквата динамика на депозитите на претпријатијата има намалувањето на депозитните пари (со учество од околу 80% во намалување на вкупните депозити). Од аспект на валутната и рочната структура, квартално намалување е забележано кај сите видови депозити на претпријатијата. Трендот на намалување на вкупните депозити продолжи и во следниот период (април и мај), при што во овој период се изврши исплата на дивиденда на една поголема компанија кон државата што придонесе на дополнителен одлив на депозити од банкарските сметки. Согласно со ваквите

Извор: Народна банка на Република Македонија

*кумулативна промена де кември-мај
Извор: Народна банка на Република Македонија

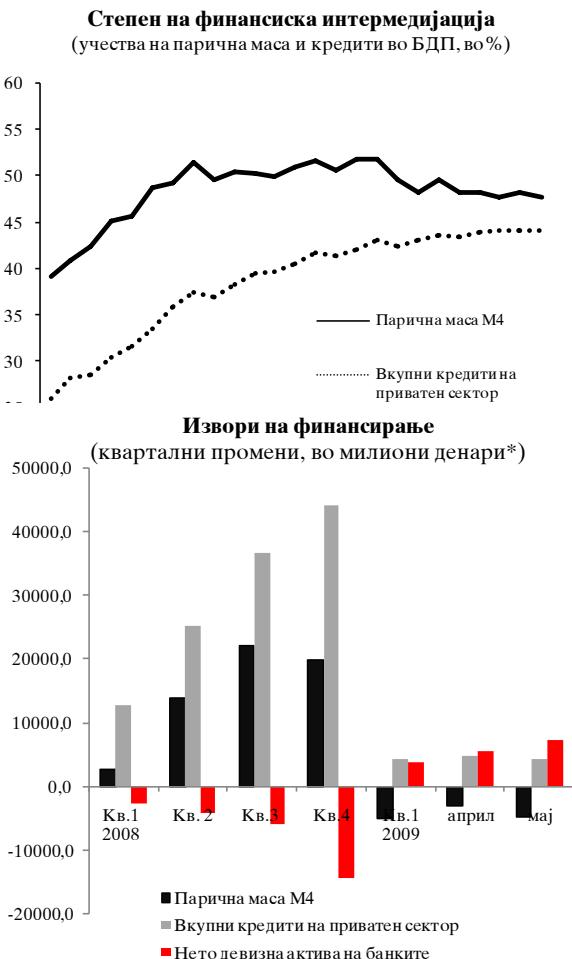
2.2. Кредитна активност³²

Значително спуштање на новата тонуда на кредити е главната карактеристика на кредитниот пазар во првиот шест месец на годината. Ваквиот прилагодувања претставуваат разумна реакција на банкиште на неизвесноста којашто и нашаму распе и малку веројатниште изгледи за брзо заздравување на глобалната економија. Комбинацијата на спушните домашни извори на финансирање, ожежнати пристап на меѓународниот пазар на капитал и изразена одбивност кон ризик го одредува и оценетиот тренд на прилагодување на позициите на банкиште до крајот на годината. Во услови на јад на домашната економија, се оценува банкиште најголем акцент да спаваат на одржување на

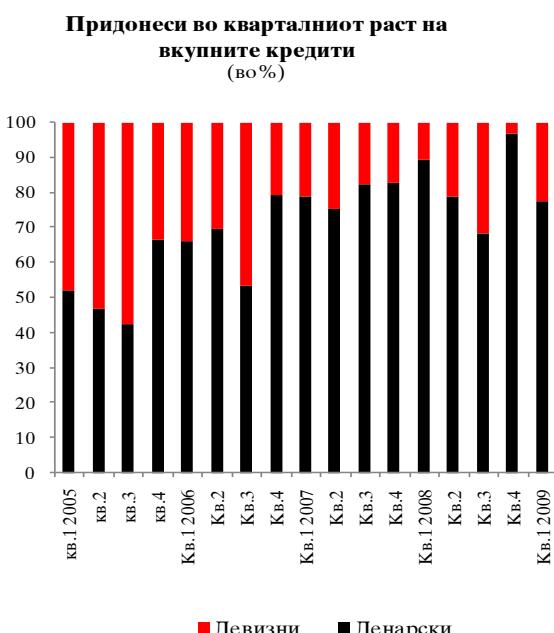
³² Анализата на кредитните агрегати се базира врз податоците од новата Методологијата за изготвување на стандардни форми на монетарните биланси и прегледи и новиот сметковен план (што стапи во сила од 01.01.2009 година).

квалишето на кредитниот портфолио, што намешнува и очекувања за најамошно забавување на стапката на раст на кредитите, односно значително намалување на обемот на нови кредити.

* Остварувањата за одделните квартали на 2008 година се кумулативни промени во однос на крајот на 2007 година, додека остварувањата за април и мај се кумулативни промени во однос на крајот на 2008 година
Извор: НБРМ

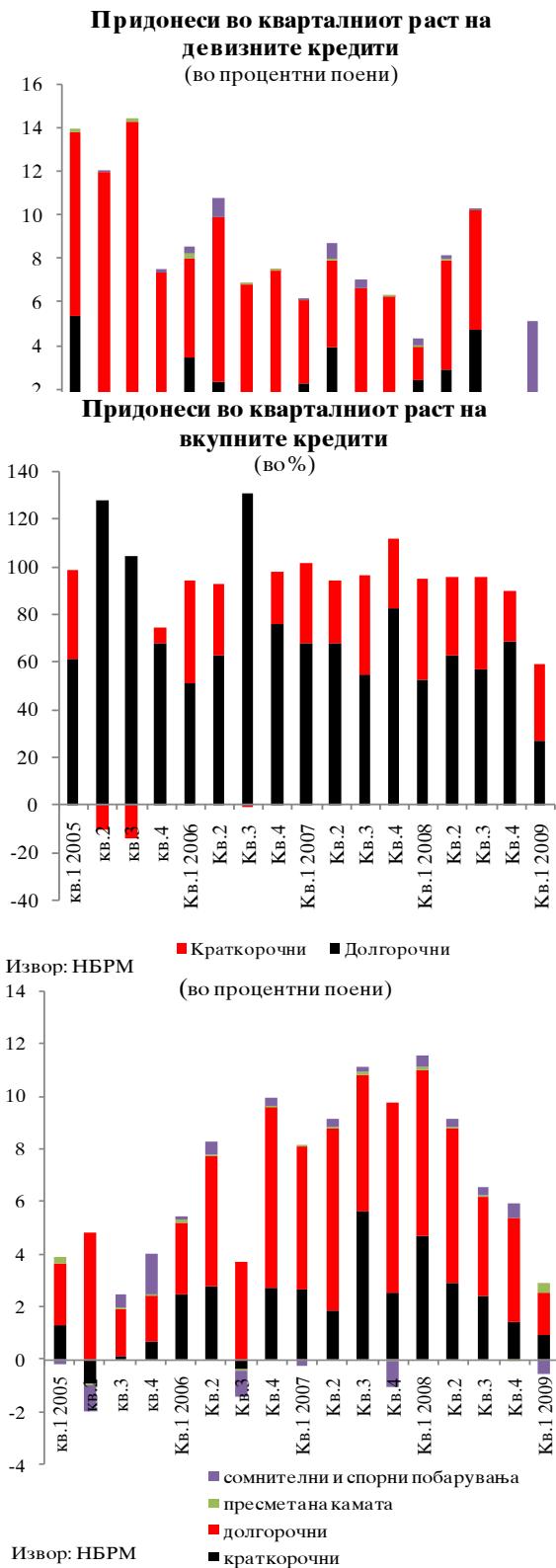

Извор: НБРМ

Кредитната политика на банките во првите пет месеци на годината беше во насока на забавување на активноста на домашниот кредитен пазар. Значителното забавување на дополнителниот износ на кредити пласиран во текот на првиот квартал и нивното речиси непроменето ниво до крајот на мај покажаа промена во кредитниот циклус и усогласување на трендовите на домашниот и глобалниот пазар на кредити.

Кварталниот кредитен раст во првиот квартал на 2009 година се сведе на 2,4% (наспроти 4,7% во последниот квартал на 2008 година). Преполовувањето на стапките на кредитен раст е карактеристично и на годишна основа. Така во мај, кредитирањето е повисоко за 18,5% на годишна основа (наспроти 43,4% во мај 2008 година). Овие трендови се објаснуваат со натамошното намалување на понудата на кредити и затегнувањето на кредитните услови, при зголемени ризик и неизвесност. Воедно, прилагодување постои и на страната на побарувачката на кредити. Имено, намалувањето на економската активност и негативните трендови на пазарот на работна сила, во услови кога сè уште не постои простор за формирање на пооптимистички очекувања, ги намалува и потребата и можноста за нови дополнителни задолжувања.

Стеснување на просторот се забележува кај сите извори на финансирање на кредитната активност. Растечките економски ризици, намалената економска активност и забавувањето на девизните приливи доведуваат до рапидно забавување на годишните стапки на раст на депозитната база. Од друга страна, во услови на глобална криза и воздржаност на инвеститорите, можностите за поголеми надворешни задолжувања се мали. Со тоа, расположливите финансиски ресурси на банките за стимулирање на кредитниот раст значително се намалени. Од друга страна, како последица на ориентацијата кон помалку ризични вложувања и стеснувањето на понудата на кредити, потребата на банките за поголеми дополнителни средства од странство, исто така е редуцирана. Во наредниот период, во сегментот на изворите, одржувањето на постојната депозитна база и нејзиното зголемување во услови на постепено стабилизирање на тековите е исклучително важно за ревитализирањето на кредитниот циклус.

Забавената динамика на кредитенот раст во првиот квартал на 2009 година главно беше забележлива кај кредитите деноминирани во денари, чијашто стапка на раст се сведе на 2,4%, наспроти 5,9% колку што изнесуваше во четвртиот квартал на 2008 година. Наспроти тоа, растот на **девизните кредити** (2,4%) одразува поинтензивен квартален пораст во однос на претходниот квартал, но сепак остана значително под кредитниот раст карактеристичен во претходните години. Ваквите поместувања во структурата на вкупните кредити го намалија придонесот на денарските кредити во вкупниот кредитен раст на квартална основа. Сепак, најголем дел од кредитирањето и понатаму се одобрува во денари (придонес од 77,8% во проширувањето на кредитната база во првите три месеци на 2009 година). Забавувањето на растот на денарските и девизните кредити продолжи и во текот на април и мај, при што нивната годишна стапка на раст во мај изнесуваше 19,4% и 15,2%, соодветно (наспроти 47,8% и 30,1%, соодветно во мај 2008 година).

Определени поместувања во динамиката на кредитите на квартална основа се забележува и во рамки на рочната³³ структура на кредитите. Имено, наспроти трикратното забавување на кредитниот раст на краткорочните кредити во последниот квартал на 2008 година во однос на претходниот квартал, во првите три месеци на 2009 година поголемо забавување на растот е карактеристично и за долгорочните кредити коишто пораснаа за умерен 1% (5,3% во последниот квартал на 2008 година). Истовремено, растот на краткорочното кредитирање во првиот квартал изнесуваше 2,5% (наспроти 3,1% во претходниот квартал).

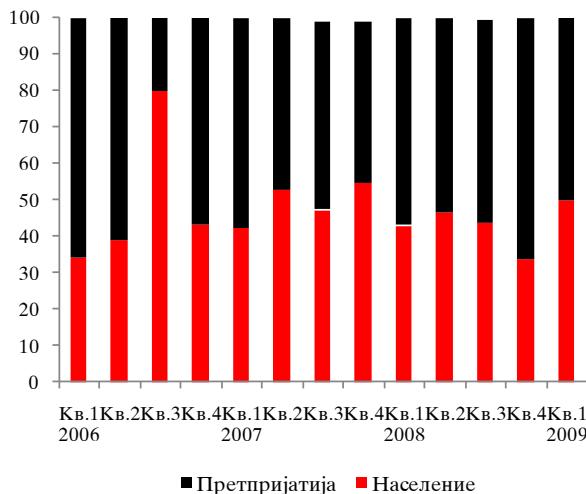
Задолжувањето на домаќинствата³⁴ во форма на кредити продолжи да забавува во првиот квартал на 2009 година, иако со поумерен интензитет споредено со последните три месеци на 2008 година. Во услови на преносни ефекти од глобалната криза врз тековната положба на дел од домаќинствата, надополнети со неизвесните изгледи за идната доходна позиција, кварталниот раст на кредитите одобрени на домаќинствата се намали за умерени 0,9 процентни поени споредено со растот во четвртиот квартал на 2008 година и се позиционираше на 3,9%. И на годишна основа падот на кредитниот раст се случува во континуитет, сведувајќи се на 19,8% во мај (во декември 2008 година растот на

³³ Од рочната анализа на кредитите исклучени се сомнителните и спорни побарувања и пресметаната камата.

³⁴ Се однесува на физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд.

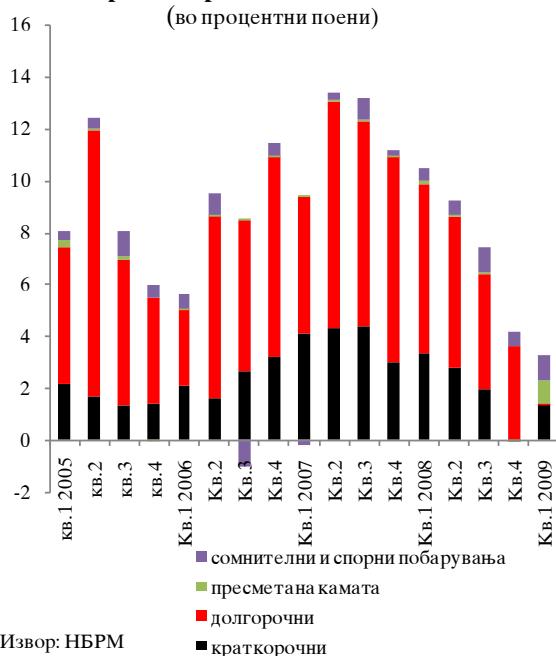

Придонеси во кварталниот раст на вкупните кредити (во %)

Извор: НБРМ

Придонеси во кварталниот раст на денарските кредити на домаќинствата (во процентни посни)

Извор: НБРМ

кредитите на домаќинствата изнесуваше 37,2%). Овие трендови се објаснуваат со влијанието на фактори и на страната на понудата и на страната на побарувачката на кредити. Така, зголемениот кредитен ризик на банките, во услови на неизвесни идни финансиски приливи на домаќинствата ги направи банките поконзервативни и предизвика затегање на кредитните услови. Зголемените барања и рестриктивните услови за одобрување на кредити ја редуцираат прифатливоста и пристапот на дел од домаќинствата до банкарски кредити, намалувајќи ја кредитната побарувачка³⁵. Како главни фактори коишто придонесуваат за ваквата политика на банките се влошените согледувања во однос на кредитната способност на потрошувачите и зголемениот ризик од нереализирање на колатералот, во услови на внатрешни билансни ограничувања на банките и зголемени трошоци за финансирање³⁶. На страната на кредитната побарувачка, покрај затегнатите кредитни услови, влијание во насока на нејзино намалување има и намалениот интерес на домаќинствата за купување трајни потрошни добра, но и перспективите на пазарот за станбена изградба³⁷.

Остварениот квартален раст на кредитите на домаќинствата беше во целост детерминиран од растот на **денарските кредити** (квартален раст од 3,3%), во услови кога кредитите деноминирани во девизи продолжија да паѓаат и во првите три месеци на 2009 година (за 1,3% на квартална основа, наспроти падот од 0,1% во последниот квартал на 2008 година). Кредитните движења анализирани од **рочен аспект** упатуваат на обратни движења во однос на претходниот квартал. Имено, по острото опаѓање на растот на краткорочните кредити во последните три месеци на 2008 година, во првиот квартал на 2009 година стапката на раст на овие кредити интензивно растеше до ниво од 5,5% (во третиот и четвртиот квартал на 2008 година растот изнесуваше 7,4% и 0,2%, соодветно). Наспроти ова, долгорочните кредити се намалија за 0,3% (наспроти порастот од 4,8% во претходниот квартал). Движењата во овој сегмент во април и мај упатуваат на натамошно месечно намалување на долгорочните кредити и кредитите во девизи, при умерено зајакнување

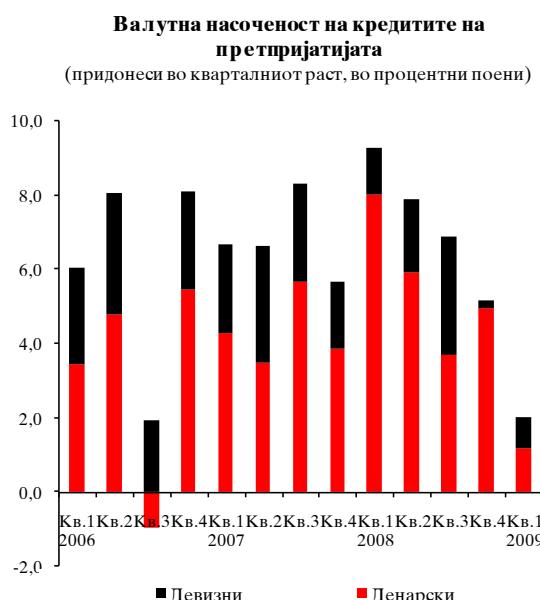
³⁵ Согласно со Анкетата за кредитната активност за првиот квартал на 2009 година, над 70% од банките укажале на делумно намалување на побарувачката на станбените и на потрошувачките кредити.

³⁶ Анкета за кредитната активност за првиот квартал на 2009 година, мај 2009 година

³⁷ Анкета за кредитната активност за првиот квартал на 2009 година, мај 2009 година

Извор: НБРМ

Извор: НБРМ

на растот на краткорочните кредити и кредитите одобрени во денари.

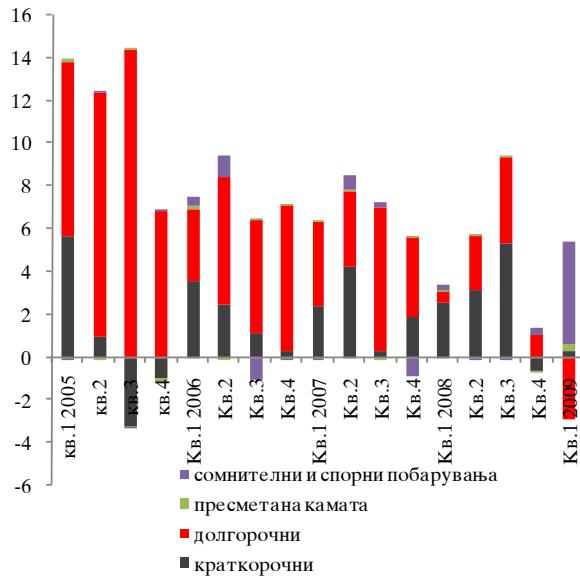
Анализата на годишните стапки на раст на кредитите на домаќинствата во првите два месеца од вториот квартал и натаму покажува тренд на забавен кредитен раст. Така, во април и мај вкупните кредити на домаќинствата се зголемија за 23,4% и 19,8% (на крајот на првиот квартал кредитирањето на овој сегмент изнесуваше 27,6%). Во однос на пооделните видови кредити на домаќинствата, кредитите на долг рок регистрираа најголемо забавување на стапката на раст (од 21,8 процентни поени во однос на декември 2008 година), со што стапката на раст се сведе на 14,1%, додека од аспект на валутата, растот на денарските кредити забави за 15,4 процентни поени во однос на крајот на 2008 година и изнесува 19,5%.

Во првиот квартал на 2009 година, како резултат на порестриктивната кредитна политика на банките, но и намалениот обем на инвестирања и активности од страна на претпријатијата, стапката на раст на корпоративните кредити значително забави до 2% на квартална основа. И на овој пазарен сегмент, согледувањата за идните ризици и капацитетот за навремено сервисирање на долговите се главните фактори што ги профилираат идните кредитни услови. Според последната Анкета за кредитната активност, очекувањата за растечки ризик околу перспективите на корпоративниот сектор, како и ризикот од нереализирање на колатералот, се доминантни фактори што детерминираат порестриктивни кредитни услови.

Од валутен аспект, намалениот кредитен раст на претпријатијата главно се одрази кај денарските кредити, кои се зголемија за 1,8% на квартална основа (наспроти 7,6% во четвртиот квартал на 2008 година). Од друга страна, девизните кредити забележаа интензивирање на кварталниот раст (2,5% во првиот квартал на 2009 година, наспроти 0,7% во претходниот квартал). Сепак, форма на корпоративно кредитирање што преовладува и понатаму претставува денарското кредитирање (со придонес од 59,2% во порастот на вкупните кредити). **Од рочен аспект, значително забавување на растот е забележливо и кај краткорочните и кај долгорочните кредити коишто пораснаа за 1,1% и 1,9%, соодветно (наспроти 4,4% и 5,8% во претходниот квартал).** Во однос на пооделниот придонес во кварталниот раст на вкупните корпоративни кредити, долгорочните кредити, како и во

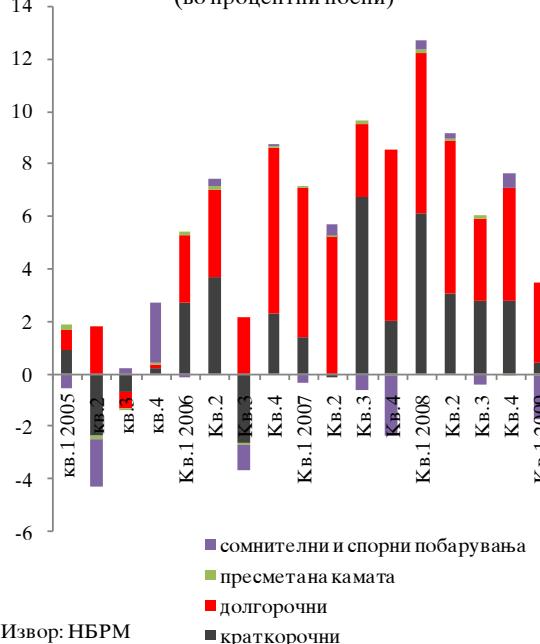

Придонеси во кварталниот раст на девизните кредити на претпријатијата
(во процентни поени)

Извор: НБРМ

Придонеси во кварталниот пораст на денарските кредити на претпријатијата
(во процентни поени)

Извор: НБРМ

претходниот квартал, доминираат со придонес од 52,4%.

На годишна основа, растот на кредитирањето на претпријатијата покажува постојана тенденција на опаѓање, сведувајќи се на 17,6% во мај 2009 година, што претставува намалување од 15 процентни поени во однос на крајот на 2008 година. Притоа, од аспект на валутата, поинтензивно забавување (за 20,1 процентен поен) во однос на крајот на 2008 година е забележано кај денарските кредити кои пораснаа за 19,7%. Растот на девизните кредити пак, забави до ниво од 13,6%. Од рочен аспект, поголем пад на кредитниот раст остварија краткорочните кредити (за 23,7 процентни поени во однос на декември 2008 година), којшто се позиционира на ниво од 18,5%.

Во наредниот период кредитните движења ќе зависат од капиталната и ликвидносната состојба на банките, како и од движењата кај побарувачката на кредити. Негативниот ефект од глобалните случаувања несомнено се одрази на домашниот банкарски сектор. Ограничениот финансиски капацитет на банките и помалата подготвеност на банките за изложување кон кредитен ризик се очекува да ги помести билансните позиции кон поликвидни и понискоризични побарувања. Во прилог на ова се и резултатите од Анкетата за кредитната активност, според која банките очекуваат заострувањето на кредитните услови да продолжи и во вториот квартал на 2009 година, и тоа позабележително кај долгочочните кредити за претпријатијата, и станбените и потрошувачки кредити за домаќинствата. Следствено, се очекува значајна причина за намалениот кредитен раст во наредниот период да биде помалиот број економски субјекти кои ќе можат да одговорат на поригорозните кредитни услови на банките.

На страната на побарувачката, се очекува изгледите за бавно заздравување на економијата да предизвикаат намалување на интересот за задолжување на приватниот сектор во следниот период. Кај домаќинствата, непостојаните и неизвесни идни финансиски примања, како и очекувањата за стагнација или намалување на платите во услови на влошени односи на пазарот на работна сила, се очекува да ја намалат нивната кредитна побарувачка.

Имајќи ги предвид очекувањата за постепено и бавно прилагодување на економијата, како и зависноста на банкарскиот сектор од движењата во економијата, се очекува заживувањето на финансиските текови помеѓу банкарскиот сектор и економијата исто така да

биде бавно. Притоа, смирувањето на ситуацијата на меѓународните финансиски пазари и враќањето на довербата на економските субјекти, треба да доведе до постепено враќање на обемот на банкарски активности и повторно формирање позитивни очекувања.

2.3. Каматни стапки

Во првиот квартал банкиште продолжија со полишката на расцрт на каматниште стапки, прилагодувајќи се на намалувањето на извориште на финансирање, на шерцијашите за зголемување на кредитниот ризик и на влошениште очекувања за идниште шекови во економијата. Така, каматниште стапки на новоодобрениште кредити забележаа значителен расцрт, а исчешките трендови продолжија со поглавено шемијо и на пазарот на новоимени дейзии. Промениште во каматниште услови на кредитниште и дейзийшите работи на банкиште кореспондираат и со промениште во монетарната политика, коишто, во услови на присилите за дејрецијација на девизниот курс беа во насока на поголема ресистрицивност. Во наредниот период се очекува банкиште и познатаму да ја намалуваат понудата на кредити и да ја зголемуваат премијата за ризик, што заедно со зголемувањето на трошоците на извориште на финансирање се очекува да доведе до дополнителен пораст на цената на кредити.

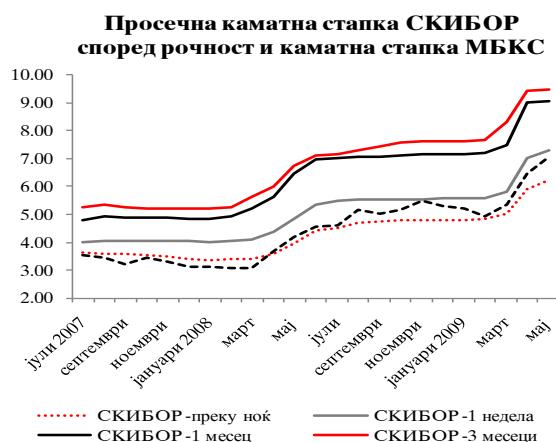
И покрај намалувањата на ризиците од инфлација, притисоците врз девизниот курс беа причина за понатамошно затегнување на монетарната политика. Така, по речиси една година, во март, НБРМ ја зголеми референтната каматна стапка за 2 процентни поена (од 7% на 9%). Согласно со промените во каматната стапка на благајничките записи беше донесена и одлука за зголемување на каматната стапка на ломбардниот кредит, од 8,5% на 10,5%. **Порастот на референтната каматна стапка имаше преносен ефект и врз каматните стапки на пазарот на пари и на пазарот на државни хартии од вредност.**

Извор: Народна банка на Република Македонија

Анализата на **меѓубанкарските каматни стапки** покажува тренд на нивен раст во првиот квартал, при што поинтензивно зголемување следуваше во наредните два месеца. Така, на квартална основа е забележано минимално зголемување на **меѓубанкарската каматна стапка (МБКС)** од 5,31% во декември, на 5,35% во март, додека во мај го достигна највисокото ниво во последните три години и изнесуваше 7,06%. Квартален пораст се забележува и кај меѓубанкарската каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ од страна на референтни банки како продавачи на депозити (**МКДОНИЈА**), којашто од 4,84%, колку што изнесуваше во декември 2008 година³⁸, се зголеми на 5,17% во март, а во мај го достигна

³⁸ Оваа каматна стапка почна да се пресметува од октомври 2008 година.

Извор: Народна банка на Република Македонија

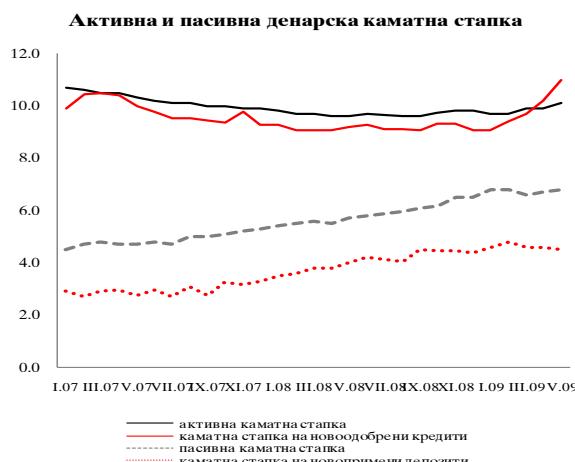
Извор: НБРМ

нивото од 6,34%. Во текот на 2008 година, растечки тренд се забележува и кај котираната меѓубанкарска каматна стапка (**СКИБОР**), при што во првиот квартал на 2009 година, оваа каматна стапка во просек изнесуваше 4,90% (преку ноќ), 5,66% (една недела), 7,31% (еден месец) и 7,91% (три месеци) за да продолжи поинтензивно да расте во вториот квартал, достигнувајќи во просек 6,14% (преку ноќ), 7,19% (една недела), 9,08% (еден месец) и 9,49% (три месеци).

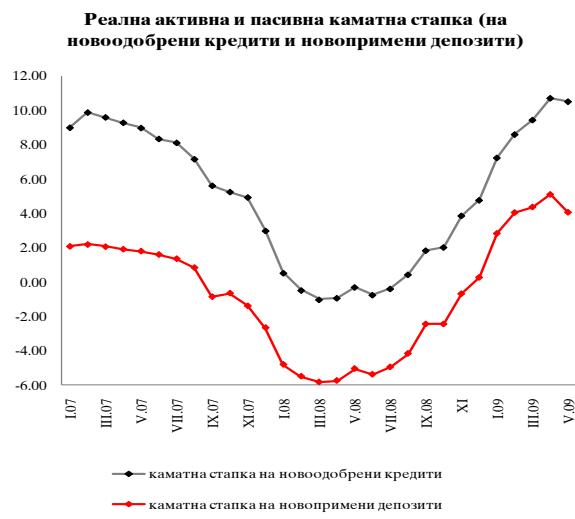
Пораст на каматните стапки беше забележан и на дел од пазарниот сегмент на државни хартии од вредност. Така, кај каматните стапки на тримесечните државни записи забележан е пораст од 7,48% во декември на 8,74% во март, додека кај шестмесечните државни записи е забележан квартален пад за 0,2 проценти поена, при што во март изнесува 7,69%. Во текот на вториот квартал забележан е тренд на пораст на каматните стапки на државните записи, при што во јуни, каматните стапки на тримесечните и шестмесечните државни записи изнесуваа 9,35% и 8,99%, соодветно. **Во првата половина на 2009 година за примарниот пазар на државни хартии од вредност е карактеристично и воведувањето на модифицирани финансиски инструменти од аспект на нивната рочност и валутна компонента.** Така, во март за прв пат се одржаа и аукции на едномесечни државни записи, чијашто каматна стапка изнесуваше 8,57%. Воедно, во јуни Министерството за финансии за прв пат одржа аукции на тримесечни и дванаесетмесечни државни записи со девизна клаузула (со каматни стапки од 5,25% и 7%). На аукциите беше забележан големен интерес од страна на инвеститорите, што може да се објасни со целосното исклучување на валутниот ризик од овој вид инвестиција.

Анкетата за кредитната активност³⁹, покажува сè поголема респонзивност на банките на промените во монетарната политика. Иако станува збор за неконвенционален начин на мерење на монетарната трансмисија (квалитативни оцени на банките), сепак овие показатели се совпаѓаат со резултатите од одредени истражувања коишто покажуваат поголема ефективност на монетарната трансмисија во услови на рецесија. Во периодот после последното зголемување на референтната каматна стапка беше забележан значителен пораст на активните каматни стапки. Така, каматните стапки на **новоодобрените кредити и новопромените депозити**, на квартална основа се

³⁹ ³ Анкета за кредитната активност, април 2009 година, НБРМ

Извор: Народна банка на Република Македонија

Извор: НБРМ

зголемија за 0,6 и 0,2 процентни поени, соодветно и во март изнесува 9,7% и 4,6%, додека во мај достигна 11% и 4,5%, соодветно. **Секако, трендот на раст на цената на кредитите, во голема мерка е одговор на зголемената изложеност на банките кон кредитен ризик** (што се потврдува и со растот на учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити од 6,8% во декември 2008 година на 7,5% во март 2009 година⁴⁰). Кај **вкупните денарски активни и пасивни каматни стапки** е забележано поумерено квартално зголемување за 0,1 процентен поен соодветно, при што изнесуваат 9,9% и 6,6%, соодветно (10,1% и 6,8%, соодветно во мај).

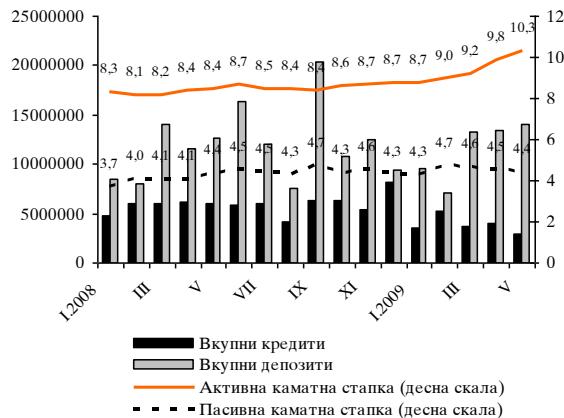
Според **Анкетата за кредитната активност**⁴¹, поголем број од банките оцениле дека зголемувањето на каматната стапка на кредитите наменети за претпријатијата и населението во првиот квартал е резултат на согледувањата за вкупните економски активности, ризикот од нереализирање колатерал, кредитната способност на потрошувачите, како и трошоците на финансиските средства и ограничувањето на билансот на банките. Во наредниот период, банките очекуваат натамошно заострување на кредитните услови.

Каматната стапка на новоодобрените кредити на домаќинствата на квартална основа е зголемена за 0,1 процентен поен и изнесува 11,2% во март, при поинтензивен пораст во наредниот период (13% во мај). Воедно, во периодот од декември до мај 2009 година, забележано е зголемување кај сите категории на активна каматна стапка во интервал од 0,8 до 3,1 процентен поен. Од друга страна пак, кај пасивните каматни стапки е забележано минимално намалување, при што во март пондерирана денарска пасивна каматна стапка изнесува 4,4% (наспроти 4,5% во декември), додека во мај таа повторно се зголеми на 4,7%. Позначајна промена е забележана кај краткорочните орочени депозити без валутна клаузула, при што на кумулативна основа во мај е забележан пораст од 0,4 процентни поени. Во услови на сè поголемо забавување на растот на депозитите, зголемување на пасивните каматни стапки може да се очекува и во наредниот период, како дел од политиката на банките за привлекување и задржување нови штедачи.

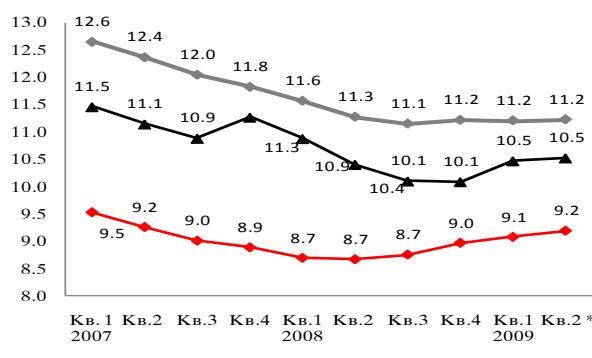
⁴⁰ Показатели за банкарскиот систем во Република Македонија, март 2009, НБРМ

Новоодобрени кредити и новопримени депозити на претпријатијата и нивните каматни стапки

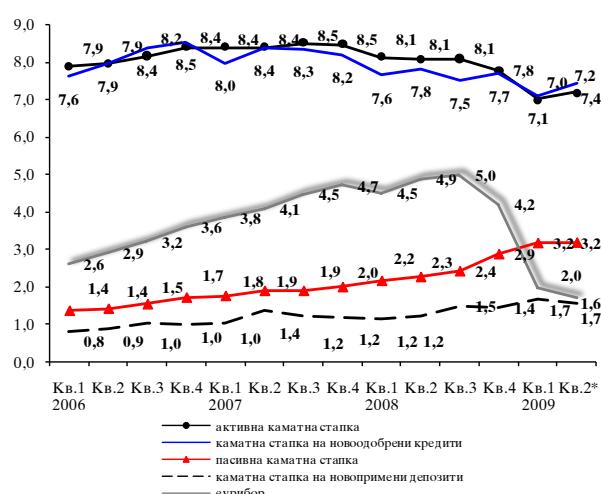

Просечна пондерирана активна денарска каматна стапка по група банки

*Кумулативен просек за период од декември до мај
Извор: Народна банка на Република Македонија

Каматна стапка на девизни кредити и депозити и меѓународна тримесечна каматна стапка Еурибор (квартален просек, во %)

*кумулативен просек на периодот од декември до мај
Извор: Народна банка на Република Македонија

Слични трендови се забележани и на корпоративниот сегмент. Така, заострените кредитни услови и намалената достапност до нови извори на финансирање, придонесоа во мај да бидат одобрени двојно помалку кредити во однос на крајот од годината. Со овој тренд, соодветствуваше и трендот на пораст на каматната стапка на новоодобрените кредити од 8,7% во декември, на 9,2% во март, при што во мај таа достигна ниво од 10,3%. Анализата по одделни компоненти покажува зголемување на сите категории на активни каматни стапки, во интервал од 1,5 до 2,1 процентен поен (декември-мај). Кај каматната стапка на новопримените депозити, во март е забележано зголемување на 4,6% (од 4,3% во декември), додека во мај таа се намали на 4,4%. Кај оваа категорија е забележан кумулативен пораст на каматните стапки на краткорочните и долгорочните депозити без валутна клаузула за 1,1 и 3,1 процентен поени, при пад за 1,4 процентни поени кај краткорочните депозити со валутна клаузула.

Анализата на каматните стапки по групи банки, покажува позначајни промени кај каматната политика на големите и малите банки. Така, во периодот од декември до мај, активната каматна стапка на големите и малите банки е зголемена за 0,6 и 0,5 процентни поени (на 9,5% и 10,7%, соодветно), при каматна стапка на средните банки од 11,3% (наспроти 11,2% во декември). Во рамки на пасивната каматна стапка е забележан пораст кај големите банки за 0,5 процентни поени и намалување за 0,2 и 1,2 процентни поени кај средните и малите банки, соодветно (на 7,1%, 6,3% и 4,7%, соодветно во мај). Од аспект на девизните каматни стапки, кај активните каматни стапки забележан е пораст кај големите банки, при намалување кај средните банки, додека пасивната девизна камата се зголеми кај сите групи банки.

Кај каматните стапки на новоодобрените девизни кредити и новопримените девизни депозити е забележан идентичен квартален пораст од 0,4 процентни поени, при што во март изнесуваат 7,0% и 1,9%, соодветно. Трендот на пораст на каматните стапки се задржа и во наредните месеци, при што каматната стапка на новите одобрени девизни кредити во мај изнесува 8%, додека кај девизните депозити е забележан пад и каматната стапка се сведе на 1,4%. Во периодот од декември до мај, кај каматните стапки на вкупните девизни кредити и депозити е регистриран пораст од 0,3 и 0,2 процентни поени, така што тие изнесуваат 7,5% и 3,2%, соодветно.

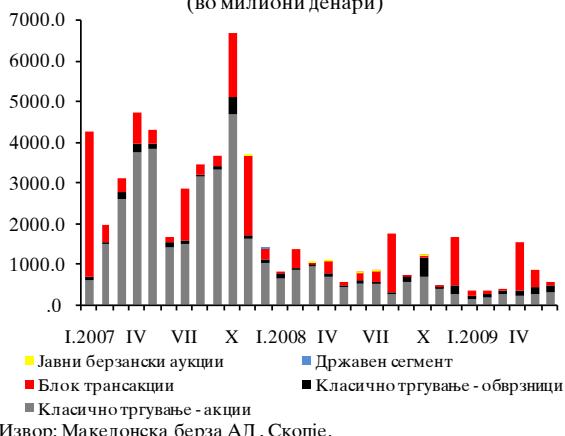

Растечката неизвесност и ризиците креирани од глобалната економска криза, очекувањата за натамошно намалување на инвестициите и потрошувачката, влошувањето на пристапот до финансирање, како и растечката цена на депозитната база, се очекува во наредниот период да доведат до понатамошно заострување на каматната политика на банките.

III. Пазар на капитал

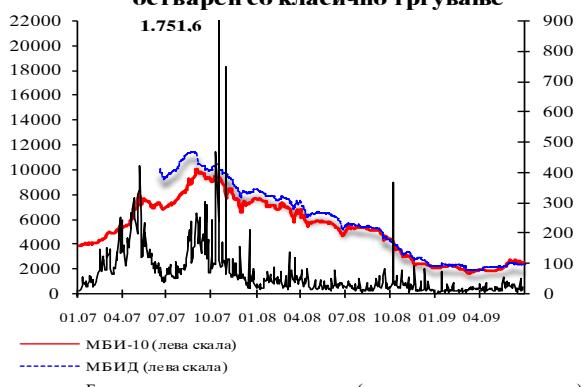
Во првиот квартал на 2009 година на регионалните пазари на капиталот беше забележано умерено раздвижување, што се совпаѓа со глобалните трошки на пазарите на капиталот. Еден од движелиштата на ваквиот движење се сигнализираше за стабилизација на економскиот покажатели на американската економија. Воедно, како дојолништво на позитивен импулс на регионалните берзи се смешта и позитивна доделена од ММФ на одделни источноевропски економии, што доведе до делумно враќање на довербата на инвеститорите. На македонскиот пазар на капитал, индексот МБИ-10 и берзанскиот промет бележаш пад во анализираниот период, додека во второто тримесечје присуствување во позитивна насока, што делумно може да се објасни со дивидендиште приноси.

Структура на берзанскиот промет по месеци
(во милиони денари)

Извор: Македонска берза АД, Скопје.

МБИ-10, МБИД и берзански промет остварен со класично тргувanje

Извор: Македонска берза АД, Скопје.

Во првиот квартал на 2009 година, индексот МБИ-10 бележи наизменични периоди на раст, по што следи остра надолна корекција и повторно, нагорно придвижување. Со слично циклично движење се одликува и берзанскиот промет остварен со класично тргуванье. Со други зборови, се работи за т.н. „W“ форма, која се јавува во ситуации кога накратко обновениот оптимизам на инвеститорите го снемува под влијание на негативни информации од реалниот сектор. Од друга страна, повисоката променливост на берзанскиот индекс се должи и на ниската ликвидност, односно на нискиот берзански промет, што од своја страна предизвикува ситуации кога и мала активност на продажната или на куповната страна предизвикува поголемо поместување на цените на одредени акции. Од аспект на кварталната динамика, МБИ-10 бележи пад во однос на крајот на претходниот квартал (од 9,1%). Истовремено, индексот на јавно поседувани друштва-МБИД е понизок за 13,3%.

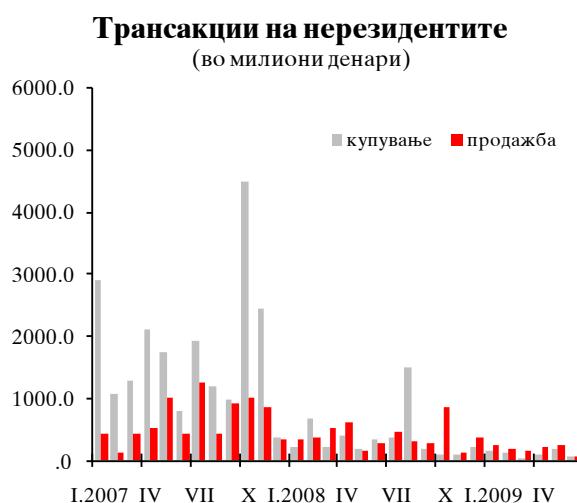
Берзанските индекси во Југоисточна Европа се под влијание на индексите на светските берзи. Сепак, малата застапеност на странските институционални инвеститори е причината за задоцнетата реакција на македонскиот берзански индекс во однос на регионалните и светските индекси. Во првиот квартал на 2009 година, македонскиот берзански индекс, заедно со словенечкиот и унгарскиот, спаѓа во групата индекси со помали негативни промени. Од друга страна, највисок пад на вредноста бележат белградскиот БЕЛЕКС-15

Извор: Блумберг, Македонска берза АД Скопје, национални берзи.

Извор: Македонска берза АД, Скопје и НБРМ.

Извор: Македонска берза АД, Скопје и НБРМ.

(32,6%), сараевскиот САСКС-10 (28,9%) и софискиот СОФИКС (22,4%). Стабилен растечки тренд на овие берзи може да се очекува единствено со стабилизација на реалниот сектор.

Во првите три месеци на 2009 година, вкупниот берзански промет (вклучувајќи ги блок-трансакциите и државниот сегмент) изнесува 1,1 милијарда денари и на квартална основа е намален за 68,4%. Во анализираниот период, прометот остварен со класично тргување е понизок за речиси две третини во споредба со последниот квартал на 2008 година, а е значително помал и прометот остварен преку блок-трансакции (или околу една петтина од вредноста на остварените блок-трансакции во претходниот квартал). Малиот обем на тргување се должи на сè уште присутната неизвесност, и следствено, намалениот интерес за инвестирање.

Во првото тримесечје на 2009 година, странските инвеститори излегаа од инвестиции во хартии од вредност на Македонската берза во износ од 274,9 милиони денари. На крајот на првиот квартал на 2009 година, странските инвеститори учествуваат со 31,75% во вкупната главнина на друштвата и 4,34% во вкупната номинална вредност на обврзниците (33,26% и 4,77%, соодветно, на крајот на 2008 година⁴²).

Во првиот квартал на 2009 година, прометот со обврзници на Берзата претставува една третина од истиот промет во претходниот квартал и изнесува 268 милиони денари. Доминантно учество во прометот (од 72,4%) има обврзниците за денационализација од петтата, седмата и од втората емисија. Во однос на крајот на 2008 година, ОМБ е речиси непроменет (раст од 0,5%).

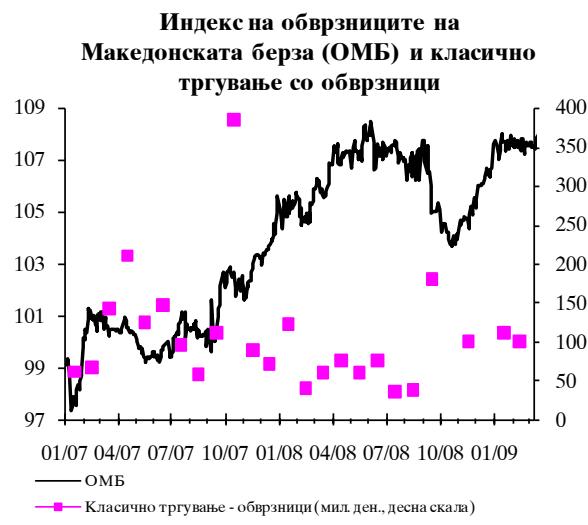
Во текот на првото тримесечје на 2009 година, на Пазарот преку шалтер беа остварени десет трансакции со државни записи во номинален износ од 275,5 милиони денари, две трансакции со благајнички записи во номинална вредност од 120 милиони денари и две трансакции со државни обврзници во номинална вредност од 2,1 милион денари. Споредено со последниот квартал на 2008 година, вкупното секундарно тргување со наведените хартии од вредност на овој пазарен сегмент е пониско за 56,3%.

На 30.06.2009 година, МБИ-10 се позиционира на ниво кое е повисоко за 32,9% во однос на крајот на првиот квартал, односно 20,8% во однос на крајот на 2008 година. Во

⁴² Извор: ЦДХВ.

вториот квартал на 2009 година зголемување бележи и берзанскиот промет.

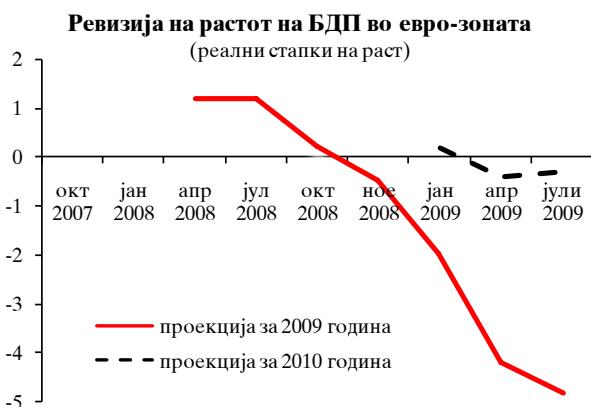

Раздвижувањето на Македонската берза во текот на вториот квартал е изразено преку наизменични подеми и падови. Последниот раст на Берзата во најголем дел е предизвикан од домашните инвеститори. Странските инвеститори сè уште се претпазливи. Сепак првата причина којашто ги привлече инвеститорите барем делумно да се вратат на Берзата беа дивидендните приноси.

Претпоставките за стабилизирање на глобалните пазари не се однесуваат на краткиот рок. Поповолни услови за македонскиот пазар на капитал може да се очекуваат со постепеното враќање на довербата кај инвеститорите (особено на странските) и со подобрувањето на глобалната ликвидност, што ќе зависи од излезот од кризата на развиените економии.

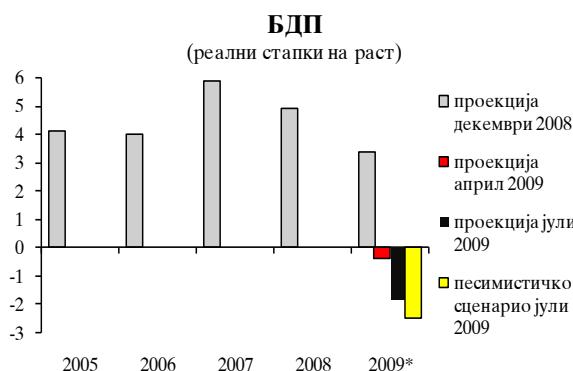
IV. Макроекономски проекции

Првиот квартал ѝ покажа ѹобрзо ѹрелевање на ефектишите од глобалната криза врз домашната економија, во споредба со ѹрвичниште очекувања. Ова, комбинирано со ѹовторниште надолни ревизии на ѹроекциите за глобалниот расц, доведува до нашамошна надолна ревизија на ѹроекцијата за расцот на македонската економија за 2009 година, од ѹреќходно ѹроектираниште -0,4%, на -1,8%. Сепак, за разлика од ѹреќходната ѹроекција, кога очекувањата беа исклучиво ѹесимиснички, ѹоследниште очекувања за ѹобрзо закрениување на глобалната економија и ѹозиштивниште ѹоместувања на ѹазарот на мешали укажуваат и на фактори коишто би можеле да влијаат и во сиромашна насока. И ѹокрај ова, ризиците околу ѹроекцијата се ѹреќежно негативни, при што долгата граница на интервалот на БДП за 2009 година се оценува на околу -2,5%. Во ѹрештоиот квартал се очекува најсилен пад на БДП од 2,9%, и се оценува дека иштоа падот на економијата ќе биде иоумерен. Што се однесува до ѹромениште во цените, осигурувањето ѹониска инфлација од ѹроектираништа и оцениште за ѹодлабок пад на домашната побарувачка доведеа до надолна ревизија на ѹроектираниот интервал за 2009 година од -0,4% до 0,6%, на интервал од -1,1% до -0,4%.

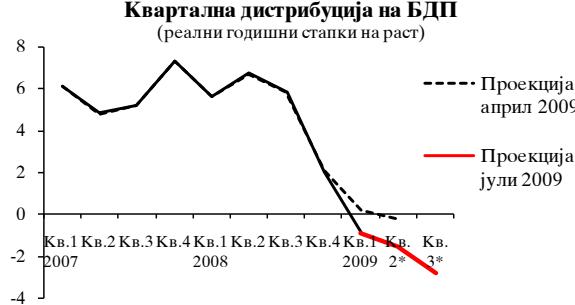
Извор: Светски економски преглед на ММФ

Во првиот квартал, негативните ефекти од глобалната криза врз домашната економија беа значително поизразени во однос на очекувањата. Наспроти умерен позитивен раст од 0,2%, БДП се забележа реален пад 0,9%, главно заради побрзото забавување на личната потрошувачка, во споредба со проекцијата. Истовремено, и натаму затегнатите услови на финансирање во глобални рамки и ниското ниво на доверба доведеа до дополнително продлабочување на проектираниот пад на странската ефективна побарувачка. Во вакви

Извор: Државен завод за статистика

* Проекции на НБРМ

Извор: Државен завод за статистика

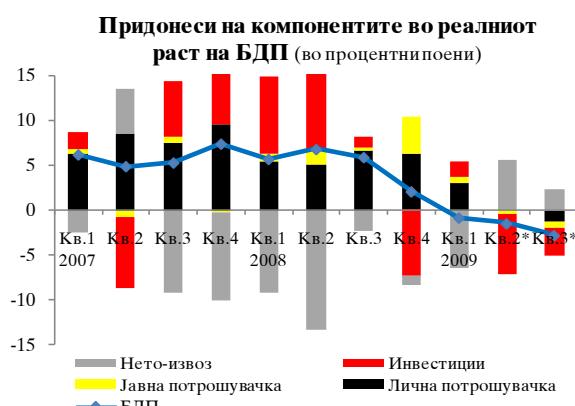
* Проекции на НБРМ

услови, **што варните е извршена надолна ревизија на стапката на раст на БДП за македонската економија во 2009 година, од -0,4% на -1,8%**. Во однос на структурата, најголема надолна корекција е направена кај личната потрошувачка, каде што веќе се чувствуваат ефектите од затегнатите услови на кредитирање, но и од влошените очекувања за движењата на платите и на вработеноста во идниот период. Неизвесноста за времетраењето и ефектите од светската криза врз домашната економија ја зголемува воздржаноста кај населението, што доведува до **проекција за годишниот пад на личната потрошувачка од 0,4% во 2009 година**. Прогнозите за бавно закрепнување на глобалната побарувачка и стеснување на расположливите извори за финансирање доведоа до ревизија во насока на поголемо намалување на инвестициската побарувачка. Следствено, **се очекува дека во 2009 година домашната побарувачка ќе има значителен негативен придонес во економскиот раст од -3,6 процентни точки** (наспроти претходната проекција за минимален негативен придонес од -0,1 процентен поен), додека придонесот на нето-извозот се очекува да биде позитивен. Ова произлегува од оцените за позаслено надолно прилагодување на увозот во однос на извозот, што соодветствува со падот на личната потрошувачка и на инвестициите. За разлика од априлската проекција, кога ризиците околу проекцијата беа исклучиво негативни, сегашните позитивни показатели за брзо стабилизирање на глобалната економија и подобриште трендови на извозот на мешави утешуваат на постоење и на позитивни фактори. Сепак, ризиците за проекцијата и тоа што се претежно негативни, во најголем дел поради неизвесноста за светскиот економски раст. Приштоа, долната граница на интервалот на пад на БДП во 2009 година се оценува на околу -2,5%.

Процените укажуваат на значително подлабок пад на економската активност во вториот квартал на 2009, во споредба со априлската проекција. Се проценува дека **годишната стапка на пад во вториот квартал ќе изнесува 1,6%, настапоиши претходниште проекции за умерен пад од 0,2%**, со што економијата веќе е навлезена во рецесија, којашто најверојатно нема да заврши до крајот на годината. Ова релативно големо отстапување од проекциите произлегува од неколку промени во структурата на растот, при што доминираат отстапувањата кај личната потрошувачка и инвестициите. Имено, наспроти очекувањата за поголемо временско

задоцнување на прилагодувањето на личната потрошувачка, како што беше претпоставено во априлската проекција (кога беше проценет раст од 7,1% за првиот квартал), официјалните податоци укажаа на нејзино *брзо прилагодување (стапка на раст од 3,5% во првиот квартал)*. Ова може да се објасни со побрзата реакција на согледувањата на населението, во споредба со претходните оценки, формирањето пессимистички очекувања за идните трендови на пазарот на работна сила и поостратата реакција на банките во доменот на кредитната активност во однос на првичните оценки. *Имајќи го оваа предвид, априлската проекција за личната потрошувачка е коригирана надолу, во насока на забрзано забавување на растот, за којшто се проценува дека ќе изнесува 0% во вториот квартал на 2009 година.* Притоа, во вториот квартал, оваа процена за годишната стапка на раст на личната потрошувачка е значително пониска од претходната проекција за раст од 3,3%.

Извор: Државен завод за статистика, и проценки на НБРМ за Кв.1 2009
*Проекции на НБРМ

Во согласност со направените корекции кај вкупната економска активност и кај личната потрошувачка, се проценува дека е зголемена и чувствителноста на инвестициската побарувачка на ефектите од глобалната криза. Така, *процениште за вториот квартал на 2009 година укажуваат на годишен пад на бруто-инвестициите од 24,3%,* наспроти претходните проекции за пад од 6,4%. Ова се должи на неколку ограничувачки фактори поврзани со светската економска криза. Притоа, како доминантни фактори се истакнуваат намалената домашна и особено странска побарувачка, затегнатите услови на финансирање и влошениите очекувања на економските субјекти за идните економски текови.

За разлика од личната потрошувачка и бруто-инвестициите, отстапувањата кај нето-извозот се релативно мали. Имено, се остварија очекувањата за значителен пад и на извозот, и на увозот како резултат на глобалната криза и на забавувањето на домашната побарувачка. Притоа, *падот на извозот во вториот квартал беше помал од очекуваниот (-27,3% насироши проектираниот -33,9%), додека падот на увозот беше подлабок од проектираниот (-23,4% насироши -19,7%).* Имајќи ги предвид сите овие движења на компонентите на домашната побарувачка и на нето-извозот, нивниот придонес во проценетиот економски раст во вториот квартал е во спротивна насока од претходно проектираниот. Имено, во услови на силен пад на бруто-инвестициите и нагло забавување на растот на личната потрошувачка, во вториот квартал *се*

очекува дека домашната побарувачка ќе има значајелен негативен придонес во растот од -7,1 проценитен поен (наспроти проектираниот позитивен придонес од 0,1 процентен поен). Од друга страна, придонесот на нето-извозот изнесува 5,6 проценитни поени (наспроти претходно проектираниот негативен придонес од -0,4 процентни поени).

Во третото тримесечје на 2009 година се очекува продолжување на падот на економската активност, при што се очнува пад на БДП за 2,9%. Негативното движење на БДП, како и во второто тримесечје, е резултат на депрецираната домашната побарувачка при засилување на падот на инвестициите, но и при очекувано намалување на личната и јавната потрошувачка. Силното намалување на извозната побарувачка, во согласност со најновите ревизии за падот на економската активност на најзначајните трговски партнери, ги зајакнува негативните очекувања на економските агенти за идните случајувања, предизвикувајќи натамошно одложување на новите инвестиции. Зголемената одбивност кон ризикот, во согласност со нагласеното пессимистичко расположение, забавувањето на растот на расположливиот доход и намалениот пристап до кредити делуваат во насока на пад на личната потрошувачка. Соодветно, се очекува и јавната потрошувачка да се прилагоди во оваа насока. Падот на домашната побарувачка ќе биде делумно неутрализиран со движењата во надворешниот сектор. Така, и во третото тримесечје се очекува да продолжи истиот тренд започнат во претходниот квартал, односно поголем пад на увозот, што условува позитивен придонес на нето извозната побарувачка во падот на БДП. Ризиците на проекцијата за вкупната економска активност повторно се претежно во надолна насока и во голема мера се поврзани со времетраењето и длабочината на светската економска криза и прилагодувањето на домашната економија.

Извор: Државен завод за статистика

* Проценки на НБРМ

Во третото квартал на 2009 година, се очекува личната потрошувачка да се намали за 1,5% на годишна основа. Забавувањето на растот на расположливиот доход, влошените согледувања на економските агенти за идните случајувања и затегнатата кредитна политика на банкарскиот сектор се главните фактори со кои се објаснува ваквото движење на потрошувачката на домаќинствата. Очекувањата за непроменетост на платите во втората половина на годината, како главна компонента на расположливиот доход и еден од основните извори за финансирање на потрошувачката, го намалуваат тековното

трошење на домаќинствата. Дополнително, неизвесноста околу движењето на идниот доход, заедно со зголемениот принос на заштедите, ја зголемуваат привлечноста на штедењето и предизвикуваат одложување на тековната потрошувачка во корист на штедењето. Воедно, значителен дел од намалената склоност кон потрошувачка се објаснува со намалената финансиска поддршка на домаќинствата од страна на банките, во услови на водење позатегната политика на одобрување кредити и натамошно зголемување на активните каматни стапки. Ризиците за проекцијата на личната потрошувачка се главно во надолна насока, при голема неизвесност во поглед на движењето на доходот и негово можно намалување, како и при веројатно зголемување на невработеноста.

Прилог 3

Проекции за кредитната активност на банките во третиот квартал на 2009 година

Со засилувањето на глобалната економска криза и влезот на домашната економија во зоната на негативен економски раст, преносните ефекти врз банкарскиот систем почнаа да се засилуваат, повлекувајќи позначајно прилагодување од очекуваното, како на страната на пасивните, така и на страната на активните банкарски активности. Така, трендот на забавен раст на банкарските депозити продолжи со забрзано темпо и во првите пет месеци на 2009 година, создавајќи годишна стапка на раст на најшироката парична маса M4 од 2% во мај 2009 година (наспроти очекуваните 2,4% за крајот на вториот квартал). Факторите зад ваквото забавување на монетарниот раст главно се однесуваат на влошената ликвидносна кондиција на корпоративниот сектор и забавувањето на растот на доходот на „домаќинствата“, во услови на пад на економската активност, раст на трошоците за сервисирање на постојните долгови кон банките, намален обем на новоодобрени кредити и висока неизвесност и ризик околу идните економски согледувања. Ваквите остварувања, како и процените за продлабочување на економскиот пад и стеснување на доходот, беа причина проекциите за монетарниот раст да бидат ревидирани до крајот на годината. Имено, иако во првите пет месеци на годината депозитите на домаќинствата (како главен суфицитарен сектор во економијата) продолжи да остваруваат солидни стапки на раст, а високата неизвесност и воздржаноста од потрошувачка може да ја зголемат склоноста кон штедење, се предвидува дека очекуваното забавување на приходите врз основа на плати и дополнителни извори, како и заострувањето на кредитните услови ќе доведат до посилно забавување на растот на депозитите. Ова, заедно со процените за бавно заздравување на економијата, а со тоа и на финансиските резултати на претпријатијата, доведе до оцени си поред коишто во третиот квартал, најшироката парична маса се очекува да навлезе во зона на неизвесни промени, при што во септември 2009 година би се намалила за 2,3% на годишна основа. Се очекува годишниот пад на најшироката парична маса M4 да изнесува 4,8% за целата 2009 година (најпротии порасот од 1%, согласно со априлската проекција), за што придонес би имала и очекуваната рейтирација на висок износ на дивиденда од домашната економија кон инвестишор во спранство, во чејвртиот квартал.

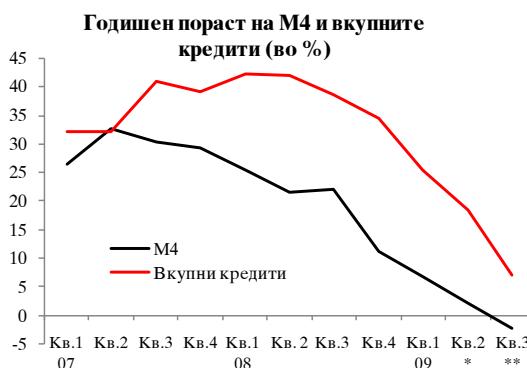
Растечката неизвесност во економијата, којашто се одрази со влошување на согледувањата на банките околу идните остварувања на економските субјекти, заедно со стеснувањето на депозитниот потенцијал, во услови на глобален недостиг на ликвидност и затегнати услови за заемање од надворешни извори, влијаја во насока на значително забавување на кредитниот раст од почетокот на 2009 година. Така, годишната стапка на раст на вкупните кредити на банките од 34,4%, колку што изнесуваше во декември 2008 година, во мај 2009 година се сведе под проекцијата за вториот квартал (од 19,8%) и изнесуваше 18,5%, при забележано забавување на растот на кредитите на домаќинствата и на корпоративниот сектор. Ваквите остварувања се показател за прилагодување на однесувањето на економските субјекти, при што, во досегашниот период, како клучен двигател на ваквите промени се јавуваат факторите поврзани со понудата на кредити. Имено, во услови на неповолни поместувања во реалниот

сектор на економијата, апетитите за ризик на домашните банки се намалија, доведувајќи до поконзервативна кредитна политика и значително стеснување на понудата на кредити. Потврда за ова се затегнатите услови на кредитирање и поригорозната оцена на кредитниот ризик од страна на банките кон домаќинствата и корпоративниот сектор, видливи во првите пет месеци на 2009 година, коишто се очекува да претставуваат главна карактеристика на кредитниот пазар и во следниот период. Во прилог на ваквите очекувања се и резултатите од Анкетата за кредитна активност, според која банките очекуваат заострувањето на кредитните услови да продолжи и во вториот квартал. Истовремено, сè поизвесната рецесија веројатно ќе предизвика фирмите и домаќинствата да ги ограничат или да ги одложат плановите за инвестиции и потрошувачка на трајни добра, што секако ќе се одрази со намалување и на кредитната побарувачка.

Оттука, процените за втората половина на годината се во насока на натамошно посилно забавување на кредитниот раст. Во оваа насока се и очекувањата на поголемите банки, чиишто деловни планови за 2009 година се фокусирани кон намалување на ризиците и зачувување на квалитетот на кредитното портфолио, за сметка на поумерено кредитирање на приватниот сектор. Со тоа, до крајот на годината е веројатно дека ќе има умерено проширување на кредитните портфолија на банките, па дури и нивно задржување на постојното ниво, со што кредитната активност на банките би се свела на реализација на веќе склучените кредитни договори и рефинансирање на постоечките кредити. Во вакви услови, заради одржување на параметрите на профитабилност на прифатливо ниво, заместо досегашното зголемување на девизните средства, банките би можеле да преминат кон преструктуирање на своите портфолија кон поликвидни и понискоризични инструменти на домашниот пазар, како поприносна актива, врз што би влијаеле и измените во Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките⁴³.

Од аспект на секторската структура, ефектите од кредитното рационализирање на банките, веројатно во поголем обем, ќе се почувствуваат во доменот на кредитирањето на домаќинствата, имајќи предвид дека во услови на висока неизвесност околу динамиката на идниот доход, ризичниот профил на овој сегмент значително се влошува. Во однос на претпријатијата, како позасегнат сегмент од ограничната кредитна понуда би можело да се издвои краткорочното кредитирање за обртен капитал, согласно со поедноставната процедура за прекинување на ваквите кредитни аранжмани по истекот на рокот на достасување, што не е случај за инвестициските кредити, за коишто преземените обврски на банката се однесуваат на подолг рок. Но, овој ефект се релативизира со очекувањата за пад на инвестициската активност во земјата, што би значело потенцијално пониска побарувачка за кредити на долг рок. Сепак, се очекува кредитниот раст кон претпријатијата да биде поддржан од средствата обезбедени преку кредитна линија од ЕИБ, во рамки на Програмата за кофинансирање и гаранции на корпоративни кредити и субвенционирање на камата (како дел од Третиот пакет антикризни мерки) на Владата на РМ, а за одреден дел од нив се очекува да бидат пласирани во втората половина на годината. *Согласно со ваквиште претпоставки, се очекува дека годишната стапка на расйт на вкупните кредити на банкиште ќе изнесува 7,1% во септември 2009 година, а дека до крајот на годината дојдовништелно ќе забави до 2,9% во декември (насироиш 8,5% во априлскашта проекција).*

Извор: НБРМ

*Се однесува на мај 2009 година

** Проекција јули 2009

До крајот на годината, се очекува **јавната побарувачка** да го следи движењето на буџетските расходи предвидено со ребалансот на буџетот. Така, при пониски трошоци за стоки и услуги, во третиот квартал на 2009 година се очекува реален пад на јавната потрошувачка од

⁴³ Со измените на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик, донесена од Советот на НБРМ на 28.05.2009 година, се пропишува банките да ги вклучуваат своите пласмани во инструментите на монетарната политика на НБРМ, со исклучок на задолжителната резерва во евра, без оглед на тоа дали се пласмани во денари или во странска валута, во пресметките на стапките за утврдување на потребното минимално ниво на денарската или девизната ликвидност.

4,3% на годишна основа. Сепак, имајќи го предвид поголемото влошување на трендовите во домашната економија од очекуваното, постојат ризици од отстапување на обемот на јавни приходи од проектираната траекторија, што при претпоставката за задржување на проектираниот буџетски дефицит подразбира потреба од евентуално поголема надолна корекција на јавната потрошувачка.

Извор: Државен завод за статистика и проценки на НБРМ за Кв.1 2009
* Проекции на НБРМ

Извор: Државен завод за статистика и проценки на НБРМ за Кв.1 2009
* Проекции на НБРМ

Влошениите согледувања на економските субјекти и недоволната извозна побарувачка и во третото тримесечје на годината влијаат дестимултивно врз инвестициската активност, при што **се очекува продолжување на падот на бруто-инвестициите, којшто во третото квартал би досегнал 16,2%**. Во поглед на структурата, падот на инвестициите е условен од движењето на приватните инвестиции. Падот на странската и домашната побарувачка, влошениите услови на финансирање и пессимистичките очекувања за идните настани, се главните фактори за намалувањето на инвестициската активност на приватниот сектор. Натамошното продлабочување на падот на странската побарувачка и очекуваниот пад на домашната побарувачка, согласно со оваа проекција, би довело до намалување на нарачките на фирмите до сè помало искористување на производствените капацитети и соодветно, до одложување на планирите инвестиции. Дополнително, отежнатиот пристап до кредити, порастот на реалните активни камати на банките, пониската профитабилност на фирмите како сопствен извор за финансирање на инвестициите и намалениот прилив на странски капитал во форма на странски директни инвестиции ги обесхрабуваат новите инвестиции. Остварувањето на проекцијата за инвестициите, во голема мера, зависи од согледувањата на економските субјекти за ревитализирањето на светската и на домашната економска активност, при што, имајќи ги предвид очекувањата за натамошни надолни ревизии на проекциите, ризиците главно се во надолна насока.

Во третото тримесечје на годинаша, при нашамошно намалување на извозната побарувачка и на домашната побарувачка, се очекува продолжување на негативните движења во надворешниот сектор започнати од почетокот на годинаша. Намалената побарувачка за извоз, во согласност со процената за продолжување на падот на светската економска активност, е главен фактор со кој се објаснува високиот реален пад на извозот. Така, во третото тримесечје се очекува извозот да се намали за 29,2%, на годишна основа. Се очекува понискиот извоз, како и

очекуваниот пад на личната потрошувачка и инвестициите да предизвикаат реален пад на увозот од 23,2%. При висока неизвесност во поглед на времетраењето и длабочината на светската економска криза, како и при надолни ризици на проекциите за домашната економска активност и нејзините компоненти, можно е да се оствари подлабок пад на увозот и извозот од проектираниот.

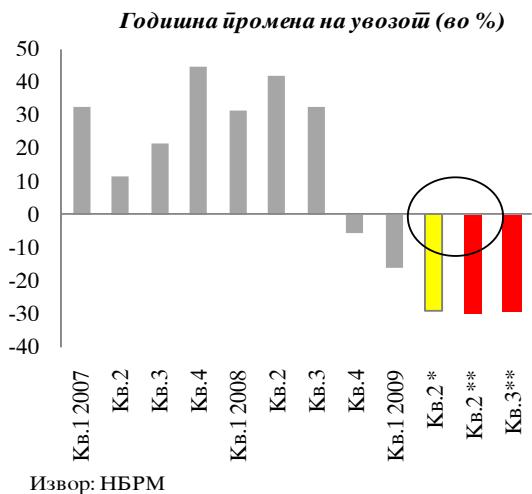
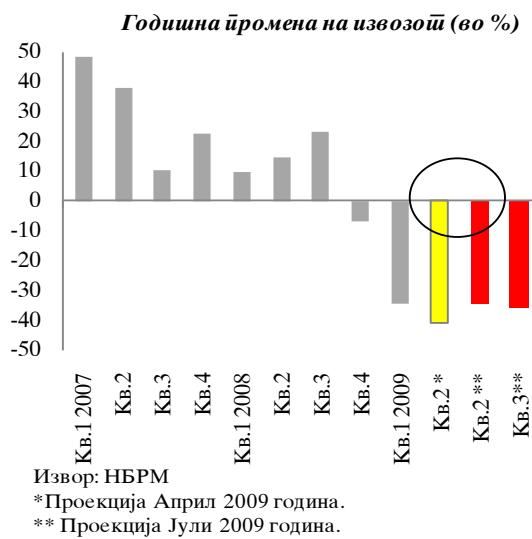
Прилог 4

Проекции на движењата во надворешниот сектор

Во вториот квартал, трендовите во надворешниот сектор се оценуваат како поволни, во споредба со проекцијата направена во април 2009 година. Оваа констатација се однесува како на остварувањата во тековната сметка, така и на капиталните текови. Отстапувањата соодветствуваат со новите прогнози во глобални рамки, коишто иако квантитативно не значат помал глобален пад, во споредба со претпоставките во април, сепак содржат информации за постепено стабилизирање и нагорни ревизии на светското производство за 2010 година. Истовремено, побрзо закрепнување во однос на темпото на светската економија (во споредба со априлската проекција) имаат и светските берзански цени, пред сè на нафтата и металите, коишто имаат големи ефекти врз работата на домашните производствени капацитети. Имајќи ги предвид првите показатели за вториот квартал и новите надворешни претпоставки, **во вториот квартал на 2009 година дефицитот на шековнаша сметка на билансот на йлаќања е проектиран на 6,5% од новојроектираниот БДП за вториот квартал, настапојќи очекувано негаѓивно салдо од околу 16,5% од БДП во согласност со априлскашта проекција.**

Главен придонес за корекциите на проекциите на тековната сметка имаат нетоприливите врз основа на приватни трансфери. Динамиката на главната индикативна категорија (менувачкото работење, нето) за вториот квартал покажува многу побрзо забавување на годишниот пад, во споредба со априлските очекувања, односно влегување во зоната на благ годишен раст. Според најновите податоци од менувачкиот пазар, остварениот нето-откуп од менувачкото работење во второто тримесечје на 2009 година забележа пораст од 1,2% на годишна основа, наспроти проектираното годишно намалување од 22,7%, според априлската проекција. Овие пресвртни точки укажуваат на постепена промена во согледувањата на домашните субјекти, со што се намали и склоноста за инвестиции во странска валута, како основна форма за заштита од евентуални ризици.

Подобрите остварувања на извозната страна се главниот фактор за надолното ревидирање на трговскиот дефицит за вториот квартал на годината. Релативно конзервативниот пристап при оцената на реакцијата на домашниот извоз на глобалната рецесија, како и поволните движења на цените на металите на светските берзи придонесуваат за ваквите отстапувања. Така, во

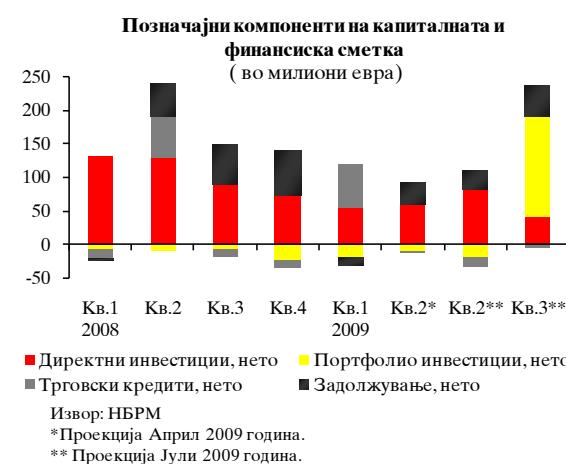
вториот квартал на 2009 година, се очекува годишното намалување на извозот да изнесува 34,8%, наспроти проектираниот пад од 41,3%, од априлската проекција. Мала корекција, во однос на претходната проекција, е извршена и кај увозот на стоки (ц.и.ф.), со што предвидениот годишен пад од 29,1% се продлабочува на годишно намалување од 30,3% и соодветствува со поголемото забавување на домашната побарувачка во однос на очекуваното.

Истовремено, во согласност со најновите расположливи податоци и остварувањата за април 2009 година, е извршена нагорна корекција и кај нето-приливите во капиталната и финансиска сметка, што во најголем дел се однесува на директните инвестиции и девизните средства на банкарскиот сектор. Имајќи ги предвид ваквите отстапувања во однос на априлските проекции на двете компоненти на билансот на плаќања, и намалувањето на девизните резерви во вториот квартал беше значително помало во однос на првичните оцени.

Во третиот квартал на 2009 година, во рамки на размената на стоки со странско, се очекуваа слични движења како и во претходното тримесечје. Во согласност со тековните претпоставки за странската ефективна побарувачка, условите на размена и динамиката на домашната побарувачка, се очекува позабрзан пад на увозот од извозот на стоки, во апсолутен износ што доведува до натамошно намалување на негативниот јаз во трговското салдо од 19,3%, во однос на истиот период од претходната година. Во услови на негативна годишна стапка на промена на странската ефективна побарувачка и мало заживување на металната индустрија (делумно водено од порастот на цените на металите на светските берзи во однос на претходниот квартал), во овој квартал се очекува годишно намалување во извозот на стоки за 35,9%. Се очекува ваквите промени во извозниот сектор, како и намалувањето на личната и инвестициската потрошувачка во домашната економија да предизвикаат длабок пад и кај увозот на стоки од 29,4% на годишна основа. Од останатите компоненти на тековната сметка, нето-приливи се очекуваат кај услугите, поради сезонското влијание и кај приватните трансфери, за коишто сепак конзервативно се претпоставува дека ќе се намалуваат на годишна основа, во согласност со падот на активноста во евро-зоната. Во согласност со ваквите претпоставки, за третиот квартал се очекува проектираниот дефицит во тековната сметка да изнесува 0,5% од БДП.

Во капиталната и финансиска сметка, во третиот квартал се очекуваат повисоки нето-приливи од 12,1%, во однос на претходната година, коишто произлегуваат од зголемените портфолио-инвестиции преку издадените евробонзници во јули 2009 година, во износ од 175 милиони евра. Покрај ова, нето-приливи се очекуваат и врз основа на директни инвестиции и нето-задолжување во странство. Се очекува ваквата состојба на капиталните приливи да овозможи целосно покривање на дефицитот на тековната сметка и дополнително зголемување на бруто девизни резерви во овој квартал.

До крајот на 2009 година, според извршениот ревизии, се очекува негативното салдо на тековната сметка да се намали за 1,5 проценитни јоени и да изнесува 11,6% од новоизвршениот БДП. При тоа, трговското салдо изразено како проценит од новоизвршениот БДП изнесува 24,4%, или за 2,3 проценитни јоени помалку во споредба со претходната година.

Извор: НБРМ

*Проекција Април 2009 година.

**Проекција Јули 2009 година.

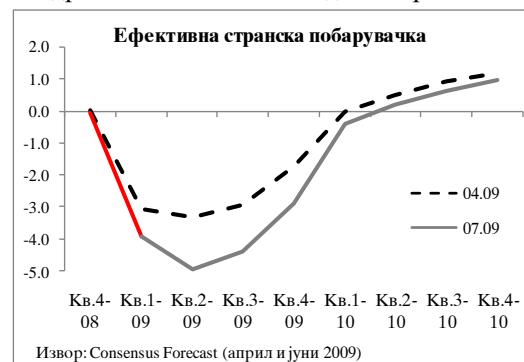
Прилог 5

Претпоставки за егзогените варијабли⁴⁴

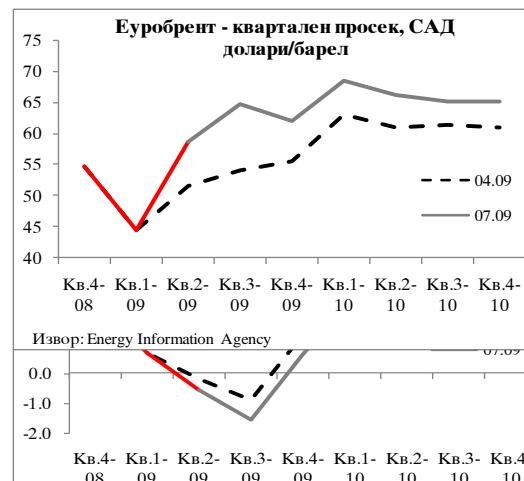
Според процените, глобалната економска криза ја достигна најниската точка во вториот квартал на 2009 година. Имено, се проценува дека годишниот пад на *ефективната странска побарувачка*⁴⁵ изнесува 4,9%, во вториот квартал, и е значително понизок од претходно очекуваниот пад од 3,3%. Сепак, во согласност со очекувањата за уште подолго траење и повисок степен на глобалната криза, и најновите проекции содржат значителни надолни ревизии на стапките на раст за 2009 година и минимални ревизии за 2010 година. Се очекува дека стапките на економски раст ќе изнесуваат -4,4% во третиот и -2,9% во четвртиот квартал на 2009 година. Закрепнувањето најверојатно ќе започне во првата половина на идната година, со ниски стапки на раст во релативно подолг временски период. И овие проекции содржат релативно висока неизвесност, којашто сепак е нешто пониска од претходно очекуваната.

Просечната *цена на нафта* во вториот квартал од 58,7 САД-долари за барел е повисока од претходно проектираната цена од 51,6 САД-долари. Ова се должи на балансирањето на условите на пазарот, предизвикано од растот на побарувачката поради подобрите очекувања за иднината, како и придржувањето кон ограничувањето на понудата од страна на ОПЕК. Во согласност со очекувањата за почеток на закрепнување на економијата во 2010 година, е извршена нагорна ревизија на цената на нафтата. Се проектира дека просечната цена ќе изнесува 65 долари за барел во третиот и 62 долари за барел во последниот квартал на 2009 година и дека ќе се движи помеѓу 65 и 69 долари за барел во текот на 2010 година.

Како резултат на подлабокиот пад на странската побарувачка, во вториот квартал *ефективната странска инфлација*⁴⁶ беше пониска од претходните проекции (-0,6%, наспроти проектираниите -0,2%). Надолните ревизии на движењето на странската ефективна побарувачка предизвикаа умерени надолни ревизии на ефективната странска инфлација. Така, се проектира негативна промена од 1,6% во третиот квартал, а се очекува растот на цените да почне во последниот квартал на 2009 и да продолжи со значително позасилено во 2010 година.

Извор: Consensus Forecast (април и јуни 2009)

Извор: Energy Information Agency

Извор: Consensus Forecast (април и јуни 2009)

Во согласност со забавувањето на домашната побарувачка, забележано е значително намалување и кај спаѓајќа на инфлација. По високиот пораст од 9,9% во вториот квартал на 2008 година, инфлацијата постојано се намалуваше и во вториот квартал

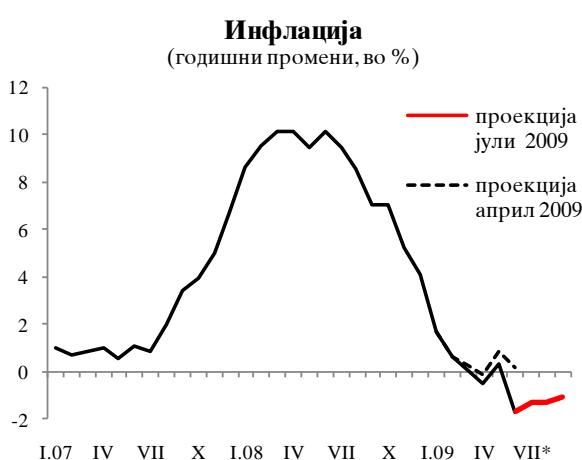
⁴⁴ Во графиконите за егзогените варијабли, со црвено се означени остварените движења во вториот квартал (првиот квартал за побарувачката).

⁴⁵ Ефективната странска побарувачка е пресметана како збир од пондерираниот индекси на БДП на најзначајните трговски партнери на Република Македонија, преку нормализираното учество на овие земји во македонскиот извоз. Во пресметката на овој показател се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија, Шпанија и Србија.

⁴⁶ Ефективната странска инфлација е пресметана како збир од пондерираниот ценовни индекси на најзначајните трговски партнери на Република Македонија, преку нормализираното учество на овие земји во македонскиот увоз. Во пресметката на овој показател се вклучени Австрија, Германија, Франција, Грција, Италија, Холандија, Полска, Словенија и Србија.

на 2009 година изнесува -0,6%, што претставува најниско ниво од крајот на 2004 година. Влезот во зоната на негативни промени на цените во второто тримесечје од годината се должи главно на намалените цени на прехранбената и енергетската компонента на ценовниот индекс, поддржани од базните ефекти на овие цени во 2008 година. Потенцијалните инфлацијски ефекти на зголемените трошоци по единица труд се ублажуваат, во услови на забавување на домашната побарувачка, што не остава простор за нагорни корекции на цените.

Извор: Државен завод за статистика

* Проекции на НБРМ

Остварената инфлација во вториот квартал на годината е под проектираната долна граница за овој период. Така, годишната стапка на инфлација од -0,6% во вториот квартал покажува подлабок пад на цените од проектираниот од -0,3% и во голема мера се објаснува со позасиленото намалување на цените на храната. *Крајкорочната проекција за годишната инфлација за наредниот период и најаму ги одразува ефектиште на високата споредбена основа, намалениште надворешни ценовни притисоци и најамошното забавување на побарувачката. Ваква комбинација на фактори доведува до надолна ревизија на промената на цените, при што најроши прештодно проектираните интervал од -0,4% до 0,6%, во рамки на шековната проекција се оценува интervал од -1,1% до -0,4%.*

Во третиот квартал од годината, во согласност со наведените фактори (ефектите на високата споредбена основа, намалените надворешни ценовни притисоци и најамошното забавување на побарувачката), се очекува просечната инфлација да изнесува од -1,2% до -1,9%. Ризиците околу проекцијата делуваат во различна насока. На надолна страна се поврзани со прогнозите за економската активност, додека нагорните ризици се однесуваат на повисоките увозни цени од очекуваните.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табели од реалниот сектор

Табела 1: Бруто домашен производ	74
Табела 2: Цени	75
Табела 3: Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустриската	76
Табела 4: Вработеност и продуктивност во целата економија	77
Табела 5: Плати	78
Табела 6: Државен буџет	79

Табели од монетарниот сектор

Табела 7: Биланс на Народна банка	80
Табела 8: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници	82
Табела 9: Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)	84
Табела 10: Кредити на недржавен сектор дадени од банки и штедилници	86
Табела 11: Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)	88
Табела 12: Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)	90
Табела 13: Обврски на останати депозитни институции (банки и штедилници)	94
Табела 14: Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити	96
Табела 15: Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија	98
Табела 16: Задолжителна резерва на банки и штедилници	99
Табела 17: Каматни стапки на државни хартии од вредност	100

Табели од надворешнотрговскиот и девизен сектор

Табела 18: Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци	101
Табела 19: Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци	102
Табела 20: Платен биланс на Република Македонија - услуги	103
Табела 21: Платен биланс на Република Македонија - доход	104
Табела 22: Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери	105
Табела 23: Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка (без официјални резерви)	106
Табела 24: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена	107
Табела 25: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји	109
Табела 26: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори	111
Табела 27: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности	113
Табела 28: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби	114
Табела 29: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби	115
Табела 30: Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба	116
Табела 31: Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба	117
Табела 32: Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба	118
Табела 33: Девизни резерви	119
Табела 34: Девизен курс на денарот (просек за периодот)	120
Табела 35: Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)	121
Табела 36: Индекси на ефективен девизен курс на денарот	122

Методолошки објаснувања

123

Табела 1

Бруто домашен производ

во милиони денари (1997=100) и годишни стапки на реален раст (во %)

	БДП вкупно	%	Земјоделство, лов, шумарство и рибарство	%	Валече руди и камен, преработувачка индустрија и снабдување со електропотреба	%	Граѓежништво	%	Трговија на големо и трговија на мало	%	Хотели и ресторани	%	Сообраќај, склопирање и врски	%	Финансиско посредување	%	Јавна управа и одбрана	%
<i>НКД¹</i>			A+B	B+Г+Д	Г		E	Ж		З	S+И+Љ		J+К+Л+Х					
1997	186018	1,4	20411		45317		9867		21297		2819		11372		26002		27067	
1998	192308	3,4	21083	3,3	45969	1,4	10626	7,7	21377	0,4	3025	7,3	14385	26,5	26002	0,0	27395	1,2
1999	200669	4,3	21273	0,9	46750	1,7	11732	10,4	22025	3,0	3771	24,7	16854	17,2	26499	1,9	28519	4,1
2000	209777	4,5	21489	1,0	51122	9,4	12037	2,6	22695	3,0	3345	-11,3	18282	8,5	27215	2,7	28546	0,1
2001	200284	-4,5	19169	-10,8	48786	-4,6	10300	-14,4	22505	-0,8	3195	-4,5	16761	-8,3	27783	2,1	27876	-2,3
2002	201993	0,9	18779	-2,0	48390	-0,8	10364	0,6	23725	5,4	3726	16,6	16467	-1,8	26758	-3,7	28843	3,5
2003	207690	2,8	19686	4,8	50845	5,1	11741	13,3	24146	1,8	4085	9,6	16539	0,4	25787	-3,6	30262	4,9
2004	216164	4,1	20908	6,2	50439	-0,8	12610	7,4	27933	15,7	3623	-11,3	15745	-4,8	28817	11,8	30068	-0,6
2005	225035	4,1	20941	0,2	51803	2,7	12725	0,9	29243	4,7	3675	1,4	17387	10,4	28283	-1,9	31476	4,7
2006 ²	233819	3,9	21994	5,0	53033	2,4	14369	12,9	31378	7,3	3951	7,5	19222	10,6	30947	9,4	32185	2,3
2007 ³	247502	5,9	21657	-3,0	57616	8,6	14882	3,9	33349	6,5	4383	10,9	20831	8,4	33541	8,4	32958	2,4
2008 ⁴	259903	5,0	23170	7,1	60302	4,7	16892	13,7	36109	8,3	4726	7,8	20882	0,2	34460	2,8	34080	3,4
2005 Кв.1	51487	3,0	5064	1,2	11358	0,6	2003	-4,1	6500	2,7	783	-1,3	3988	10,7	7010	-2,9	7847	3,7
Кв.2	56655	5,1	5251	0,7	13210	8,7	3337	-3,3	7328	5,0	905	3,2	4343	11,8	7042	-2,4	7834	3,4
Кв.3	57353	4,2	5341	-0,1	13112	1,8	3684	3,0	7225	5,4	1056	3,2	4517	12,4	7058	-1,9	7847	5,1
Кв.4	59540	4,0	5285	-1,0	14123	0,0	3701	6,0	8190	5,4	931	0,1	4539	7,1	7173	-0,3	7948	6,5
2006 ² Кв.1	54937	6,7	5185,5	2,4	11267,136	-0,8	2728,1	36,2	8053,5	23,9	832,33	6,3	4733,76	18,7	7346,5	4,8	8035,328	2,4
Кв.2	58581	3,4	5697,3	8,5	13302,47	0,7	4331,4	29,8	7276,7	-0,7	984,64	8,8	4712,16	8,5	7711	9,5	7935,842	1,3
Кв.3	60106	4,8	5699	6,7	13846	5,6	3990	8,3	7948	10,0	1136	7,6	4793	6,1	7848	11,2	8004	2,0
Кв.4	60195	1,1	5412	2,4	14617	3,5	3320	-10,3	8100	-1,1	998	7,2	4984	9,8	8041	12,1	8210	3,3
2007 ³ Кв.1	58288	6,1	5559	7,2	13070	16,0	2684	-1,6	7820	-2,9	866	4,1	5056	6,8	8008	9,0	8180	1,8
Кв.2	61393	4,8	5754	1,0	13821	3,9	4401	1,6	7881	8,3	1144	16,2	5084	7,9	8320	7,9	8150	2,7
Кв.3	63231	5,2	5408	-5,1	14719	6,3	4225	5,9	8528	7,3	1296	14,1	5094	6,3	8610	9,7	8212	2,6
Кв.4	64589	7,3	4936	-8,8	16006	9,5	3572	7,6	9120	12,6	1076	7,8	5597	12,3	8604	7,0	8416	2,5
2008 ⁴ Кв.1	61552	5,6	5792	4,2	14037	7,4	3082	14,8	8539	9,2	997	15,1	5233	3,5	8536	6,6	8425	3,0
Кв.2	65507	6,7	6169	7,2	15328	10,9	4955	12,6	8755	11,1	1188	3,8	5171	1,7	8744	5,1	8386	2,9
Кв.3	66899	5,8	5933	9,7	16308	10,8	4462	5,6	9210	8,0	1364	5,2	5100	0,1	8610	0,0	8516	3,7
Кв.4	65881	2,0	5276	6,9	14629	-8,6	4394	23,0	9604	5,3	1120	4,1	5379	-3,9	8569	-0,4	8752	4,0
2009 ⁴ Кв.1	60998	-0,9	5868	1,3	13054	-7,0	3134	1,7	8710	2,0	977	-2,0	4987	-4,7	8092	-5,2	8636	2,5

¹ Национална класификација на дејности.² Реалната вредност на БДП и додадената вредност по сектори од 2006 наваму е пресметана врз база на годишните стапки на раст.³ Претходни податоци.⁴ Проценети податоци.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 2
Цени
годишни стапки на раст (во %)

	Индекс на трошоци на живот (стапки на раст)													Индекс на цени на производители на индустриски производи (стапки на раст) ¹				
	Вкупно	Стоки	Услуги	Исхрана	По категории				Вкупно	Стан (станарична, воја, услуги)	Отров и осветление	Покупнина	Хигиена и здравје	Култура и разондоа	Сообраќајни средства и услуги	Ресторани и хотели ²	Останати услуги ¹	
					Тутун и пирјади	Облека и обувки	Домување	Дома										
1997	2,6	2,2	3,8	4,2	-3,9	-1,6	1,7	0,3	3,8	1,6	-0,5	-8,6	19,4	-	-	4,2		
1998	-0,1	0,0	-0,4	-0,2	3,6	2,4	0,4	0,0	0,4	2,0	0,1	-10,3	2,4	-	-	4,0		
1999	-0,7	-1,1	0,5	-1,6	0,2	1,2	0,3	0,1	1,1	-1,9	-1,4	-2,2	-0,8	-	-	-0,1		
2000	5,8	5,2	8,9	-0,4	13,9	-2,3	19,3	8,8	27,4	1,7	-1,7	-1,6	22,4	-	-	8,9		
2001	5,5	4,5	10,9	6,9	2,3	1,3	5,5	11,3	3,9	0,1	-0,7	1,9	9,5	-	-	2,0		
2002	1,8	1,2	5,0	1,8	1,0	6,8	1,7	4,1	1,0	-0,6	-3,8	3,6	2,1	-	-	-0,9		
2003	1,2	0,3	5,9	-1,4	3,4	2,2	3,9	3,9	4,4	1,1	3,9	2,2	4,2	-	-	-0,3		
2004	-0,4	-1,1	3,3	-3,1	1,1	0,9	2,2	-0,3	3,0	4,2	0,4	1,3	4,0	-	-	0,9		
2005	0,5	0,3	1,3	-1,2	5,5	2,2	0,4	0,3	1,0	-1,2	-3,5	0,9	3,7	-	-	3,2		
2006	3,2	3,7	1,3	2,2	17,8	0,2	2,0	-0,7	3,7	-0,8	2,0	6,4	1,8	-	-	7,3		
2007	2,3	3,0	-0,3	3,9	1,8	1,8	4,7	6,3	5,8	-0,7	0,3	2,4	-3,1	4,7	8,6	2,6		
2008	8,3	9,2	5,1	15,3	4,0	1,8	6,0	6,1	7,3	1,4	1,5	0,2	3,2	11,4	2,2	10,3		
2006 Кв. ^{1/2}	2,7	3,2	0,9	1,6	17,7	-0,5	0,9	-0,2	1,6	-0,5	0,3	6,0	2,6	-	-	7,7		
Кв.2	3,4	3,8	2,0	2,3	17,5	0,3	1,1	0,2	1,9	-0,5	1,9	6,8	3,8	-	-	9,1		
Кв.3	3,6	4,0	1,9	2,9	17,9	0,5	1,7	-0,6	3,2	-0,9	2,7	6,9	2,3	-	-	7,6		
Кв.4	3,1	3,7	0,4	2,1	17,9	0,6	4,2	-2,2	7,9	-1,1	2,9	5,7	-1,5	-	-	4,9		
2007 Кв.1	0,7	1,3	-1,1	0,7	0,1	1,8	5,1	1,6	8,8	-1,8	0,0	3,5	-5,0	3,0	-2,8	1,1		
Кв.2	1,1	1,6	-0,5	0,7	2,2	1,0	5,9	6,6	7,8	-0,9	0,5	3,1	-4,3	3,6	11,6	0,7		
Кв.3	2,4	3,0	0,2	3,8	2,3	1,1	5,2	7,5	6,0	-0,1	0,9	3,6	-3,1	3,9	12,5	1,4		
Кв.4	4,9	6,2	0,4	10,4	2,4	3,5	2,8	9,6	1,1	0,0	0,0	-0,5	-0,6	8,0	13,0	7,0		
2008 Кв.1	9,5	11,0	3,9	19,0	4,2	1,6	3,6	8,5	2,7	0,4	1,5	-0,3	4,4	11,8	16,7	10,5		
Кв.2	9,9	11,4	4,5	19,5	3,5	3,6	3,4	4,7	3,7	1,0	1,1	0,5	5,8	12,0	1,9	13,6		
Кв.3	8,4	9,0	6,1	14,7	4,1	1,9	6,3	5,7	7,9	1,6	1,2	-0,2	5,1	13,1	-1,1	15,2		
Кв.4	5,5	5,4	5,8	8,6	4,3	0,3	10,4	5,8	14,4	2,7	2,1	0,9	-2,4	8,9	-6,6	2,2		
Јануари	8,7	10,3	2,6	17,8	2,5	2,2	3,0	9,5	1,4	0,3	1,9	-0,7	3,4	10,6	14,8	9,5		
Февруари	9,6	11,0	4,4	18,7	4,7	1,2	4,5	11,7	2,9	0,6	1,8	-0,4	4,7	12,3	17,5	10,2		
Март	10,2	11,7	4,7	20,6	5,3	1,4	3,3	4,4	3,7	0,3	0,9	0,3	5,2	12,6	17,7	11,7		
Април	10,1	11,7	4,4	21,0	3,4	2,7	3,4	4,2	3,8	1,0	1,1	1,2	4,1	11,4	1,6	10,7		
Мај	9,5	11,0	4,3	18,4	3,6	4,1	3,3	4,6	3,5	0,9	1,1	0,0	5,7	11,9	2,0	14,4		
Јуни	10,1	11,6	4,8	19,2	3,6	3,9	3,6	5,3	3,7	1,0	1,0	0,3	7,5	12,8	2,0	15,7		
Јули	9,5	10,7	5,0	17,7	3,8	2,3	3,9	5,7	3,9	1,3	1,3	-0,4	7,4	14,1	2,0	17,2		
Август	8,6	8,9	7,4	14,7	4,3	2,2	7,3	5,7	9,6	1,5	0,9	-0,7	5,2	14,1	0,9	13,8		
Септември	7,1	7,4	6,0	11,8	4,3	1,1	7,7	5,7	10,2	1,9	1,3	0,4	2,8	11,2	-6,1	14,5		
Октомври	7,1	7,4	6,1	12,2	4,3	1,6	7,7	5,7	10,0	2,5	2,3	0,7	0,8	10,7	-6,9	9,2		
Ноември	5,2	5,0	6,3	7,3	4,3	-0,1	12,2	5,6	17,6	2,7	2,4	1,1	-2,7	9,3	-6,9	-0,8		
Декември	4,1	3,8	5,1	6,3	4,4	-0,5	11,2	6,0	15,7	3,0	1,7	0,8	-5,4	6,8	-6,0	-1,8		
2009 Кв.1	0,9	0,8	1,2	0,9	4,5	1,6	7,4	3,8	9,9	3,8	2,1	-1,7	-9,1	5,1	-7,3	-6,2		
Кв.2	-0,6	-0,7	0,0	-1,0	4,2	-0,9	6,7	2,4	9,7	2,4	2,7	-2,3	-10,9	3,1	-8,6	-		
Јануари	1,7	1,5	2,7	2,3	4,9	1,5	7,9	5,5	10,1	4,0	1,8	-0,6	-8,4	6,5	-6,4	-5,8		
Февруари	0,7	0,6	0,9	0,4	4,5	1,9	7,1	3,2	9,7	3,6	2,4	-2,0	-8,9	4,6	-7,6	-5,1		
Март	0,2	0,2	0,1	-0,1	4,1	1,3	7,2	2,7	10,0	3,8	2,1	-2,6	-10,1	4,2	-7,8	-7,6		
Април	-0,5	-0,5	0,0	-1,2	4,1	0,0	6,8	2,6	9,6	2,8	2,3	-2,7	-9,7	3,8	-8,2	-7,1		
Мај	0,4	0,4	0,3	1,3	4,3	-1,5	6,8	2,6	9,8	2,4	3,0	-1,7	-11,0	3,0	-8,8	-9,3		
Јуни	-1,7	-2,0	-0,3	-3,0	4,3	-1,2	6,4	1,9	9,6	2,0	2,9	-2,4	-12,1	2,4	-8,8	-		

¹ Почнувајќи од 2007 година, структурата на индексот на трошоците на живот (CPI) е прошириена за категориите: ресторани и хотели и за категоријата останати услуги неспомнати на друго место.

² Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 3

Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата
 годишни стапки на раст (во %)

	Вкупно	По сектори			По група на производи				
		Вадење руди и камен	Преработувачка индустрија	Електрична енергија, гас и вода	Енергија	Интермедиарни производи, освен енергија	Капитални производи	Трајни производи за широка потрошувачка	Нетрани производи за широка потрошувачка
2002	-5,3	-24,5	-4,7	-3,8	-16,8	-8,0	53,3	-22,6	-2,4
2003	4,7	-39,1	5,9	9,8	28,7	-12,1	-9,0	36,9	19,0
2004	-2,2	-5,0	-2,1	-2,6	-1,8	0,9	-20,1	9,1	-3,4
2005	7,0	40,4	7,3	2,5	4,6	14,2	-3,2	-14,9	3,8
2006	2,5	28,0	2,4	-0,6	1,5	7,3	8,2	-5,0	-2,2
2007	3,7	9,8	5,2	-9,5	-6,9	12,9	19,7	8,8	-2,0
2008	5,5	9,9	6,3	-3,1	-0,1	7,7	-1,3	64,2	4,0
2005 Кв.1 ^{1/1}	5,2	-18,9	6,4	3,8	2,3	14,8	-0,9	-18,2	1,8
Кв.2	13,5	17,0	16,3	-0,5	6,5	24,6	-1,2	4,8	8,9
Кв.3	6,0	62,9	5,5	2,0	4,0	9,8	-2,5	-11,1	5,4
Кв.4	4,2	97,1	2,5	4,3	7,4	9,5	-5,3	-24,8	-0,1
2006 Кв.1	0,5	111,6	-0,9	-0,9	3,0	5,6	-2,5	10,5	-6,1
Кв.2	1,7	53,2	1,3	-2,0	-3,0	5,1	17,0	-6,5	-0,3
Кв.3	4,3	13,1	4,9	0,1	0,7	12,0	0,1	2,1	-0,7
Кв.4	3,5	4,8	4,0	1,9	5,7	6,3	26,3	-12,5	-1,1
2007 Кв.1	11,6	13,9	16,0	-9,1	-2,1	25,0	39,0	10,3	6,2
Кв.2	-2,8	16,2	-1,5	-20,8	-16,6	7,9	-4,4	25,3	-7,8
Кв.3	1,1	15,4	1,5	-8,7	-4,5	7,5	27,3	-3,0	-5,8
Кв.4	6,2	-3,3	7,8	-1,1	-6,2	15,3	24,7	6,5	1,8
Јануари	10,6	11,7	16,4	-9,8	-11,6	31,8	102,3	53,3	3,5
Февруари	14,9	29,9	17,8	-4,2	13,4	23,7	33,3	-8,8	7,6
Март	9,6	0,8	14,2	-12,7	-5,5	21,6	14,9	6,1	7,0
Април	5,3	10,1	6,8	-6,8	18,1	18,9	-11,9	39,5	-9,7
Мај	-5,8	25,0	-4,6	-25,6	-37,2	3,6	16,2	15,1	-5,5
Јуни	-7,1	14,6	-5,4	-32,1	-29,6	2,9	-13,0	23,1	-8,3
Јули	-2,2	56,1	-2,1	-18,9	-11,1	6,9	4,0	8,4	-7,0
Август	1,0	3,3	2,2	-11,6	-8,9	14,3	2,5	4,0	-7,8
Септември	4,5	0,6	4,3	9,5	9	1,9	77,6	-15,4	-2,4
Октомври	10,5	-4,0	14,6	-13,5	-8,3	22,5	70,0	10,7	0,0
Ноември	5,5	-11,3	7,3	-1,0	-8,2	21,1	9,1	17,4	-1,8
Декември	2,6	4,8	1,4	9,8	-2,8	1,3	3,6	-6,2	7,0
2008 Кв.1	5,8	11,9	6,6	-0,8	1,7	8,8	26,6	77,3	-1,3
Кв.2	12,0	13,6	12,8	1,9	15,8	13,1	28,0	77,0	3,9
Кв.3	13,0	3,4	14,6	1,9	3,4	28,0	-15,9	55,1	4,3
Кв.4	-7,7	11,2	-8,0	-12,2	-15,3	-18,7	-31,3	51,5	7,9
Јануари	13,6	15,3	16,1	1,6	9,6	21,4	19,7	84,3	4,3
Февруари	6,9	6,2	8,4	-1,6	-2,8	11,0	56,0	70,9	-1,6
Март	-1,4	15,3	-2,0	-2,8	-1,6	-2,0	5,4	77,4	-5,3
Април	6,2	9,0	7,5	-5,2	-7,1	9,4	15,6	73,6	4,2
Мај	17,6	8,8	19,5	3,4	40,4	16,8	33,4	80,1	7,2
Јуни	12,3	24,0	11,8	11,5	31,3	13,2	34,9	77,4	0,6
Јули	14,7	10,0	17,1	-6,5	-0,3	29,7	13,1	62,6	4,8
Август	8,6	-5,2	10,0	1,4	10,2	13,2	-1,6	48,8	2,5
Септември	15,7	5,5	16,6	11,3	0,7	41,3	-41,9	53,5	5,3
Октомври	-9,9	13,0	-11,8	-1,3	2,6	-24,0	-40,8	42,9	5,3
Ноември	-2,9	21,0	-3,0	-9,7	-13,3	-13,5	-30,4	43,4	15,6
Декември	-10,1	1,7	-8,8	-21,8	-30,9	-17,3	-18,7	68,8	3,4
2009 Кв.1	-10,8	-12,6	-12,2	-1,6	-0,1	-29,8	-24,9	-16,4	6,2
Јануари	-16,7	-23,7	-18,7	-4,6	-1,6	-41,4	-20,8	-15,7	0,5
Февруари	-11,3	-21,9	-11,4	-6,5	-6,2	-26,0	-44,8	-16,7	9,6
Март	-4,8	8,7	-7,2	7,0	8,2	-23,0	-1,7	-16,6	7,8
Април	-7,7	-8,2	-8,5	-0,3	-3,9	-23,0	-30,8	-29,2	14,9
Мај	-15,3	-18,1	-18,7	26,1	-8,1	-26,3	-42,1	-25,8	0,0

^{1/1} Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 4

Вработеност и продуктивност во целата економија

	Вкупно работоспособно население	Активно население:			Број на вработени лица по економски дејности:			Продуктивност ^{/1}
		Вкупно	Вработени	Невработени	Земјоделство	Индустрija	Услуги	
1996	1.436.602	789.081	537.591	251.489	100.067	193.975	243.548	-
1997	1.489.625	800.513	512.301	288.213	84.256	163.988	264.056	-
1998	1.503.365	823.826	539.762	284.064	107.249	190.674	241.839	-
1999	1.518.250	806.674	545.222	261.452	115.361	185.283	244.580	-
2000	1.534.256	811.557	549.846	261.711	119.971	187.066	242.809	-
2001	1.554.420	862.504	599.308	263.196	131.094	190.458	277.755	-
2002	1.566.953	824.824	561.341	263.483	134.293	186.917	238.868	-
2003	1.579.450	860.976	545.108	315.868	120.132	184.855	238.583	-
2004	1.594.557	832.281	522.995	309.286	88.050	171.390	261.810	-
2005	1.607.997	869.187	545.253	323.934	106.533	175.868	261.523	-0,1
2006	1.618.482	891.679	570.404	321.274	114.777	186.085	268.117	-0,7
2007	1.628.635	907.138	590.234	316.905	107.717	184.928	294.305	2,3
2008	1.633.341	919.424	609.015	310.409	119.749	190.530	297.189	1,7
2005 Kb.1	1.603.675	827.428	507.397	320.030	76.546	181.450	251.307	5,5
Kb.2	1.606.833	883.522	552.797	330.724	126.194	174.588	251.112	2,8
Kb.3	1.609.071	889.725	564.880	324.845	135.712	170.157	257.804	-2,2
Kb.4	1.612.410	876.074	555.938	320.136	87.921	180.089	286.837	-6,0
2006 Kb.1	1.615.584	877.798	559.702	318.096	103.319	190.355	264.550	-3,6
Kb.2	1.617.423	885.609	566.293	319.316	128.519	189.630	246.842	0,9
Kb.3	1.619.447	899.732	576.813	322.919	125.322	187.760	262.480	2,3
Kb.4	1.621.475	903.576	578.810	324.766	101.948	176.592	298.599	-2,2
2007 Kb.1	1.624.611	902.588	579.301	323.287	95.384	186.975	293.629	2,1
Kb.2	1.627.216	906.199	589.254	316.944	112.982	184.622	288.104	0,8
Kb.3	1.630.010	909.466	598.327	311.139	117.531	181.993	294.863	1,1
Kb.4	1.632.702	910.301	594.054	316.247	104.975	186.122	300.622	5,1
2008 Kb.1	1.635.058	920.512	600.593	319.919	121.238	178.848	298.110	1,5
Kb.2	1.633.339	917.566	607.125	310.441	129.711	186.184	289.783	3,6
Kb.3	1.631.646	925.073	619.802	305.271	119.149	198.499	301.415	2,0
Kb.4	1.633.321	914.547	608.541	306.006	108.896	198.590	299.451	-0,2
2009 Kb.1	1.634.986	919.026	618.189	300.837	120.186	181.567	314.199	-3,9

^{/1} Годишни стапки на раст во (%). Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика. Анкета за работна сила.

Табела 5

Плати

износ (во денари), промена (во %)

	Бруто плати:						Нето плати:					
	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:			Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:		
				Земјоделство	Индустрија	Услуги				Земјоделство	Индустрија	Услуги
1999	16.941	3,6	-	12.944	16.306	19.684	10.029	2,9	3,6	8.667	8.380	10.720
2000	17.958	6,0	-	15.733	17.785	20.968	10.526	5,5	-0,3	9.294	8.883	11.354
2001	17.893	-0,4	-5,6	14.739	18.304	20.467	10.592	3,5	-1,9	8.754	10.348	11.852
2002	19.030	6,4	4,5	14.437	19.243	21.648	11.550	6,9	5,0	8.833	11.415	12.791
2003	19.957	4,9	3,7	14.100	19.854	22.955	11.955	4,8	3,6	8.522	11.782	13.549
2004	20.779	4,1	4,5	17.287	20.692	23.748	12.534	4,0	4,4	10.337	12.290	13.999
2005	21.335	2,7	2,2	19.128	21.450	24.737	13.125	2,5	2,0	11.419	12.738	14.548
2006	23.037	8,0	4,6	19.485	23.570	25.624	13.854	7,3	4,0	11.660	13.983	15.036
2007	24.139	4,8	2,4	17.755	23.965	26.520	14.586	7,9	5,5	10.766	14.585	16.080
2008	25.349	8,7	0,3	17.342	25.478	28.492	16.095	10,3	1,9	10.693	15.780	17.581
2006 Кв.1	22.559	7,6	4,9	19.179	22.969	25.184	13.207	6,9	3,7	11.466	13.606	14.757
Кв.2	22.923	8,5	5,1	19.600	23.340	25.444	13.428	7,7	4,2	11.681	13.820	14.910
Кв.3	23.214	8,7	5,1	19.719	23.967	25.835	13.584	7,7	3,9	11.779	14.184	15.125
Кв.4	23.451	7,1	4,0	19.440	24.003	26.035	13.854	7,2	4,0	11.712	14.321	15.351
2007 Кв.1	23.139	2,6	1,9	17.809	23.414	25.635	13.962	5,7	5,0	10.802	14.230	15.516
Кв.2	23.651	3,2	2,1	18.396	23.569	26.020	14.287	6,4	5,3	11.161	14.335	15.746
Кв.3	24.193	4,2	1,8	17.524	24.043	26.510	14.604	7,5	5,1	10.652	14.608	16.086
Кв.4	25.574	9,1	4,2	17.291	24.836	27.917	15.490	11,8	6,9	10.451	15.167	16.971
Јануари	23.003	1,1	0,3	18.113	23.811	25.604	13.884	4,2	3,4	10.980	14.475	15.509
Февруари	23.088	3,6	3,1	17.559	22.803	25.515	13.934	6,9	6,4	10.610	13.860	15.442
Март	23.327	3,0	2,2	17.755	23.628	25.786	14.067	6,1	5,3	10.816	14.356	15.595
Април	23.632	5,1	4,0	17.789	22.945	25.922	14.291	8,4	7,3	10.836	13.968	15.698
Мај	23.733	2,7	1,8	19.379	23.949	26.165	14.328	5,8	4,9	11.586	14.564	15.819
Јуни	23.589	1,9	0,5	18.019	23.813	25.972	14.242	5,1	3,8	11.063	14.473	15.722
Јули	23.701	3,2	1,9	16.284	24.053	26.219	14.300	6,5	5,1	9.963	14.600	15.900
Август	23.907	2,0	-0,2	19.480	24.486	26.227	14.447	5,3	3,0	11.760	14.885	15.906
Септември	24.971	7,4	3,7	16.807	23.589	27.086	15.066	10,8	6,9	10.233	14.340	16.453
Октомври	25.889	9,8	5,6	17.089	25.671	28.060	15.608	13,0	8,8	10.369	15.599	16.996
Ноември	25.397	7,1	2,4	18.319	24.622	27.658	15.320	10,3	5,4	11.037	14.983	16.748
Декември	25.435	10,3	4,0	16.465	24.200	28.034	15.543	12,2	5,7	9.947	14.920	17.170
2008 Кв.1	25.146	8,7	-0,8	16.983	24.571	27.429	15.430	10,5	0,9	10.315	15.220	16.934
Кв.2	25.566	8,1	-1,6	16.679	25.126	27.899	15.697	9,9	0,0	10.295	15.559	17.228
Кв.3	26.337	8,9	0,4	16.779	25.610	28.561	16.171	10,7	2,1	10.479	15.860	17.628
Кв.4	27.863	9,0	3,3	18.928	26.604	30.080	17.081	10,3	4,5	11.684	16.480	18.534
Јануари	25.349	10,2	1,4	17.355	25.456	27.398	15.555	12,0	3,1	10.453	15.757	16.918
Февруари	24.799	7,4	-2,0	16.599	24.265	27.165	15.207	9,1	-0,4	10.169	15.019	16.771
Март	25.289	8,4	-1,6	16.994	23.993	27.724	15.529	10,4	0,2	10.325	14.884	17.114
Април	25.412	7,5	-2,3	16.379	24.735	27.808	15.605	9,2	-0,8	10.042	15.315	17.176
Мај	25.612	7,9	-1,4	16.379	25.337	27.843	15.728	9,8	0,2	10.104	15.691	17.198
Јуни	25.673	8,8	-1,1	17.279	25.307	28.047	15.759	10,7	0,5	10.741	15.672	17.311
Јули	25.739	8,6	-0,8	16.653	24.907	28.100	15.808	10,5	1,0	10.493	15.415	17.355
Август	25.758	7,7	-0,8	16.811	25.413	28.078	15.820	9,5	0,8	10.438	15.739	17.333
Септември	27.513	10,2	2,9	16.873	26.510	29.505	16.884	12,1	4,6	10.505	16.425	18.196
Октомври	27.758	7,2	0,1	20.034	26.800	29.855	17.020	9,0	1,8	12.364	16.621	18.404
Ноември	27.507	8,3	3,0	17.223	25.889	29.603	16.859	10,0	4,6	10.687	16.029	18.238
Декември	28.323	11,4	7,0	19.527	27.125	30.784	17.363	11,7	7,3	12.001	16.791	18.960
2009 Кв.1	29.540	17,5	16,5	19.127	28.496	32.764	19.653	27,4	26,3	12.973	18.774	21.885
Јануари	29.586	16,7	14,8	19.610	28.815	32.608	19.616	26,1	24,0	13.241	18.752	21.767
Февруари	29.433	18,7	17,9	18.840	27.834	32.929	19.598	28,9	28,0	12.811	18.490	21.973
Март	29.602	17,1	16,8	18.930	28.841	32.753	19.746	27,2	26,9	12.869	19.081	21.913
Април	30.139	18,6	19,2	19.129	29.367	33.683	20.167	29,2	29,9	12.931	19.530	22.723

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 6

Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)
ВО МИЛИОНИ денари

	2007				Jan.- дек. 2007	2008				Jan.- дек. 2008	2009		
	Kв.1	Kв.2	Kв.3	Kв.4		Kв.1	Kв.2	Kв.3	Kв.4		Kв.1	Април	Мај
ВКУПНИ ПРИХОДИ	26.445	27.882	32.599	32.683	119.609	33.134	31.688	37.073	34.516	136.411	31.299	10.676	11.544
Даночни приходи и приноси	23.478	24.648	26.586	28.507	103.219	28.002	28.105	29.329	29.667	115.103	26.554	9.664	8.126
Даночни приходи	59	45	46	97	247	135	31	66	63	295	37	42	8
Персонален данок на доход	15.755	16.514	18.282	18.964	69.515	19.046	19.006	19.658	18.849	76.559	17.327	5.982	5.203
Данок на добивка	1.844	2.006	2.220	2.823	8.893	2.075	2.134	1.988	2.499	8.696	2.029	890	662
ДДВ	2.035	1.237	1.278	1.348	5.898	2.823	2.075	1.747	1.934	8.579	1.996	75	303
Акцизи	7.106	8.150	8.968	8.738	32.962	8.857	9.145	9.697	8.474	36.173	8.175	3.231	2.318
Увозни давачки	2.780	3.234	3.788	3.463	13.265	3.291	3.389	3.870	3.726	14.276	3.124	1.147	1.211
Други даноци	1.502	1.380	1.403	1.914	6.199	1.320	1.675	1.666	1.614	6.275	1.304	436	496
Придоноси	488	507	625	678	2.298	680	588	690	602	2.560	699	203	213
Фонд за ПИОМ	7.664	8.089	8.258	9.446	33.457	8.821	9.068	9.605	10.755	38.249	9.190	3.640	2.915
Завод за вработување	4.971	5.219	5.444	6.302	21.936	5.954	6.024	6.481	7.127	25.586	6.185	2.538	1.975
Фонд за здравство	343	364	372	444	1.523	416	425	436	513	1.790	439	161	138
Неданочни приходи	2.521	2.844	5.517	3.080	13.962	4.552	3.035	7.189	3.624	18.400	4.161	854	3.222
Неданочни приходи (ССП)*	1.501	1.455	1.286	1.670	5.912	1.882	1.543	1.764	1.971	7.160	1.832	455	445
Профит од јавни финансиски институции	72	368	3.032	60	3.532	1.338	46	3.839	323	5.546	1.197	11	2.390
Народна банка на Република Македонија	0	258	0	0	258	1.289	0	0	0	1.289	1.161	0	0
Агенција за управување со средства	49	15	100	0	164	0	0	0	260	260	0	0	0
Други приходи од имот	7	0	5	0	12	4	0	3	3	10	2	0	0
Камати од депонирани средства во НБРМ	16	94	50	58	218	44	44	44	50	182	34	11	7
Дивиденди	0	1	2.877	2	2.880	1	2	3.792	10	3.805	0	0	2.383
Административни такси	419	384	406	474	1.683	472	453	456	477	1.858	446	143	145
Партиципација за здравствени услуги	70	78	81	138	367	121	119	83	67	390	76	24	27
Други административни такси	72	68	67	117	324	121	143	127	170	561	137	44	39
Други неданочни приходи	78	72	220	157	527	147	179	406	210	942	126	37	26
Надоместоци за Фондот за патишта	309	419	425	464	1.617	471	552	514	406	1.943	346	140	150
Капитални приходи	167	151	301	778	1.397	336	282	373	399	1.390	414	83	63
Странски донацији	259	200	180	267	906	191	237	162	737	1.327	114	68	92
Приходи од наплатени заеми	20	39	15	51	125	53	29	20	89	191	57	7	41
ВКУПНИ РАСХОДИ	24.144	25.968	26.376	40.948	117.436	28.874	31.945	30.710	48.693	140.222	33.231	11.739	11.939
Тековни трошоци	23.038	24.296	23.995	32.366	103.695	26.274	28.499	27.733	37.654	120.160	30.639	10.778	10.626
Плати и надоместоци	6.025	6.112	5.940	5.530	23.607	5.220	4.971	4.879	5.757	20.827	5.570	1.906	1.941
Стоки и услуги	2.739	3.074	3.138	5.862	14.813	3.165	4.075	3.724	7.781	18.745	3.757	1.736	1.395
Трансфери	13.715	14.235	14.545	19.906	62.401	17.469	18.771	18.743	22.959	77.942	20.809	6.872	7.129
Трансфери (ССП)*	191	164	106	176	637	320	452	326	185	1.283	221	88	57
Социјални трансфери	12.336	12.449	12.769	12.437	49.991	13.848	14.275	14.453	15.528	58.104	15.132	5.072	5.294
Фонд за ПИОМ	6.880	6.968	7.066	7.271	28.185	7.792	8.163	8.513	8.898	33.366	8.932	3.043	2.988
Завод за вработување	417	437	411	389	1.654	368	407	386	465	1.626	435	185	156
Социјална помош	1.026	876	1.118	1.027	4.047	1.004	1.022	986	978	3.990	957	364	369
Здравствена заштита	4.013	4.168	4.174	3.750	16.105	4.684	4.683	4.568	5.187	19.122	4.808	1.480	1.781
Други трансфери	1.171	1.603	1.658	7.267	11.699	3.284	4.030	3.953	7.221	18.488	5.446	1.708	1.771
Бегалци	17	19	12	26	74	17	14	11	25	67	10	4	7
Каматни плаќања	559	875	372	1.068	2.874	420	682	387	1.157	2.646	503	264	161
Камати по домашен долг	94	455	126	378	1.053	141	408	48	346	943	139	200	49
Камати по надворешен долг	465	420	246	690	1.821	279	274	339	811	1.703	364	64	112
Гаранции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Капитални трошоци	1.106	1.672	2.381	8.582	13.741	2.600	3.446	2.977	11.039	20.062	2.592	961	1.313
Инвестиции во постојани средства	846	1.078	1.127	5.766	8.817	2.136	1.872	1.881	7.579	13.468	2.286	730	678
Капитални трансфери	260	590	1.254	2.816	4.920	464	1.574	1.096	3.460	6.594	306	231	635
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	2.301	1.914	6.223	-8.265	2.173	4.260	-257	6.363	-14.177	-3.811	-1.932	-1.063	-395
Финансирање	-2.301	-1.914	-6.223	8.265	-2.173	-4.260	257	-6.363	14.177	3.811	1.932	1.063	395
Прилив	3.039	8.944	-5.230	12.542	19.295	-3.737	3.419	-5.662	16.767	10.787	2.907	2.919	564
Приходи од приватизација	662	0	0	0	662	661	377	0	602	1.640	0	0	0
Странски заеми	273	375	804	2.191	3.643	355	678	136	1.497	2.666	185	59	137
Депозити	1.985	8.503	-4.848	9.814	15.454	-5.151	2.769	-6.104	11.832	3.345	-2.752	6.980	833
Државни записи	118	58	-1.232	530	-526	379	-475	305	2.829	3.038	5.424	-4.120	-406
Продажба на акции	1	8	46	7	62	19	70	1	7	97	50	0	0
Одлив	5.340	10.858	993	4.277	21.468	523	3.162	701	2.590	6.976	975	1.856	169
Отплата на главница	5.340	10.858	993	4.277	21.468	523	3.162	701	2.590	6.976	975	1.856	169
Надворешен долг	5.340	7.021	862	977	14.200	392	317	701	468	1.878	593	291	169
Домашен долг	0	3.837	131	3.300	7.268	131	2.845	0	2.122	5.098	382	1.565	0

*Сметки за сопствени приходи.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 7
Биланс на НБРМ^{1,2,3}
ВО МИЛИОНИ денари

	2003	2004	2005	2006				2007											
	XII	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A. СРЕДСТВА																			
1. Девизни средства	52223	51352	75272	83824	88893	93605	95647	94406	93597	95344	96597	97331	94300	96242	98465	100557	101674	101704	99990
1.1. Девизни резерви	46078	44831	69588	75185	80427	85242	88102	86888	86093	87915	90541	91282	88276	90234	92466	94632	96578	96604	94979
1.2. Останати девизни средства	44178	44423	68698	70814	75937	83841	86664	85397	84574	86434	89030	89708	86762	88635	90867	93142	94902	94822	93291
2. Побирања од Државата	3890	3495	3549	3549	3241	3241	2519	2525	2524	2525	1290	1290	1284	1284	1284	1284	1284	1306	1271
2.1. Во денари	3815	3495	3549	3549	3241	3241	2505	2512	2511	2512	1277	1277	1277	1277	1277	1277	1277	1299	1264
2.2. Во странска валута	75	0	0	0	0	0	14	13	13	13	13	13	13	13	7	7	7	7	7
3. Други средства	2254	3025	2135	5089	5224	5122	5025	4993	4980	4904	4766	4759	4733	4723	4715	4641	3812	3794	3740
B. ВКУПНИ ОБВРСКИ																			
1. Монетарна база	52223	51352	75272	83824	88893	93605	95647	94406	93597	95344	96597	97331	94300	96242	98465	100557	101674	101704	99990
1.1. Готови пари во оптек	22345	22683	28374	27512	29788	30402	34018	31343	32387	32875	35118	34308	35483	40721	37516	36796	38525	38427	41468
1.2. Останати депозитни институции	15010	15071	15813	14680	15591	15868	17732	15924	16506	16502	17098	17003	17434	18414	18196	18514	18295	17982	19894
1.2.1. Трансфераабили депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	6018	6043	10307	10237	11593	11721	13769	12745	12865	13091	14492	13837	14633	15331	14237	15928	16066	17966	
1.2.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	3248	2677	4984	4732	5931	5715	7396	6283	6356	6496	7817	7097	7684	11592	8187	7008	8611	8868	10689
1.2.3. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	2770	3366	5323	5505	5662	6006	6373	6462	6509	6595	6675	6740	6949	6987	7144	7229	7317	7198	7277
1.3. Локална самоуправа	0	0	679	820	830	923	635	694	766	925	1082	1097	1143	1404	1367	1388	1654	1883	1602
1.3.1. Трансфераабили депозити - Локална самоуправа, во денари	0	0	679	820	830	923	635	694	766	925	1082	1097	1143	1404	1367	1388	1654	1883	1602
1.4. Останати финансиски институции	1317	1569	1575	1775	1774	1890	1882	1980	2250	2357	2446	2371	2273	2325	2623	2657	2648	2496	2006
2. Готови пари кај останати депозитни институции	844	921	1389	996	1033	1076	1545	1419	1543	1491	1590	1668	1615	1766	1843	1796	1747	1721	1986
3. Останати депозитни институции - останати обврски	4581	4713	8945	8903	6735	7422	9480	11646	11181	11322	11779	13802	15122	10126	10478	16374	17809	19206	21040
3.1. Трансфераабили депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	193	147	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Хартија од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	4388	4566	8945	8903	6734	7422	9480	11646	11181	11322	11779	13802	15122	10126	10478	16374	17809	19206	21040
4. Ограничени депозити	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Девизни обврски	3371	2871	3242	3183	2941	2908	2662	2636	2469	2468	2262	6	62	3	3	3	3	3	3
6. Депозити на државата	12345	12865	24025	30174	35156	38573	34648	33535	31899	33520	32565	34404	28856	30219	35145	31996	30412	28468	20833
6.1. Во денари	3994	6584	8399	10040	15838	20012	16962	18690	19088	21447	21351	23132	23189	24925	30243	27090	26275	24587	15313
6.2. Во странска валута	8351	6281	15626	20134	19318	18561	17686	14845	12811	12073	11214	11272	5667	5294	4902	4816	4137	3881	5520
7. Останати обврски	9581	8220	10686	14051	14273	14301	14839	15246	15661	15159	14873	14811	14777	15113	15323	15479	14925	15600	16646

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Август 2008 година, депозитите банки и штедилниците извршуваат задолжителен депозит кај НБРМ, согласно Одлуката за задолжителен депозит кај НБРМ, бр. 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 годин

3) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компонирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на НБРМ
ВО МИЛИОНИ денари

	2008												2009		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
A. СРЕДСТВА	100006	100544	98510	97154	97441	99435	100296	102261	107770	107245	101893	96111	93073	91373	82366
1. Девизни средства	94978	95488	93530	92181	92431	94492	95338	97898	103371	102821	97688	91908	88888	87201	78197
1.1. Девизни резерви	94332	94847	93085	91726	92357	94414	95263	97838	103314	102750	97584	91808	88543	86814	77859
1.2. Останати девизни средства	646	641	445	455	73	78	75	60	57	71	104	100	345	387	338
2. Побарувања од Државата	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1294	1304	1309	1305	1305
2.1. Во денари	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1286	1296	1297	1297	1297
2.2. Во странска валута	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	12	8	8
3. Други средства	3756	3784	3708	3701	3738	3671	3686	3090	3127	3152	2911	2898	2876	2867	2864
B. ВКУПНИ ОБВРСКИ	100006	100544	98510	97154	97441	99435	100296	102261	107770	107245	101893	96111	93073	91373	82366
1. Монетарна база	39386	40317	38826	40481	40310	44247	45792	45563	46424	48556	44403	48035	45654	45915	42550
1.1. Готови пари во оптек	18333	18124	17792	18508	18421	18454	19892	18776	18894	18963	18179	20799	18484	17856	17267
1.2. Останати депозитни институции	16939	17772	16718	17566	17396	20716	20542	19910	21740	23624	20185	21619	21246	22026	19686
1.2.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	9518	9343	8158	8865	8580	11700	11400	9447	10514	11931	8394	10288	10550	10787	8823
1.2.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	0	0	0	0	0	0	0	1149	1467	1773	2019	1528	895	847	240
1.2.3. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	7421	8429	8560	8701	8816	9016	9142	9314	9759	9920	9772	9803	9801	10392	10623
1.3. Локална самоуправа	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823	3080	3185	2655
1.3.1. Трансферабилни депозити - Локална самоуправа, во денари	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823	3080	3185	2655
1.4. Останати финансиски институции	2223	2383	2363	2374	2450	2508	2853	4209	2932	3029	3051	2794	2844	2848	2942
2. Готови пари кај останати депозитни институции	1948	1916	2074	2191	2041	2303	3155	2426	2369	2381	2355	3198	2569	2515	2621
3. Останати депозитни институции - останати обврски	21616	22218	21738	20653	23252	21641	19979	20759	20096	18436	16879	17451	13593	14103	7511
3.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	418	602
3.3. Хартиј од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	21616	22218	21738	20653	23252	21641	19979	20759	20096	18436	16879	17451	13593	13685	6909
4. Ограничени депозити	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	3	11	2	1	1
5. Девизни обврски	8	8	8	8	8	392	391	391	393	393	393	393	387	387	387
6. Депозити на државата	21431	20262	22929	21256	19287	18749	19193	21034	24584	23346	21679	12334	13738	11696	14900
6.1. Во денари	15928	14910	17830	16385	14645	13343	14005	15977	19936	19034	16393	9208	10876	9055	12444
6.2. Во странска валута	5503	5352	5099	4871	4642	5406	5188	5057	4648	4312	5286	3126	2862	2641	2455
7. Останати обврски	17565	17739	15010	14756	14583	14789	14939	14513	16274	16513	18536	17886	19699	19270	17017

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Август 2008 година, депозитните банки и штедилниците издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, согласно Одлука на задолжителен депозит кај НБРМ, број: 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 година.

3) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници^{1,2}
во милиони денари

	2003	2004	2005	2006						2007						2008						
	XII	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
A. СРЕДСТВА	128133	146283	171189	177074	183854	191883	204745	205847	209161	215036	220068	226029	232246	234757	238964	237869	239141	244111	254348			
1. Валута и депозити	40700	44136	49509	48249	48291	50253	55860	52995	53883	54904	56212	55694	56082	60509	59079	54878	55522	55015	59192			
1.1. Валута	2368	2390	3332	2696	2867	2857	3905	3203	3382	3306	3653	3658	3601	4030	4135	3691	3562	3347	4791			
1.1.1. Во денари	844	921	1389	996	1033	1076	1545	1419	1543	1491	1590	1668	1615	1766	1843	1796	1747	1721	1986			
1.1.2. Во девизи	1524	1469	1943	1610	1834	1781	2360	1784	1839	1815	2063	1990	1986	2264	2292	1895	1815	1626	2805			
1.2. Депозити	38332	41746	46177	45643	45424	47396	51955	49792	50501	51595	52559	52036	52481	56479	54944	51187	51960	51668	54401			
1.2.1. Во денари	3583	2850	4814	4728	5966	5779	7420	6329	6473	6614	7885	7141	7730	11581	8213	7011	7736	8951	10848			
- НВРМ/ Задолженка резерва и клирик, задолженски депозит	3295	2767	4742	4654	5794	5583	7329	6250	6367	6511	7814	7066	7681	11541	8166	6966	7699	8919	10649			
- Останати депозитни институции	288	83	72	74	172	196	91	79	106	103	75	49	40	47	45	37	32	199				
1.2.2. Во странска валута	34749	38896	41363	40915	39458	4187	44535	43463	44028	44084	44674	44895	44751	44898	46731	44176	44224	42717	43553			
- Останати депозитни институции	777	343	766	935	579	1026	1347	1051	1042	1122	1248	1298	1511	1393	1155	789	798	1185				
- НВРМ	2951	380	5323	3065	5662	6763	6462	6595	6657	6740	6649	6987	7144	7226	7246	7727						
- Нерезиденти	31027	35049	35274	34475	33226	34583	36815	35950	36477	37267	36817	36907	36504	36392	38794	35792	36189	34734	35091			
2. Хартии од вредност различни од акции	1078	11656	16218	18818	17954	20549	22912	24767	25706	27046	2997	32167	27094	28275	30630	30654	32259	34300				
2.1. Во денари	4829	6041	16140	18738	17875	20470	22835	24690	24667	25626	2697	29899	23088	27013	28194	30550	30570	32176	34217			
2.1.1. НВРМ	4006	4465	8932	8904	6736	7423	9457	11632	11167	11305	11759	13786	15099	10114	10462	16345	17619	19178	21000			
2.1.2. Останати депозитни институции	0	0	0	0	0	0	0	6	0	21	15	0	0	0	0	0	0	300				
2.1.3. Останати финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0				
2.1.4. Држава	823	1571	7205	9831	11136	13044	13365	13045	14841	14307	15173	16084	16975	16834	17667	14141	12887	12923	12837			
2.1.5. Останати нефинансиски институции	0	5	3	3	3	13	13	13	13	13	13	13	13	64	64	64	64	75	80			
2.1.6. Нерезиденти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
2.2. Во странска валута	5949	5615	78	80	79	79	77	77	80	80	80	79	79	81	81	80	84	83	83			
2.2.1. Држава	5889	5502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
2.2.2. Нерезиденти	60	113	78	80	79	79	77	77	80	80	79	79	79	81	81	80	84	83				
3. Кредити	49164	60126	72604	77366	84137	86850	95069	96695	99162	102000	104047	106810	110877	114476	117577	122121	123219	126744	131562			
3.1. Во денари	40735	47799	54148	57373	62313	63594	70302	71869	73640	75809	77645	77034	79734	82601	85571	88115	91625	93124	95758	99521		
3.1.1. НВРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
3.1.2. Останати депозитни институции	1342	743	796	941	1164	1191	1568	1413	1526	1667	1624	1740	1802	1696	1614	1856	1712	1782	1966			
3.1.3. Останати финансиски институции	46	0	3	2	5	4	4	7	7	2	2	4	2	1	1	22	38	52				
3.1.4. Држава	24	153	44	222	291	127	268	288	314	262	208	182	161	199	176	164	151	145	139			
3.1.5. Локална самоуправа	2	20	13	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
3.1.6. Јавни нефинансиски институции	458	677	517	432	411	385	363	356	395	429	423	416	413	406	382	380	334	315	34898			
3.1.7. Останати нефинансиски институции	28507	30065	30336	32061	34487	34000	37026	37753	38708	39508	40409	40458	41739	42661	43784	45601	45900	46811	48498			
3.1.8. Други резиденти	10355	16139	22428	23693	25930	27857	31049	32032	32664	33914	35324	36920	38456	40588	42134	43596	44980	46641	48487			
3.1.9. Нерезиденти	1	2	11	9	12	17	24	20	26	22	15	16	24	27	25	26	64					
3.2. Во странска валута	8429	12327	18456	19993	21824	22986	24767	24826	25522	26191	26402	27076	28276	28905	29462	30496	30095	30986	32041			
3.2.1. Останати депозитни институции	917	666	962	990	932	854	988	1042	955	957	914	897	890	1156	1156	1234	1121	1140	1151			
3.2.2. Останати финансиски институции	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0				
3.2.3. Држава	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
3.2.4. Јавни нефинансиски институции	27	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0						
3.2.5. Останати нефинансиски институции	7069	10934	16477	17710	19367	20421	21864	21864	22658	23271	23444	24109	25257	25592	26120	27049	26670	27449	28361			
3.2.6. Други резиденти	180	458	750	994	1350	1527	1709	1714	1705	1759	1833	1874	1948	1977	2006	2047	2110	2214	2358			
3.2.7. Нерезиденти	234	263	267	299	175	184	204	204	202	202	208	195	180	179	165	193	182	171				
4. Акции и други сопственички хартии од вредност	1424	1349	1567	1469	1621	1607	1622	1503	1502	1483	1400	1383	1368	1374	1379	1393	1329	1328	1308			
4.1. Во денари	1275	1200	1415	1319	1470	1452	1510	1330	1331	1307	1227	1207	1191	1190	1195	1213	1151	1157	1117			
4.2. Во странска валута	149	149	152	150	151	155	171	173	171	176	175	176	177	184	184	180	178	171	191			
5. Финансиски деривативи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
6. Останати објекти	15085	17498	20113	20163	21131	22210	21838	19038	18951	20000	20444	21227	20879	20496	21858	18120	18374	18693	17935			
6.1. Во денари	13686	15345	18946	1884	19945	21023	21214	17915	17713	18673	19171	19677	19314	18928	1876	16284	16463	16975	16141			
6.2. Во странска валута	1399	2153	1167	1279	1366	1187	1324	1238	1335	1273	1550	1565	1568	1892	1911	1718	1794					
7. Нефинансиски средства	10982	11518	11176	11099	10540	10684	10744	10849	10916	10935	10919	10937	10873	10808	10794	10727	10043	10072	10051			
B. ОБВРСКИ	128133	146283	171189	177074	183854	191883	204745	205847	209161	215036	220068	226029	232246	234757	238964	237869	239141	244111	254348			
1. Депозити вклучени во монетарни агрегати	65671	78823	72717	101539	107798	117302	122955	125065	130543	134662	16737	16962	17282	17460	175065	17641	18415	142373	142811	144141	148375	155869
1.1. Во денари	31159	36262	41617	44262	48878	57385	57866	60636	62069	66773	69602	72582	74620	75065	76741	78589	81553	87613				
1.1.1. Останати финансиски институции	398	285	338	278	367	412	492	533	548	573	572	612	714	750	880	873	847	911	1008			
1.1.2. Локална самоуправа	308	193	16																			

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници^{1,2}
ВО МИЛИОНИ денари

	2008												2009		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
A. СРЕДСТВА															
1. Валути и депозити	254344	260479	259638	266302	269256	275230	280768	286509	284799	284014	279281	283710	279841	283209	281636
1.1. Валути	55552	55793	53142	55432	53979	56547	57250	60132	58007	54892	50692	50211	49414	50741	50913
1.1.1. Во денари	3582	3491	3870	4298	4017	4782	5753	4819	4335	5309	4723	5667	5043	4812	4962
1.1.2. Во девизи	1948	1916	2074	2191	2041	2303	3155	2426	2369	2381	2355	3198	2569	2515	2621
1.2. Депозити	51970	52302	49272	51134	49962	51765	51497	55313	53672	49583	45969	44544	44370	45930	45952
1.2.1. Во денари	9520	9522	8080	8765	8434	11713	11386	10556	11806	13671	10495	11977	11675	11737	9307
- НВРМ/ Задолжителна резерва и клиринг, задолжителен депозит	9495	9227	8063	8749	8420	11577	11250	10422	11794	13654	10173	11616	11208	11373	8856
- Останати депозитни институции	25	295	17	16	14	136	136	134	12	17	322	361	467	365	452
1.2.2. Во странска валута	42450	42780	41192	42369	41528	40052	40111	44757	41866	35912	35474	32567	32696	34192	36644
- Останати депозитни институции	789	783	1276	1581	1438	1688	1958	2091	2039	1913	1564	1832	1225	1375	1716
- НВРМ	7421	8429	8560	8701	8816	9016	9142	9314	9758	9899	9743	9769	9801	10392	10623
- Нерезиденти	34240	33568	31356	32087	31274	29348	29011	33532	30069	24107	24167	20960	21669	22425	24305
2. Хартии од вредност различни од акции	34323	33490	32436	30461	31902	29482	27623	28453	28024	26704	25875	27339	23722	23509	21291
2.1. Во денари	34240	33408	32355	30379	31820	29401	27541	28370	27940	26616	25770	27240	23663	23450	21233
2.1.1. НВРМ	21594	21915	21660	20683	23226	21607	19958	20724	20058	18412	16851	17437	13460	13281	6893
2.1.2. Останати депозитни институции	224	222	272	222	222	222	222	212	212	212	529	529	860	863	868
2.1.3. Останати финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53	34	34
2.1.4. Држава	12342	10911	10343	9394	8929	7492	7281	7354	7590	7912	8310	9252	9289	9272	13384
2.1.5. Останати нефинансиски институции	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	0	0	0
2.1.6. Нерезиденти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53
2.2. Во странска валута	83	82	81	82	82	81	82	83	84	88	105	99	59	59	59
2.2.1. Држава	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2. Нерезиденти	83	82	81	82	82	81	82	83	84	88	105	99	59	59	59
3. Кредити	134501	140277	144039	149379	152467	157345	162214	164785	169638	171812	174121	176417	177028	179306	180406
3.1. Во денари	101756	107169	110734	114704	117282	121319	124651	126447	130078	132009	134270	136665	136261	138503	139788
3.1.1. НВРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	7	8
3.1.2. Останати депозитни институции	1800	2903	2005	2247	2172	2676	2778	2984	3713	2765	2704	2849	2223	2398	2771
3.1.3. Останати финансиски институции	47	45	50	44	50	50	64	59	62	58	91	30	118	141	87
3.1.4. Држава	133	128	121	116	108	103	99	99	100	103	106	115	52	52	56
3.1.5. Локална самоуправа	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24	24	24	24	24
3.1.6. Јавни нефинансиски институции	331	294	295	290	285	278	274	264	248	246	217	133	92	91	90
3.1.7. Останати нефинансиски институции	49509	52126	54714	56753	57791	59750	61199	61471	63141	64574	66113	68078	66608	68693	69356
3.1.8. Други резиденти	49896	51655	53533	55231	56864	58443	60182	61492	62767	64208	64987	65414	67083	67044	67344
3.1.9. Нерезиденти	40	18	16	23	12	19	30	53	22	31	28	22	53	53	53
3.2. Во странска валута	32745	33108	33305	34675	35185	36026	37563	38338	39560	39803	39851	39752	40767	40803	40617
3.2.1. Останати депозитни институции	1146	1142	1140	1135	1162	1161	1155	1156	1157	1159	1160	1175	1076	1083	1068
3.2.2. Останати финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	126	131
3.2.3. Држава	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	185	182	22
3.2.4. Јавни нефинансиски институции	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	282	281	427
3.2.5. Останати нефинансиски институции	28948	29281	29324	30320	30467	30977	32206	32824	33904	34105	34152	34128	34657	34557	34557
3.2.6. Други резиденти	2461	2575	2729	2997	3332	3697	4039	4215	4351	4391	4389	4344	4381	4285	4285
3.2.7. Нерезиденти	190	110	112	223	224	189	163	143	148	148	150	105	130	132	129
4. Акции и други сопственички хартии од вредност	1319	1306	1295	1305	1320	1334	1333	1322	1279	1271	1540	1593	1224	1261	1259
4.1. Во денари	1124	1114	1108	1116	1126	1145	1145	1136	1096	1093	1395	1402	1051	1086	1092
4.2. Во странска валута	195	192	187	189	194	189	188	186	183	178	145	191	173	176	167
5. Финансиски деривативи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Останати побарувња	18557	19491	18572	19512	19296	20171	21881	21234	17231	18632	16375	17193	17038	16571	16283
6.1. Во денари	16843	17737	16956	17744	17629	18462	20039	19562	16004	17428	15218	16024	15628	15126	15126
6.2. Во странска валута	1714	1754	1616	1768	1667	1709	1842	1672	1227	1204	1157	1169	977	943	1157
7. Нефинансиски средства	10092	10122	10154	10213	10292	10351	10467	10583	10620	10703	10678	10957	11417	11821	11483
B. ОБВРСКИ															
1. Депозити вклучени во монетарни агрегати	157534	160504	160444	164434	168327	171071	173138	176800	178437	175665	171303	175130	173922	174586	172789
1.1. Во денари	87462	89079	87994	90119	92833	94414	94640	95235	95929	95125	89702	91298	88487	88391	83493
1.1.1. Останати финансиски институции	1094	1165	1217	1356	1578	1621	1545	1709	1792	1843	1898	1947	5227	5232	4850
1.1.2. Локална самоуправа	33	31	30	32	31	32	31	31	30	31	47	42	61	60	61
1.1.3. Јавни нефинансиски институции	2432	2619	2281	2261	2309	2269	1592	1877	1610	2130	2207	3095	5455	5220	5278
1.1.4. Останати нефинансиски институции	37187	38410	38327	39865	41891	42975	43867	44837	44431	43065	37960	38913	32860	34104	32240
1.1.5. Други резиденти	46716	46854	46139	46605	46574	47517	47605	47811	48066	48056	47590	44884	43774	41065	41065
1.2. Во странска валута	57	58	56	47	52	92	60	92	57	85	94	217	793	893	844
1.2.1. Останати финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	35	0
1.2.2. Локална самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1791	327	383
1.2.3. Јавни нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.4. Останати нефинансиски институции	17687	18307	18428	18795	19685	19345	19390	20578	20177	18745	19789	19883	17668	17528	17746
1.2.5. Други резиденти	52328	53060	53970	55473	56207	57220	59048	60895	62274	61710	61718	63732	65176	67440	70316
2. Депозити исклучени од монетарните агрегати	15760	16701	17489	18212	16955	18760	19821	21665	20501	21081	22034	23512	21661	23950	24033
2.1. Во денари	4919	5272	4908	4828	4833	5189	6267	4965	4773	4701	4797	5721	4087	4771	4713
2.1.1. НВРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	35	0
2.1.2. Останати депозитни институции	2827	3208	2885	2859	2904										

Табела 9

Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)^{1,2}
ВО МИЛИОНИ денари

		2006												2007													
		XII	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII							
А. ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА, НЕТО		65982	68308	89558	96467	100091	105672	108111	106607	107286	108437	110985	113477	107351	110494	112684	111133	113549	112200	109620							
1. Девизни средства, нето	НБРМ	42707	41960	66346	72002	77486	82334	85440	84252	83624	85447	88279	91276	88214	90172	92463	94629	96575	96601	94976							
1.1. Девизни средства	НБРМ	46078	44831	69588	75185	80427	85242	88102	86888	86093	87915	90541	91282	88276	90234	92466	94632	96578	96604	94979							
1.2. Девизни обврски	НБРМ	-3371	-2871	-3242	-3183	-2941	-2908	-2662	-2636	-2469	-2468	-2262	-6	-62	-3	-3	-3	-3	-3	-3							
2. Девизни средства, нето	ОДИ	23275	26348	23212	24465	22605	23338	22671	22355	23662	22990	22706	22201	19137	20322	20221	16504	16974	15599	14644							
2.1. Девизни средства	ОДИ	33080	37108	37797	36679	35539	36885	39732	38279	38866	39637	39435	39441	39028	39204	41021	38204	38562	36894	38478							
2.2. Девизни обврски	ОДИ	-9805	-10758	-14585	-12214	-12934	-13547	-17061	-15924	-15204	-16647	-16729	-17240	-19891	-18882	-20800	-21700	-21588	-21295	-23834							
Б. ДОМАШНИ КРЕДИТИ		43317	55212	57232	58341	60713	61894	72912	75966	80198	81751	84941	86764	97185	99365	98450	102393	103979	109066	121814							
1. Побарувања од државата, нето		-4392	-4132	-15271	-18733	-22904	-24429	-21263	-19989	-18168	-19371	-18340	-19278	-12899	-14246	-18574	-18632	-18351	-16229	-8922							
1.1. Побарувања од државата	НБРМ	3890	3495	3549	3549	3241	3241	2519	2525	2524	2525	1290	1290	1284	1284	1284	1284	1284	1284	1284	1306	1271					
1.2. Депозити на државата	НБРМ	-12348	-12865	-24025	-30174	-35156	-38573	-34648	-33535	-31899	-33520	-32565	-34404	-28856	-30219	-35145	-31906	-30412	-28468	-20833							
1.3. Побарувања од државата	ОДИ	6833	7333	7542	10103	11553	13363	13646	15353	13828	14620	15457	16369	17267	17193	18032	14523	13279	13338	12995							
1.4. Депозити на државата	ОДИ	-2767	-2095	-2338	-2211	-2543	-2464	-2781	-2512	-2621	-2996	-2523	-2533	-2600	-2504	-2746	-2533	-2502	-2405	-2355							
2. Побарувања од локалната самоуправа		2	20	13	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0													
2.1. Побарувања од локалната самоуправа	НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2. Побарувања од локалната самоуправа	ОДИ	2	20	13	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3. Побарувања од јавни нефинансиски институции		485	682	517	432	411	385	363	356	395	429	424	416	413	406	382	381	335	316	315							
3.1. Побарувања од јавни нефинансиски институции	НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2. Побарувања од јавни нефинансиски институции	ОДИ	485	682	517	432	411	385	363	356	395	429	424	416	413	406	382	381	335	316	315							
4. Побарувања од приватен сектор		47172	58639	71967	76624	83185	85918	93803	95586	97958	100680	102849	105618	109662	113197	116636	120640	121970	125478	130366							
4.1. Побарувања од приватен сектор	НБРМ	-1	44	1063	1073	1066	1061	1092	1120	1117	1112	1107	1104	1099	1096	1138	1149	1141	1135	1412							
4.2. Побарувања од приватен сектор	ОДИ	47173	58859	70904	75551	82119	84857	92711	94466	96841	99568	101742	104514	108563	112101	115498	119491	120829	124343	128954							
5. Побарувања од останати финансиски институции		49	3	6	5	8	7	9	12	12	13	8	7	9	7	6	4	25	41	55							
5.1. Побарувања од останати финансиски институции	НБРМ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3							
5.2. Побарувања од останати финансиски институции	ОДИ	46	0	3	2	5	4	6	9	9	10	5	4	6	4	3	1	22	38	52							
В. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА		28265	28842	31354	29941	32492	33922	36788	34774	35743	36698	38361	38653	39124	41024	42145	42464	41990	43411	48858							
1. Готови пари надвор од останати депозитни институции	НБРМ	14166	14150	14424	13684	14558	14792	16187	14505	14963	15011	15508	15335	15819	16648	16353	16718	16548	16261	17908							
2. Обврски кон јавен сектор	НБРМ	0	0	679	820	830	923	635	694	766	925	1082	1097	1143	1404	1367	1388	1654	1883	1602							
3. Обврски кон останати финансиски институции	НБРМ	1317	1569	1575	1775	1774	1890	1882	1980	2250	2357	2446	2371	2273	2325	2623	2657	2648	2496	2006							
4. Депозити пари	ОДИ	12782	13123	14676	13662	15330	16317	18084	17595	17764	18405	19325	19850	19889	20647	21802	21701	21140	22771	23742							
Г. ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ		166	324	150	257	261	156	98	95	105	111	111	81	87	84	88	88	90	91	85							
1. Ограничени депозити	НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							
2. Ограничени депозити	ОДИ	166	324	150	257	261	156	98	95	105	111	111	81	87	84	88	88	90	91	85							
Д. ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ		52889	65708	78049	83555	86209	91476	99754	102107	105191	106660	111218	114812	118286	120812	120571	121110	123001	125604	128527							
1. Орочени, штедни и девизни депозити	ОДИ	52889	65708	78049	83555	86209	91476	99754	102107	105191	106660	111218	114812	118286	120812	120571	121110	123001	125604	128527							
Ѓ. ОБВРСКИ КОН ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ		0	0	0	0	10	15	15	15	20	377	347	346														
1. Обврски кон останати финансиски институции	НБРМ	0	0	0	0	10	15	15	15	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	0	0						
2. Обврски кон останати финансиски институции	ОДИ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	357	347	346					
Е. КАПИТАЛНИ СМЕТКИ		38939	41313	46377	46888	47049	47150	48231	49491	49821	49243	49863	50522	50967	51327	52142	53633	53409	54101	53122							
Ж. ОСТАНАТИ СТАВКИ (НЕТО)		-10960	-12667	-9140	-5833	-5217	-5153	-3863	-3910	-3396	-2543	-3647	-3847	-3947	-3408	-38											

Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)^{1,2}
ВО МИЛИОНИ денари

		2008												2009		
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
A. ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА, НЕТО		110422	109837	105331	104577	104976	104714	104645	108714	111581	104881	98100	91542	89529	87990	81512
1. Девизни средства, нето	НБРМ	94970	95480	93522	92173	92423	94484	94946	97507	102980	102428	97295	91515	88501	86813	77810
1.1. Девизни средства	НБРМ	94978	95488	93530	92181	92431	94492	95338	97989	103371	102821	97688	91908	88888	87201	78197
1.2. Девизни обврски	НБРМ	-8	-8	-8	-8	-8	-8	-392	-391	-391	-393	-393	-393	-387	-387	-387
2. Девизни средства, нето	ОДИ	15452	14357	11809	12404	12553	10230	9699	11207	8601	2453	805	27	1029	1177	3702
2.1. Девизни средства	ОДИ	36468	35609	33598	34802	33808	32421	32134	36258	32517	27524	26999	23904	24682	25244	27203
2.2. Девизни обврски	ОДИ	-21016	-21252	-21789	-22398	-21255	-22191	-22435	-25051	-23916	-25071	-26194	-23877	-23654	-24067	-23501
B. ДОМАШНИ КРЕДИТИ		123439	127900	129284	135034	139083	142983	146070	147978	148996	153632	158519	169749	170028	173783	174959
1. Побарувања од државата, нето		-10468	-10837	-14107	-13353	-12498	-13044	-14752	-15233	-18389	-16837	-14763	-5530	-6033	-4360	-4082
1.1. Побарувања од државата	НБРМ	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1294	1304	1309	1305
1.2. Депозити на државата	НБРМ	-21431	-20262	-22929	-21256	-19287	-18749	-19193	-21034	-24584	-23346	-21679	-12334	-13738	-11696	-14900
1.3. Побарувања од државата	ОДИ	12616	11099	10539	9621	8548	7781	7602	7710	7984	8346	8784	9380	9800	9588	13529
1.4. Депозити на државата	ОДИ	-2925	-2946	-2989	-2990	-3031	-3348	-4433	-3181	-3061	-3109	-3163	-3880	-3405	-3557	-4017
2. Побарувања од локалната самоуправа		0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24	24	24	24	24
2.1. Побарувања од локалната самоуправа	НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Побарувања од локалната самоуправа	ОДИ	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24	24	24	24	24
3. Побарувања од јавни нефинансиски институции		331	294	295	290	285	280	274	264	248	246	217	133	374	372	516
3.1. Побарувања од јавни нефинансиски институции	НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Побарувања од јавни нефинансиски институции	ОДИ	331	294	295	290	285	280	274	264	248	246	217	133	374	372	516
4. Побарувања од приватен сектор		133526	138395	143042	148050	151243	155694	160456	162859	167047	170138	172640	174782	175068	177000	177802
4.1. Побарувања од приватен сектор	НБРМ	1408	1425	1421	1412	1406	1399	1393	1388	1473	1466	1514	1508	1499	1490	1494
4.2. Побарувања од приватен сектор	ОДИ	132118	136970	141621	146638	149837	154295	159063	161471	165574	168672	171126	173274	173569	175509	176307
5. Побарувања од останати финансиски институции		50	48	53	47	53	53	67	62	65	61	401	340	595	747	699
5.1. Побарувања од останати финансиски институции	НБРМ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
5.2. Побарувања од останати финансиски институции	ОДИ	47	45	50	44	50	50	64	59	62	58	398	337	594	746	698
B. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА		46489	47705	46415	48299	50237	52003	51029	52699	53040	52147	52285	56942	52702	52073	49446
1. Готови пари надвор од останати депозитни институции	НБРМ	16385	16208	15718	16317	16380	16151	16737	16350	16525	16582	15824	17601	15915	15341	14646
2. Обврски кон јавен сектор	НБРМ	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823	3080	3185	2655
3. Обврски кон останати финансиски институции	НБРМ	2223	2383	2363	2374	2450	2508	2853	4209	2932	3029	3051	2794	2844	2848	2942
4. Депозитни пари	ОДИ	25990	27076	26381	27575	29364	30775	28934	29472	30725	29596	30422	33724	30863	30700	29203
G. ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ		79	79	148	142	143	133	133	127	57	50	61	69	3201	5509	5649
1. Ограничени депозити	НБРМ	0	0	0	0	1	1	1	1	1	3	11	2	1	1	1
2. Ограничени депозити	ОДИ	79	79	148	142	142	132	132	126	56	49	58	3199	5507	5648	
D. ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ		131544	133428	134067	136859	138963	140296	144204	147328	147712	146069	140881	141406	143059	143887	143586
1. Орочени, штедни и девизни депозити	ОДИ	131544	133428	134067	136859	138963	140296	144204	147328	147712	146069	140881	141406	143059	143887	143586
F. ОБВРСКИ КОН ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ		344	343	0	10	10	441	452	436							
1. Обврски кон останати финансиски институции	НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Обврски кон останати финансиски институции	ОДИ	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	441	452	436
E. КАПИТАЛНИ СМЕТКИ		55142	55431	54441	55220	55471	56148	56916	57712	60534	61873	64121	62036	65077	65624	64033
Ж. ОСТАНАТИ СТАВКИ (НЕТО)		263	751	-456	-909	-755	-883	-1566	-1175	-766	-1626	-739	828	-4921	-5772	-6680

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на недржавен сектор дадени од банки и штедилници^{1,2}
во милиони денари

	2003	2004	2005	2006						2007											
	XII	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
ВКУПНИ КРЕДИТИ	46644	58298	70524	74905	81563	84207	92017	93728	96139	98890	101078	103780	107818	111227	114428	118675	120017	123469	128071		
1. Во денари	39368	46901	53297	56201	60846	62259	68442	70148	71774	73858	75798	77796	80612	83657	86301	89578	91236	93805	97352		
1.1. Краткорочни кредити	15975	17200	17800	19110	20681	20442	22121	23108	23598	23922	24264	24574	25313	26768	27765	29825	30207	30668	32070		
1.1.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1.1.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1.2. Долгорочни кредити	14347	20810	26065	27527	30274	32538	36856	37588	38734	40589	42025	43287	45663	47417	48926	49854	51516	53602	56324		
1.2.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1.2.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1.3. Пресметана камата	406	385	485	529	578	570	578	581	653	632	632	665	660	686	743	774	745	760	752		
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	8640	8506	8947	9035	9313	8709	8887	8871	8789	8715	8877	9270	8976	8786	8867	9125	8768	8775	8206		
2. Во странска валута	7276	11397	17227	18704	20717	21948	23575	23580	24365	25032	25280	25984	27206	27570	28127	29097	28781	29664	30719		
2.1. Краткорочни кредити	1863	3246	3360	3955	4391	4607	4654	4605	4848	5175	5209	5539	6155	5873	5976	6224	5912	6208	6734		
2.2. Долгорочни кредити	4016	6993	12684	13470	14887	16090	17692	17652	18286	18615	18776	19105	19623	20300	20613	21371	22045	22695			
2.3. Пресметана камата	33	45	44	76	62	75	76	87	67	88	88	101	112	93	95	80	93	86	88		
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	1364	1113	1139	1203	1377	1176	1153	1236	1164	1154	1207	1239	1316	1304	1443	1426	1405	1325	1202		
ВКУПНИ КРЕДИТИ	24,98	20,97	21,53	26,29	24,85	30,48	31,40	32,15	32,02	31,65	32,43	32,19	34,38	36,24	40,93	37,07	38,01	39,18			
1. Во денари	19,13	13,64	15,55	21,63	21,49	28,42	30,10	30,81	31,42	32,18	33,04	32,49	35,75	38,28	43,88	40,45	41,77	42,24			
1.1. Краткорочни кредити	7,67	3,49	7,21	18,97	17,19	24,28	27,21	26,44	25,18	24,98	26,48	22,40	30,14	37,88	45,90	40,40	43,23	44,98			
1.1.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1.1.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1.2. Долгорочни кредити	45,05	25,25	25,71	24,87	29,37	41,40	44,69	46,23	47,45	49,45	49,03	50,83	52,49	54,16	53,22	52,78	53,01	52,82			
1.2.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1.2.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1.3. Пресметана камата	-5,17	25,97	8,85	24,30	18,01	19,18	13,04	16,19	19,47	10,49	10,83	14,19	20,14	25,30	35,79	28,89	26,46	30,10			
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	-1,55	5,18	7,20	17,43	6,62	-0,67	-4,20	-3,99	-3,54	-3,89	-1,38	-3,62	-6,46	-10,81	4,78	-4,14	-3,81	-7,66			
2. Во странска валута	56,64	51,15	43,91	42,28	35,48	36,85	35,41	36,27	33,83	30,07	30,65	31,32	30,41	30,32	32,57	27,33	27,33	30,30			
2.1. Краткорочни кредити	74,24	3,51	2,43	10,38	31,03	38,51	36,16	36,03	30,85	21,34	27,22	40,17	38,68	39,24	35,10	26,98	36,98	44,69			
2.2. Долгорочни кредити	74,13	81,38	69,24	58,27	39,99	39,48	37,84	39,50	38,20	35,26	33,90	31,81	31,75	30,31	32,80	28,52	25,81	28,28			
2.3. Пресметана камата	36,36	-2,22	18,75	3,33	-1,32	72,73	35,94	36,73	15,79	44,26	83,64	80,65	22,37	35,71	6,67	9,41	4,88	15,79			
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	-18,40	2,34	8,09	23,28	5,57	1,23	6,37	0,43	-4,07	0,58	2,23	-4,43	-8,30	2,85	21,26	13,86	14,22	4,25			

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Кредити на недржавен сектор дадени од банки и штедилници ^{1,2}
ВО МИЛИОНИ денари

	2008													2009		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
ВКУПНИ КРЕДИТИ	131192	135976	140645	145635	148789	153197	157989	160350	164498	167606	169973	172150	173301	175397	176298	
1. Во денари	99783	104120	108592	112318	114990	118521	121744	123311	126243	129110	131432	133679	133925	135992	136900	
1.1. Краткорочни кредити	32902	34889	36638	38004	38594	39808	40767	41331	42634	43113	44516	44469	44943	45454	45691	
1.1.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40204	40759	40424	
1.1.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4738	4695	5267	
1.2. Долгорочни кредити	57617	59857	62460	64789	66568	68774	70868	71702	73271	75458	76171	78193	78631	80030	80332	
1.2.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29856	30968	30948	
1.2.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48775	49062	49384	
1.3. Пресметана камата	799	830	866	892	930	952	978	1079	1033	1066	1138	1027	1542	1552	1589	
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	8465	8544	8628	8633	8898	8987	9131	9199	9305	9473	9607	9990	8808	8956	9287	
2. Во странска валута	31409	31856	32053	33317	33799	34676	36245	37039	38255	38496	38541	38471	39376	39405	39398	
2.1. Краткорочни кредити	7114	7369	7460	8014	8206	8394	8998	9176	10034	9889	9725	9829	9974	10173	9967	
2.2. Долгорочни кредити	22537	22662	23197	24018	24372	24813	25878	26491	26718	27058	27168	27064	26559	26323	26027	
2.3. Пресметана камата	93	89	93	118	105	107	101	105	133	120	111	96	243	260	238	
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	1665	1736	1303	1167	1116	1362	1268	1267	1370	1429	1537	1482	2601	2649	3166	
ВКУПНИ КРЕДИТИ	39,97	41,44	42,22	44,08	43,37	42,09	42,04	40,13	38,61	39,65	37,66	34,42	32,10	28,99	25,35	
1. Во денари	42,25	45,07	47,03	48,18	47,81	47,03	45,53	42,88	40,93	41,51	40,11	37,32	34,22	30,61	26,07	
1.1. Краткорочни кредити	42,38	47,85	53,16	56,63	57,05	57,26	52,30	48,86	42,95	42,73	45,15	38,66	36,60	30,28	24,71	
1.1.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.1.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2. Долгорочни кредити	53,29	54,53	53,88	54,17	53,78	50,61	49,46	46,55	46,97	46,47	42,10	38,83	36,47	33,70	28,61	
1.2.1. Во денари без валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2.2. Во денари со валутна клаузула	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.3. Пресметана камата	37,52	27,11	37,03	41,14	39,85	44,24	42,57	45,22	33,46	43,09	49,74	36,57	93,04	86,96	83,49	
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	-4,58	-2,79	-1,00	-2,75	-4,01	0,12	3,93	3,74	1,97	8,04	9,48	21,74	4,05	4,82	7,63	
2. Во странска валута	33,20	30,74	28,05	31,79	30,08	27,46	31,47	31,68	31,47	33,75	29,93	25,24	25,37	23,70	22,92	
2.1. Краткорочни кредити	54,48	52,00	44,15	53,85	48,15	36,38	53,21	53,55	61,21	67,27	56,65	45,96	40,20	38,05	33,60	
2.2. Долгорочни кредити	27,67	23,93	24,61	27,92	27,57	26,45	27,48	28,52	25,04	26,61	23,24	19,25	17,85	16,15	12,20	
2.3. Пресметана камата	6,90	32,84	5,68	34,09	3,96	-4,46	8,60	10,53	66,25	29,03	29,07	9,09	160,88	192,62	156,36	
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	34,71	49,14	12,91	-3,31	-9,93	3,50	-2,76	-12,20	-3,93	1,71	16,00	23,29	56,21	52,57	142,99	

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)^{1,2}
 во милиони денари

	2003		2004		2005		2006				2007											
	XII	XII	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1. Готови пари во оптек	14166	14150	14424	13684	14558	14792	16187	14505	14963	15011	15508	15335	15819	16648	16353	16718	16548	16261	17908			
2. Депозитни пари	14099	14692	16251	15437	17104	18207	19966	19575	20014	20762	21771	22221	22162	22972	24425	24358	23788	25267	29348			
3. (1+2) Парична маса M1	28265	28842	30675	29121	31662	32999	36153	34080	34977	35773	37279	37556	37981	39620	40778	41076	40336	41528	47256			
4. Краткорочни депозити	48986	61593	73802	78997	81253	86268	94187	96667	99516	101006	104728	107515	110914	112793	112546	112711	114898	117300	119697			
4.1. во денари	15752	20722	24677	28224	28431	31036	36742	37738	39744	40984	44016	46128	48876	49849	48934	50554	53300	54589	55599			
4.2. во странска валута	33234	40871	49125	50773	52822	55232	57445	58929	59772	60022	60712	61387	62038	62944	63612	62157	61598	62711	64098			
5. (3+4.1.) Парична маса M2 - денарски	44017	49564	55352	57345	60093	64035	72895	71818	74721	76757	81295	83684	86857	89469	89712	91630	93636	96117	102855			
6. (5+4.2.) Парична маса M2 - вкупно	77251	90435	104477	108118	112915	119267	130340	130747	134493	136779	142007	145071	148895	152413	153324	153787	155234	158828	166953			
7. Долгорочни депозити	3903	4115	4247	4558	4956	5208	5567	5440	5675	5654	6490	7297	7372	8019	8025	8399	8103	8304	8830			
7.1. во денари	2625	2417	2264	2376	2523	2534	2559	2533	2628	2680	3432	3624	3817	4124	4329	4486	4149	4193	4672			
7.2. во странска валута	1278	1698	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	3954	4111	4158			
8. (6+7) Парична маса M4 - вкупно	81154	94550	108724	112676	117871	124475	135907	136187	140168	142433	148497	152368	156267	160432	161349	162186	163337	167132	175783			

годишни стапки на пораст

1. Готови пари во оптек	-0,11	1,94	3,73	8,84	9,77	12,22	10,85	9,87	9,70	6,64	10,47	8,66	8,85	10,47	13,02	11,98	13,86	10,63		
2. Депозитни пари	4,21	10,61	2,75	14,06	18,27	22,86	26,07	24,61	34,50	38,66	34,26	29,58	27,85	32,94	33,78	27,05	33,82	46,99		
3. Парична маса M1	2,04	6,35	3,21	11,60	14,30	17,86	19,11	17,84	22,84	23,27	23,41	19,96	19,12	22,91	24,48	20,41	25,23	30,71		
4. Краткорочни депозити	25,74	19,82	19,47	12,69	24,72	27,62	27,38	29,96	27,86	28,90	29,99	36,50	35,66	31,91	30,65	28,85	27,97	27,08		
4.1. во денари	31,55	19,09	19,58	6,84	47,72	48,89	45,52	49,63	45,21	47,14	47,75	71,91	69,33	59,44	62,89	59,99	57,14	51,32		
4.2. во странска валута	22,98	20,20	19,40	16,12	14,69	16,94	17,96	19,52	18,22	18,28	19,23	17,45	17,21	16,44	12,54	10,28	10,16	11,58		
5. Парична маса M2 - денарски	12,60	11,68	10,67	9,30	28,38	31,69	31,67	32,85	33,85	35,14	35,73	44,54	42,69	40,47	43,09	40,14	41,56	41,10		
6. Парична маса M2 - вкупно	17,07	15,53	14,60	12,38	21,65	24,75	25,12	26,58	26,51	27,37	28,22	31,87	30,94	29,39	28,94	26,54	27,24	28,09		
7. Долгорочни депозити	5,43	3,21	33,20	30,01	36,26	31,08	26,75	28,92	24,05	30,79	54,60	48,75	66,02	54,59	61,27	49,72	48,76	58,61		
7.1. во денари	-7,92	-6,33	21,60	25,96	21,77	13,03	8,90	11,78	12,79	36,52	44,04	51,29	62,94	68,31	77,03	58,54	61,52	82,57		
7.2. во странска валута	32,86	16,78	48,64	34,49	53,59	51,69	47,86	48,56	36,30	24,92	66,65	46,12	69,42	41,12	46,34	41,47	37,68	38,23		
8. Парична маса M4 - вкупно	16,51	14,99	15,25	13,03	22,20	25,00	25,18	26,67	26,41	27,52	29,28	32,58	32,33	30,45	30,30	27,52	28,16	29,34		

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)^{1,2}
ВО МИЛИОНИ денари

	2008												2009		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
1. Готови пари во оптек	16385	16208	15718	16317	16380	16151	16737	16350	16525	16582	15824	17601	15915	15341	14646
2. Депозитни пари	28213	29459	28744	29949	31814	33283	31787	33681	33657	32625	33473	36518	33707	33548	32145
3. (1+2) Парична маса M1	44598	45667	44462	46266	48194	49434	48524	50031	50182	49207	49297	54119	49622	48888	46791
4. Краткорочни депозити	122689	123836	123847	126001	127350	128619	132004	134108	133842	130872	124744	124766	128446	128828	128168
4.1. во денари	56661	57017	56462	57141	57250	57585	59307	59146	58247	57902	51234	49584	50444	50453	46995
4.2. во странска валута	66028	66819	67385	68860	70100	71034	72697	74962	75595	72970	73510	75182	78002	78376	81173
5. (3+4.1) Парична маса M2 - денарски	101259	102684	100924	103407	105444	107019	107831	109177	108429	107109	100531	103703	100065	99341	93786
6. (5+4.2) Парична маса M2 - вкупно	167287	169503	168309	172267	175544	178053	180528	184139	184024	180079	174041	178885	178067	177717	174959
7. Долгорочни депозити	8855	9592	10220	10858	11613	11677	12200	13220	13870	15197	16137	16640	14613	15058	15418
7.1. во денари	4811	4986	5151	5403	5769	6054	6399	6617	6957	7627	8046	7990	7180	7239	7295
7.2. во странска валута	4044	4606	5069	5455	5844	5623	5801	6603	6913	7570	8091	8650	7433	7820	8123
8. (6+7) Парична маса M4 - вкупно	176142	179095	178529	183125	187157	189730	192728	197359	197894	195276	190178	195525	192681	192775	190377

годишни стапки на пораст

1. Готови пари во оптек	12,96	8,32	4,71	5,22	6,81	2,10	0,53	-0,02	-1,15	0,21	-2,69	-1,71	-2,87	-5,35	-6,82
2. Депозитни пари	44,13	47,19	38,44	37,56	43,17	50,18	38,38	37,90	38,18	37,15	32,48	24,43	19,47	13,88	11,83
3. Парична маса M1	30,86	30,56	24,29	24,11	28,33	30,15	22,47	22,69	22,17	21,99	18,71	14,52	11,26	7,05	5,24
4. Краткорочни депозити	26,92	24,44	22,61	20,31	18,45	15,96	17,03	19,16	18,75	13,90	6,35	4,23	4,69	4,03	3,49
4.1. во денари	50,14	43,46	37,77	29,82	24,11	17,82	18,97	20,87	15,22	8,63	-6,15	-10,82	-10,97	-11,51	-16,77
4.2. во странска валута	12,05	11,79	12,27	13,42	14,19	14,50	15,49	17,84	21,62	18,46	17,22	17,29	18,14	17,30	20,46
5. Парична маса M2 - денарски	40,99	37,42	31,48	27,20	26,00	23,21	20,52	21,70	18,33	14,39	4,59	0,82	-1,18	-3,26	-7,07
6. Парична маса M2 - вкупно	27,95	26,03	23,05	21,31	21,01	19,58	18,45	20,10	19,66	16,00	9,58	7,15	6,44	4,85	3,95
7. Долгорочни депозити	62,78	69,02	80,76	67,30	59,15	58,40	52,14	64,74	65,14	87,55	94,33	88,45	65,03	56,99	50,86
7.1. во денари	89,93	89,73	92,20	57,43	59,19	58,61	55,16	52,85	55,08	83,83	91,89	71,02	49,25	45,18	41,63
7.2. во странска валута	39,11	51,17	70,44	78,38	59,11	58,17	48,93	78,65	76,67	91,45	96,81	108,03	83,80	69,77	60,25
8. Парична маса M4 - вкупно	29,34	27,77	25,34	23,32	22,83	21,41	20,13	22,32	22,02	19,55	13,79	11,23	9,39	7,64	6,64

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 200

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Табела 12

Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)
во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР**- Нефинансиски друштва (јавни и приватни друштва)**

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Хартии од вредност		Акции	
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута
XII.03	20696	5717	15577	10836	313	33	7956	1346	0	0	596	0
XII.04	23010	9796	17499	15307	253	45	7479	1098	5	0	514	0
XII.05	23077	15318	17065	21330	280	44	7496	1115	3	0	446	0
2006 I	23167	15417	17233	21351	297	64	7759	1135	3	0	440	0
II	23894	15834	17833	21895	349	49	7627	1136	3	0	440	0
III	24710	16455	18491	22674	313	76	7470	1179	3	0	439	0
IV	25073	17080	19034	23119	350	61	7627	1178	3	0	439	0
V	25307	17425	18905	23827	370	55	7651	1190	3	0	439	0
VI	26994	17952	20122	24824	351	62	7553	1353	3	0	452	0
VII	26887	18240	19674	25453	332	76	7700	1396	3	0	453	0
VIII	26400	18670	18975	26095	347	70	8154	1375	3	0	453	0
IX	26844	19199	19431	26612	327	75	7214	1147	3	0	453	0
X	28256	19700	20280	27676	322	85	7555	1205	3	0	453	0
XI	28528	20416	19736	29208	355	82	7504	1130	3	0	444	0
XII	29812	20668	20288	30192	334	76	7243	1120	13	0	446	0
2007 I	30579	20573	20504	30648	324	87	7206	1204	13	0	447	0
II	31619	21465	21099	31985	395	67	7089	1126	13	0	446	0
III	32448	22064	21338	33174	366	88	7123	1119	13	0	428	0
IV	32846	22185	21212	33819	360	88	7266	1172	13	0	414	0
V	32934	22804	21279	34459	382	101	7558	1204	13	0	402	0
VI	34500	23870	22261	36109	372	112	7280	1275	13	0	382	0
VII	35731	24235	22739	37227	383	93	6953	1264	64	0	382	0
VIII	36823	24664	23221	38266	425	95	6918	1361	64	0	382	0
IX	38493	25632	25166	38959	449	80	7039	1338	64	0	381	0
X	39167	25263	24718	39712	411	93	6656	1315	64	0	365	0
XI	40105	26125	25207	41023	426	86	6595	1239	75	0	373	0
XII	42409	27165	26611	42963	420	88	5984	1108	80	0	362	0
2008 I	43232	27338	27182	43388	429	93	6179	1517	80	0	372	0
II	45778	27581	28942	44417	460	89	6182	1611	80	0	361	0
III	48372	28052	30308	46116	473	93	6164	1179	80	0	356	0
IV	50391	29094	31768	47717	487	118	6165	1108	80	0	360	0
V	51282	29345	31998	48629	513	105	6281	1017	80	0	360	0
VI	53261	29736	32909	50088	524	107	6243	1136	80	0	346	0
VII	54752	31037	34092	51697	542	101	6179	1068	80	0	344	0
VIII	55018	31661	34269	52410	615	105	6102	1058	80	0	343	0
IX	56824	32637	36229	53232	572	133	5993	1134	80	0	342	0
X	58138	32802	36422	54518	590	120	6092	1183	80	0	341	0
XI	59463	32757	37390	54830	658	111	6209	1284	80	0	340	0
XII	61309	32796	37811	56294	567	96	6335	1235	22	0	341	0
2009 I	61364	32442	37678	56127	506	212	4830	2328	0	0	349	0
II	63338	32359	38455	57242	513	230	4933	2349	0	0	349	0
III	63690	31918	38221	57387	528	209	5227	2856	0	0	355	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)
во милиони денари**

- Домаќинства
(физички лица и самостојни вршители
на дејност со личен труд)

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани неизплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Кредити					
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според намена					
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Потрошувачки кредити	Автомобилски	За стапбена изградба	Рамковни кредити	Останати	За вршење на самостојна дејност
2003 XII	9569	3	2141	7431	93	0	680	18	-	-	1499	1175	6695	203
2004 XII	14966	344	2902	12408	132	0	1023	15	-	-	2018	1490	11342	460
2005 XII	20763	717	4079	17401	205	0	1416	24	-	-	2803	2350	15390	937
2006 I	20951	763	4297	17417	217	0	1466	27	-	-	2830	2541	15384	959
II	21220	830	4363	17687	213	0	1492	23	-	-	2853	2566	15644	987
III	21889	963	4543	18309	216	0	1530	24	-	-	2910	2723	16131	1088
IV	22418	1088	4637	18869	222	0	1574	22	-	-	2964	2810	16531	1201
V	23126	1192	4844	19474	230	0	1714	22	-	-	3036	3059	16919	1304
VI	23930	1323	4928	20325	227	0	1724	24	-	-	3177	3183	17504	1388
VII	24745	1400	5105	21040	239	0	1657	26	-	-	3335	3377	17995	1438
VIII	25450	1438	5436	21452	246	0	1752	28	-	-	3422	3687	18320	1459
IX	26112	1496	5601	22007	243	0	1459	29	-	-	3512	3894	18694	1508
X	26966	1580	5885	22661	256	0	1556	29	-	-	3636	4183	19128	1599
XI	27902	1636	6201	23337	246	0	1583	29	-	-	3781	4479	19596	1682
XII	29150	1675	6478	24347	244	0	1608	32	-	-	3901	4818	20325	1781
2007 I	30099	1682	7196	24585	257	0	1629	32	-	-	3978	5582	20407	1814
II	30693	1667	7332	25028	258	0	1664	38	-	-	4065	5701	20699	1895
III	32040	1720	7745	26015	266	0	1556	34	-	-	4188	6140	21442	1990
IV	33423	1794	8250	26967	272	0	1575	34	-	-	4315	6587	22250	2065
V	34892	1835	8819	27908	283	0	1676	34	-	-	4450	7117	23011	2149
VI	36444	1903	9195	29152	288	0	1660	39	-	-	4640	7523	23983	2201
VII	38420	1929	9888	30461	303	0	1708	39	-	-	4848	8106	25158	2237
VIII	39836	1916	10506	31246	318	0	1821	81	-	-	5010	8605	25833	2304
IX	41153	1951	10870	32234	325	0	1955	87	-	-	5211	8979	26562	2352
X	42504	2012	11368	33148	334	0	1945	89	-	-	5361	9346	27357	2452
XI	44094	2113	11634	34573	334	0	2010	85	-	-	5570	9643	28431	2563
XII	45905	2249	12149	36005	332	0	2050	93	-	-	5772	10165	29548	2669
2008 I	47206	2297	12788	36715	370	0	2112	111	-	-	5897	10737	30133	2736
II	48894	2435	13277	38052	370	0	2185	124	-	-	6041	11151	31290	2847
III	50650	2589	13748	39491	393	0	2284	123	-	-	6220	11614	32455	2950
IV	52333	2922	14214	41041	405	0	2285	58	-	-	6448	11985	33773	3049
V	53803	3217	14756	42264	417	0	2431	98	-	-	6740	12502	34652	3126
VI	55243	3455	15246	43452	428	0	2556	225	-	-	7114	12949	35465	3170
VII	56761	3824	15599	44986	436	0	2761	199	-	-	7468	13317	36211	3589
VIII	57889	3991	16160	45720	464	0	2903	208	-	-	7767	13829	36740	3544
IX	58961	4100	16367	46694	461	0	3116	233	-	-	8110	14022	37424	3505
X	60318	4130	16512	47936	476	0	3182	242	-	-	8487	14230	38103	3628
XI	61020	4122	16693	48449	480	0	3198	251	-	-	8730	14409	38380	3623
XII	61222	4083	16392	48913	460	0	3450	245	-	-	8932	14263	38303	3807
2009 I	61987	4064	17053	48998	1036	30	3977	273	23382	4252	13162	16664	4329	4262
II	61895	3997	16973	48920	1038	30	4022	299	23238	4237	13273	16562	4352	4231
III	62136	3932	17293	48776	1060	28	4058	310	23147	4213	13615	16758	4384	3953

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)
во милиони денари**

- Останато

(Непрофитни институции кои им служат на домаќинствота,
Останати финансиски институции, Локална самоуправа)

Период	Кредити			Пресметана камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Хартии од вредност		Акции	
	Според валута		Според рочност	Според валута		Според валута		Според валута		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари
2003 XII 57	159	120	96	0	0	4	0	0	0	0	0
2004 XII 34	99	45	88	0	0	4	0	0	0	0	0
2005 XII 25	9	16	18	0	0	35	0	0	0	0	0
2006 I 25	8	17	16	0	0	35	0	0	0	0	0
II 38	8	31	15	0	0	35	0	0	0	0	0
III 38	7	31	14	0	0	35	0	0	0	0	0
IV 44	6	37	13	0	0	35	0	0	0	0	0
V 42	5	34	13	0	0	35	0	0	0	0	0
VI 31	3	22	12	0	0	36	0	0	0	0	0
VII 31	3	24	10	0	0	36	0	0	0	0	0
VIII 25	2	18	9	0	0	36	0	0	0	0	0
IX 24	2	17	9	0	0	36	0	0	0	0	0
X 11	4	6	9	0	0	36	0	0	0	0	0
XI 13	3	7	9	0	0	36	1	0	0	0	0
XII 15	3	9	9	0	0	36	1	0	0	0	0
2007 I 18	2	13	7	0	0	36	0	0	0	0	0
II 20	2	15	7	0	0	36	0	0	0	0	0
III 23	6	14	15	0	0	36	1	1	0	0	0
IV 20	6	11	15	0	0	36	1	1	0	0	0
V 35	5	15	25	0	0	36	1	1	0	0	0
VI 32	5	12	25	0	0	36	2	1	0	0	0
VII 34	9	14	29	0	0	125	1	1	0	0	0
VIII 32	9	14	27	0	0	128	1	1	0	0	0
IX 33	8	13	28	0	0	131	1	0	0	0	0
X 52	8	33	27	0	0	167	1	0	0	0	0
XI 71	15	35	51	0	0	170	1	0	0	0	0
XII 80	15	44	51	0	0	172	1	0	0	0	0
2008 I 81	16	46	51	0	0	174	37	0	0	0	0
II 74	15	39	50	0	0	177	1	0	0	0	0
III 76	16	42	50	0	0	180	1	0	0	0	0
IV 69	16	36	49	0	0	183	1	0	0	0	0
V 77	16	46	47	0	0	186	1	0	0	0	0
VI 78	16	47	47	0	0	188	1	0	0	0	0
VII 122	15	74	63	0	0	191	1	0	0	0	0
VIII 126	15	78	63	0	0	194	1	0	0	0	0
IX 120	15	72	63	0	0	196	3	0	0	0	0
X 115	15	68	62	0	0	199	4	0	0	0	0
XI 204	14	158	60	0	0	200	2	0	307	0	0
XII 131	14	95	50	0	0	205	2	0	307	0	0
2009 I 222	27	185	64	2	0	1	0	53	405	5	
II 250	140	199	191	2	0	1	0	34	441	5	
III 197	144	143	197	2	1	1	0	34	441	4	

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)
во милиони денари

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани пеплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Хартии од вредност		Акции	
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	во денари	во странска валута	во денари	Во странска валута	во денари	во странска валута
2003 XII	14	2	14	2	10	0	0	0	823	5889	0	0
2004 XII	151	1	151	1	2	0	0	0	1571	5502	0	0
2005 XII	43	0	41	2	1	0	0	0	7205	0	0	0
2006 I	87	0	31	56	1	0	0	0	7722	0	0	0
II	156	0	101	55	2	0	0	0	8164	0	0	0
III	221	0	167	54	1	0	0	0	9831	0	0	0
IV	201	0	147	54	1	0	0	0	11214	0	0	0
V	177	0	126	51	1	0	0	0	11682	0	0	0
VI	290	0	240	50	1	0	0	0	11136	0	0	0
VII	215	0	166	49	2	0	0	0	12203	0	0	0
VIII	138	0	90	48	2	0	0	0	13021	0	0	0
IX	125	0	77	48	2	0	0	0	13044	0	0	0
X	252	0	205	47	1	0	0	0	13852	0	0	0
XI	282	0	236	46	1	0	0	0	13894	0	0	0
XII	267	0	236	31	1	0	0	0	13365	0	0	0
2007 I	287	0	257	30	1	0	0	0	13045	0	0	0
II	313	0	283	30	1	0	0	0	13481	0	0	0
III	261	0	143	118	1	0	0	0	14307	0	0	0
IV	207	0	95	112	1	0	0	0	15173	0	0	0
V	181	0	76	105	1	0	0	0	16084	0	0	0
VI	160	0	59	101	1	0	0	0	16975	0	0	0
VII	198	0	42	156	1	0	0	0	16834	0	0	0
VIII	175	0	24	151	1	0	0	0	17667	0	0	0
IX	162	0	17	145	2	0	0	0	14141	0	0	0
X	150	0	11	139	1	0	0	0	12887	0	0	0
XI	144	0	4	140	1	0	0	0	12923	0	0	0
XII	138	0	4	134	1	0	0	0	12837	0	0	0
2008 I	132	0	4	128	1	0	0	0	12342	0	0	0
II	127	0	4	123	1	0	0	0	10911	0	0	0
III	120	0	4	116	1	0	0	0	10343	0	0	0
IV	115	0	4	111	1	0	0	0	9394	0	0	0
V	107	0	3	104	1	0	0	0	8292	0	0	0
VI	102	0	3	99	1	0	0	0	7492	0	0	0
VII	98	0	3	95	1	0	0	0	7281	0	0	0
VIII	98	0	3	95	1	0	0	0	7354	0	0	0
IX	99	0	3	96	1	0	0	0	7590	0	0	0
X	102	0	7	95	1	0	0	0	7912	0	0	0
XI	104	0	9	95	2	0	0	0	8310	0	0	0
XII	106	0	12	94	9	0	0	0	9252	0	0	0
2009 I	39	184	23	201	0	0	12	0	9289	0	0	0
II	40	182	23	198	0	0	12	0	9272	0	0	0
III	44	22	28	38	0	0	12	0	13384	0	0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Обврски на останати депозитни институции (банки и штедилници)^{1,2}
во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност	Останати кредитни обврски				
	Во денари					Во странска валута						Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити						
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР																
- Нефинансиски друштва (јавни и приватни друштва)																
XII.03	8507	391	5830	899	231	90	4890	1481	0	463	0	0	0	0		
XII.04	8988	259	7813	1905	449	111	5010	4088	0	561	0	0	0	0		
XII.05	10143	218	7756	2294	662	107	4485	6502	0	535	0	0	0	0		
2006	III	9226	132	9279	2621	737	104	5113	6221	6	542	0	0	0		
VI	10515	147	8235	2071	761	114	5420	6766	7	675	0	0	0	0		
IX	11550	207	10185	2241	633	114	5267	7871	7	625	0	0	0	0		
XII	12851	309	12317	2316	495	77	5990	8490	7	756	0	0	0	0		
2007	III	12849	435	13870	2059	473	72	9693	6327	7	522	0	0	0		
VI	13798	386	16566	2232	1197	70	7830	9522	7	615	0	0	0	0		
IX	15341	374	15358	2690	1393	71	7481	8676	7	659	0	0	0	0		
XII	19786	536	12070	6508	830	61	7282	9437	44	654	0	0	0	0		
2008	I	18482	550	12808	6876	838	65	7613	9588	42	444	0	0	0		
II	19184	361	13527	6979	899	79	7999	9707	42	559	0	0	0	0		
III	18441	383	15511	5279	928	66	7212	10423	38	755	0	0	0	0		
IV	18777	447	19230	2525	1011	136	7184	10556	46	1009	0	0	0	0		
V	20254	294	17734	4752	1029	137	7296	11038	62	1289	0	0	0	0		
VI	21009	307	17424	5278	1097	129	7969	10563	62	751	0	0	0	0		
VII	18849	333	19104	5764	1266	143	7460	11274	166	490	0	0	0	0		
VIII	20004	422	19222	5573	1348	145	7515	11822	167	1074	0	0	0	0		
IX	20427	331	18807	4897	1417	162	9033	9941	207	996	0	0	0	0		
X	19202	333	18405	5645	1438	172	7552	10196	210	787	0	0	0	0		
XI	20287	328	11132	6744	1495	181	8822	10109	245	613	30	0	0	0		
XII	22574	331	10699	6751	1504	149	8464	10794	170	455	30	0	0	0		
2009	I	19104	324	10724	6505	1282	375	8148	9949	251	1111	0	0	27		
II	19140	332	11491	6078	1220	1063	6532	9933	257	1132	0	0	27	3		
III	17644	261	12019	5709	1209	675	6598	9920	188	1423	0	0	27	2		

- Домаќинства**(физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд)**

XII.03	2594	4504	2751	1004	2179	0	15774	10899	815	0	0	0	0	0
XII.04	2565	4902	3125	2379	1820	0	16890	14529	1137	0	0	0	0	0
XII.05	3004	5599	4020	4152	1461	0	19276	18581	1448	0	0	0	0	0
2006	III	2901	6038	4693	4910	1503	0	19561	19639	1634	0	0	0	0
VI	3219	6705	5108	5449	1554	0	20291	20103	1751	0	0	0	0	0
IX	3084	6183	5648	6053	1652	0	20777	20970	2042	0	0	0	0	0
XII	3457	6941	7370	6912	1813	0	20791	21870	2245	0	0	0	0	0
2007	III	3738	7263	8067	8712	1919	0	20758	22965	2445	0	0	0	0
VI	4084	8897	9369	10834	2240	0	21030	23374	2933	0	0	0	0	0
IX	4085	8935	9983	12605	2664	0	21550	24140	3247	0	0	0	0	0
XII	5302	8906	10666	15528	3151	0	21210	25872	3460	0	0	0	0	0
2008	I	5278	7916	10889	16245	3193	0	21811	26737	3558	0	0	0	0
II	5704	7345	10959	16453	3221	0	21358	27497	4005	0	0	0	0	0
III	5848	6798	10654	16441	3301	0	21190	28296	4276	0	0	0	0	0
IV	6646	7095	10539	16360	3308	0	21545	29347	4400	0	0	0	0	0
V	6888	6761	10528	16277	3442	0	21483	30055	4493	0	0	0	0	0
VI	7443	6641	10583	16449	3614	0	21623	30614	4810	0	0	0	0	0
VII	7925	6332	10510	16535	3777	0	21779	31927	5145	0	0	0	0	0
VIII	7187	5936	10593	16669	3841	0	21596	33689	5362	0	0	0	0	0
IX	8037	5958	10564	16900	4001	0	21448	34795	5710	0	0	0	0	0
X	8213	5990	10161	16608	4494	0	20423	34426	6573	0	0	0	0	0
XI	7792	5814	9967	16474	4829	0	19588	34631	7233	0	0	0	0	0
XII	8753	5475	9296	16243	4697	0	19572	35780	8025	0	0	0	0	0
2009	I	9830	3411	8995	15703	4799	185	18634	37572	7441	1167	0	0	8
II	9664	3169	8751	15084	4872	211	18578	39495	7857	1163	0	0	8	0
III	9549	2894	7571	13948	4845	199	18798	41870	8190	1133	0	0	10	0

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003.

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Обврски на останати депозитни институции (банки и штедилници) ^{1,2}
ВО МИЛИОНИ денари

Период	Депозити										Останати кредитни обврски			
	Во денари					Во странска валута					Хартии од вредност			
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута
- Останато (Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, Останати финансиски институции, Локална самоуправа)														
XII.03	1681	0	202	171	125	0	190	0	0	0	0	0	18	0
XII.04	1570	0	172	167	37	0	354	0	0	0	0	0	28	0
XII.05	1529	0	446	192	34	0	281	0	0	0	0	0	38	0
2006 III	1535	0	345	206	32	0	239	0	0	0	0	0	38	0
VI	1596	0	475	241	94	0	240	2	0	0	0	0	38	0
IX	1683	0	263	256	135	0	347	0	0	0	0	0	38	0
XII	1776	0	274	303	174	0	304	0	0	0	0	0	44	0
2007 III	1818	0	249	329	216	0	279	0	0	0	0	0	42	0
VI	2007	0	220	372	310	0	282	0	0	0	0	0	50	0
IX	2275	0	211	398	358	0	310	0	0	0	0	0	49	0
XII	2254	0	966	419	630	0	297	0	0	0	0	0	47	346
2008 I	2230	0	979	398	715	0	279	0	0	0	0	0	47	344
II	2188	0	965	428	787	0	258	0	0	0	0	0	47	343
III	2092	0	961	435	856	0	264	0	0	0	0	0	61	0
IV	2152	0	545	400	948	0	228	0	0	0	0	0	61	0
V	2222	0	519	385	1161	0	228	0	0	0	0	0	61	0
VI	2323	0	504	399	1214	0	265	0	0	0	0	0	58	0
VII	2160	0	284	445	1213	0	257	0	0	0	0	0	58	0
VIII	2281	0	288	443	1283	0	340	0	0	0	0	0	58	0
IX	2261	0	345	445	1377	0	378	0	0	0	0	0	55	0
X	2181	0	314	446	1523	0	373	0	0	0	0	0	64	0
XI	2343	0	326	449	1541	0	360	0	0	0	10	0	64	0
XII	2397	0	309	480	1640	0	546	26	0	0	10	0	102	0
2009 I	1929	145	1586	1990	1577	21	528	464	166	3	0	0	422	77
II	1896	113	1743	1849	1662	54	523	476	168	81	0	0	420	78
III	2010	116	1391	1648	1743	61	492	503	179	3	0	0	368	0

II. ДРЖАВА

XII.03	1154	64	372	104	156	0	25	0	0	0	0	0	887	0
XII.04	551	128	379	15	104	0	27	0	0	0	0	0	889	0
XII.05	833	128	539	14	48	0	1	0	0	0	0	0	770	0
2006 III	786	129	502	21	48	0	0	0	0	0	0	0	725	0
VI	1147	132	433	64	48	0	0	0	0	0	0	0	719	0
IX	1123	132	434	25	49	0	1	0	0	0	0	0	700	0
XII	1079	162	362	20	49	0	1	0	0	0	0	0	1029	0
2007 III	1366	164	351	35	50	0	1	0	0	0	0	0	1029	0
VI	878	166	444	32	50	0	0	0	0	0	0	0	1029	0
IX	887	169	389	65	51	0	0	0	0	0	0	0	972	0
XII	723	176	323	24	113	0	1	0	0	0	0	0	920	0
2008 I	898	176	776	50	113	0	2	0	0	0	0	0	895	0
II	888	177	773	34	113	0	2	0	0	0	0	0	909	0
III	856	178	686	42	113	0	1	0	0	0	0	0	1111	0
IV	758	178	764	24	103	0	1	0	0	0	0	0	1161	0
V	735	179	739	30	104	0	0	0	0	0	0	0	1243	0
VI	741	186	1009	23	97	0	1	0	0	0	0	0	1290	0
VII	1917	133	814	131	97	0	1	0	0	0	0	0	1339	0
VIII	843	8	796	25	97	0	1	0	0	0	0	0	1410	0
IX	656	8	851	21	97	0	1	0	0	0	0	0	1426	0
X	771	8	771	29	89	0	1	0	0	0	0	0	1439	0
XI	668	8	879	25	89	0	2	0	0	0	0	0	1491	0
XII	1251	8	854	40	90	0	2	0	0	0	0	0	1487	0
2009 I	1018	1	93	12	61	45	8	0	41	0	0	0	1455	581
II	1018	1	94	11	61	26	8	0	8	0	0	0	1498	707
III	959	1	88	82	61	26	5	0	0	0	0	0	1652	1108

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003.

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

**Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити
во % на годишно ниво**

	2005	2006	2007	2008												2009		
	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
A. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ																		
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ	12,1	10,7	9,9	9,8	9,7	9,7	9,6	9,6	9,7	9,6	9,6	9,6	9,7	9,8	9,8	9,7	9,7	9,9
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула	12,6	10,9	10,2	10,2	10,1	10,1	10,1	10,0	10,2	10,2	10,3	10,3	10,4	10,5	10,5	10,5	10,4	10,7
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула</i>	11,4	9,9	8,9	8,8	8,8	8,7	8,6	8,7	8,9	8,9	9,0	8,9	9,0	9,2	9,2	8,9	8,8	9,0
- на краткорочни кредити на претпријатија	10,7	9,5	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,7	8,7	8,8	8,7	8,8	9,0	9,0	8,8	8,7	8,9
- на краткорочни кредити на население	19,4	16,9	13,4	13,2	13,1	12,3	12,2	12,3	12,2	12,3	12,5	12,6	13,4	13,3	13,5	13,6	13,0	13,2
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула</i>	13,5	11,7	11,3	11,3	11,2	11,2	11,3	11,2	11,3	11,4	11,4	11,5	11,7	11,7	11,6	11,7	11,6	11,8
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,0	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,6	8,6	8,6	8,6	8,7	8,8	8,8	9,0	9,0	9,3
- на долгорочни кредити на население	15,3	14,3	13,3	13,2	13,1	13,0	13,1	12,9	12,9	13,0	13,0	13,1	13,3	13,4	13,4	13,4	13,4	13,5
1.2. Каматни стапки со валутна клаузула	11,1	10,3	9,5	9,4	9,3	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	8,9	8,9	9,0	9,1	9,1	9,0	9,1	9,1
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула</i>	9,0	8,1	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,4	7,3	7,3	7,7	7,7	7,5	7,4	7,4	7,5	7,9
- на краткорочни кредити на претпријатија	9,1	8,3	7,2	7,4	7,2	7,2	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,4	7,8	7,5	7,4	7,4	7,5	7,9
- на краткорочни кредити на население	8,1	7,0	7,1	7,1	7,3	7,1	7,2	7,2	7,2	6,9	6,9	9,1	7,3	7,4	7,3	7,5	7,9	7,8
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула</i>	11,5	10,6	9,6	9,5	9,4	9,3	9,2	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	9,1	9,2	9,2	9,1	9,2	9,2
- на долгорочни кредити на претпријатија	11,0	10,4	9,3	9,1	9,0	8,9	8,9	8,9	8,9	8,8	8,7	8,7	8,7	9,1	9,0	8,9	9,0	9,3
- на долгорочни кредити на население	11,9	10,8	9,8	9,8	9,7	9,6	9,5	9,4	9,4	9,3	9,2	9,2	9,4	9,4	9,3	9,3	9,1	9,1
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	5,6	4,4	5,3	5,4	5,5	5,6	5,5	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,5	6,5	6,8	6,8	6,6
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	5,7	4,5	5,6	5,7	5,9	5,9	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	6,7	6,8	7,1	7,1	7,2
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претп</i>	7,2	3,4	5,4	5,3	5,4	5,5	5,5	5,6	5,8	6,0	6,0	6,0	6,1	6,2	6,2	6,4	6,4	6,4
- на депозити по видување	0,6	0,7	2,3	2,3	3,3	3,5	3,0	2,4	1,1	1,4	1,3	1,4	1,3	1,6	1,5	2,3	2,3	2,3
- на краткорочно орочени депозити	7,3	3,4	5,4	5,3	5,3	5,4	5,4	5,5	5,8	5,9	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0	6,2	6,2	6,2
- на долгорочно орочени депозити	7,3	6,7	7,5	7,4	7,5	7,6	7,5	7,6	8,4	8,5	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,9	9,1	9,1
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население</i>	4,8	5,0	5,7	5,9	6,0	6,1	6,0	6,1	6,2	6,2	6,4	6,5	6,6	6,9	7,0	7,4	7,5	
- на депозити по видување	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,4	1,2	1,0
- на краткорочно орочени депозити	7,0	6,7	6,9	7,1	7,1	7,2	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3	7,4	7,4	7,8	7,9	7,9	7,9	8,0
- на долгорочно орочени депозити	8,0	8,0	8,3	8,2	8,2	8,2	8,1	8,3	8,4	8,4	8,5	8,6	8,9	9,0	9,1	9,2	9,2	9,2
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	4,4	3,4	3,9	3,8	3,8	3,9	4,1	4,2	4,5	4,5	4,4	5,1	5,1	5,1	5,0	4,8	4,8	4,4
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претп</i>	4,4	3,3	3,9	3,7	3,8	3,9	4,0	4,2	4,5	4,4	4,4	5,1	5,1	5,1	5,0	4,8	4,8	4,4
- на краткорочно орочени депозити	4,5	3,2	3,9	3,7	3,8	3,9	4,0	4,2	4,5	4,5	4,4	5,1	5,1	5,1	5,0	4,8	4,8	4,4
- на долгорочно орочени депозити	3,7	5,8	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,4	4,3	4,8	4,5	5,6	
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население</i>	8,8	8,3	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,5	8,5	9,2	9,2	8,8	9,2	9,2	9,6	9,6	
- на краткорочно орочени депозити	8,8	8,3	8,3	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,2	8,2	8,9	8,9	8,9	8,2	8,9	8,9	8,0	8,0
- на долгорочно орочени депозити				8,0	9,0	9,0	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	

1) Почнувајќи од Јануари 2009, каматните стапки се пондерираат согласно новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити
во % на годишно ниво**

	2005	2006	2007	2008												2009		
	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Б. ДЕВИЗНИ КАМАТНИ СТАПКИ																		
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ КРЕДИТИ	7,8	8,5	8,5	8,2	8,1	8,1	8,0	8,1	8,1	8,1	8,0	8,1	8,3	7,8	7,2	6,6	7,0	7,4
1.1. Каматни стапки на краткорочни девизни кредити	8,1	8,4	8,1	7,6	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5	7,4	7,3	7,4	7,8	7,0	6,2	5,7	6,2	7,0
<i>Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на претпријатија</i>	8,0	8,4	8,0	7,6	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5	7,4	7,3	7,4	7,8	7,0	6,2	5,7	6,2	7,0
- одобрени во ЕВРА	8,1	8,4	8,1	7,7	7,6	7,7	7,7	7,7	7,7	7,6	7,7	7,8	8,3	7,5	6,8	6,3	6,8	7,2
- одобрени во САД долари	7,4	8,0	6,8	5,7	4,9	4,5	4,8	4,7	4,7	4,7	4,6	4,9	5,8	4,5	3,1	2,5	2,7	6,0
<i>Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на население</i>	16,2	13,3	12,4	12,1	12,0	12,0	12,1	11,8	11,7	11,5	11,5	11,9	11,9	11,8	12,8	10,0	9,3	12,5
- одобрени во ЕВРА	16,2	13,3	12,4	12,1	12,0	12,0	12,1	11,8	11,7	11,5	11,6	11,9	12,0	11,8	12,8	10,0	9,3	12,5
- одобрени во САД долари								3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
1.2. Каматни стапки на долготочни девизни кредити	7,8	8,5	8,7	8,4	8,3	8,4	8,2	8,3	8,4	8,3	8,3	8,4	8,5	8,0	7,5	6,9	7,3	7,5
<i>Каматни стапки на долготочни девизни кредити на претпријатија</i>	7,6	8,4	8,7	8,4	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,5	8,0	7,3	6,6	7,0	7,3
- одобрени во ЕВРА	7,6	8,5	8,7	8,5	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3	8,4	8,5	8,1	7,4	6,7	7,1	7,3
- одобрени во САД долари	6,9	7,6	7,1	6,6	5,6	5,3	5,3	5,1	5,0	4,9	5,2	5,3	6,4	4,2	3,7	2,9	3,0	6,3
<i>Каматни стапки на долготочни девизни кредити на население</i>	10,4	9,2	8,6	8,5	8,4	8,5	8,5	7,7	8,3	8,4	8,4	8,5	8,5	8,0	8,5	8,6	8,6	8,6
- одобрени во ЕВРА	10,4	9,2	8,6	8,5	8,4	8,5	7,7	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,0	8,5	8,6	8,6	8,6
- одобрени во САД долари	4,2	4,1	4,7	4,5	4,5	4,4	4,4	3,2	3,1	3,1	3,0	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ ДЕПОЗИТИ	1,4	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,4	2,5	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2
2.1. Каматни стапки на девизни депозити на претпријатија	1,7	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	2,6
- на депозити по видување	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5
- примени во ЕВРА	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5
- примени во САД долари	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
- на краткорочно орочени депозити	2,5	3,2	3,6	3,6	3,6	3,4	3,4	3,7	3,8	3,6	3,7	4,3	4,4	4,4	4,2	4,3	4,3	4,0
- примени во ЕВРА	2,1	2,8	3,6	3,6	3,6	3,5	3,6	3,9	3,9	3,9	3,9	4,4	4,5	4,4	4,3	4,4	4,3	4,0
- примени во САД долари	3,3	4,3	3,8	3,6	3,6	2,6	2,4	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	3,2	3,1	3,1	3,1	2,3	2,2
- на долготочно орочени депозити		3,0	2,7	2,9	2,9	3,0	2,8	2,5	2,6	3,9	3,8	4,0	3,8	3,1	2,5	3,8	4,7	4,8
- примени во ЕВРА		3,0	2,7	2,9	2,9	3,0	2,8	2,5	2,6	3,9	3,8	4,0	3,8	3,1	2,5	4,2	4,7	4,8
- примени во САД долари													2,5	2,5	2,5	2,5	1,5	
2.2. Каматни стапки на девизни депозити на население	1,3	1,7	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,4	2,5	2,7	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3
- на депозити по видување	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- примени во ЕВРА	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	
- примени во САД долари	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
- на краткорочно орочени депозити	1,8	2,3	2,6	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,2	3,4	3,8	3,9	4,0	4,1	4,1
- примени во ЕВРА	1,8	2,3	2,6	2,9	3,0	3,0	2,9	3,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,6	4,0	4,1	4,2	4,3	
- примени во САД долари	1,7	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,1	2,2	2,2
- на долготочно орочени депозити	2,9	3,7	3,7	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0	4,2	4,4	4,7	4,8	5,1	5,2	5,4
- примени во ЕВРА	2,9	3,8	3,9	3,9	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,4	4,7	4,8	4,9	5,2	5,3	5,5
- примени во САД долари	2,5	3,1	3,0	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,8	2,8	2,8	3,8	4,0	3,8

1) Почнувајќи од Јануари 2009, каматните стапки се пондерираат согласно новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

**Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија
во %**

Период	Есконтна стапка	Активни каматни стапки - обезбедување на ликвидност		Пасивни каматни стапки - повлекување на ликвидност	
		Расположлив кредит преку ноќ-ломбарден кредит	Аукцииски репо-трансакции*	Благајнички записи - основна рочност**	
				тендер со износи	тендер со каматни стапки
2003 XII	6,5	14,0			6,2
2004 I	6,5	14,0			6,8
II	6,5	14,0		7,5	
III	6,5	14,0		8,0	
IV	6,5	14,0		8,0	
V	6,5	14,0		8,0	
VI	6,5	14,0		8,0	
VII	6,5	11,0		8,0	
VIII	6,5	11,0		8,3	
IX	6,5	11,0		8,6	
X	6,5	11,0		9,0	
XI	6,5	11,0		9,7	
XII	6,5	13,0		10,0	
2005 I	6,5	13,0		10,0	
II	6,5	13,0		10,0	
III	6,5	13,0		10,0	
IV	6,5	13,0		10,0	
V	6,5	13,0		10,0	
VI	6,5	13,0		10,0	
VII	6,5	13,0		10,0	
VIII	6,5	13,0		10,0	
IX	6,5	13,0		10,0	
X	6,5	13,0		10,0	
XI	6,5	13,0		9,1	
XII	6,5	13,0		8,5	
2006 I	6,5	13,0		7,3	
II	6,5	11,0		7,1	
III	6,5	11,0		6,8	
IV	6,5	11,0		6,2	
V	6,5	11,0		5,7	
VI	6,5	9,5		5,8	
VII	6,5	9,5		5,6	
VIII	6,5	9,5		5,5	
IX	6,5	9,5		5,4	
X	6,5	9,5		5,5	
XI	6,5	9,5		5,7	
XII	6,5	9,5		5,7	
2007 I	6,5	9,5		5,7	
II	6,5	9,5		5,4	
III	6,5	9,5		5,3	
IV	6,5	9,5		5,1	
V	6,5	9,5		5,0	
VI	6,5	7,5		4,9	
VII	6,5	7,5		5,1	
VIII	6,5	7,5		5,1	
IX	6,5	7,5		4,8	
X	6,5	7,5		4,8	
XI	6,5	7,5		4,7	
XII	6,5	7,5		4,8	
2008 I	6,5	7,5		4,9	
II	6,5	7,5		5,2	
III	6,5	7,5		5,9	
IV	6,5	7,5		6,0	
V	6,5	7,5		6,8	
VI	6,5	8,5		7,0	
VII	6,5	8,5		7,0	
VIII	6,5	8,5		7,0	
IX	6,5	8,5		7,0	
X	6,5	8,5		7,0	
XI	6,5	8,5		7,0	
XII	6,5	8,5		7,0	
2009 I	6,5	8,5		7,0	
II	6,5	8,5		7,0	
III	6,5	8,5		7,0	

* Аукцииските репо-трансакции се воведени во декември 2006 година и претставуваат замена на аукциите на кредити, кои последен пат беа користени во 2000 година

** 28 дена

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16

Задолжителна резерва на банки и штедилници*
во милиони денари

Период	Задолжителна резерва на банки во денари				Задолжителна резерва на банки во девизи			Задолжителна резерва на штедилници во денари				
	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Просечно исполнување	Вишок/Недостиг	Стапка на исполнување (%)	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)
2003 XII	7,5	2.488	3.467	980	139,4	4,0	7,5	2.763	1,0	2,5	7	4,0
2004 I	7,5	2.519	3.005	486	119,3	4,0	7,5	2.768	1,0	2,5	7	4,0
II	7,5	2.559	3.053	494	119,3	4,0	7,5	2.869	1,0	2,5	7	4,0
III	7,5	2.558	3.069	511	120,0	4,0	7,5	2.895	1,0	2,5	8	4,0
IV	7,5	2.574	2.961	387	115,1	4,0	7,5	2.934	1,0	2,5	8	4,0
V	7,5	2.610	3.150	540	120,7	4,0	7,5	2.970	1,0	2,5	8	4,0
VI	7,5	2.632	3.016	383	114,6	4,0	7,5	3.089	1,0	2,5	8	4,0
VII	7,5	2.729	3.102	373	113,7	4,0	7,5	3.137	1,0	2,5	8	4,0
VIII	7,5	2.741	3.052	312	111,4	2,0	7,5	3.149	1,0	2,5	8	2,0
IX	7,5	2.827	3.139	375	111,1	2,0	7,5	3.190	1,0	2,5	8	2,0
X	7,5	2.843	3.100	256	109,0	2,0	7,5	3.218	1,0	2,5	8	2,0
XI	7,5	2.854	3.126	265	109,5	2,0	7,5	3.279	1,0	2,5	8	2,0
XII	7,5	2.855	3.309	454	115,9	2,0	7,5	3.374	1,0	2,5	8	2,0
2005 I	10,0	3.844	4.214	370	109,6	2,0	10,0	4.492	2,5	9	2,0	
II	10,0	3.837	4.212	375	109,8	2,0	10,0	4.670	2,5	9	2,0	
III	10,0	3.926	4.288	362	109,2	2,0	10,0	4.721	2,5	9	2,0	
IV	10,0	4.074	4.400	326	108,0	2,0	10,0	4.772	2,5	10	2,0	
V	10,0	4.237	4.728	491	111,6	2,0	10,0	4.770	2,5	10	2,0	
VI	10,0	4.311	4.574	263	106,1	2,0	10,0	4.845	2,5	10	2,0	
VII	10,0	4.450	4.757	306	106,9	2,0	10,0	4.946	2,5	10	2,0	
VIII	10,0	4.098	4.399	300	107,3	2,0	10,0	5.000	2,5	11	2,0	
IX	10,0	3.877	4.184	307	107,9	2,0	10,0	5.214	2,5	11	2,0	
X	10,0	3.931	4.335	404	110,3	2,0	10,0	5.294	2,5	10	2,0	
XI	10,0	4.086	4.464	378	109,3	2,0	10,0	5.241	2,5	11	2,0	
XII	10,0	4.424	5.267	1.025	124,2	2,0	10,0	5.325	2,5	11	2,0	
2006 I	10,0	4.352	4.573	220	105,1	2,0	10,0	5.396	2,5	11	2,0	
II	10,0	4.434	5.000	566	112,8	2,0	10,0	5.433	2,5	12	2,0	
III	10,0	4.542	4.944	403	108,9	2,0	10,0	5.507	2,5	12	2,0	
IV	10,0	4.674	5.162	488	110,4	2,0	10,0	5.572	2,5	12	2,0	
V	10,0	4.934	5.550	616	112,5	2,0	10,0	5.655	2,5	13	2,0	
VI	10,0	5.058	5.433	375	107,4	2,0	10,0	5.663	2,5	13	2,0	
VII	10,0	4.931	5.263	332	106,7	2,0	10,0	5.768	2,5	13	2,0	
VIII	10,0	5.030	5.435	405	108,1	2,0	10,0	5.874	2,5	14	2,0	
IX	10,0	5.213	5.549	336	106,4	2,0	10,0	6.003	2,5	14	2,0	
X	10,0	5.304	5.618	314	105,9	2,0	10,0	6.117	2,5	14	2,0	
XI	10,0	5.460	6.674	1.214	122,2	2,0	10,0	6.243	2,5	14	2,0	
XII	10,0	5.618	6.705	1.087	119,3	2,0	10,0	6.373	2,5	14	2,0	
2007 I	10,0	5.883	6.219	336	105,7	2,0	10,0	6.458	2,5	15	2,0	
II	10,0	6.057	6.479	422	107,0	2,0	10,0	6.513	2,5	15	2,0	
III	10,0	6.194	6.688	494	108,0	2,0	10,0	6.596	2,5	16	2,0	
IV	10,0	6.431	6.900	469	107,3	2,0	10,0	6.675	2,5	16	2,0	
V	10,0	6.803	7.401	597	108,8	2,0	10,0	6.736	2,5	16	2,0	
VI	10,0	7.082	7.343	261	103,7	2,0	10,0	6.952	2,5	16	2,0	
VII	10,0	7.433	8.763	1.330	117,9	2,0	10,0	6.988	2,5	17	2,0	
VIII	10,0	7.579	8.428	849	111,2	2,0	10,0	7.143	2,5	17	2,0	
IX	10,0	7.553	7.933	380	105,0	2,0	10,0	7.225	2,5	17	2,0	
X	10,0	7.722	8.425	703	109,1	2,0	10,0	7.303	2,5	17	2,0	
XI	10,0	7.952	8.611	659	108,3	2,0	10,0	7.185	2,5	17	2,0	
XII	10,0	8.436	9.125	689	108,2	2,0	10,0	7.288	2,5	17	2,0	
2008 I	10,0	8.734	8.966	232	102,7	2,0	10,0	7.394	2,5	17	2,0	
II	10,0	9.193	9.555	362	103,9	2,0	10,0	8.455	2,5	17	2,0	
III	10,0	9.398	9.622	224	102,4	2,0	10,0	8.555	2,5	17	2,0	
IV	10,0	9.468	9.714	246	102,6	2,0	10,0	8.684	2,5	17	2,0	
V	10,0	9.600	9.800	200	102,1	2,0	10,0	8.847	2,5	17	2,0	
VI	10,0	9.774	10.021	247	102,5	2,0	10,0	9.014	2,5	17	2,0	
VII	10,0	10.003	10.369	366	103,7	2,0	10,0	9.139	2,5	18	2,0	
VIII	10,0	9.998	10.644	646	106,5	2,0	10,0	9.317	2,5	18	2,0	
IX	10,0	10.158	10.528	370	103,6	2,0	10,0	9.758	2,5	18	2,0	
X	10,0	10.334	10.613	279	102,7	2,0	10,0	9.997	2,5	18	2,0	
XI	10,0	10.234	10.646	412	104,0	2,0	10,0	9.773	2,5	18	2,0	
XII	10,0	10.125	10.762	637	106,3	2,0	10,0	9.802	2,5	18	2,0	
2009 I	10,0	9.695	9.915	220	102,3	2,0	10,0	9.801	2,5	17	2,0	
II	10,0	9.645	9.827	182	101,9	2,0	10,0	10.392	2,5	17	2,0	
III	10,0	9.310	9.482	172	101,9	2,0	10,0	10.623	2,5	17	2,0	

* Задолжителната резерва за банки во денари се одржува на просечно ниво, додека задолжителната резерва за банки Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 17

**Каматни стапки на државни хартии од вредност
во %**

Период	1 месец	3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години
2004 I		7,5				
II		7,4				
III		8,8				
IV		8,9				
V		8,3				
VI		8,4				
VII		8,4				
VIII		8,4				
IX		8,5				
X		8,9				
XI		9,2	9,5			
XII		9,2	10,4			
2005 I		9,3	10,8			
II		10,0	10,8			
III		10,5	11,2			
IV		10,4	9,8			
V		10,8	10,5			
VI		10,4	10,5	11,1		
VII		10,4	10,6			
VIII		10,5	10,9			
IX		10,3	11,2			
X		9,8	10,1			
XI		8,9	9,9		10,0	
XII		8,0	8,8	9,6		
2006 I		7,2	7,6			
II		7,0	7,1			
III		6,8	7,3	8,6		
IV		6,4	6,8		9,4	
V		6,1	7,1			
VI		6,5	6,9	8,7		
VII		6,2	6,7			
VIII		6,0	6,6			
IX		6,0	7,0	8,7		
X		6,2	6,9		9,3	
XI		6,1	6,8			9,6
XII		6,3	7,0	8,9		
2007 I		6,5	6,8	8,8		
II		6,4	6,8		8,9	
III		6,4	7,0	8,4		8,0
IV		6,4	6,8			
V		6,2	6,6		5,7	
VI		5,4	5,5	5,8		
VII		5,4	5,6			
VIII		5,4	5,5			
IX		3,7		5,1		
X		5,1	5,4			
XI		5,2	5,4		6,5	
XII		4,8				
2008 I		5,1	5,4	5,7		
II		5,1	5,3		6,3	
III		5,8	5,6	6,5		6,8
IV		6,1	6,3		7,0	
V		6,7	6,3			
VI		7,1	7,2	7,3		8,0
VII		7,3	7,3	7,9		8,0
VIII		7,4	7,8		8,3	
IX		7,4	7,7	8,0		8,4
X		7,6	7,9		8,3	
XI		7,6	7,7			
XII		7,5	7,8	7,0		
2009 I		7,43	7,26	7,00		
II		7,80	7,51		8,50	
III	8,57	8,74	7,69			

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 18

Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци /1
во милиони САД долари

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I. Тековна сметка	-82,5	-262,9	-298,9	-339,8	-286,6	-278,8	-65,3	-97,6	-236,1	-377,6	-184,1	-452,8	-157,9	-56,4	-596,8	-1.209,5
СТОКИ, нето	42,8	-184,9	-222,8	-314,7	-386,3	-515,6	-495,9	-690,8	-526,7	-805,6	-851,0	-1.139,0	-1.063,0	-1.285,0	-1.629,7	-2.551,8
Извоз, ф.о.б	1.055,3	1.086,3	1.204,0	1.147,4	1.236,8	1.291,5	1.190,0	1.320,7	1.155,4	1.112,1	1.362,7	1.674,9	2.040,6	2.396,3	3.349,5	3.970,9
Увоз, ф.о.б /2	-1.012,5	-1.271,3	-1.426,8	-1.462,1	-1.623,1	-1.807,1	-1.685,9	-2.011,6	-1.682,2	-1.917,7	-2.213,7	-2.813,8	-3.103,6	-3.681,2	-4.979,2	-6.522,7
УСЛУГИ, нето	-154,5	-155,1	-200,5	-156,2	-137,8	-59,8	38,9	48,7	-19,2	-22,1	-6,6	-54,4	-33,6	28,3	35,0	2,2
Прилив	84,0	172,0	185,2	154,3	138,1	149,3	272,8	316,7	244,6	253,1	380,3	452,5	515,5	601,2	818,1	1.011,6
Одлив	238,5	327,1	385,7	310,4	275,8	209,1	234,0	268,0	263,8	275,3	386,9	506,9	549,1	573,0	783,1	1.009,4
ДОХОД, нето	-56,7	-46,6	-39,6	-51,3	-54,5	-52,3	-71,8	-64,5	-28,0	-44,3	-62,4	-39,2	-113,5	-36,6	-385,0	-108,2
Прилив	4,3	10,0	20,8	22,8	17,5	23,6	24,2	41,6	52,6	50,8	60,4	84,6	97,5	134,9	213,1	272,7
Одлив	61,0	56,6	60,4	74,2	72,0	75,8	96,1	106,2	80,5	95,2	122,8	123,8	211,0	171,6	598,1	380,9
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	85,8	123,7	163,9	182,3	292,0	348,9	463,6	609,0	337,8	494,4	735,9	779,7	1.052,2	1.237,0	1.383,0	1.448,3
Прилив	115,0	197,0	293,5	341,3	433,3	541,4	618,4	782,1	720,6	655,0	910,4	1.028,8	1.237,7	1.437,0	1.744,4	1.985,6
Одлив	29,2	73,3	129,5	158,9	141,3	192,5	154,8	173,1	382,8	160,6	174,5	249,1	185,5	200,0	361,4	537,4
II. Капитална и финансиска сметка	-12,9	162,3	280,6	318,2	349,6	296,3	-91,4	40,2	236,6	388,0	218,3	434,1	165,5	48,5	638,8	1.209,5
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0,0	30,0	1,7	0,0	0,0	-1,8	0,0	0,3	1,4	8,3	-6,7	-4,6	-2,0	-1,1	4,9	-18,4
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-12,9	132,3	278,9	318,2	349,6	298,1	-91,4	39,9	235,2	379,7	225,0	438,7	167,5	49,7	633,9	1.227,9
Директни инвестиции, нето	0,0	24,0	9,5	11,2	58,0	150,5	88,1	215,7	446,3	105,5	117,5	321,9	94,2	424,0	700,2	612,0
Директни инвестиции во земјата	0,0	24,0	9,5	11,2	58,1	150,5	88,4	215,1	447,1	105,6	117,8	323,0	97,0	424,2	699,1	598,5
Директни инвестиции во странство	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	0,6	-0,9	-0,1	-0,3	-1,2	-2,8	-0,2	1,1	13,6
Портфолио-инвестиции, нето	0,0	0,0	2,7	0,3	1,3	0,0	0,0	-0,1	0,4	0,3	5,5	12,5	237,9	92,9	155,6	-72,5
Средства	0,0	0,0	1,4	-0,5	1,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	-2,3	-1,1
Обврски	0,0	0,0	1,3	0,8	-0,4	-0,4	0,0	-0,1	0,4	0,1	5,3	12,4	237,8	92,8	157,9	-71,3
Останати инвестиции, нето	44,0	150,2	367,4	300,8	294,1	200,9	-36,2	88,8	-134,4	134,2	153,0	123,7	250,5	-91,4	-78,8	641,2
Средства	32,0	34,7	39,9	77,7	-66,1	-59,1	-184,0	-63,7	-109,0	227,7	58,3	82,3	-97,9	-234,8	-81,3	303,3
Обврски	12,0	115,5	327,5	223,1	360,3	260,0	147,8	152,6	-25,4	-93,4	134,7	116,3	296,8	58,6	2,5	337,9
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-56,8	-41,9	-100,6	5,9	-3,8	-53,3	-143,3	-264,5	-77,0	139,7	-51,0	-19,5	-415,1	-375,8	-143,0	47,2
III. Грешки и пропусти	95,4	100,6	18,3	21,6	-63,1	-17,5	156,7	57,4	-0,5	-10,4	-34,2	18,8	-7,6	7,8	-42,0	0,0

Извор: На Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на факторот ц.и.ф. - ф.о.б. како процент од увозот ц.и.ф. по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%, 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006, 2007 и 2008-4,14%.

За 2006, 2007 и 2008 година е направено и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Квартален извештај, јули, 2009

Табела 19

**Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци /1,3
ВО МИЛИОНИ евра**

	I. Тековна сметка												II. Капитална и финансиска сметка												III. Грешки и пропусти							
	Стоки			Услуги			Доход /5			Тековни трансфери			Капитална сметка			Финансиска сметка			Останати инвестиции			Бруто официјални резерви (= зголемување) /4										
	Нето		Извоз, ф.о.б	Увоз, ф.о.б /2	Нето		Прилив	Одлив	Нето		Прилив	Одлив	Нето		Стекнува- ше/распо- лагаше со неприме- ноделни неф- редства	Нето		Директни инвестиции	Портфолио инвестиции		Нето		Средства	Обврски	Нето		Трговски кредити, нето	Заеми, нето	Валути и депозити, нето	Други, нето		
	Нето				Нето		Прилив	Одлив	Нето		Прилив	Одлив	Нето		Стекнува- ше/распо- лагаше со неприме- ноделни неф- редства	Нето		Нето	во земјата	во странст во	Нето		Средства	Обврски	Нето		Трговски кредити, нето	Заеми, нето	Валути и депозити, нето	Други, нето		
2003	-168,2	-753,0	1203,2	-1056,2	-6,0	335,3	341,4	-55,3	53,2	108,5	646,1	799,6	153,2	193,9	-5,8	-5,8	-0,1	199,7	100,1	100,4	-0,3	4,9	0,1	4,8	133,3	67,4	50,3	5,9	9,6	-39,6	-25,7	
2004	-362,7	-914,3	1345,0	-2259,3	-33,4	367,7	407,1	-33,2	67,9	101,1	628,2	828,0	199,8	347,1	-3,8	-3,8	0,0	350,9	259,7	260,7	-0,9	9,5	0,1	9,3	97,6	71,0	6,1	-2,3	22,8	-15,9	15,6	
2005	-121,3	-888,5	1642,9	-2001,4	-247,4	416,2	440,8	-193,5	109,2	170,5	853,3	1002,8	149,2	127,7	-1,7	-1,7	0,0	129,4	74,9	77,2	-2,3	200,2	0,1	200,1	203,2	105,9	100,2	-20,3	16,5	-347,9	-4,6	
2006	-44,9	-1020,4	1902,6	-2923,1	-224,7	477,2	451,9	-204	107,3	135,7	981,8	1140,6	158,8	380,0	-0,8	-0,8	0,0	38,8	344,6	344,8	-0,1	73,1	0,0	73,1	39,4	2,9	-22,3	21,7	-297,6	6,9		
I	-18,5	-71,4	123,5	-187,7	-1,2	32,9	31,9	-1,2	8,4	11,6	52,0	66,0	10,7	18,7	-0,1	-0,1	0,0	15,8	11,2	11,3	0,0	3,8	0,0	3,8	-157,0	-1,3	-151,6	-4,9	0,8	157,6	2,8	
II	-7,1	-81,2	123,5	-187,7	-2,7	30,0	32,6	0,0	74	75	56,0	64,7	8,6	6,0	0,2	0,2	0,0	5,9	7,8	7,8	0,0	3,4	0,0	3,4	-157,0	-1,3	-151,6	-4,9	0,8	157,6	2,8	
III	-16,8	-89,0	149,5	-238,5	3,1	36,2	39,4	2,0	9,1	12,2	73,4	85,9	12,5	18,4	0,3	0,3	0,0	18,1	234,9	235,0	0,0	6,5	0,0	6,5	41,2	21,3	-4,0	-60,2	17	-182,2	-1,6	
IV	-34,0	-105,8	144,1	-249,9	1,4	32,0	33,4	-2,7	58	85	75,9	88,4	12,2	32,9	-0,2	-0,2	0,0	33,1	10,2	10,7	0,7	5,2	0,0	5,2	52,9	16,7	40,8	-40,6	0,0	14,3	-35,2	1,0
V	-7,9	-87,0	159,3	-246,4	1,8	30,9	40,8	-4,5	8,3	12,8	85,4	98,6	12,2	12,2	-0,3	-0,3	0,0	7,5	8,6	8,6	0,0	14,7	0,0	14,7	7,0	2,4	8,2	-4,0	0,3	22,9	0,7	
VI	-16,1	-100,0	163,0	-262,9	-0,6	39,3	40,0	-0,9	10,2	11,1	85,4	99,3	14,0	13,8	0,0	0,0	0,0	13,8	12,9	12,9	0,0	6,8	0,0	6,8	25,8	5,8	7,6	6,8	0,7	-31,8	2,3	
VII	-17,7	-85,0	122,8	-267,1	11,0	47,1	36,1	-4,5	79	12,3	96,2	110,7	14,5	23,1	0,7	0,7	0,0	23,8	8,8	7,4	-0,6	2,1	0,0	2,1	-1,6	-10,1	23,9	-16,5	1,2	-31,2	54	
VIII	-28,0	-78,1	167,8	-245,9	4,6	44,9	40,4	0,2	9,1	8,8	101,3	115,8	14,4	-26,7	-0,8	-0,8	0,0	25,9	6,4	6,4	0,0	4,0	0,0	4,0	38,9	0,7	-27	39,5	1,3	-75,2	-1,3	
IX	-53,0	-41,7	199,4	-241,1	8,7	42,2	33,5	-11,8	9,2	21,0	97,8	110,5	12,7	-49,7	-0,1	-0,1	0,0	49,7	10,8	10,8	0,0	2,8	0,0	2,8	30,6	-0,6	-43,0	3,3	-0,4	1,4	-24,7	-3,2
X	-29,6	-67,9	185,0	-252,8	5,8	44,8	39,0	0,8	10,8	10,0	91,0	106,3	15,4	-49,9	-0,1	-0,1	0,0	30,8	7,3	7,3	-0,4	4,0	0,0	4,0	-9,3	-11,4	-1,9	1,4	-32,8	1,3		
XI	-20,7	-104,9	158,8	-263,7	2,4	36,8	36,3	5,2	11,9	12,5	76,3	91,5	15,2	23,2	0,1	0,0	0,0	23,1	8,2	8,3	-0,1	8,6	0,0	8,6	20,7	17,2	13,0	0,0	0,5	-14,4	-2,3	
XII	-51,2	-128,3	168,9	-297,7	2,0	50,0	52,0	-8,7	9,4	18,1	87,8	103,1	15,4	-51,2	-0,6	-0,6	0,0	51,8	19,2	19,2	0,0	11,2	0,0	11,2	22,3	25,9	19,6	-28,7	5,4	-0,9	-40,1	
Ka.1	-42,2	-221,8	374,3	-506,1	4,6	99,1	102,7	-1,6	24,7	26,2	184,6	216,6	31,8	-100,6	-0,4	-0,4	0,0	39,7	25,4	25,4	-0,1	13,7	0,0	13,7	199,4	-1,2	-134,1	-66,8	0,7	-28,6	3,1	
Ka.2	-58,0	-292,8	466,3	-759,1	-3,8	110,4	114,1	-8,1	24,3	34,2	246,7	286,1	30,4	-53,9	-0,4	-0,4	0,0	54,4	31,8	31,1	-0,7	26,7	0,0	26,7	85,7	56,6	-3,2	7,4	-89,9	4,0		
Ka.3	98,7	-204,9	549,4	-754,3	24,3	134,2	109,9	-16,0	26,1	42,1	295,3	337,0	41,7	-99,6	-0,2	-0,2	0,0	99,4	24,1	24,6	-0,6	8,9	0,0	8,9	-1,3	-52,4	24,5	-22,6	40,0	-131,1	0,9	
Ka.4	-42,5	-301,0	512,7	-813,7	6,2	136,3	127,3	-2,7	32,8	34,9	255,0	300,9	45,9	-43,6	-0,6	-0,6	0,0	44,1	34,7	34,9	-0,2	23,8	0,0	23,8	33,7	31,7	30,7	-36,4	7,7	-48,1	-11,1	
2007	-414,8	-1174,8	244,1	-361,6	25,5	594,2	568,7	-277,7	255,2	432,9	1021,1	1271,6	294,9	-447,6	-0,6	-0,6	0,0	25,6	114,4	114,4	-0,1	12,7	0,0	12,7	199,4	-1,2	-134,1	-66,8	0,7	-28,6	3,1	
I	-24,1	-81,3	160,5	-241,7	2,0	37,7	39,7	-10,3	11,7	17,1	68,7	83,3	14,6	-25,5	-1,0	-1,0	0,0	17,4	26,1	26,1	-0,1	12,2	0,0	12,2	38,9	3,3	-42,3	5,9	0,9	27,1	-4,0	
II	-14,4	-74,6	175,7	-250,4	1,0	39,7	38,8	-11,9	10,0	21,9	71,1	83,3	12,1	-11,8	0,3	0,3	0,0	11,6	25,9	24,0	1,9	-7,6	0,0	7,6	-19,3	9,6	-15,8	14,3	1,2	12,6	-2,6	
III	19,0	-22,5	225,5	-358,8	-278,1	-0,1	41,0	41,1	-9,5	12,6	22,1	84,2	100,7	16,4	-16,8	0,0	0,0	0,0	16,8	35,9	35,6	-0,1	16,0	0,0	16,0	34,3	-44,4	16,0	-8,3	24,4	-34,4	2,2
IV	-20,7	-83,8	200,5	-284,2	1,3	41,8	40,6	-27,8	12,5	40,3	89,6	105,1	15,5	-23,6	-0,8	-0,8	0,0	22,8	57,7	57,3	0,4	25,9	0,0	25,9	14,6	-10,7	6,5	-9,8	4,6	-8,6	3,0	
V	-25,5	-83,2	212,0	-268,8	-0,6	46,2	46,7	-14,5	14,5	21,7	89,6	107,7	18,0	-16,9	0,5	0,5	0,0	17,4	76,6	76,3	0,3	16,7	0,0	16,7	101,0	-2,9	-80,1	-30,1	-0,6	2,6	-9,8	3,6
VI	-15,1	-68,1	229,3	-397,4	0,4	48,2	47,9	-35,5	17,1	47,1	88,1	105,3	17,2	-12,1	0,8	0,8	0,0	11,4	17,2	18,3	-1,0	3,0	0,0	3,0	3,3	-53,6	-13,8	-84,4	31,4	1,1	44,8	3,0
VI	-10,2	-208,2	641,7	-849,9	1,1	136,2	135,2	-20,5	38,6	109,2	267,4	318,1	50,7	-18,7	2,0	2,1	0,0	16,7	15,1	15,1	-0,3	45,6	0,0	45,6	46,0	-16,2	75,9	-135,7	20,2	22,2	-11,2	48,5
Ka.3	-52,8	-298,9	605,1	-904,0	23,3	165,6	142,3	-99,1	41,5	140,4	321,8	379,0	57,2	-71,0	4,3	4,3	0,0	66,7	100,4	100,3	0,1	28,0	0,0	28,0	38,4	-10,6	12,8	13,9	-101,4	-18,1		
Ka.4	-313,5	-645,3	635,9	-1092,2	2,4	174,0	171,6	-36,4	40,8	117,3	198,9	346,5	367,6	-12,8	-1,6	-11,2	0,0	83,6	422,0	421,5	9,5	-50,6	0,0	50,6	422,4	-20,7	207,5	37,9	51,6	-1,5	-1,5	
I	-30,3	-115,1	181,7	-296,8	8,7	53,6	45,0	5,6	14,5	8,9	74,9	103,1	28,2	-64,4	0,9	0,9	0,0	63,5	24,2	25,0	-0,7	4,4	0,6	4,4	-39,2	-8,6	-38,7	16,0</td				

Квартален извештај, јули, 2009

Табела 20

Платен биланс на Република Македонија - услуги
ВО МИЛИОНИ евра

			УСЛУГИ																									
	1. Туризам			2. Транспорт			Приход						3. Останати услуги			Одлив												
	Услуги, нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Вкупно, прилив	Комуникациони услуги	Инвестиции и они работи	Осигурување	Деловни услуги од кои: Застапн. провизија	Деловни услуги од кои: Шпец. услуги	Владини услуги	Друго	Вкупно, одлив	Комуникациони услуги	Инвестиции и они работи	Осигурување	Деловни услуги од кои: Застапн. провизија	Деловни услуги од кои: Шпец. услуги	Владини услуги	Друго					
2003	-6,0	335,3	341,4	7,6	49,9	42,3	-34,6	106,2	140,7	20,9	179,3	48,7	36,5	2,0	61,6	5,2	4,8	18,0	12,4	158,4	17,6	3,6	9,5	87,7	4,9	2,9	14,8	25,1
2004	-43,4	363,7	407,1	57,9	43,9	-55,3	109,6	164,9	-2,1	196,3	38,6	45,4	3,7	71,7	5,6	5,5	19,1	17,8	198,4	16,8	2,4	10,9	119,1	6,9	2,9	18,1	31,2	
2005	-24,7	416,2	440,8	22,4	72,3	49,9	-47,9	123,2	171,1	0,8	220,6	36,2	47,8	3,9	86,9	8,4	6,1	21,3	24,6	219,8	16,6	7,2	13,1	128,2	7,4	3,3	17,7	37,0
2006	22,2	477,2	455,1	46,3	102,4	56,2	-38,5	141,2	179,8	14,4	233,6	48,5	38,3	4,7	93,5	8,8	6,8	15,8	32,9	219,1	22,0	2,3	16,5	108,7	5,5	2,4	22,2	47,6
I	1,2	32,9	31,7	2,5	5,8	3,4	-2,1	9,1	11,2	0,8	17,9	3,7	4,4	0,5	6,4	0,6	0,4	1,2	1,8	17,1	1,6	0,1	0,7	8,2	0,5	0,3	3,5	3,1
II	-2,7	30,0	32,6	2,6	6,4	3,8	-4,4	10,0	14,4	-0,9	13,6	3,3	0,6	0,2	6,3	0,7	0,6	1,2	2,0	14,5	1,5	0,6	0,4	7,5	0,6	0,2	1,7	2,8
III	-3,1	36,2	39,4	2,1	6,9	4,8	-4,9	12,1	17,0	-0,3	17,2	3,6	1,2	0,3	8,1	0,8	0,7	1,8	2,2	17,6	1,4	0,3	1,3	9,6	0,4	0,1	1,7	3,3
IV	-1,4	32,0	33,4	2,2	6,5	4,3	-4,7	8,9	13,7	1,1	16,6	3,8	2,8	0,8	6,3	0,6	1,0	1,0	1,9	15,5	1,8	0,1	2,3	7,9	0,5	0,3	1,4	2,0
V	-1,8	39,0	40,8	3,6	8,8	5,2	-4,5	10,8	15,4	-0,8	19,4	4,0	1,9	0,3	9,2	0,6	0,7	1,0	2,9	20,2	1,7	0,2	1,4	9,9	0,3	0,2	1,9	5,2
VI	-0,6	39,3	40,0	3,6	8,4	4,8	-4,0	11,3	15,4	-0,2	19,6	3,9	4,1	0,2	7,9	0,6	0,5	1,3	2,2	19,8	1,8	0,1	1,0	11,2	0,6	0,2	1,7	3,9
VII	11,0	47,1	36,1	6,4	11,8	5,4	0,5	14,1	13,6	4,1	21,2	5,0	2,3	0,3	9,8	0,7	0,4	1,1	2,6	17,1	1,9	0,0	1,2	7,8	0,5	0,2	1,6	4,5
VIII	4,6	44,9	40,4	7,6	13,2	5,6	-3,7	12,2	15,9	0,7	19,5	4,4	3,8	0,3	8,1	0,7	0,4	1,0	1,9	18,8	2,0	0,0	1,5	9,9	0,6	0,1	1,4	4,1
IX	8,7	42,2	33,5	4,3	9,1	4,8	-2,1	13,0	15,1	6,6	20,1	3,6	3,4	0,3	8,3	0,8	0,3	1,2	3,3	13,6	2,1	0,7	0,7	6,2	0,2	0,1	1,2	2,6
X	5,8	44,8	39,0	3,7	8,4	4,6	-0,7	14,1	14,8	2,7	22,4	4,2	3,8	0,4	8,0	0,8	0,5	2,1	3,9	19,6	2,0	0,0	0,6	9,8	0,4	0,3	1,4	5,8
XI	2,4	38,8	36,3	3,6	8,1	4,4	-2,9	12,0	14,9	1,7	18,7	4,4	4,1	0,3	5,9	0,8	0,5	1,0	3,0	17,0	1,4	0,1	3,4	6,6	0,4	0,2	2,5	3,1
XII	-2,0	50,0	52,0	3,9	9,1	5,2	-4,8	13,6	18,4	-1,0	27,4	4,5	6,0	0,8	9,1	1,1	0,8	1,9	5,1	28,4	2,9	0,0	2,0	14,0	0,5	0,2	2,2	7,2
Ka.1	-4,6	99,1	103,7	7,2	19,1	11,9	-11,4	31,3	42,7	-0,4	48,7	10,6	6,1	0,9	20,8	2,1	1,7	4,2	6,0	49,1	4,4	0,9	2,4	25,3	1,4	0,6	6,9	9,2
Ka.2	-3,8	110,4	114,1	9,5	23,7	14,2	-13,3	31,1	44,4	0,1	55,6	11,7	8,7	1,4	23,4	1,8	2,2	3,4	7,0	55,5	5,3	0,4	4,7	29,1	1,4	0,6	5,0	11,1
Ka.3	24,3	134,2	109,9	18,3	34,1	15,8	-5,4	39,3	44,7	11,4	60,8	13,0	9,6	0,9	26,2	2,2	1,1	3,2	7,8	49,5	6,0	0,8	3,4	23,9	1,3	0,4	4,2	11,2
Ka.4	6,2	133,6	127,3	11,3	25,5	14,3	-8,4	39,6	48,0	3,4	68,5	13,2	13,8	1,4	23,0	2,7	1,8	5,0	12,0	65,1	6,3	0,2	6,0	30,4	1,3	0,6	6,1	16,1
Ka.5	25,5	594,2	568,7	61,0	134,9	73,9	-48,3	175,2	223,4	12,8	284,2	50,9	54,9	4,2	114,6	12,2	8,5	13,8	45,8	271,4	23,1	1,7	16,0	145,1	15,8	3,1	28,0	57,4
I	-2,0	37,7	39,7	3,5	8,0	4,5	-3,9	11,2	15,1	-1,7	18,5	3,9	2,5	0,2	8,3	0,9	0,4	1,0	2,5	20,2	1,6	0,0	0,7	8,0	0,4	0,3	4,5	5,4
II	1,0	39,7	38,8	3,6	8,2	4,6	-5,1	10,7	15,9	2,5	20,8	3,4	2,8	0,3	8,2	0,9	0,5	1,2	4,9	18,2	1,0	0,2	1,3	8,1	2,2	0,2	2,0	5,6
III	-0,1	41,0	41,1	2,2	7,8	5,6	-3,6	12,6	16,2	1,3	20,6	4,2	3,1	0,6	9,6	1,1	0,6	1,2	2,1	19,3	1,7	0,3	1,4	10,7	2,2	0,3	2,1	3,1
IV	1,3	41,8	40,6	3,1	8,5	5,3	-3,5	13,0	16,5	1,7	20,4	4,1	2,9	0,6	9,2	0,9	0,4	1,0	2,7	18,7	1,5	0,1	1,1	9,5	1,2	0,3	1,9	4,6
V	-0,6	46,2	46,7	3,2	9,4	6,2	-5,7	13,0	18,7	2,0	23,8	4,6	4,8	0,3	9,8	1,0	0,8	1,1	3,3	21,8	1,9	0,1	1,2	12,7	1,6	0,2	2,1	3,8
VI	0,4	48,2	47,9	4,3	10,5	6,1	-2,8	14,5	17,3	-1,2	23,2	3,8	6,5	0,5	6,2	0,9	0,6	0,9	5,3	24,4	2,0	0,1	1,5	14,6	1,6	0,4	1,9	4,3
VII	5,5	57,0	51,6	7,0	14,5	7,5	-2,1	18,0	20,1	0,6	24,6	5,6	3,0	0,2	10,9	1,0	0,8	1,1	3,8	24,0	2,1	0,2	1,4	12,5	1,2	0,2	2,4	5,4
VIII	7,6	54,8	47,2	8,8	16,3	7,5	-2,2	16,0	18,1	0,9	22,5	4,4	4,7	0,2	9,1	0,9	0,9	1,0	3,1	21,6	2,6	0,1	1,2	12,6	0,7	0,2	1,5	3,5
IX	10,3	53,8	43,5	7,9	14,3	6,4	-3,1	15,6	18,7	5,4	23,9	4,7	6,2	0,3	8,0	0,9	0,9	1,2	3,5	18,4	2,0	0,0	0,7	9,9	0,9	0,2	2,1	3,7
X	9,9	57,6	47,7	6,7	13,6	6,9	-4,2	17,1	21,2	7,4	26,9	3,9	5,9	0,4	10,4	1,0	0,8	1,6	4,7	19,5	2,1	0,3	2,1	9,3	1,2	0,2	1,9	3,9
XI	-0,6	54,3	55,0	3,9	10,4	6,5	-6,7	16,6	23,4	2,2	27,3	4,5	7,1	0,3	9,0	1,1	0,7	1,2	5,3	25,1	1,8	0,1	1,6	14,4	0,9	0,2	2,6	4,6
XII	-6,9	62,1	69,0	6,8	13,6	6,7	-5,3	16,9	22,3	-8,4	31,6	3,9	5,3	0,3	16,1	1,8	1,0	1,4	4,6	40,0	2,8	0,2	1,9	22,6	1,6	0,4	3,0	9,4
Ka.1	-1,2	118,4	119,6	9,3	24,0	14,7	-12,6	34,5	47,1	2,2	59,9	8,4	1,1	26,1	2,8	1,5	3,4	9,4	57,7	4,4	0,5	3,3	26,8	4,9	0,7	8,5	14,2	
Ka.2	1,1	136,2	135,2	10,6	28,3	17,7	-12,0	40,5	52,5	2,5	67,4	12,5	14,3	1,4	25,1	2,8	1,8	2,9	11,3	65,0	5,3	0,3	3,8	36,9	4,4	1,0	6,0	12,7
Ka.3	23,3	165,6	142,3	23,7	45,0	21,3	-7,4	49,6	56,9	7,0	71,0	14,7	13,9	0,7	28,0	2,7	2,6	3,3	10,4	64,1	6,8	0,3	3,3	35,1	2,7	0,6	6,0	12,6
Ka.4	2,4	174,0	171,6	17,4	37,5	20,2	-16,2	50,6	66,9	1,2	18,3	1,0	35,4	3,8	2,5	4,2	14,7	84,6	6,7	0,6	5,6	46,3	3,7	0,8	7,5	17,9		
2008	0,0	688,1	681,2	16,7																								

Квартален извештај, јули, 2009

Табела 21

Платен биланс на Република Македонија - доход
ВО МИЛИОНИ евра

Доход, нето	ДОХОД														
	1. Надомест за вработени			Доход од инвестиции, нето			2.1. Директни инвестиции			2.2. Портфолио инвестиции			2.3. Останати инвестиции		
	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Наплатена камата	Платена камата			
2003 -55,3	24,0	24,5	0,5	-79,3	-54,4	0,8	55,2	2,8	4,8	1,9	-27,7	23,2	50,9		
2004 -33,2	40,6	41,7	1,1	-73,8	-56,3	0,3	56,7	3,4	2,2	-1,2	-20,8	23,6	44,5		
2005 -91,5	44,9	46,3	1,4	-136,4	-113,1	0,5	113,5	-2,7	0,9	3,6	-20,7	31,3	52,0		
2006 -28,4	53,1	54,9	1,8	-81,5	-48,2	0,4	48,7	-13,9	2,3	16,3	-19,4	49,6	69,0		
I -3,5	3,8	3,9	0,1	-7,3	-1,6	0,0	1,6	-0,7	0,0	0,7	-5,0	4,2	9,2		
II 0,0	4,4	4,5	0,1	-4,4	-2,0	0,0	2,0	-0,7	0,1	0,8	-1,7	2,9	4,6		
III 2,0	5,1	5,2	0,2	-3,1	-1,5	0,2	1,7	-0,7	0,1	0,8	-0,9	3,6	4,5		
IV -2,7	3,0	3,1	0,1	-5,7	-2,3	0,0	2,3	-0,7	0,1	0,8	-2,6	2,6	5,2		
V -4,5	4,6	4,7	0,1	-9,1	-8,9	0,0	8,9	-0,6	0,1	0,8	0,4	3,4	3,0		
VI -0,9	5,2	5,3	0,2	-6,1	-4,9	0,0	4,9	-0,5	0,3	0,8	-0,7	4,5	5,2		
VII -4,5	3,2	3,3	0,1	-7,7	-2,5	0,1	2,6	-0,7	0,0	0,8	-4,5	4,4	8,9		
VIII 0,2	5,1	5,2	0,1	-4,9	-3,1	0,0	3,2	-0,6	0,2	0,8	-1,1	3,6	4,7		
IX -11,8	3,4	3,5	0,2	-15,2	-15,1	0,0	15,2	-0,4	0,3	0,8	0,3	5,3	4,9		
X 0,8	5,6	5,8	0,1	-4,9	-2,1	0,0	2,1	-0,7	0,1	0,9	-2,0	4,9	6,9		
XI 5,2	6,5	6,6	0,2	-1,3	-2,2	0,0	2,2	-0,5	0,2	0,7	1,5	5,1	3,6		
XII -8,7	3,3	3,6	0,3	-12,0	-1,9	0,0	1,9	-7,0	0,7	7,7	-3,0	5,1	8,2		
Kв.1 -1,6	13,2	13,6	0,4	-14,8	-5,1	0,2	5,3	-2,0	0,2	2,3	-7,6	10,7	18,3		
Kв.2 -8,1	12,8	13,2	0,4	-20,9	-16,1	0,0	16,1	-1,8	0,5	2,4	-2,9	10,6	13,5		
Kв.3 -16,0	11,7	12,1	0,4	-27,8	-20,7	0,2	20,9	-1,8	0,6	2,3	-5,3	13,3	18,5		
Kв.4 -2,7	15,4	16,0	0,6	-18,1	-6,3	0,0	6,3	-8,3	1,0	9,3	-3,6	15,1	18,7		
2007 -277,7	75,1	77,0	1,8	-352,8	-337,7	1,8	339,5	2,9	9,4	6,6	-17,9	67,0	84,9		
I -10,3	5,3	5,5	0,2	-15,6	-15,7	0,0	15,7	0,3	0,3	0,0	-0,2	5,8	6,0		
II -11,9	4,9	5,0	0,1	-16,8	-15,4	0,0	15,4	0,3	0,3	0,0	-1,7	4,6	6,3		
III -9,5	5,8	6,0	0,1	-15,4	-16,1	0,0	16,1	0,8	0,9	0,0	-0,1	5,7	5,8		
IV -27,8	6,3	6,5	0,1	-34,1	-32,9	0,0	33,0	0,3	0,4	0,1	-1,5	5,6	7,1		
V -7,3	7,4	7,5	0,1	-14,7	-15,3	1,1	16,4	0,5	0,5	0,0	0,1	5,3	5,2		
VI -35,5	4,0	4,1	0,1	-39,4	-36,9	0,2	37,1	1,3	1,3	0,0	-3,8	6,1	9,9		
VII -41,5	7,5	7,6	0,1	-49,0	-49,9	0,2	50,0	0,9	1,0	0,0	0,0	5,3	5,3		
VIII -8,7	8,3	8,4	0,1	-17,0	-18,7	0,0	18,7	0,6	0,6	0,0	1,1	6,1	5,1		
IX -48,9	3,9	4,1	0,2	-52,8	-50,6	0,2	50,8	1,4	1,4	0,0	-3,6	6,6	10,1		
X -15,4	7,6	7,8	0,2	-23,0	-21,0	0,0	21,0	0,1	0,2	0,1	-2,2	4,9	7,0		
XI -37,4	9,1	9,3	0,2	-46,5	-46,8	0,1	46,9	0,5	0,5	0,0	-0,2	4,2	4,4		
XII -23,6	4,9	5,1	0,2	-28,6	-18,5	0,0	18,5	4,1	2,0	6,1	-5,9	6,8	12,7		
Kв.1 -31,7	16,1	16,5	0,4	-47,7	-47,2	0,1	47,2	1,5	1,5	0,1	-2,0	16,1	18,1		
Kв.2 -70,5	17,7	18,1	0,4	-88,2	-85,2	1,3	86,4	2,1	2,2	0,2	-5,1	17,0	22,1		
Kв.3 -99,1	19,7	20,2	0,5	-118,8	-119,1	0,4	119,5	2,9	3,0	0,1	-2,5	18,0	20,5		
Kв.4 -76,4	21,7	22,2	0,5	-98,1	-86,3	0,1	86,4	-3,6	2,7	6,2	-8,3	15,9	24,1		
2008 -93,4	92,6	95,9	3,3	-186,0	-184,5	2,3	186,8	44,7	52,1	7,4	-46,2	34,9	81,1		
I 16,0	8,9	9,2	0,3	7,1	-3,4	0,0	3,4	9,7	9,7	0,0	0,7	6,9	6,2		
II 6,8	8,3	8,5	0,2	-1,5	-2,2	0,0	2,2	2,6	2,6	0,0	-1,8	3,1	4,9		
III 0,3	4,4	4,5	0,2	-4,0	-3,4	0,0	3,4	4,1	4,1	0,0	-4,7	2,6	7,4		
IV 5,6	8,0	8,2	0,2	-2,4	-3,0	0,1	3,0	3,8	3,8	0,1	-3,2	2,4	5,5		
V 3,8	6,7	7,0	0,2	-3,0	-4,2	0,3	4,5	3,0	3,1	0,0	-1,8	2,7	4,5		
VI -9,4	7,7	7,9	0,2	-17,1	-15,5	0,0	15,5	5,1	5,1	0,0	-6,8	2,7	9,5		
VII 5,9	10,4	10,7	0,2	-4,6	-5,8	0,2	6,0	5,4	5,5	0,0	-4,3	2,5	6,8		
VIII 2,9	3,4	3,7	0,4	-0,4	-1,5	1,1	2,6	3,3	3,3	0,0	-2,2	2,6	4,8		
IX -23,1	7,4	7,7	0,3	-30,5	-31,6	0,1	31,7	4,8	4,9	0,0	-3,7	3,5	7,2		
X -0,8	11,2	11,5	0,3	-12,0	-10,1	0,4	10,5	4,0	4,1	0,1	-5,8	2,5	8,2		
XI -98,6	3,3	3,7	0,3	-102,0	-101,4	0,0	101,4	2,9	3,0	0,0	-3,5	2,0	5,5		
XII -2,9	12,9	13,4	0,5	-15,8	-2,5	0,2	2,6	-4,0	2,9	7,0	-9,2	1,4	10,6		
Kв.1 23,2	21,6	22,2	0,6	1,6	-9,0	0,0	9,0	16,4	16,5	0,1	-5,8	12,7	18,5		
Kв.2 0,0	22,5	23,1	0,6	-22,5	-22,7	0,4	23,0	11,9	12,0	0,1	-11,7	7,8	19,5		
Kв.3 -14,3	21,2	22,1	0,9	-35,5	-38,8	1,4	40,2	13,5	13,6	0,1	-10,2	8,6	18,8		
Kв.4 -102,3	27,4	28,6	1,2	-129,7	-114,0	0,5	114,5	2,8	9,9	7,1	-18,5	5,8	24,3		
2009 -23,8	19,2	20,0	0,7	-43,1	-29,9	0,1	30,0	8,4	8,4	0,0	-21,5	2,5	24,0		
I -2,1	2,9	3,2	0,3	-5,0	-0,3	0,1	0,4	3,5	3,5	0,0	-8,2	1,3	9,4		
II 2,2	8,1	8,3	0,2	-5,9	-3,0	0,0	3,0	2,3	2,3	0,0	-5,3	0,5	5,8		
III -23,9	8,2	8,4	0,2	-32,1	-26,6	0,0	26,6	2,6	2,6	0,0	-8,1	0,7	8,8		
Kв.1 -23,8	19,2	20,0	0,7	-43,1	-29,9	0,1	30,0	8,4	8,4	0,0	-21,5	2,5	24,0		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Квартален извештај, јули, 2009

Табела 22

**Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери
ВО МИЛИОНИ евра**

Тековни трансфери, нето	Нето	ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ						2. Приватни трансфери						3. Останати трансфери				
		1. Официјални трансфери			Одлив			2.1. Дознаки			2.2. Ефектива			2.3. Останати трансфери				
		Вкупно	Стоки	Пари	Вкупно	Стоки	Пари	Нето	Дознаки, нето	Прилив	Одлив	Ефектива, нето	Откупна ефектива	Продадена ефектива	Останати трансфери, нето	Прилив	Одлив	
2003	646,1	89,4	92,9	24,2	68,7	3,5	1,5	2,1	556,7	115,2	128,9	13,6	347,0	467,1	120,1	94,5	110,7	16,2
2004	628,2	55,5	60,1	26,3	33,9	4,7	2,0	2,7	572,7	117,9	129,8	11,9	346,1	510,0	163,9	108,7	128,2	19,4
2005	853,3	53,4	60,9	28,2	32,8	7,6	4,0	3,5	799,9	125,3	136,6	11,3	546,9	662,1	115,1	127,7	143,0	15,3
2006	981,8	58,7	66,2	36,8	29,4	7,4	2,8	4,6	923,1	144,7	157,1	12,4	649,5	774,9	125,4	128,9	142,4	13,5
I	55,4	1,5	1,7	1,7	0,0	0,2	0,1	0,1	53,9	8,4	9,2	0,8	37,1	45,8	8,7	8,4	9,4	1,0
II	56,0	3,7	4,1	1,2	3,0	0,4	0,2	0,2	52,3	8,9	9,8	0,9	34,3	40,9	6,6	9,1	9,8	0,7
III	73,4	8,8	9,6	5,9	3,7	0,8	0,1	0,7	64,6	11,8	12,8	1,1	41,0	50,2	9,3	11,8	13,2	1,3
IV	75,9	7,1	7,6	4,3	3,3	0,5	0,4	0,1	68,8	11,9	12,7	0,8	46,2	56,3	10,0	10,7	11,5	0,8
V	85,4	4,2	5,3	4,2	1,1	1,1	0,1	1,0	81,2	13,2	14,2	1,0	56,6	66,9	10,3	11,4	12,3	0,9
VI	85,4	4,5	5,2	3,6	1,5	0,7	0,2	0,5	80,9	12,6	13,5	0,9	57,0	67,9	10,9	11,3	12,7	1,4
VII	96,2	3,3	3,8	2,6	1,2	0,5	0,4	0,1	92,9	11,8	12,8	1,0	69,7	81,9	12,2	11,3	12,2	0,9
VIII	101,3	3,6	3,9	2,1	1,8	0,3	0,2	0,1	97,7	12,9	14,1	1,2	74,1	85,6	11,5	10,7	12,2	1,5
IX	97,8	7,0	7,4	1,3	6,1	0,4	0,4	0,1	90,8	13,9	15,1	1,2	65,8	75,4	9,6	11,1	12,5	1,5
X	91,0	5,8	6,5	3,1	3,4	0,7	0,4	0,3	85,2	14,4	15,6	1,2	60,5	73,1	12,6	10,3	11,1	0,9
XI	76,3	3,0	3,5	2,8	0,7	0,4	0,2	0,3	73,3	13,7	14,8	1,2	49,1	61,6	12,5	10,5	11,6	1,1
XII	87,8	6,1	7,5	3,9	3,7	1,4	0,2	1,2	81,7	11,3	12,5	1,2	58,1	69,3	11,2	12,3	13,8	1,5
KB.1	184,8	14,1	15,5	8,8	6,7	1,4	0,4	1,0	170,7	29,0	31,8	2,8	112,4	137,0	24,6	29,3	32,3	3,0
KB.2	246,7	15,8	18,0	12,1	5,9	2,3	0,6	1,6	230,9	37,7	40,5	2,7	159,8	191,0	31,2	33,4	36,6	3,2
KB.3	295,3	14,0	15,1	6,1	9,0	1,2	0,9	0,2	281,4	38,6	42,0	3,4	209,6	242,9	33,3	33,1	37,0	3,9
KB.4	255,0	14,9	17,5	9,7	7,8	2,6	0,8	1,8	240,1	39,3	42,9	3,5	167,7	204,0	36,3	33,1	36,6	3,5
2007	1012,1	23,9	60,6	40,9	19,7	36,7	4,7	32,0	988,2	158,1	174,3	16,2	695,4	886,0	190,6	134,6	150,6	16,0
I	68,7	3,2	3,5	1,8	1,7	0,3	0,2	0,1	65,5	10,1	11,5	1,2	46,4	58,5	12,0	9,0	10,0	1,0
II	71,1	1,5	2,0	1,1	0,9	0,5	0,3	0,2	69,7	10,8	11,8	1,1	47,9	58,0	10,1	11,0	11,5	0,5
III	84,2	3,9	4,6	3,1	1,4	0,6	0,3	0,4	80,3	13,5	14,9	1,3	55,4	67,8	12,4	11,3	13,4	2,1
IV	89,6	5,4	6,5	5,2	1,2	1,1	0,4	0,7	84,2	12,0	13,3	1,3	61,1	73,2	12,1	11,1	12,1	1,0
V	89,6	5,9	6,5	4,8	1,7	0,6	0,4	0,1	83,7	14,2	15,4	1,1	59,2	74,6	15,4	10,3	11,2	0,9
VI	88,1	5,8	6,7	5,1	1,6	0,9	0,6	0,3	82,4	13,0	14,4	1,4	57,7	71,7	14,0	11,6	12,6	1,0
VII	119,7	5,2	5,6	4,1	1,5	0,4	0,2	0,1	114,5	14,8	16,1	1,3	87,6	102,4	14,7	12,1	13,9	1,8
VIII	113,1	2,2	3,8	2,4	1,4	1,6	0,6	1,0	110,9	14,1	15,4	1,3	87,1	102,1	15,0	9,7	10,9	1,2
IX	88,9	3,3	3,8	2,0	1,8	0,5	0,3	0,2	85,7	14,8	16,2	1,4	58,9	76,3	17,4	11,9	12,5	0,6
X	84,3	3,1	3,6	3,0	0,6	0,5	0,4	0,1	81,2	15,6	17,4	1,8	54,1	74,9	20,8	11,5	14,2	2,7
XI	70,7	8,1	9,1	6,4	2,7	0,9	0,2	0,8	62,5	12,5	14,1	1,6	38,8	60,6	21,7	11,2	12,7	1,6
XII	44,0	-23,6	5,1	1,9	3,2	28,8	0,7	28,0	67,6	12,6	14,0	1,4	41,1	66,0	24,9	13,9	15,5	1,6
KB.1	224,1	8,6	10,0	6,0	4,0	1,4	0,8	0,6	215,5	34,4	38,0	3,6	149,7	184,2	34,5	31,4	34,9	3,6
KB.2	267,4	17,1	19,6	15,1	4,5	2,5	1,4	1,1	250,3	39,3	43,1	3,8	178,1	219,5	41,5	33,0	35,9	2,9
KB.3	321,8	10,7	13,2	8,5	4,7	2,5	1,1	1,3	311,1	43,7	47,7	4,0	233,6	280,8	47,2	33,7	37,3	3,6
KB.4	198,9	-12,4	17,8	11,3	6,5	30,2	1,3	28,9	211,3	40,7	45,5	4,8	134,0	201,5	67,4	36,6	42,4	5,9
2008	978,9	47,9	61,0	41,0	20,1	13,1	6,0	7,1	931,0	161,6	180,9	19,2	630,6	948,3	317,7	138,8	156,3	17,5
I	60,1	0,5	4,7	4,0	0,7	4,1	1,3	2,8	59,6	10,3	12,5	2,3	39,8	56,7	16,9	9,5	10,6	1,1
II	58,9	4,4	5,2	3,7	1,5	0,7	0,3	0,4	54,5	11,2	12,8	1,6	33,4	55,8	22,4	9,9	11,5	1,7
III	56,5	2,7	3,3	2,4	1,0	0,6	0,3	0,3	53,8	13,2	14,5	1,4	30,9	58,7	27,8	9,8	11,3	1,6
IV	74,9	4,1	5,1	4,2	0,8	0,9	0,6	0,4	70,8	13,5	15,3	1,8	45,7	69,9	24,2	11,6	12,8	1,2
V	90,5	6,6	6,9	5,1	1,8	0,3	0,3	0,1	83,9	14,0	15,4	1,4	57,9	77,4	19,5	12,0	13,3	1,2
VI	93,6	10,8	11,6	2,9	8,7	0,8	0,4	0,4	82,8	14,0	15,3	1,2	56,5	79,4	22,8	12,3	13,9	1,6
VII	119,9	5,1	5,8	4,6	1,1	0,6	0,4	0,2	114,8	15,5	17,0	1,5	87,0	114,6	27,7	12,3	13,8	1,6
VIII	113,8	3,4	4,1	2,8	1,3	0,6	0,4	0,2	110,3	12,9	14,2	1,3	86,0	107,8	21,9	11,5	12,8	1,3
IX	101,5	2,3	3,4	2,8	0,6	1,1	0,7	0,4	99,2	15,7	17,3	1,7	71,9	97,2	25,4	11,7	13,6	1,9
X	89,2	2,0	3,2	2,4	0,8	1,1	0,4	0,7	87,2	16,1	18,0	1,9	58,9	93,5	34,5	12,2	13,7	1,5
XI	69,8	2,0	2,8	3,4	-0,6	0,8	0,4	0,4	67,8	12,0	13,7	1,7	44,9	66,5	21,7	10,9	12,1	1,2
XII	50,1	3,8	5,1	2,7	2,4	1,3	0,4	0,9	46,3	13,3	14,9	1,6	17,8	70,7	52,9	15,2	16,9	1,7
KB.1	175,5	7,7	13,2	10,1	3,1	5,5	2,0	3,5	167,9	34,6	39,8	5,2	104,1	171,2	67,1	29,1	33,5	4,4
KB.2	259,1	21,5	23,6	12,2	11,4	2,1	1,2	0,8	237,6	41,5	46,0	4,5	160,1	226,6	66,5	35,9	39,9	4,0
KB.3	335,2	10,9	13,2	10,2	3,0	2,4	1,5	0,8	324,3	44,1	48,5	4,4	244,8	319,7	74,9	35,4	40,2	4,8
KB.4	209,1	7,9	11,1	8,5	2,6	3,2	1,2	2,0	201,3	41,4	46,5	5,1	121,6	230,7	109,2	38,3	42,7	4,4
2009	129,4	10,3	13,2	10,5	2,7	2,9	1,8	1,1	119,0	35,5	39,8	4,3	52,1	163,2	111,2	31,5	35,8	4,3
I	42,1	3,0	3,9	3,4	0,6	0,9	0,8	0,2	39,2	11,4	12,7	1,2	18,1	51,5	33,4	9,6	10,9	1,3
II	58,8	1,5	2,3	1,8	0,5	0,8	0,3	0,5	57,3	10,9	12,5	1,5	35,2	62,6	27,3	11,2	12,5	1,4
III	28,4	5,8	6,9	5,3	1,6	1,1	0,7	0,4	22,5	13,1	14,7	1,6	-1,3	49,1	50,4	10,7	12,4	1,7
KB.1	129,4	10,3	13,2	10,5	2,7	2,9	1,8	1,1	119,0	35,5	39,8	4,3	52,1</					

Таблица 23

Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка (без официјални резерви) во милиони евра

	КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА, БЕЗ ОФИЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВИ																											
	А. Капитална сметка			Б. Финансиска сметка, без официјални резерви																								
	Капитална и финансиска сметка, без официјални резерви	Нето		Стекнување/располагање со инпр. добра	Финансиска сметка, нето			1. Директни инвестиции			2. Портфолио инвестиции			Останати инвестиции, нето	3.1 Трговски кредити, нето			3.2. Заеми			3. Останати инвестиции			3.3. Валути и депозити			3.4 Другите нето	
		Капитални трансфери, нето	Стекнување/располагање со инпр. добра		Нето	Директни инвестиции во земјата	Директни инвестиции во странство	Нето	Средства	Обврски	Нето	Средства	Обврски		Трговски кредити, нето	Заеми, нето	Средства	Вкупно	Долготочни	Краткоточни	Валути и депозити, нето	Монетарна власт, нето	Влада, нето	Банки, нето	Останати сектори, нето			
2003	232,3	-6,1	-6,0	-0,1	238,3	100,1	100,4	-0,3	4,9	0,1	4,8	133,3	67,4	50,3	-1,1	51,4	48,4	3,0	5,9	15,5	0,0	-44,7	35,1	9,8				
2004	362,6	-4,2	-4,2	0,0	366,8	259,7	260,7	-0,9	9,5	0,1	9,3	97,6	71,0	61,1	1,5	4,6	25,7	-21,1	-2,3	23,2	0,0	-84,4	58,9	22,8				
2005	475,6	-1,7	-1,7	0,0	477,3	74,9	77,2	-2,3	200,2	0,1	200,1	202,2	105,9	100,2	-4,3	104,4	89,0	15,4	-20,3	0,0	0,0	22,4	-42,7	16,5				
2006	335,7	-0,7	-0,7	0,0	336,4	344,6	344,8	-0,1	73,1	0,0	73,1	-81,4	2,9	-22,3	4,1	-26,4	-59,4	33,0	-83,7	-5,7	0,0	-10,4	-67,6	21,7				
I	-142,0	-0,1	-0,1	0,0	-141,9	11,3	11,3	0,0	3,8	0,0	3,8	-157,0	-1,3	-151,6	0,2	-151,8	-154,7	3,0	-4,9	0,0	0,0	-3,6	-1,3	0,8				
II	10,0	0,2	0,2	0,0	9,9	7,8	7,8	0,0	3,4	0,0	3,4	-1,3	-21,4	21,6	0,1	21,4	11,3	10,2	-1,7	0,0	0,0	4,4	-6,1	0,2				
III	200,6	0,4	0,4	0,0	200,2	234,9	235,0	0,0	6,5	0,0	6,5	-41,2	21,3	-4,0	0,1	-4,1	-6,1	2,0	-60,2	-56,7	0,0	5,3	-8,8	1,7				
IV	68,1	-0,1	-0,1	0,0	68,3	10,2	9,5	0,7	5,2	0,0	5,2	52,9	16,7	40,8	0,1	40,7	26,2	14,5	-6,0	0,0	0,0	-0,9	-5,1	1,4				
V	30,1	-0,3	-0,3	0,0	30,4	8,6	8,7	-0,1	14,7	0,0	14,7	7,0	2,4	8,2	0,0	8,2	7,1	1,1	-4,0	0,0	0,0	7,5	-11,4	0,3				
VI	45,6	0,0	0,0	0,0	45,6	12,9	12,9	0,0	6,8	0,0	6,8	25,8	5,8	7,6	3,1	4,5	3,1	1,4	6,8	0,0	0,0	12,8	-6,0	5,7				
VII	8,0	0,7	0,7	0,0	7,3	6,8	7,4	-0,6	2,1	0,0	2,1	-1,6	-10,1	23,9	0,1	23,8	21,9	1,9	-16,5	0,0	0,0	-12,7	-3,8	1,2				
VIII	48,5	-0,8	-0,8	0,0	49,3	6,4	6,4	0,0	4,0	0,0	4,0	38,9	0,7	-2,7	0,1	-2,7	-1,1	-1,6	39,5	51,1	0,0	-12,2	0,7	1,3				
IX	-25,0	-0,1	-0,1	0,0	-24,9	10,8	10,8	0,0	2,8	0,0	2,8	-38,6	43,0	3,3	0,1	3,2	2,4	0,8	-0,4	0,0	0,0	7,3	-7,7	1,4				
X	1,9	-0,1	-0,1	0,0	2,0	7,3	7,3	-0,1	4,0	0,0	4,0	-9,3	-11,4	-1,9	0,1	-2,0	-0,4	-1,6	2,4	0,0	0,0	8,0	-5,7	1,8				
XI	37,6	0,1	0,1	0,0	37,5	8,2	8,3	-0,1	8,6	0,0	8,6	20,7	17,2	13,0	0,1	12,9	10,7	2,2	-10,0	0,0	0,0	-3,3	-6,7	0,5				
XII	52,1	-0,6	-0,6	0,0	52,7	19,2	19,2	0,0	11,2	0,0	11,2	22,3	25,9	19,6	0,1	19,6	20,3	-0,8	-28,7	0,0	0,0	-23,1	-5,6	5,4				
Kв.1	68,7	0,4	0,4	0,0	68,3	254,0	254,1	-0,1	13,7	0,0	13,7	-199,4	-1,3	-134,1	0,4	-134,5	-149,6	15,1	-66,8	-56,7	0,0	6,1	-16,2	2,7				
Kв.2	143,8	-0,4	-0,4	0,0	144,2	31,8	31,1	0,7	26,7	0,0	26,7	85,7	24,9	56,6	3,2	53,4	36,4	17,0	-3,2	0,0	0,0	19,4	-22,6	7,4				
Kв.3	31,5	-0,2	-0,2	0,0	31,7	24,1	24,6	-0,6	8,9	0,0	8,9	-1,3	-52,4	24,5	0,2	24,3	23,2	1,1	22,6	51,1	0,0	-17,6	-10,8	4,0				
Kв.4	91,7	-0,6	-0,6	0,0	92,2	34,7	34,9	-0,2	23,8	0,0	23,8	33,7	31,7	0,2	30,5	30,6	-0,1	-36,4	0,0	0,0	-18,3	-18,0	7,7					
2007	549,4	3,7	1,2	2,4	545,7	506,9	506,0	0,9	114,4	-1,7	116,1	-75,5	-29,0	-128,7	-0,6	-128,1	-155,5	27,4	5,9	-0,2	0,0	68,4	-62,3	76,2				
I	-1,6	-1,0	0,0	-0,5	26,1	26,1	0,0	12,2	0,0	12,2	-38,9	-3,3	-42,3	0,0	-42,3	-44,4	2,1	5,9	0,0	0,0	3,7	2,2	0,9					
II	-0,8	0,3	0,3	0,0	-1,0	25,9	24,0	1,9	-7,6	0,0	-7,6	-19,3	9,6	-15,8	0,0	-15,8	-19,2	3,4	-14,3	0,0	0,0	-8,2	-6,1	1,2				
III	17,7	0,0	0,0	0,0	17,6	35,9	36,0	-0,1	16,0	0,0	16,0	-34,3	-44,4	16,0	0,0	16,0	-0,6	16,7	-8,3	0,0	0,0	0,7	-9,0	2,4				
IV	69,8	0,8	0,8	0,0	69,0	57,7	57,3	0,4	25,9	0,0	25,9	-14,6	10,7	-21,2	-0,1	-21,1	-21,7	0,5	-10,7	0,0	0,0	-1,6	-9,1	6,5				
V	-7,1	0,5	0,5	0,0	-7,7	76,6	76,3	0,3	16,7	0,0	16,8	-101,0	-72,9	-30,1	-0,2	-29,9	-31,5	1,6	-0,6	0,0	0,0	4,9	-5,4	2,6				
VI	-32,7	0,8	0,8	0,0	-33,4	17,2	18,3	-1,0	3,0	-0,3	3,3	-53,6	-13,8	-84,4	-0,1	-84,3	-83,0	-1,4	31,4	0,0	0,0	37,9	-6,4	13,1				
VII	81,5	4,4	1,3	3,1	77,1	36,1	36,1	0,0	6,2	0,0	6,4	34,8	54,8	7,3	-0,7	8,0	2,9	5,0	-29,0	0,0	0,0	-22,1	-6,9	1,7				
VIII	-3,9	0,0	0,0	0,0	-3,8	19,0	19,0	0,1	12,4	0,0	12,4	-35,2	-42,2	6,8	0,0	6,8	8,2	-1,5	-2,7	0,0	0,0	-1,6	-1,1	3,0				
IX	94,7	-0,1	-0,1	0,0	94,8	45,3	45,3	0,0	9,5	-0,2	9,6	40,0	-13,6	-0,2	0,0	-0,2	-7,7	7,5	44,5	0,0	0,0	50,6	-6,0	9,3				
X	85,0	0,1	0,2	-0,1	84,9	48,5	49,3	-0,8	24,3	-0,4	24,7	12,1	27,6	20,7	0,1	20,5	27,7	-7,2	-40,0	-0,3	0,0	-34,2	-5,6	3,8				
XI	122,2	-0,6	-0,1	-0,5	122,8	73,0	73,1	-0,1	0,3	-0,1	0,3	49,5	28,2	7,0	0,1	6,9	7,4	-0,5	11,9	0,2	0,0	19,8	-8,2	2,5				
XII	124,5	-1,4	-1,4	0,0	125,9	45,4	45,2	0,1	-4,4	-0,5	-3,9	85,0	30,2	7,6	0,2	7,4	6,3	1,2	17,9	0,0	0,0	18,6	-0,7	29,2				
Kв.1	15,3	-0,7	-0,7	0,0	16,0	88,0	86,1	1,9	20,5	0,0	20,5	-92,4	-38,0	-42,1	0,0	-42,1	-64,3	22,2	-16,8	0,0	0,0	-3,8	-12,9	4,5				
Kв.2	30,0	2,0	2,1	0,0	28,0	151,5	151,9	-0,3	45,6	-0,3	46,0	-169,2	-75,9	-135,7	-0,4	-135,3	-136,1	0,8	20,2	0,0	0,0	41,2	-20,9	22,2				
Kв.3	172,4	4,3	1,2	3,1	168,1	100,4	100,3	0,1	28,0	-0,4	28,4	39,6	-1,0	13,9	-0,7	14,5	3,5	11,0	12,8	0,0	0,0	26,9	-14,0	13,9				
Kв.4	331,7	-1,9	-1,3	-0,6	333,7	166,9	167,6	-0,7	20,2	-0,9	21,2	146,5	86,0	35,3	0,4	34,8	41,4	-6,6	-10,3	-0,1	0,0	4,2	-14,5	35,6				
2008	801,0	-12,8	-1,6	-11,2	813,8	422,0	412,5	9,5	-50,6	-0,6	-50,1	442,4	24,6	172,4	-0,8	173,3	171,9	1,3	207,5	16,0	0,0	234,6	-43,2	37,9				
I	28,3	-0,5	-0,3	0,0	28,7	39,2	30,7	8,6	-0,9	-0,1	-0,8	-9,6	-8,6	-3,8	0,0	-3,8	-7,5	3,7	-4,0	7,4	0,0	-9,4	6,8					
II	84,2	-0,3	-0,3	0,0	84,5	65,2	60,0	5,2	-3,4	-0,1	-3,3	22,7	0,7	0,4	0,0	0,4	-1,3	1,8	19,7	0,1	0,0	19,4	0,1	1,9				
III	64,3	-0,4	-0,4	0,0	64,7	25,6	26,9	-1,3	-3,9	-0,1	-3,8	43,0	-6,7	1,8	0,1	1,8	10,1	-8,3	45,1	3,2	0,0	37,2	4,7	2,7				
IV	45,2	0,9	0,9	0,0	44,3	24,2	25,0	-0,7	-4,4	-0,6	-3,9	24,5	25,5	3,7	-0,2	3,9	1,8	2,1	-8,3	-0,2	0,0	-8,3	0,2	3,7				
V	62,5	0,3	0,3	0,0	62,3	60,3	61,2	-0,9	-4,2	0,5	-4,6	6,1	-1,6	5,6	-0,1	5,6	19,3	-13,7	0,0	6,1	0,0	-1,8	-4,2	2,1				
VI	135,3	-3,8	-0,1	-3,7	139,2	43,9	44,4	-0,5	-2,6	-0,4	-2,1	97,8	39,2	38,7	0,0	38,6	31,9	6,8	16,0	0,0	0,0	19,4	-3,4	3,9				
VII	52,1	0,2	0,2	0,0	51,9	21,6	22,4	-0,8	3,1	-0,5	3,6	27,2	8,5	10,2	0,0	10,2	9,2	1,0	7,0	0,0	0,0	2,7	4,3	1,3				
VIII	45,6	0,1	0,1	0,0	45,5	47,5	47,9	-0,4	-6,2	-0,5	-5,7	4,2	7,7	0,2	-0,2	0,4	1,1	-0,7	-4,9	0,0	0,0	-12,9	8,0	1,1				
IX	87,8	-0,9	-0,9	0,0	88,6	20,8	20,9	-0,1	-4,7	0,3	-5,0	72,5	-28,6	49,2	-0,1	49,3	50,2	-1,0	49,8	0,0	0,0	51,1	-1,3	2,1				
X	74,4	-0,4	0,0	0,0	74,8	19,8	20,1	-0,3	-15,1	0,1	-15,1	70,0	9,0	3,0	0,0	3,0	2,5	56,4	-0,1	0,0	103,6	-47,0	1,5					
XI	79,6	-0,5	-0,5	0,0	80,1	18,6	18,9	-0,3	3,9	0,9	-4,8	65,4	4,6	68,7	-0,4	69,1	64,2	4,9	-10,6	-0,6	0,0	5,6	-15,7	2,7				
XII	41,7	-7,6	-0,1	-7,5	49,3	35,2	34,2	1,0	-4,5	0,0	-4,5	18,6	-25,2	-5,4	0,0	-5,3	-7,6	2,3	41,1	0,1	0,0							

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 24

**Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена
во милиони САД долари**

	ИЗВОЗ												УВОЗ										
	2003			2004			2005			2006				2003			2004			2005			
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4
ВКУПНО	1.367,0	1.675,9	2.042,3	453,1	587,0	703,2	671,9	2.415,2	2.306,4	2.931,6	3.232,8	728,8	986,2	970,5	1.066,7	3.752,3							
СМТК																							
Храна и живи животни	92,0	125,6	167,2	30,3	55,7	52,4	54,3	192,7	271,2	337,5	343,2	74,4	95,5	94,8	97,6								362,4
Пијалоци и тутун	137,1	127,8	163,1	35,2	49,8	65,0	43,6	193,6	24,2	28,0	31,1	5,5	7,7	9,1	9,5								31,8
Сировини освен гориво	39,9	44,1	67,8	18,9	30,6	30,2	33,9	113,6	60,0	77,4	106,7	31,1	28,6	34,4	39,4								133,5
Минерални горива, мазива и сл.	73,7	78,3	163,6	37,7	47,9	84,4	55,1	225,0	323,1	397,8	619,2	171,3	172,5	181,6	233,6								758,9
Животински и растителни масла	0,8	7,0	2,9	0,4	0,7	0,8	0,2	2,2	24,5	52,9	30,0	6,5	7,8	9,1	7,9								31,4
Хемиски производи	70,2	73,4	90,8	18,7	26,4	28,3	27,3	100,7	254,9	281,0	334,0	72,6	99,0	95,1	97,9								364,5
Производи класирани по материјали	398,1	552,7	682,8	147,0	200,3	246,9	259,7	853,8	333,2	740,8	950,5	182,1	309,4	313,2	316,3								1.121,0
Машини транспортни уреди	80,6	92,6	109,9	23,9	32,8	31,4	30,5	118,7	434,2	504,5	563,1	133,6	197,0	168,5	189,7								688,8
Разни готови производи	471,8	570,8	590,5	139,1	142,6	163,1	167,2	612,0	128,7	171,9	252,9	50,6	68,5	64,5	74,1								257,7
Трансакции и неспомната стока	2,7	3,5	3,7	1,8	0,3	0,7	0,2	3,0	452,4	340,1	2,1	0,9	0,2	0,3	0,7								2,1
Економска намена																							
Производи за репродукција	669,2	816,2	1.110,4	242,0	334,6	427,0	395,3	1.398,9	1.492,5	1.904,7	2.099,0	470,4	626,0	643,9	713,3								2.453,5
Средства за работа	22,3	30,6	39,9	8,6	9,5	19,0	14,4	51,5	285,9	312,8	348,5	79,5	127,0	100,3	114,4								421,4
Стока за широка потрошувачка	674,5	827,7	891,2	202,5	242,9	257,2	262,2	964,7	525,2	711,8	783,2	177,9	233,0	226,0	238,3								875,3
Непознато	0,9	1,3	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	2,3	2,1	0,9	0,2	0,3	0,7								2,1

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Квартален извештај, јули, 2009

**Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена
ВО МИЛИОНИ САД долари**

	ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ УВОЗ					
	2007				2007				2008				2008				2009					
	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q1
ВКУПНО	739,9	886,0	844,5	927,8	3.398,3	1.057,7	1.205,1	1.280,8	1.737,0	5.280,6	918,5	1.152,1	1.126,9	780,8	3.978,2	1.581,1	1.936,9	1.844,8	1.488,9	6.851,7	521,2	1.141,5
СМТК																						
Храна и живи животни	44,4	65,6	71,5	68,9	250,4	111,7	122,6	114,7	169,3	518,3	59,0	88,6	84,0	76,9	308,4	149,0	158,9	151,7	161,2	620,8	45,4	126,3
Пијалоци и тутун	39,5	55,7	55,2	59,2	209,6	7,4	10,4	10,5	10,0	38,3	37,1	68,7	58,5	54,7	218,8	10,8	12,8	15,0	12,5	51,2	26,5	8,6
Сировини освен гориво	39,5	46,8	35,4	49,0	170,6	59,1	57,0	80,3	101,8	298,2	74,7	78,4	70,5	45,9	269,5	88,5	84,8	124,0	53,0	350,2	26,7	34,4
Минерални горива, мазива и сл.	44,7	19,3	46,9	54,3	165,3	206,2	144,5	229,6	395,3	975,7	66,6	94,5	111,1	42,1	314,3	402,0	377,3	395,5	243,1	1.417,9	31,6	215,3
Животински и растителни масла	0,2	0,3	0,4	1,5	2,5	5,6	9,7	14,7	17,0	47,0	3,4	3,1	3,4	2,6	12,4	21,2	17,1	14,5	14,6	67,4	2,5	11,9
Хемиски производи	26,6	34,6	33,4	38,5	133,1	104,1	128,1	123,0	135,0	490,2	37,5	45,3	50,4	47,9	181,1	137,5	175,9	164,1	134,0	611,4	31,0	115,8
Производи класирани по материјали	330,1	440,2	356,4	386,6	1.513,2	312,1	401,3	368,3	427,5	1.509,2	362,1	504,1	459,3	272,6	1.598,1	369,4	601,3	519,9	354,9	1.845,5	141,5	237,5
Машини транспортни уреди	30,1	34,1	37,3	50,1	151,6	182,9	244,1	249,9	369,4	1.046,3	44,4	49,7	46,3	44,0	184,3	305,6	386,8	346,6	396,7	1.435,6	36,0	305,4
Разни готови производи	184,4	189,2	207,5	219,1	800,3	68,3	87,0	89,6	110,9	355,9	232,1	219,6	242,6	193,9	888,2	96,0	120,6	111,7	117,6	445,9	180,0	83,7
Трансакции и неспомната стока	0,4	0,3	0,5	0,6	1,8	0,5	0,4	0,3	0,6	1,8	1,8	0,1	0,9	0,3	3,0	1,1	1,5	1,9	1,4	5,8	0,1	2,7
Економска намена																						
Производи за репродукција	451,5	565,5	508,6	560,4	2.086,1	708,7	758,2	830,6	1.130,4	3.427,8	547,6	757,5	715,9	413,8	2.434,8	1.068,8	1.288,7	1.240,1	827,1	4.424,7	224,2	632,7
Средства за работа	16,7	17,0	17,4	25,6	76,6	108,3	148,8	157,1	229,5	643,7	31,7	35,8	33,0	33,3	133,7	179,2	245,0	225,9	286,3	936,4	33,3	228,0
Стока за широка потрошувачка	271,7	303,6	318,5	341,9	1.235,6	240,2	297,8	292,9	376,5	1.207,5	337,7	358,7	378,0	333,7	1.408,1	332,0	401,7	377,1	374,1	1.484,9	263,7	278,1
Непознато	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,4	0,3	0,6	1,7	1,6	0,0	0,0	0,0	1,6	1,1	1,5	1,8	1,4	5,7	0,0	2,7

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 25

**Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји
во милиони САД долари**

	ИЗВОЗ								УВОЗ								2006																
	2003			2004			2005		2006				Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	2003			2004			2005		2006								
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно								
ВКУПНО	1.367,0	1.675,9	2.042,3	453,1	587,0	703,2	671,9	2.415,2	2.306,4	2.931,6	3.232,8	728,8	986,2	970,5	1.066,7	3.752,3	1.367,0	1.675,9	2.042,3	453,1	587,0	703,2	671,9	2.415,2	2.306,4	2.931,6	3.232,8	728,8	986,2	970,5	1.066,7	3.752,3	
Србија и Црна Гора	275,0	347,6	459,7	88,3	141,8	177,5	152,0	559,6	212,8	243,7	264,2	49,1	71,6	74,6	88,0	283,4	275,0	347,6	459,7	88,3	141,8	177,5	152,0	559,6	212,8	243,7	264,2	49,1	71,6	74,6	88,0	283,4	
Србија																																	
Црна Гора																																	
Германија	279,4	317,2	364,2	88,7	88,2	100,4	103,8	381,2	304,8	368,2	336,1	74,1	97,8	91,2	109,2	372,3	279,4	317,2	364,2	88,7	88,2	100,4	103,8	381,2	304,8	368,2	336,1	74,1	97,8	91,2	109,2	372,3	
Грција	180,4	228,8	313,2	60,3	98,6	120,6	81,8	361,3	300,6	282,6	297,7	62,6	90,4	75,8	77,6	306,4	180,4	228,8	313,2	60,3	98,6	120,6	81,8	361,3	300,6	282,6	297,7	62,6	90,4	75,8	77,6	306,4	
Италија	95,4	134,6	169,8	53,1	56,3	62,6	66,5	238,5	123,1	168,8	194,1	41,3	61,5	57,5	68,0	228,3	95,4	134,6	169,8	53,1	56,3	62,6	66,5	238,5	123,1	168,8	194,1	41,3	61,5	57,5	68,0	228,3	
Бугарија	25,8	51,5	76,1	19,7	31,0	37,7	42,4	130,9	149,2	209,7	234,4	49,0	73,4	61,0	67,9	251,3	25,8	51,5	76,1	19,7	31,0	37,7	42,4	130,9	149,2	209,7	234,4	49,0	73,4	61,0	67,9	251,3	
Хрватска	66,2	80,2	81,1	27,0	34,7	30,8	32,2	124,7	63,5	65,8	75,3	14,5	20,6	21,6	22,3	79,0	66,2	80,2	81,1	27,0	34,7	30,8	32,2	124,7	63,5	65,8	75,3	14,5	20,6	21,6	22,3	79,0	
Белгија	9,7	15,2	34,6	11,3	14,6	21,7	36,3	83,9	16,7	22,1	27,3	4,1	6,8	7,1	9,1	27,0	9,7	15,2	34,6	11,3	14,6	21,7	36,3	83,9	16,7	22,1	27,3	4,1	6,8	7,1	9,1	27,0	
Босна и Херцеговина	23,8	33,2	50,5	11,1	15,7	17,9	21,2	65,8	11,8	16,3	23,6	5,3	6,7	7,2	7,4	26,5	23,8	33,2	50,5	11,1	15,7	17,9	21,2	65,8	11,8	16,3	23,6	5,3	6,7	7,2	7,4	26,5	
Холандија	47,3	47,3	44,6	11,9	13,0	16,7	14,9	56,5	49,6	57,1	53,3	14,9	14,8	14,5	15,9	60,1	47,3	47,3	44,6	11,9	13,0	16,7	14,9	56,5	49,6	57,1	53,3	14,9	14,8	14,5	15,9	60,1	
Турска	32,8	54,0	46,3	14,4	12,8	13,2	14,8	55,2	78,8	94,9	113,9	23,4	32,5	30,1	36,6	122,5	32,8	54,0	46,3	14,4	12,8	13,2	14,8	55,2	78,8	94,9	113,9	23,4	32,5	30,1	36,6	122,5	
Шпанија	21,3	23,0	14,0	2,2	9,7	12,8	25,7	50,4	24,6	31,0	32,4	9,7	13,1	13,2	15,9	51,9	21,3	23,0	14,0	2,2	9,7	12,8	25,7	50,4	24,6	31,0	32,4	9,7	13,1	13,2	15,9	51,9	
Словенија	21,3	27,2	31,8	7,9	10,2	12,9	10,5	41,4	139,1	140,3	128,0	26,3	34,9	33,6	34,7	129,6	21,3	27,2	31,8	7,9	10,2	12,9	10,5	41,4	139,1	140,3	128,0	26,3	34,9	33,6	34,7	129,6	
Албанија	17,4	23,6	27,5	8,4	8,2	12,3	11,8	40,7	4,0	6,3	9,1	2,2	3,2	3,3	3,0	11,7	17,4	23,6	27,5	8,4	8,2	12,3	11,8	40,7	4,0	6,3	9,1	2,2	3,2	3,3	3,0	11,7	
В.Британија	35,2	42,5	42,9	8,0	8,2	9,6	10,7	36,6	39,5	54,7	44,2	7,2	10,0	9,2	11,9	38,2	35,2	42,5	42,9	8,0	8,2	9,6	10,7	36,6	39,5	54,7	44,2	7,2	10,0	9,2	11,9	38,2	
Русија	13,7	19,7	21,4	6,0	6,5	8,3	4,8	25,6	179,0	271,0	425,2	137,5	98,7	150,5	183,0	569,7	13,7	19,7	21,4	6,0	6,5	8,3	4,8	25,6	179,0	271,0	425,2	137,5	98,7	150,5	183,0	569,7	
САД	72,8	72,1	44,4	6,4	6,5	5,8	3,7	22,4	56,6	48,0	45,2	8,7	11,3	9,7	10,7	40,3	72,8	72,1	44,4	6,4	6,5	5,8	3,7	22,4	56,6	48,0	45,2	8,7	11,3	9,7	10,7	40,3	
Шведска	5,6	5,7	8,3	3,4	4,7	3,8	7,6	19,4	20,2	25,1	20,1	4,6	9,4	9,4	6,3	29,6	5,6	5,7	8,3	3,4	4,7	3,8	7,6	19,4	20,2	25,1	20,1	4,6	9,4	9,4	6,3	29,6	
Австрија	7,7	8,5	9,0	2,5	3,6	4,6	4,3	15,0	56,2	68,9	69,2	16,4	27,0	19,6	17,6	80,5	7,7	8,5	9,0	2,5	3,6	4,6	4,3	15,0	56,2	68,9	69,2	16,4	27,0	19,6	17,6	80,5	
Романија	1,4	1,8	4,2	2,1	2,7	3,6	5,0	13,4	14,4	113,1	64,9	6,4	20,9	34,5	30,2	91,9	1,4	1,8	4,2	2,1	2,7	3,6	5,0	13,4	14,4	113,1	64,9	6,4	20,9	34,5	30,2	91,9	
Чешка	3,1	5,4	6,0	1,7	3,0	3,7	2,3	10,7	12,0	17,5	23,3	6,0	8,8	9,1	8,9	32,9	3,1	5,4	6,0	1,7	3,0	3,7	2,3	10,7	12,0	17,5	23,3	6,0	8,8	9,1	8,9	32,9	
Франција	54,7	77,3	19,9	1,3	3,5	2,7	2,8	10,3	51,5	67,5	61,0	13,0	17,6	15,9	20,2	66,6	54,7	77,3	19,9	1,3	3,5	2,7	2,8	10,3	51,5	67,5	61,0	13,0	17,6	15,9	20,2	66,6	
Швајцарија	19,3	6,4	7,5	4,7	1,2	1,8	2,4	10,2	27,2	45,7	63,9	7,9	24,2	9,6	17,5	59,2	19,3	6,4	7,5	4,7	1,2	1,8	2,4	10,2	27,2	45,7	63,9	7,9	24,2	9,6	17,5	59,2	
Унгарија	2,8	2,2	2,7	1,9	1,7	2,1	0,8	6,5	29,1	31,0	36,3	7,2	11,4	10,0	9,0	37,6	2,8	2,2	2,7	1,9	1,7	2,1	0,8	6,5	29,1	31,0	36,3	7,2	11,4	10,0	9,0	37,6	
Полска	0,5	2,6	4,0	1,0	1,1	1,8	2,3	6,4	26,4	78,3	94,6	17,2	31,5	34,8	34,4	117,8	0,5	2,6	4,0	1,0	1,1	1,8	2,3	6,4	26,4	78,3	94,6	17,2	31,5	34,8	34,4	117,8	
Кипар	0,5	4,8	5,5	0,7	1,0	2,0	0,8	4,5	4,1	4,7	3,5	0,8	0,4	0,2	0,1	1,5		0,5	4,8	5,5	0,7	1,0	2,0	0,8	4,5	4,1	4,7	3,5	0,8	0,4	0,2	0,1	1,5
Австралија	2,5	2,5	1,7	0,4	0,5	0,5	0,8	2,3	6,7	2,7	4,3	0,5	0,5	0,3	0,5	1,8		2,5	2,5	1,7	0,4	0,5	0,5	0,8	2,3	6,7	2,7	4,3	0,5	0,5	0,3	0,5	1,8
Украина	1,8	2,2	2,0	0,1	0,3	0,9	0,6	1,8	88,0	74,1	72,1	18,6	31,7	30,1	25,2	105,7	1,8	2,2	2,0	0,1	0,3	0,9	0,6	1,8	88,0	74,1	72,1	18,6	31,7	30,1	25,2	105,7	
Кореја	0,1	2,0	1,4	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	14,0	23,4	33,7	9,1	11,0	10,7	10,6	41,4	0,1	2,0	1,4	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	14,0	23,4	33,7	9,1	11,0	10,7	10,6	41,4	
Кина	14,6	1,4	9,9	0,1	1,2	0,1	0,1	1,5	48,3	82,0	115,3	28,3	34,3	36,9	39,1	138,6	14,6	1,4	9,9	0,1	1,2	0,1	0,1	1,5	48,3	82,0	115,3	28,3	34,3	36,9	39,1	138,6	
Данска	3,3	2,3	2,8	0,2	0,3	0,4	0,6	1,6	11,3	14,8	14,3	3,3	6,2	3,7	3,8	16,9	3,3	2,3	2,8	0,2	0,3	0,4	0,6	1,6	11,3	14,8	14,3	3,3	6,2	3,7	3,8	16,9	
Јапонија	5,8	2,7	8,4	0,7	0,1	0,2	0,1																										

Квартален извештај, јули, 2009

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји ВО МИЛИОНИ САД долари

ВКУПНО	ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ		УВОЗ			
	2007				2007				2008				2008				2009		2009			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Vкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Vкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Vкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Vкупно	Q1	Q2
Србија и Црна Гора	739,9	886,0	844,5	927,8	3.398,3	1.057,7	1.205,1	1.280,8	1.737,0	5.280,6	918,5	1.152,1	1.126,9	780,8	3.978,2	1.581,1	1.936,9	1.844,8	1.488,9	6.851,7	521,2	1.141,5
Србија	134,1	149,9	174,9	185,9	644,7	78,6	99,0	109,1	167,9	454,5	200,6	280,9	270,5	182,7	934,7	135,4	142,9	133,4	120,2	532,0	108,4	80,5
Црна Гора	4,4	7,8	7,8	7,9	28,0	0,2	0,4	0,4	1,4	8,5	11,3	11,6	7,2	38,6	0,2	0,2	0,2	0,2	1,2	4,5	0,4	
Германија	116,1	115,9	135,8	134,0	501,8	103,7	127,2	124,9	177,3	533,1	154,3	147,6	146,7	114,8	563,3	139,7	182,3	157,8	170,6	650,3	115,7	112,1
Грција	98,0	112,3	97,0	117,4	424,7	97,2	105,5	102,6	110,9	416,2	124,3	178,8	156,6	75,3	535,0	110,8	145,8	139,6	114,7	510,8	58,0	83,9
Италија	75,3	103,5	76,6	94,4	349,9	55,9	92,5	70,0	94,8	313,3	74,6	90,1	81,7	321,0	75,0	115,9	90,5	101,5	382,9	43,1	69,3	
Бугарија	49,1	57,8	66,1	70,8	243,9	55,7	58,6	67,7	89,0	271,1	95,0	109,8	107,9	63,9	376,6	77,1	82,1	94,5	73,4	327,1	29,8	49,4
Хрватска	32,1	38,7	38,0	56,3	165,1	23,7	30,4	27,1	29,6	110,8	47,9	65,6	65,7	49,8	229,0	33,3	37,5	33,6	33,2	137,7	35,5	25,5
Белгија	38,0	55,8	38,5	45,7	178,1	5,7	7,7	7,4	11,6	32,4	23,5	26,3	26,9	32,5	109,2	9,5	11,9	9,0	11,7	42,1	8,1	6,6
Босна и Херцеговина	17,8	23,1	22,4	25,7	89,0	6,6	7,9	10,2	10,3	34,9	22,4	30,4	29,4	22,6	104,8	8,8	15,0	17,9	10,9	52,6	16,9	9,0
Холандија	17,4	18,8	21,5	15,5	73,1	15,7	17,4	17,4	24,9	75,3	18,6	15,4	22,1	14,5	70,6	22,7	22,6	23,3	93,7	14,5	12,5	
Турскаја	9,9	11,1	18,7	14,0	53,8	37,8	49,3	50,8	60,6	198,5	9,7	10,1	7,5	4,4	31,6	56,7	81,1	67,7	63,3	268,8	10,1	51,7
Шпанија	51,4	75,2	23,7	22,7	173,0	11,5	14,9	11,6	14,1	52,1	16,5	34,6	12,3	13,6	76,9	12,5	14,5	12,9	14,8	54,8	3,2	10,9
Словенија	13,6	20,4	19,7	15,2	69,1	29,7	36,5	39,9	50,0	156,1	12,9	20,0	21,4	10,8	65,1	42,5	55,3	50,5	203,4	6,7	43,8	
Албанија	15,2	17,2	20,4	20,2	73,1	2,4	4,6	6,9	5,7	19,7	19,9	27,1	35,4	24,4	106,8	6,1	10,0	12,1	7,5	35,7	15,4	3,4
В.Британија	16,0	27,1	18,3	14,6	76,0	11,8	14,5	12,9	13,7	52,9	19,0	15,4	19,3	16,3	69,9	16,1	21,5	16,2	13,3	67,1	8,5	10,6
Русија	4,9	5,3	6,8	6,6	23,6	151,7	99,1	172,0	215,3	638,2	5,7	7,9	8,1	11,0	32,7	272,1	277,2	247,3	134,2	930,9	2,5	137,7
САД	6,2	9,7	16,3	20,6	52,7	16,6	22,3	19,8	19,8	78,5	3,1	2,3	2,6	3,1	11,1	20,3	21,1	35,2	22,6	99,2	1,6	24,3
Шведска	4,2	2,4	5,4	3,2	15,2	8,3	11,7	17,2	17,9	55,0	1,7	2,8	2,9	2,2	9,4	12,6	13,2	15,7	12,1	53,5	2,3	6,2
Австрија	4,6	5,4	5,1	4,9	20,0	16,9	24,4	27,0	34,5	102,7	4,4	5,5	7,3	5,3	22,5	20,8	38,7	29,6	30,7	119,8	3,4	18,9
Романија	5,9	3,0	4,4	6,0	19,3	31,3	17,4	16,2	31,8	96,7	6,7	7,4	15,2	4,1	33,5	19,6	42,8	41,6	13,5	117,5	2,9	17,6
Чешка	1,1	2,9	3,4	3,9	11,3	9,0	14,4	12,9	28,3	64,6	2,8	4,2	5,0	2,3	14,4	14,0	15,2	15,8	65,4	2,0	11,8	
Франција	4,0	5,0	2,6	4,4	16,1	21,6	21,1	22,3	29,7	90,8	4,3	7,1	5,8	7,0	24,3	25,9	34,1	29,9	31,4	121,3	2,6	16,9
Швајцарија	2,5	1,9	4,1	2,2	10,8	16,4	19,7	21,3	57,3	114,7	3,4	3,8	5,2	3,7	16,1	87,9	59,5	87,8	57,5	292,7	2,3	51,4
Унгарија	1,6	1,4	1,7	2,0	6,7	8,9	11,3	13,7	21,3	55,2	1,1	3,4	1,2	1,5	7,2	26,5	22,5	15,9	15,7	80,6	0,5	11,0
Полска	1,5	2,6	3,5	3,6	11,2	34,3	35,4	40,7	52,3	162,7	4,3	5,0	4,5	2,9	16,8	46,6	81,8	99,9	37,0	265,3	2,2	18,4
Кипар	1,7	0,3	0,3	0,7	3,0	0,2	0,1	1,4	1,9	0,6	0,5	0,5	0,4	2,0	0,4	1,3	1,1	1,3	4,0	0,1	0,4	
Австралија	0,9	0,4	0,9	1,4	3,6	0,6	0,8	1,1	0,9	3,4	0,6	0,5	1,0	1,0	3,3	0,3	0,7	0,9	1,4	3,3	0,4	0,7
Украинија	0,4	0,5	0,5	0,6	2,0	26,6	29,4	23,3	25,1	104,4	0,3	0,7	1,5	0,4	2,9	32,2	78,9	49,7	42,2	203,0	1,9	15,0
Кореја	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,2	12,5	14,5	16,9	55,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	12,5	15,8	15,8	13,3	57,4	0,0	7,2
Кина	0,0	0,0	0,1	0,4	0,6	45,2	58,5	52,9	89,0	245,6	0,5	0,4	0,6	0,1	1,6	62,8	80,1	81,5	90,4	314,8	0,0	62,9
Данска	0,5	1,0	1,2	1,0	3,7	3,6	5,5	4,4	6,0	19,5	2,8	2,6	4,8	3,7	13,8	5,2	6,8	5,1	5,4	22,5	0,4	4,8
Јапонија	0,2	0,1	0,2	0,1	0,7	6,8	9,2	8,7	16,5	41,2	0,3	0,1	0,8	0,1	1,3	12,7	18,2	12,4	14,6	57,9	0,1	17,0
Канада	0,2	0,2	0,3	1,0	1,8	3,6	3,8	4,3	4,1	15,8	0,3	0,2	0,2	0,6	1,3	2,3	5,1	4,5	5,4	17,3	0,3	4,1
Белорусија	0,1	1,9	0,4	0,2	2,6	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,2	2,1	0,6	0,1	3,1	0,1	0,6	0,3	0,4	1,5	0,1	0,1
Хонг Конг	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,7	0,6	12,1	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	11,7	1,2	1,7	1,4	16,0	0,0	0,5
Лихтенштајн	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0
Аргентина	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	2,9	3,2	4,2	13,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2	4,9	2,6	4,1	14,8	0,0	2,7
Боливија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Бразил	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	15,1	18,7	20,1	21,5	75,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,2	30,9	53,3	22,2	121,7	0,0	15,8

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 26

**Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1
во милиони евра**

Земји	1997		1998		1999		2000		2001	
	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество
СДИ во Република Македонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Афганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,6	0
Австралија	-0,1	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0
Австрија	17,6	12	30,1	11	39,5	11	33,0	6	36,8	4
Бахамски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Барбадос	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Белгија	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,1	0	0,4	0
Бермуди	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Босна и Херцеговина	1,6	1	2,9	1	2,8	1	2,7	0	2,4	0
Белиз	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Британски Девствени Острови	0,1	0	0,1	0	0,5	0	1,4	0	3,9	0
Бугарија	2,6	2	3,4	1	2,9	1	3,5	1	6,6	1
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0	0,1	0
Кармански Острови	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Централно Афричка Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шри Ланка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Кина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тајван	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	0	4,2	0
Кукови Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Хрватска	5,8	4	6,4	2	7,6	2	8,2	1	10,3	1
Кипар	1,2	1	77,1	29	92,8	26	117,9	20	138,7	13
Чешка	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Данска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ел Салвадор	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	0,2	0	0,4	0	0,4	0	8,0	1	5,9	1
Грузија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Германија	9,3	7	14,1	5	15,9	4	50,2	9	54,6	5
Гибралтар	0,3	0	0,4	0	0,5	0	0,9	0	0,8	0
Грција	9,7	7	12,8	5	20,5	6	105,3	18	174,2	17
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,3	0	0,3	0	0,0	0
Унгарија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	300,6	29
Исланд	0,9	1	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Индира	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,1	0
Ирак	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,0	0	-0,1	0	-0,1	0	0,1	0	0,7	0
Израел	0,0	0	0,2	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Италија	9,9	7	11,0	4	11,4	3	11,4	2	13,9	1
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Џонстон Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштајн	0,2	0	3,8	1	10,2	3	4,8	1	6,5	1
Луксембург	0,2	0	1,8	1	1,9	1	2,3	0	2,3	0
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Маврициус	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Мексико	0,0	0	-0,9	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Прва Гора	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Холандија	1,4	1	4,6	2	10,2	3	14,7	3	15,6	2
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Маршалски Острови	1,3	1	0,6	0	0,7	0	0,1	0	0,2	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Панама	2,0	1	2,9	1	3,1	1	3,5	1	12,9	1
Полска	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Португалија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Романија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Русија	3,5	3	5,5	2	2,5	1	0,0	0	0,0	0
Сент Ките и Невис	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сент Винсент и Гренадин	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сан Марино	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Србија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сеншелски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Словачка	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Словенија	16,4	12	21,2	8	43,7	12	56,2	10	58,8	6
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шведска	1,4	1	1,6	1	1,7	0	2,2	0	1,1	0
Швајцарија	32,1	23	40,8	15	45,8	13	61,5	11	79,2	8
Сирија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Турска	0,7	1	1,1	0	14,2	4	16,1	3	16,2	2
Украина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Велика Британија	5,3	4	5,9	2	4,2	1	39,5	7	26,6	3
Човечки остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	1,4	1	2,4	1	4,1	1	12,5	2	34,0	3
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,2	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Србија и Прва Гора	15,9	11	19,4	7	21,1	6	19,3	3	29,7	3
Международна финансиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Северноатланска алијанса за соработка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Вкупно	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100

1/ Претходни податоци.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1
ВО МИЛИОНИ евра**

Земји СДИ во Република Македонија	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Вредност	Учество										
Афганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	2,1	0	2,0	0	4,3	0	3,6	0	11,6	1	16,6	1
Австралија	1,8	0	2,1	0	2,1	0	2,1	0	2,3	0	2,0	0
Австрија	37,7	3	42,8	3	62,3	4	57,7	3	219,4	10	238,3	9
Бахамски Остроти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Барбадос	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,4	0
Белиција	0,5	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	0,9	0	1,3	0
Бермуди	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Босна и Херцеговина	2,3	0	2,4	0	0,7	0	0,2	0	1,0	0	1,3	0
Белизе	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Британски Девствени Остроти	7,0	1	11,3	1	8,7	1	11,8	1	15,8	1	29,4	1
Бугарија	11,7	1	23,3	2	24,3	2	27,4	2	42,8	2	62,5	2
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,5	0	1,1	0	2,3	0
Каймански Остроти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Централно Афричка Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шри Ланка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Кина	0,1	0	0,2	0	0,9	0	1,1	0	1,4	0	1,5	0
Тајван	3,5	0	3,3	0	2,5	0	0,8	0	2,2	0	1,6	0
Кукови Остроти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,2	0
Хрватска	12,3	1	10,9	1	15,7	1	20,3	1	30,6	1	44,3	2
Кипар	141,6	12	141,1	11	150,5	9	160,8	9	182,2	9	20,5	1
Чешка	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,5	0	0,3	0	7,5	0
Данска	0,1	0	0,1	0	0,11	0	0,0	0	0,5	0	1,2	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ел Салвадор	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	10,7	1	15,2	1	19,6	1	1,5	0	0,3	0	10,5	0
Грузија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Германија	52,5	5	57,3	4	70,6	4	64,1	4	64,1	5	85,9	3
Туркменистан	1,0	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,7	0	0,8	0
Грција	213,0	18	223,0	17	264,1	16	279,2	16	320,4	15	387,1	15
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Унгарија	300,1	26	313,4	24	354,4	22	350,0	20	350,4	17	421,3	17
Исланд	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	8,1	0
Индија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,0	0	0,0	0	0,11	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирак	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Израел	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,5	0
Италија	16,5	1	15,0	1	32,1	2	37,7	2	44,3	2	46,5	2
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,2	0
Џонстон Острот	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштетен	4,1	0	22,0	2	1,5	0	2,5	0	6,7	0	1,6	0
Луксембург	2,3	0	2,2	0	10,8	1	15,2	1	25,4	1	71,9	3
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	-0,1	0	-0,2	0	-0,1	0	0,0	0
Маврицијус	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Мексико	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Црна Гора	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,2	0
Холандија	61,1	5	69,7	5	103,2	6	213,3	12	212,0	10	431,3	17
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	98,9	6	69,5	4	54,7	3	18,0	1
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,1	0	0,0	0	-0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,4	0
Маршалски Остроти	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,5	0
Панама	13,3	1	13,3	1	3,0	0	3,2	0	4,1	0	8,6	0
Полска	0,0	0	0,0	0	0,11	0	0,1	0	0,5	0	0,5	0
Португалија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	0	2,2	0
Романија	0,3	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,1	0	0,5	0
Русија	1,3	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	1,5	0
Сент Ките и Невис	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,0	0
Сент Винсент и Гренадин	0,0	0	0,0	0	0,0	0	36,1	2	17,6	1	19,3	1
Сан Марино	0,8	0	0,7	0	0,7	0	0,8	0	0,9	0	2,4	0
Србија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	66,3	3
Сенцелски Остроти	0,1	0	-0,1	0	2,1	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	0
Словачка	0,0	0	0,0	0	0,11	0	0,2	0	0,0	0	0,1	0
Словенија	66,4	6	84,7	7	101,8	6	106,8	6	126,7	6	165,8	7
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,2	0
Шведска	2,3	0	2,0	0	2,5	0	2,5	0	2,6	0	2,7	0
Швајцарија	85,2	7	101,9	8	143,9	9	164,2	9	150,8	7	166,8	7
Сирџија	0,2	0	0,2	0	0,11	0	0,2	0	0,0	0	0,0	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,11	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Туриција	18,0	2	18,9	1	26,5	2	25,1	1	27,7	1	34,9	1
Украйна	0,0	0	0,2	0	0,6	0	3,6	0	3,3	0	1,9	0
Велика Британија	21,9	2	54,7	3	38,3	2	38,2	2	67,4	5	102,2	4
Човечки остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	41,3	4	42,2	5	25,6	2	29,8	2	45,3	2	35,9	1
Девствени Остроти на Обединетите Држави	0,2	0	0,5	0	0,8	0	0,9	0	1,2	0	7,6	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,1	0
Србија и Црна Гора	26,7	2	29,1	2	29,5	2	32,8	2	53,8	3	0,0	0
Международна финансиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	2,6	0	2,4	0	1,8	0	1,4	0	0,0	0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Северноатлантска алијанса за соработка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,9	0	1,7	0
Вкупно	1,160,7	100	1,292,1	100	1,610,2	100	1,769,0	100	2,098,6	100	2,545,2	100

1/ Претходни податоци.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 27

**Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности /1
во милиони евра**

Дејности	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006				
	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество	Вредност	Учество			
СДИ во Република Македонија																							
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ И РИБАРСТВО	1,1	1	0,6	0	0,9	0	0,8	0	2,7	0	3,7	0	9,8	1	23,1	1	23,0	1	23,1	1	27,0	1	
РУДАРСТВО И ЕКСТРАКЦИЈА	0,3	0	0,4	0	0,7	0	0,9	2	13,6	1	16,9	1	15,5	1	22,4	1	39,3	2	45,3	2	50,7	2	
Екстракција на нафта и гас	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0	1,4	0	1,4	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	0,4	0	
Рударство и екстракција не вклучени на др.место	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,6	2	12,2	1	15,6	1	14,2	1	21,1	1	38,0	2	44,0	2	50,3	2	
ПРОИЗВОДСТВО	67,5	48	165,3	61	222,1	62	294,8	51	396,2	38	457,7	39	490,4	38	664,9	41	775,3	44	801,9	38	907,3	36	
Производство на прехранбени производи	16,3	12	61,5	23	85,8	24	112,4	19	138,8	13	164,9	14	173,7	13	182,6	11	187,1	11	189,0	9	173,5	7	
Производство на текстил и текстилни производи	3,4	2	5,6	2	8,0	2	10,9	2	9,7	1	14,0	1	15,0	1	18,2	1	21,9	1	36,7	2	44,0	2	
Производ од дрво, издавачка и печатарска дејност	2,2	2	2,8	1	3,5	1	9,6	2	10,8	1	9,8	1	9,1	1	9,6	1	10,3	1	8,6	0	18,1	1	
Радирнирање на нафтени деривати и други третмани	0,0	0	0,4	0	0,2	0	-11,5	-2	1,4	0	31,0	3	25,9	2	55,0	3	64,3	4	75,2	4	88,3	3	
Производство на хемикалии и хемиски производи	8,3	6	9,3	3	10,2	3	11,0	2	16,3	2	19,9	2	26,4	2	35,7	2	37,7	2	46,7	2	63,0	2	
Гума и пластични производи	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,7	0	0	0,6	0	1,0	0	1,4	0	1,8	0	2,8	0	3,1	0	4,3	0
Метални производи	25,4	18	31,6	12	46,7	13	74,7	13	98,6	9	96,5	8	115,1	9	188,2	12	287,4	16	258,1	12	365,9	14	
Машински производи	0,3	0	0,3	0	0,2	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,3	0	0,5	0	0,9	0	2,1	0	2,5	0	
Канцелариска опрема и компјутери	0,2	0	0,3	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	1,0	0	1,0	0	1,0	0	0,9	0	2,5	0	4,1	0	
Радио, ТВ, комуникациска опрема	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	-0,5	0	-0,4	0	2,1	0	1,9	0	2,1	0	
Моторни возила	2,7	2	1,5	1	1,5	0	1,2	0	0,9	0	4,0	0	5,2	0	12,3	1	12,6	1	12,8	1	12,9	1	
Други транспортни средства	0,0	0	-0,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,5	0	2,0	0	7,2	0	7,8	0	9,4	0	9,0	0	
Производство не вклучено на друго место	8,5	6	52,6	19	64,9	18	84,7	15	118,2	11	113,6	10	115,8	9	153,1	10	139,5	8	155,6	7	119,7	5	
ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА, ГАСИФИКАЦИЈА И ВОДОСТОПАНСТВО	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,7	0	5,2	0	6,2	0	157,1	7	161,7	6			
ГРАДЕЖНИШТВО	0,6	0	0,8	0	5,6	2	32,9	6	47,0	5	56,1	5	65,9	5	64,5	4	61,1	3	70,5	3	87,1	3	
ВКУПНО УСЛУГИ	68,3	48	98,1	36	124,9	35	236,9	41	574,4	55	619,6	53	702,5	54	822,0	51	854,2	48	984,5	47	1.302,7	51	
ТРГОВИЈА И ПОПРАВКИ	48,4	34	67,9	25	82,7	23	88,7	15	91,6	9	103,7	9	106,2	8	113,7	7	118,9	7	182,0	9	264,0	10	
Трговија и поправка на моторни возила	3,3	2	5,7	2	5,7	2	7,0	1	8,7	1	8,7	1	8,9	1	12,2	1	11,6	1	18,8	1	31,5	1	
Трговија на големо	25,0	18	35,3	13	45,8	13	53,2	9	51,8	5	65,5	6	66,0	5	63,4	4	64,1	4	98,9	5	136,9	5	
Трговија на мало	20,2	14	27,0	10	31,2	9	28,5	5	31,1	3	29,4	3	31,2	2	38,1	2	43,2	2	62,7	3	89,2	4	
ХОТЕЛИ И РЕСТОРАНИ	2,4	2	3,0	1	4,7	1	7,4	1	8,2	1	11,8	1	21,6	2	23,8	1	27,7	2	39,6	2	52,9	2	
ТРАНСПОРТ И КОМУНИКАЦИИ	2,9	2	5,5	2	4,5	1	11,4	2	342,4	33	350,4	30	372,8	29	445,4	28	425,5	24	422,5	20	542,2	21	
Копнен сообраќај	4,0	3	6,2	2	8,4	2	9,5	2	9,2	1	9,6	1	8,4	1	8,1	1	7,1	0	8,0	0	8,1	0	
Воден сообраќај	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	
Воздушен сообраќај	-1,7	-1	-1,7	-1	-5,3	-1	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,0	0	0,0	0	
Телекомуникации	0,0	0	0,0	0	0,1	1	0,4	0	330,8	32	337,7	29	361,1	28	433,7	27	414,4	23	406,2	19	528,0	21	
Транспорт и комуникации не вклучени на друго место	0,7	0	0,9	0	1,3	0	1,3	0	2,2	0	2,9	0	3,2	0	3,3	0	3,5	0	8,1	0	6,0	0	
ФИНАНСИСКО ПОСРЕДУВАЊЕ	11,5	8	15,8	6	24,9	7	118,9	21	115,0	11	136,1	12	174,6	14	202,3	13	232,8	13	268,2	13	321,6	13	
Монетарно посредување	11,4	8	15,5	6	24,7	7	100,1	17	94,6	9	118,0	10	143,5	11	147,6	9	166,8	9	189,1	9	253,3	10	
Други финансиски посредувања	0,0	0	0,3	0	0,2	0	0,1	0	2,9	0	3,5	0	10,4	1	26,3	2	38,4	2	47,7	2	30,1	1	
Осигурување и помошни активности во осигурувањето	0,0	0	0,0	0	0,0	0	18,7	3	17,5	2	14,6	1	20,6	2	28,1	2	27,1	2	30,4	1	36,1	1	
Финансиско посредување не вклучено на друго место	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,4	0	0,9	0	2,3	0	0	0	
НЕДВИЖЕН ИМОТ И ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	1,8	1	2,4	1	4,1	1	6,0	1	11,2	1	11,8	1	20,0	2	29,0	2	40,1	2	57,5	3	106,0	4	
Недвижен имот	0,0	0	0,0	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	5,9	0	16,6	1	16,6	1	29,3	1	
Компјутерски активности	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,6	0	0,7	0	0,6	0	1,2	0	1,6	0	6,6	0	14,4	1	
Други деловни активности	1,2	1	1,8	1	2,8	1	4,6	1	9,5	1	10,1	1	18,4	1	21,3	1	21,6	1	32,8	2	58,4	2	
Недвижен имот и делов. активн. не вклуч. на др. место	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,4	0	0,5	0	0,6	0	0,3	0	1,2	0	0,9	0	
ДРУГИ УСЛУГИ	1,3	1	3,6	1	4,1	1	4,4	1	6,0	1	5,9	1	7,3	1	7,9	0	9,4	1	14,6	1	15,5	1	
НЕ АЛОЦИРАНИ	3,6	3	5,1	2	5,7	2	4,7	1	5,3	1	6,7	1	7,3	1	8,1	1	9,9	1	16,2	1	9,1	0	
СУБ-ТОТАЛ	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100	2.098,6	100	2.545,2	100	
ВКУПНО	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610								

Табела 28

**Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби
во милиони САД долари**

Период	2003	2004	2005	2006	2007
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1.999,0	-2.498,5	-2.333,9	-2.474,0	-3.527,7
Средства	1.868,5	2.162,2	2.455,8	3.256,5	3.946,3
Директни инвестиции во странство	42,0	54,2	62,1	39,7	67,6
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	35,7	43,9	43,6	37,7	51,6
Останат капитал	6,3	10,3	18,5	2,0	16,0
Портфолио инвестиции	3,8	4,1	3,6	4,2	4,4
Сопственички хартии од вредност	3,8	4,1	3,6	4,2	4,4
Банки	3,0	3,3	2,9	3,4	3,6
Останати сектори	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8
Должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-
Останати инвестиции	929,3	1.128,6	1.065,4	1.346,9	1.634,7
Трговски кредити	194,3	267,2	299,0	441,8	652,7
Останати сектори	194,3	267,2	299,0	441,8	652,7
Долгорочни	0,4	0,4	0,8	0,9	1,1
Краткорочни	193,9	266,8	298,2	441,0	651,6
Заеми	25,5	27,4	26,0	2,3	3,9
Банки	24,0	25,7	25,6	2,0	1,1
Долгорочни	15,2	16,5	15,0	1,4	1,1
Краткорочни	8,8	9,2	10,6	0,5	-
Останати сектори	1,5	1,7	0,4	0,3	2,8
Долгорочни	-	1,7	0,1	0,3	2,3
Краткорочни	1,5	-	0,2	-	0,5
Валути и депозити	706,0	827,7	733,3	868,4	936,4
Монетарна власт	41,4	16,2	15,5	23,6	25,3
Банки	664,6	811,5	717,8	844,8	911,2
Останати средства	3,5	6,3	7,1	34,4	41,7
Меѓународни официјални резерви	893,4	975,3	1.324,7	1.865,8	2.239,6
Обврски	3.867,5	4.660,7	4.789,7	5.730,5	7.474,1
Директни инвестиции во земјата	1.614,7	2.190,6	2.086,9	2.763,8	3.739,4
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.477,0	1.858,5	1.863,5	2.454,0	3.271,4
Останат капитал	137,7	332,1	223,4	309,8	468,0
Портфолио инвестиции	107,2	71,7	273,9	366,5	457,2
Сопственички хартии од вредност	80,5	40,0	52,8	114,0	194,8
Банки	12,6	19,1	29,5	106,2	90,9
Останат сектор	67,9	20,9	23,3	7,8	103,9
Должнички хартии од вредност	26,8	31,7	221,2	252,5	262,5
Останати инвестиции	2.145,6	2.398,5	2.428,9	2.600,2	3.277,5
Трговски кредити	398,2	485,6	457,0	486,2	854,5
Останати сектори	398,2	485,6	457,0	486,2	854,5
Долгорочни	61,8	46,7	29,3	25,8	21,4
Краткорочни	336,4	438,9	427,6	460,4	833,1
Заеми	1.657,2	1.814,4	1.852,2	1.853,3	1.991,9
Монетарна власт	68,4	62,5	62,1	55,8	-
Држава	1.256,5	1.351,2	1.292,2	1.152,6	1.068,4
Банки	90,9	89,1	131,0	192,7	317,8
Долгорочни	80,0	78,4	128,3	192,7	293,6
Краткорочни	10,9	10,7	2,7	-	24,2
Останати сектори	241,4	311,6	366,9	452,2	605,7
Долгорочни	219,9	293,6	293,5	436,8	547,9
Краткорочни	21,5	18,0	73,4	15,4	57,8
Валути и депозити	69,0	70,5	86,9	148,6	238,3
Банки	69,0	70,5	86,9	148,6	238,3
Останати обврски	21,4	27,9	32,8	112,1	192,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 29

**Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби
во милиони евра**

Период	2003	2004	2005	2006	2007
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1.599,7	-1.836,6	-1.978,4	-1.878,5	-2.401,1
Средства	1.495,3	1.589,3	2.081,7	2.472,7	2.686,0
Директни инвестиции во странство	33,6	39,9	52,6	30,1	46,0
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	28,60	32,3	37,00	28,6	35,1
Останат капитал	5,0	7,6	15,6	1,5	10,9
Портфолио инвестиции	3,0	3,0	3,1	3,2	3,0
Сопственички хартии од вредност	3,0	3,0	3,1	3,2	3,0
Банки	2,4	2,4	2,5	2,6	2,5
Останати сектори	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-
Останати инвестиции	743,7	829,5	903,1	1.022,7	1.112,7
Трговски кредити	155,5	196,4	253,5	335,5	444,3
Останати сектори	155,5	196,4	253,5	335,5	444,3
Долгорочни	0,3	0,3	0,7	0,7	0,8
Краткорочни	155,2	196,1	252,8	334,8	443,5
Заеми	20,4	20,1	22,0	1,7	2,6
Банки	19,2	18,9	21,7	1,5	0,7
Долгорочни	12,2	12,2	12,7	1,1	0,7
Краткорочни	7,0	6,7	9,0	0,4	-
Останати сектори	1,2	1,2	0,3	0,3	1,9
Долгорочни	-	1,2	0,1	0,3	1,6
Краткорочни	1,2	-	0,2	-	0,3
Валути и депозити	565,0	608,4	621,6	659,4	637,4
Монетарна власт	33,2	11,9	13,2	17,9	17,2
Банки	531,8	596,5	608,4	641,5	620,2
Останати средства	2,8	4,6	6,0	26,1	28,4
Меѓународни официјални резерви	715,0	716,9	1.122,9	1.416,7	1.524,4
Обврски	3.095,0	3.426,0	4.060,1	4.351,2	5.087,2
Директни инвестиции во земјата	1.292,1	1.610,2	1.769,0	2.098,6	2.545,2
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.182,0	1.366,1	1.579,6	1.863,4	2.226,6
Останат капитал	110,2	244,1	189,4	235,2	318,6
Портфолио инвестиции	85,8	52,7	232,2	278,3	311,2
Сопственички хартии од вредност	64,4	29,4	44,7	86,6	132,6
Банки	10,1	14,0	25,0	80,7	61,9
Останати сектори	54,3	15,4	19,7	5,9	70,7
Должнички хартии од вредност	21,4	23,3	187,5	191,7	178,7
Останати инвестиции	1.717,1	1.763,1	2.058,9	1.974,3	2.230,8
Трговски кредити	318,6	356,9	387,3	369,2	581,6
Останати сектори	318,6	356,9	387,3	369,2	581,6
Долгорочни	49,4	34,3	24,9	19,6	14,5
Краткорочни	269,2	322,6	362,5	349,6	567,1
Заеми	1.326,2	1.333,8	1.570,1	1.407,2	1.355,8
Монетарна власт	54,7	46,0	52,7	42,4	-
Држава	1.005,5	993,2	1.095,4	875,2	727,2
Банки	72,8	65,5	111,1	146,3	216,3
Долгорочни	64,0	57,6	108,8	146,3	199,8
Краткорочни	8,7	7,9	2,3	-	16,5
Останати сектори	193,2	229,1	311,0	343,3	412,2
Долгорочни	175,9	215,8	248,8	331,6	372,9
Краткорочни	17,2	13,3	62,2	11,7	39,3
Валути и депозити	55,2	51,9	73,7	112,8	162,2
Банки	55,2	51,9	73,7	112,8	162,2
Останати обврски	17,1	20,5	27,8	85,1	131,2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 30

Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба /1
во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.03.2006	30.06.2006	30.09.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007 ^a	31.03.2008	30.06.2008	30.09.2008	31.12.2008	31.03.2009
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	1.016,46	1.282,82	1.078,19	1.072,97	1.073,97	1.065,56	1.001,67	890,41	878,95	897,71	883,06	882,64	880,13	902,83	913,81
1.1 Краткорочен	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочни обврски	1.016,45	1.282,82	1.078,19	1.072,97	1.073,97	1.065,56	1.001,67	890,41	878,95	897,71	883,06	882,64	880,13	902,83	913,81
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	190,43	185,19	189,56	190,38	189,58	183,40	176,85	170,49	164,85	155,20	143,61	131,62	134,35
1.2.2. Заеми	993,20	1.095,36	887,76	887,77	884,41	875,19	812,09	707,01	694,46	727,22	718,21	727,44	736,52	771,22	778,98
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,49
1.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	45,97	52,66	51,81	47,82	47,26	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1 Краткорочен	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	45,97	52,66	51,81	47,82	47,26	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Заеми	45,97	52,66	51,81	47,82	47,26	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	123,24	192,02	181,68	191,44	205,47	269,88	266,66	312,89	340,64	387,85	346,15	358,89	389,57	384,05	377,99
3.1 Краткорочен	67,32	81,41	72,25	77,76	83,57	115,44	111,11	144,82	165,31	178,12	142,31	138,83	173,32	171,33	153,22
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	13,00	0,00	0,00	0,00	24,22	30,76	41,67	16,50	10,72	10,00	10,00	0,00	0,00	0,00
3.1.3. Валути и депозити	51,71	69,46	61,74	67,18	72,85	104,70	77,56	104,54	114,30	152,26	124,29	121,28	154,87	162,46	143,63
3.1.4. Останати обврски	8,57	10,66	10,52	10,58	10,72	10,74	9,33	9,51	9,34	7,29	7,55	8,45	8,87	9,59	9,59
Достасани неплатени обврски	8,57	10,66	10,52	10,58	10,72	10,74	9,33	9,51	9,34	7,29	7,55	8,45	8,87	9,59	9,59
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	55,93	110,60	109,42	113,68	121,90	154,44	155,55	168,07	175,33	209,73	203,84	220,06	216,25	212,72	224,77
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2. Заеми	55,79	106,40	103,29	107,48	115,91	146,31	147,36	159,90	166,87	199,81	189,02	206,48	203,21	201,14	201,14
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	6,14	6,20	5,99	8,13	8,20	8,17	8,47	9,92	14,82	13,58	13,04	11,58	23,63
3.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	600,40	721,01	664,92	727,28	701,21	786,69	1.024,59	1.032,59	1.077,01	1.115,71	1.087,00	1.227,25	1.346,80	1.382,45	1.395,33
4.1 Краткорочен	370,02	475,84	409,86	425,28	390,24	435,42	618,37	635,38	668,16	727,89	676,47	787,25	826,04	823,45	830,76
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	53,03	15,56	30,32	17,16	11,65	27,83	23,26	38,13	39,32	24,25	21,05	21,49	28,54	16,22
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.4. Комерцијални кредити	322,58	362,86	341,53	343,08	314,62	349,59	535,48	535,19	554,89	567,07	552,25	663,18	696,92	672,16	690,02
4.1.5. Останати обврски	42,66	59,95	52,76	51,89	58,46	74,17	55,06	76,93	75,15	121,50	99,97	103,02	107,64	122,75	124,53
Достасани неплатени обврски	42,66	58,40	52,76	51,89	58,46	74,17	55,06	76,93	75,15	121,50	99,97	103,02	107,64	122,75	124,53
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	230,39	245,18	255,06	302,00	310,97	351,27	406,22	397,21	408,85	387,81	410,54	440,00	520,75	559,00	564,56
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	207,63	234,14	242,23	283,70	290,16	331,68	387,03	380,59	393,50	372,92	394,90	421,44	500,95	535,37	542,58
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	11,04	12,83	18,30	20,81	19,59	19,19	16,62	14,99	14,54	15,28	18,20	19,44	23,27	21,63
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу новзрзни субјекти	284,52	269,57	327,43	334,18	332,61	329,30	305,50	376,15	371,37	430,77	521,02	612,70	626,08	649,07	685,12
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	3,70	5,68	5,68	5,68	5,68	13,16	7,54	7,06	6,95	6,11	6,11	6,11	6,11	6,11	6,11
5.2. Обврски кон директните инвеститори	280,82	263,89	321,75	328,50	326,93	316,14	297,96	369,09	364,42	424,66	514,91	606,59	619,97	642,96	679,01
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	2.070,61	2.518,09	2.304,03	2.373,68	2.360,52	2.493,83	2.636,51	2.612,03</							

Табела 31

Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба / 1
во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	30.06.2006	30.09.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007*	31.03.2008	30.06.2008	30.09.2008	31.12.2008	31.03.2009
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	0,00														
1.1 Краткорочен	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1 Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2 Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3 Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4 Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочни побарувања	0,00														
1.2.1 Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2 Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.3 Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4 Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	664,66	1.040,51	1.121,85	1.205,24	1.284,33	1.326,97	1.315,13	1.329,96	1.424,84	1.416,28	1.395,51	1.413,65	1.552,13	1.361,16	1.120,06
2.1 Краткорочен	664,66	1.040,51	1.092,79	1.129,48	1.160,32	1.167,82	1.073,26	1.000,55	1.011,09	917,15	279,69	300,38	404,19	245,87	168,70
2.1.1 Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2 Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3 Валути и депозити	664,66	1.040,51	1.092,79	1.129,48	1.160,32	1.167,82	1.073,26	1.000,55	1.011,09	917,15	279,69	300,38	404,19	245,87	168,70
2.1.4 Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	0,00	0,00	29,06	75,76	124,01	159,16	241,87	329,41	413,75	499,13	1.115,83	1.113,26	1.147,94	1.115,29	951,35
2.2.1 Обврзници	0,00	0,00	29,06	75,76	124,01	159,16	241,87	329,41	413,75	499,13	1.115,83	1.113,26	1.147,94	1.115,29	951,35
2.2.2 Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.3 Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4 Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	619,59	635,87	618,10	599,78	621,57	668,26	667,61	658,57	644,64	648,05	549,01	529,46	533,83	390,58	442,19
3.1 Краткорочен	618,75	634,56	613,68	595,44	617,26	667,17	650,53	641,73	627,88	631,33	532,31	509,75	514,16	371,06	422,69
3.1.1 Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2 Заеми	0,00	2,17	1,92	0,02	0,08	0,39	0,39	0,01	0,00	0,00	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
3.1.3 Валути и депозити	596,54	608,45	587,54	570,86	592,20	641,45	624,38	615,25	601,14	604,19	525,74	502,97	507,24	363,95	415,49
3.1.4 Останати побарувања	22,21	23,93	24,22	24,56	24,98	25,33	25,75	26,46	26,73	27,14	6,57	6,77	6,90	7,10	7,20
Достасани ненаплатени побарувања	22,21	23,93	24,22	24,56	24,98	25,33	25,75	26,46	26,73	27,14	6,57	6,77	6,90	7,10	7,20
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	0,84	1,31	4,42	4,34	4,31	1,10	17,08	16,84	16,77	16,72	16,70	19,71	19,67	19,52	19,50
3.2.1 Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2 Заеми	0,84	1,31	1,29	1,21	1,18	1,10	1,08	0,84	0,82	0,74	0,72	1,23	1,19	1,04	1,01
3.2.3 Валути и депозити	0,00	0,00	3,13	3,13	3,13	0,00	16,00	16,00	15,95	15,98	15,98	18,48	18,49	18,49	18,49
3.2.4 Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	197,77	253,94	256,91	249,34	266,90	336,54	417,22	489,44	521,23	447,43	471,71	520,79	564,13	551,63	505,63
4.1 Краткорочен	196,55	253,46	256,15	248,57	266,13	335,63	415,38	487,81	518,94	445,09	467,36	515,52	559,09	546,53	500,29
4.1.1 Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2 Заеми	0,00	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,65	0,31	0,22	0,47	0,70	0,90	0,96
4.1.3 Валути и депозити	0,00	0,00	0,17	0,12	0,34	0,21	0,22	0,38	0,12	0,39	0,13	0,18	0,05	0,10	0,09
4.1.4 Комерцијални кредити	196,12	252,79	255,51	247,97	265,31	334,82	414,00	485,88	516,82	443,51	444,77	492,78	535,12	521,88	474,53
4.1.5 Останати побарувања	0,43	0,46	0,47	0,48	0,49	0,60	1,16	1,45	1,35	0,87	22,23	22,09	23,22	23,65	24,71
Достасани ненаплатени побарувања	0,43	0,46	0,47	0,48	0,49	0,60	1,16	1,45	1,35	0,87	22,23	22,09	23,22	23,65	24,71
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	1,23	0,49	0,76	0,76	0,76	0,91	1,84	1,63	2,28	2,34	4,35	5,26	5,04	5,09	5,34
4.2.1 Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2 Заеми	1,23	0,10	0,10	0,10	0,10	0,25	1,11	1,02	1,51	1,57	3,83	4,10	4,07	4,12	4,56
4.2.3 Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4 Комерцијални кредити	0,00	0,39	0,66	0,66	0,66	0,66	0,73	0,61	0,77	0,77	0,52	1,17	0,97	0,97	0,78
4.2.5 Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	47,98	95,87	95,45	92,28	95,69	95,60	108,48	122,58	110,67	123,11	125,57	129,21	133,38	134,45	152,56
5.1 Побарувања од директно инвестиирани субјекти	11,28	21,33	0,00	0,00	0,00	14,69	12,18	13,51	14,06	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00
5.2 Побарувања од директните инвеститори	36,70	74,54	95,45	92,28	95,69	80,91	96,30	109,07	96,61	106,11	108,58	112,21	116,38	117,46	135,56
БРУТО НАДВОРЕШНИ ПОБАРУВАЊА	1.530,00	2.026,19	2.092,31	2.146,63	2.268,48	2.427,38	2.508,44	2.600,55	2.701,38	2.634,87	2.541,80	2.593,10	2.783,47	2.437,83	2.220,4

Табела 32

Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба / 1
во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.03.2006	30.06.2006	30.09.2006	31.12.2006	30.03.2007	30.06.2007	31.12.2007	31.03.2008	30.06.2008	31.12.2008	31.03.2009
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	1,016,46	1,282,82	1,078,19	1,072,97	1,073,97	1,065,56	1,001,67	890,41	878,95	897,71	883,06	882,64	880,13
1.1 Краткорочен	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	1,016,45	1,282,82	1,078,19	1,072,97	1,073,97	1,065,56	1,001,67	890,41	871,31	897,71	883,06	882,64	880,13
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	190,43	185,19	189,56	190,38	189,58	183,40	176,85	170,49	164,85	155,20	143,61
1.2.2. Заеми	993,20	1,095,36	887,76	887,76	884,41	875,19	812,09	694,46	727,22	718,21	727,44	736,52	771,22
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,49
1.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	-618,69	-987,85	-1,070,04	-1,157,42	-1,237,07	-1,284,58	-1,277,04	-1,329,96	-1,424,84	-1,416,28	-1,395,51	-1,413,65	-1,552,13
2.1 Краткорочен	-664,66	-1,040,51	-1,092,79	-1,129,48	-1,160,32	-1,167,82	-1,073,26	-1,000,55	-1,011,09	-917,15	-279,69	-300,38	-404,19
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	-664,66	-1,040,51	-1,092,79	-1,129,48	-1,160,32	-1,167,82	-1,073,26	-1,000,55	-1,011,09	-917,15	-279,69	-300,38	-404,19
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	45,97	52,66	22,75	-27,94	-76,75	-116,77	-203,78	-329,41	-413,75	-499,13	-1,115,83	-1,113,26	-1,147,94
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	-29,06	-75,76	-124,01	-159,16	-241,87	-329,41	-413,75	-499,13	-1,115,83	-1,113,26	-1,147,94
2.2.2. Заеми	45,97	52,66	51,81	47,82	47,26	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	-496,34	-443,85	-436,42	-408,34	-416,09	-398,38	-406,95	-345,68	-304,00	-260,20	-202,86	-170,57	-144,26
3.1 Краткорочен	-551,43	-553,14	-541,43	-517,68	-533,69	-551,72	-539,42	-496,91	-462,57	-453,20	-390,00	-370,92	-340,84
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	-0,87	-1,92	-0,02	-0,08	-0,39	23,83	30,75	41,67	16,50	10,72	9,98	-0,01
3.1.3. Валути и депозити	-544,82	-539,00	-525,81	-503,68	-519,35	-536,75	-546,82	-510,71	-486,84	-451,93	-401,45	-381,68	-352,37
3.1.4. Останати обврски	-13,64	-13,27	-13,70	-13,99	-14,26	-14,59	-16,43	-16,95	-17,39	-17,78	0,73	0,78	1,55
Достасани неплатени обврски	-13,64	-13,27	-13,70	-13,99	-14,26	-14,59	-16,43	-16,95	-17,39	-17,78	0,73	0,78	1,55
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	55,09	109,29	105,01	109,34	117,60	153,34	138,47	151,23	158,57	193,01	187,14	200,35	196,58
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2. Заеми	54,95	105,09	102,00	106,27	114,74	145,21	146,28	159,06	166,05	199,07	188,31	205,25	202,02
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	3,01	3,07	2,86	8,13	-7,80	-7,83	-7,48	-6,06	-1,16	-4,90	-5,44
3.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,14
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	402,63	467,07	408,01	477,94	434,31	450,15	607,37	543,14	555,78	668,28	615,30	706,47	782,67
4.1 Краткорочен	173,47	228,38	153,71	176,71	124,11	99,79	202,99	147,57	149,22	282,81	209,11	271,73	266,95
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	52,83	15,56	30,32	17,16	11,65	27,83	23,16	37,48	39,01	24,03	20,58	20,79
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	-0,17	-0,12	-0,34	-0,21	-0,22	-0,38	-0,12	-0,39	-0,13	-0,18	-0,05
4.1.4. Комерцијални кредити	126,47	110,07	86,02	95,11	49,31	44,77	121,48	49,31	38,06	123,56	107,48	170,40	161,80
4.1.5. Останати обврски	42,23	59,48	52,29	51,40	57,97	73,57	53,90	75,48	73,79	120,63	77,73	80,93	84,41
Достасани неплатени обврски	42,23	57,94	52,29	51,40	57,97	73,57	53,90	75,48	73,79	120,63	77,73	80,93	84,41
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	229,16	244,69	254,30	301,24	310,20	350,36	404,38	395,57	406,56	385,47	406,19	434,73	515,72
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	206,40	234,04	242,13	283,60	290,06	331,43	385,93	379,56	391,99	371,35	391,07	417,34	496,88
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	10,65	12,17	17,64	20,15	18,93	18,45	16,01	14,22	13,77	14,76	17,03	18,47
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	236,54	173,71	231,98	241,91	236,92	233,70	197,02	253,57	260,70	307,66	395,45	483,50	492,70
5.1. Обврски кон директно инвестиирани субјекти	-7,57	-15,65	5,68	5,68	5,68	-1,53	-4,64	-6,45	-7,11	-10,89	-10,89	-10,89	-10,89
5.2. Обврски кон директните инвеститори	244,11	189,36	226,30	236,22	231,24	235,23	201,66	260,02	267,81	318,55	406,33	494,38	503,59
НЕТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	540,60	491,90	211,73	227,05	92,04	66,45	128,08	11,48	-33,41	197,17	295,43	488,38	459,11
													1,151,81

1/Нето надворешниот долг се пресметува како разлика на брутото надворешниот долг и брутото надворешните побарувања, изразени по пазарна вредност во делот на хартиите од вредност.

2/Претходни податоци.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 33
Девизни резерви
во милиони евра

	1. Девизни резерви					2. Други девизни средства
	Монетарно злато	Специјални права на влечење-SDR	Резервна позиција кај ММФ	Девизи	ВКУПНО	
2003	29,7	0,3	0,0	685,0	715,0	33,2
2004	63,6	0,6	0,0	652,8	716,9	11,9
2005	94,9	0,7	0,0	1.027,3	1.122,9	13,2
2006	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
I	102,9	0,7	0,0	865,8	969,4	13,0
II	102,5	0,2	0,0	873,3	976,0	13,1
III	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
IV	111,1	2,6	0,0	1.079,3	1.193,1	69,4
V	111,2	0,9	0,0	1.100,3	1.212,5	69,2
VI	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
VII	109,8	0,8	0,0	1.165,5	1.276,1	69,3
VIII	105,9	0,3	0,0	1.239,4	1.345,6	18,1
IX	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
X	103,1	2,8	0,0	1.295,8	1.401,7	18,2
XI	105,9	0,5	0,0	1.307,3	1.413,8	17,9
XII	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
Kb.1	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
Kb.2	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
Kb.3	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
Kb.4	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
2007	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
I	108,7	1,7	0,0	1.284,7	1.395,1	18,1
II	111,7	0,2	0,0	1.276,4	1.388,3	12,1
III	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
IV	108,5	4,2	0,0	1.343,0	1.455,7	17,7
V	106,8	1,4	0,0	1.357,8	1.466,0	17,8
VI	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
VII	106,6	1,4	0,0	1.341,1	1.449,1	17,7
VIII	107,1	1,2	0,0	1.377,1	1.485,4	17,8
IX	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
X	118,6	1,1	0,0	1.431,4	1.551,1	17,6
XI	117,7	1,0	0,0	1.428,3	1.547,0	17,1
XII	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
Kb.1	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
Kb.2	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
Kb.3	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
Kb.4	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
2008	133,9	1,0	0,0	1.360,0	1.494,9	1,1
I	136,1	1,0	0,0	1.398,6	1.535,8	9,9
II	139,9	0,9	0,0	1.408,1	1.548,9	9,8
III	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6
IV	121,6	1,1	0,0	1.371,5	1.494,3	6,7
V	123,8	1,0	0,0	1.385,1	1.509,9	0,6
VI	129,3	1,0	0,0	1.413,1	1.543,4	0,6
VII	127,7	1,0	0,0	1.428,2	1.556,9	0,6
VIII	123,9	1,0	0,0	1.474,7	1.599,6	0,6
IX	136,5	1,0	0,0	1.551,5	1.689,0	0,6
X	122,0	1,1	0,0	1.550,1	1.673,2	0,7
XI	139,5	1,0	0,0	1.448,7	1.589,2	1,2
XII	133,9	1,0	0,0	1.360,0	1.494,9	1,1
Kb.1	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6
Kb.2	129,3	1,0	0,0	1.413,1	1.543,4	0,6
Kb.3	136,5	1,0	0,0	1.551,5	1.689,0	0,6
Kb.4	133,9	1,0	0,0	1.360,0	1.494,9	1,1
2009	152,0	1,0	0,0	1.114,8	1.267,8	5,2
I	156,4	1,0	0,0	1.284,3	1.441,8	5,4
II	162,9	1,0	0,0	1.249,7	1.413,6	6,1
III	152,0	1,0	0,0	1.114,8	1.267,8	5,2
Kb.1	152,0	1,0	0,0	1.114,8	1.267,8	5,2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 34

Девизен курс на денарот (просек за периодот)

		100 ATS	100 FRF	100 ITL	100 DEM	100 CHF	1 GBP	1 USD	1 EUR	100 JPY
1993	/1	2,0127	4,1226	1,4832	14,1617	15,9867	35,3541	23,5722	-	
1994		3,7833	7,7828	2,6792	26,6162	31,5905	66,0911	43,2351	-	
1995		3,7722	7,6206	2,3369	26,5390	32,1770	60,0303	38,0354	-	
1996		3,7787	7,8183	2,5929	26,5848	32,3948	62,4691	39,9935	-	
1997		4,0780	8,5259	2,9225	28,6980	34,3423	81,6392	49,8299	-	
1998		4,3993	9,2329	3,1357	30,9525	37,5788	90,2462	54,4506	-	
1999		4,4052	9,2409	3,1306	30,9927	37,8747	92,0413	56,8964	-	
2000		4,4131	9,2575	3,1362	31,0482	38,9892	99,6905	65,8856	60,7250	61,1533
2001		4,4267	9,2862	3,1459	31,1445	40,3381	97,9875	68,0421	60,9133	56,0157
2002		-	-	-	-	41,5689	97,0365	64,7341	60,9783	51,6839
2003		-	-	-	-	40,3117	88,6405	54,3031	61,2639	46,8292
2004		-	-	-	-	39,7337	90,4298	49,4105	61,3377	45,6661
2005		-	-	-	-	39,5872	89,6186	49,2919	61,2958	44,7895
2006		-	-	-	-	38,8981	89,7611	48,7854	61,1885	41,9345
2007		-	-	-	-	37,2534	89,4324	44,7184	61,1838	37,9705
2008		-	-	-	-	38,6300	77,1265	41,8646	61,2654	40,7177
2006	Kb.1	-	-	-	-	39,2848	89,2867	50,9665	61,2334	43,5954
	Kb.2	-	-	-	-	39,1077	88,8832	48,7465	61,1661	42,5425
	Kb.3	-	-	-	-	38,7979	89,9489	48,0042	61,1697	41,3318
	Kb.4	-	-	-	-	38,4127	90,9055	47,4714	61,1856	40,3109
2007	Kb.1	-	-	-	-	37,8609	91,2615	46,6974	61,1809	39,1234
	Kb.2	-	-	-	-	37,1487	90,0730	45,3961	61,1741	37,6175
	Kb.3	-	-	-	-	37,1335	90,0013	44,5585	61,1750	37,8021
	Kb.4	-	-	-	-	36,8825	86,4403	42,2718	61,2053	37,3601
2008	Kb.1	-	-	-	-	38,2826	81,0138	40,9350	61,2908	38,8218
	Kb.2	-	-	-	-	38,0241	77,2550	39,2020	61,2579	37,5382
	Kb.3	-	-	-	-	37,9561	76,9805	40,7035	61,1776	37,8493
	Kb.4	-	-	-	-	40,2469	73,3003	46,5786	61,3356	48,6062
2009	Kb.1	-	-	-	-	41,0135	67,5760	47,0742	61,4067	50,4188
2006	1	-	-	-	-	39,5447	89,3827	50,7503	61,2839	43,8820
	2	-	-	-	-	39,3020	89,6578	51,2317	61,2179	43,4344
	3	-	-	-	-	39,0093	88,8557	50,9433	61,1970	43,4544
	4	-	-	-	-	38,8317	88,0838	49,9694	61,1625	42,5913
	5	-	-	-	-	39,2724	89,4229	47,9649	61,1686	42,8457
	6	-	-	-	-	39,2134	89,1251	48,3312	61,1670	42,1803
	7	-	-	-	-	39,0015	88,9010	48,2135	61,1671	41,7135
	8	-	-	-	-	38,7629	90,3501	47,7888	61,1688	41,2355
	9	-	-	-	-	38,6238	90,6172	48,0105	61,1732	41,0371
	10	-	-	-	-	38,4876	90,9394	48,4970	61,1815	40,8833
	11	-	-	-	-	38,4257	90,8063	47,5741	61,1799	40,5425
	12	-	-	-	-	38,3251	90,9675	46,3465	61,1954	39,5143
2007	1	-	-	-	-	37,8973	92,1831	47,0635	61,1802	39,1269
	2	-	-	-	-	37,7300	91,6664	46,8414	61,1905	38,8048
	3	-	-	-	-	37,9428	89,9742	46,2014	61,1729	39,4077
	4	-	-	-	-	37,3937	90,0173	45,3304	61,1754	38,1562
	5	-	-	-	-	37,0661	89,7285	45,2464	61,1729	37,5017
	6	-	-	-	-	36,9892	90,4847	45,6166	61,1739	37,1983
	7	-	-	-	-	36,9193	90,7086	44,6560	61,1771	36,6735
	8	-	-	-	-	37,3499	90,3063	44,9242	61,1713	38,4779
	9	-	-	-	-	37,1313	88,9552	44,0798	61,1767	38,2698
	10	-	-	-	-	36,6500	87,9323	43,0387	61,1820	37,1373
	11	-	-	-	-	37,1130	86,4482	41,7364	61,2049	37,5533
	12	-	-	-	-	36,8919	84,9406	42,0230	61,2290	37,3960
2008	1	-	-	-	-	37,7680	82,1796	41,6851	61,3375	38,5097
	2	-	-	-	-	38,1420	81,7821	41,6268	61,3231	38,8401
	3	-	-	-	-	38,9287	79,1295	39,5378	61,2140	39,1168
	4	-	-	-	-	38,4651	77,1392	38,9019	61,3727	38,0133
	5	-	-	-	-	37,7336	77,3340	39,3720	61,2280	37,7820
	6	-	-	-	-	37,8834	77,2891	39,3265	61,1740	36,8111
	7	-	-	-	-	37,8104	77,141	38,7910	61,1836	36,3449
	8	-	-	-	-	37,7134	77,2368	40,7884	61,1783	37,3325
	9	-	-	-	-	38,3576	76,55	42,5922	61,1706	39,938
	10	-	-	-	-	40,2313	77,6866	45,7943	61,1979	45,7813
	11	-	-	-	-	40,6211	74,2772	48,2683	61,4102	49,8986
	12	-	-	-	-	39,9004	67,9685	45,7279	61,4012	50,1804
2009	1	-	-	-	-	41,1248	66,6250	46,0763	61,3998	50,9909
	2	-	-	-	-	41,1790	69,3252	48,0659	61,4078	52,1057
	3	-	-	-	-	40,7526	66,9471	47,1763	61,4126	48,3223

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Извршена деноминација на денарот за 100 во мај 1993.

Табела 35

Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)

	EUR 1	DEM 100	ITL 100	USD 1	ATS 100	FRF 100	GBP 1	CHF 100
31.12.1993		2.575,2100	2,6000	44,4600	366,3000	757,7600	65,8200	3.029,4800
31.12.1994		2.621,1400	2,5000	40,6000	372,4900	759,5300	63,4500	3.098,1900
31.12.1995		2.649,4300	2,4000	37,9800	376,5900	775,0400	58,6500	3.299,6000
31.12.1996		2.663,4000	2,7100	41,4100	378,4961	789,1662	69,9596	3.062,9100
31.12.1997		3.092,4800	3,1500	55,4200	439,5300	924,1300	92,2200	3.811,4800
31.12.1998		3.098,3900	3,1294	51,8400	440,4100	923,8800	86,6900	3.786,2300
31.12.1999	60,6173	3.099,3136	3,1306	60,3400	440,5231	924,1000	97,5000	3.776,5400
31.12.2000	60,7878	3.108,0300	3,1400	65,3300	441,7600	926,7000	97,4000	3.990,8000
31.12.2001	60,9610	3.116,8844	3,1484	69,1716	443,0206	929,3438	100,1824	4.110,9286
31.12.2002	61,0707			58,5979			93,9549	4.197,8760
31.12.2003	61,2931			49,0502			87,1136	3.930,5566
31.12.2004	61,3100			45,0676			86,4983	3.970,8549
31.12.2005	61,1779			51,8589			89,2717	3.934,0171
31.12.2006	61,1741			46,4496			91,1007	3.806,9637
31.01.2007	61,2139			47,1893			92,7062	3.770,2575
28.02.2007	61,1773			46,2413			90,8079	3.780,3436
31.03.2007	61,1675			45,9284			89,9787	3.764,8489
30.04.2007	61,1621			44,8304			89,6476	3.722,3602
31.05.2007	61,1920			45,5976			90,0545	3.716,0381
30.06.2007	61,1692			45,2973			90,7555	3.695,3543
31.07.2007	61,1658			44,7806			90,5757	3.721,2265
31.08.2007	61,1716			44,9461			90,2236	3.729,5208
30.09.2007	61,1940			43,1582			87,8215	3.686,1635
31.10.2007	61,1821			42,4669			87,7540	3.652,4446
30.11.2007	61,2935			41,5888			85,7552	3.713,6322
31.12.2007	61,2016			41,6564			83,2901	3.685,9552
31.01.2008	61,4240			41,4747			82,6258	3.806,8795
29.02.2008	61,2338			40,4959			80,4279	3.818,2827
31.03.2008	61,2664			38,7860			77,4740	3.893,6384
30.04.2008	61,3856			39,4230			77,8067	3.800,2600
31.05.2008	61,1654			39,4412			77,8186	3.758,0118
30.06.2008	61,1741			38,8456			77,2059	3.810,7581
31.07.2008	61,1879			39,2507			77,7779	3.750,4076
31.08.2008	61,1642			41,5095			75,9804	3.783,9767
30.09.2008	61,1689			42,6294			76,8550	3.860,4544
31.10.2008	61,4099			47,1115			77,6652	4.149,3176
30.11.2008	61,4030			48,2462			73,9884	3.973,0184
31.12.2008	61,4123			43,5610			63,0387	4.104,2772
31.01.2009	61,4129			47,9189			68,4000	4.129,7088
28.02.2009	61,4129			48,5708			68,7637	4.138,0567
31.03.2009	61,4135			46,5501			66,1000	4.051,2897

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 36

Индекси на ефективен девизен курс на денарот*
базен период 2003=100, пондери НТР 2006 година

година	Квартал	Номинален ефективен девизен курс на денарот	Реален ефективен девизен курс на денарот		
			Индекс на трошоци на живот	Индекс на цени на производители на индустриски производи	Индекс на трошоци на работна сила по единица производ
1995	Квартал 4	41,2	132,1	117,9	
1996	Квартал 4	48,5	118,4	106,1	
1997	Квартал 4	49,9	97,0	93,4	
1998	Квартал 4	66,6	105,7	112,8	
1999	Квартал 4	82,7	113,0	119,0	
2000	Квартал 4	90,0	107,1	109,8	
2001	Квартал 4	94,1	101,7	101,8	
2002	Квартал 4	97,6	99,9	100,7	
2003	Квартал 4	101,2	100,1	99,1	87,4
2004	Квартал 4	104,4	96,1	95,8	93,4
2005	Квартал 4	104,8	90,8	93,0	88,6
2006	Квартал 4	104,2	89,2	91,9	79,6
2007	Квартал 4	104,4	88,0	90,8	70,6
2008	Квартал 4	106,2	88,4	89,9	75,8
2005	Квартал 1	104,8	94,6	94,9	93,0
	Квартал 2	104,5	92,9	94,2	77,4
	Квартал 3	104,7	91,7	95,1	78,7
	Квартал 4	104,8	90,8	93,0	88,6
2006	Квартал 1	104,8	91,3	94,1	91,1
	Квартал 2	105,6	91,3	95,1	78,8
	Квартал 3	105,1	90,3	94,5	82,1
	Квартал 4	104,2	89,2	91,9	80,3
2007	Квартал 1	104,4	89,0	90,8	74,9
	Квартал 2	104,8	88,8	90,7	71,3
	Квартал 3	104,5	88,0	90,7	69,4
	Квартал 4	104,4	88,0	90,8	71,8
2008	Квартал 1	105,6	90,4	91,2	67,9
	Квартал 2	106,0	89,7	92,7	63,9
	Квартал 3	104,6	87,2	92,0	61,2
	Квартал 4	106,2	88,4	89,9	75,8
2009	Квартал 1	111,8	91,8	91,0	

* Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

РЕАЛЕН СЕКТОР

Табела бр.1 Бруто домашен производ

Извор на податоците за бруто домашниот производ (БДП) е Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ). Пресметката на БДП базира на податоци од годишните сметки од Централниот регистар, од статистичките истражувања на ДЗС, од Министерството за финансии, УЈП и од други извори.

Бруто домашниот производ (БДП) по тековни цени (според производствен метод) е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и претставува збир на бруто додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, зголемен за данокот на промет (односно ДДВ) и царините, а намален за субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Податоци за БДП на квартална основа се расположливи од 1997 година. Производствената страна на БДП на квартална основа се пресметува по постојани цени. Податоците за БДП по произведен метод прикажани по сектори се според Националната класификација на дејности - НКД.

Табела бр.2 Цени

Извор на податоците за цените е ДЗСРМ.

Просечните месечни цени на мало, нивната динамика и структурата на личната потрошувачка се основа за пресметка на *индексот на трошоците на животот* (*Consumer price index - CPI*).

При изборот на производите за следење на цените на мало се земаат предвид само оние производи кои имаат значајно учество во прометот на мало. Под цени на мало се подразбираат цените по кои трговијата на мало, индивидуалните производители и вршителите на услугите ги продаваат производите и услугите на крајните потрошувачи. Во цените е вклучен и ДДВ.

Индексот на трошоци на животот се пресметува врз база на посебно групирана листа на производи и услуги од личната потрошувачка на неземјоделските домаќинства и просечните месечни цени на мало на тие производи и услуги, односно нивните индивидуални индекси на цени, пондерирали со структурата од индивидуалната потрошувачка. Од јануари 2007 година структурата на индексот на трошоците на животот е проширена за две нови категории: „Ресторани и хотели“ и „Останати услуги неспомнати на друго место“.

Цениите на производителите на индустриски производи - ЦПИП (Producer price index - PPI) се следат во Месечниот извештај за цени на производители на индустриски производи, Џ.41 кај 200 претпријатија од областа на индустријата во Р. Македонија. Изборот на претпријатијата се врши според нивното значење во вкупното производство.

Продажна цена на производителите на индустриски производи е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот, или цената по која производителот врши пресметка со други производители во прометната сфера. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот го остварува според прописите, а од цената се одбива трговскиот работ и попустот (каса сконто и др.) што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не влегува ДДВ.

Од јануари 2001 година индексот на ЦПИП се обработува според Националната класификација на дејностите.

Табела бр.3 Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата

Извор на податоците за *индустриското производство* е ДЗСРМ. Податоците за индустријата се прибираат преку месечни извештаи што ги доставуваат претпријатијата евидентирани во областа на индустријата, како и деловните единици кои се занимаваат со индустриска дејност, а се наоѓаат во состав на индустриските претпријатија.

Врз основа на податоците од месечните извештаи се пресметуваат индексите на производство.

Со годишниот извештај за индустријата до 1998 година и месечниот извештај за индустријата до 1999 година, податоците се прибираа според Единствената класификација на дејности - ЕКД, а од 1999 година, односно 2000 година, соодветно, прибирањето на податоците врз база на споменатите извештаи се врши според Националната класификација на дејности - НКД.

Индексот на физички обем на индустриско производство се пресметува врз основа на производството, т.е. по чиста дејност, со распоредување на производите во соодветната гранка. За пресметување на индексот се користат:

- просечното месечно готово производство и структурата на производството во базната година;
- вкупно месечно производство во тековната година;
- номенклатурата на производи за месечниот извештај за индустриското производство;
- пондерациони коефициенти за секој производ;
- пондерациони фактори што ја изразуваат структурата на производството, т. е. учеството на секоја гранка во вкупното индустриско производство на Република Македонија.

Продуктивноста во индустријата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за физичкиот обем на индустриското производство и бројот на вработените во индустријата (според Анкетата за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.4 Вработеност и продуктивност во целата економија

Извор на презентираните податоци за *вработеноста* е Анкетата за работна сила (APC) на ДЗСРМ.

APC е најсопствено истражување на економската активност на населението и нивните демографски, образовни и други карактеристики во меѓупописниот период. Анкетата се спроведува на целата територија на Р. Македонија, врз база на примерок од 10.000 домаќинства (7.200 домаќинства до 2003 година) или 1,8% од вкупниот број домаќинства во земјата. До 2003 година APC се спроведуваше годишно, а од 2004 година се спроведува континуирано неделно во тек на цела година, а обработката се врши квартално и годишно. Единици на набљудување се лица на возраст од 15 до 79 години и домаќинствата. APC се изработува врз база на меѓународни препораки (ILO и Eurostat). Применети класификации: Национална класификација на дејности и Национална класификација на занимања.

Работоспособното население го сочинуваат сите лица на возраст од 15 години и повеќе. Работоспособното население се дели на активно население и неактивно население.

Активното население (работна сила) ги опфаќа вработените и невработените лица.

Неактивното население ги опфаќа следните лица:

- ученици и студенти
- пензионери
- домаќинки
- издржувани лица (од друго лице, од државата или од друг приход како рента, камата).

Вработените во земјоделсќиото ги опфаќаат секторите А и Б; вработените во индустриската ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; вработените во услужната дејност ги опфаќаат секторите од Е до Ј според НКД.

Продуктивноста во економијата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за вкупниот БДП и вкупниот број на вработени во економијата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.5 Плати

Податоците за исплатените нето и бруто плати по вработен базираат на месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга (општествена, државна, задружна и мешовита) сопственост со различни дејности во Република Македонија. Податоците ги изготвува ДЗСРМ.

Нето платите се однесуваат на просечните примања во месецот по работник, остварени за работа со полно, покусо и подолго работно време (прекувремена работа). Вкупно исплатените нето плати опфаќаат и надоместок на нето платата од средствата на претпријатието (или друго правно лице) за годишен одмор, државни празници, платено отсуство до 7 дена, платено отсуство за стручно усвршување, за боледување до 21 ден, надоместок за време поминато на вежби по покана од надлежен државен орган, цивилна заштита, и сл.

Бруто платите ги опфаќаат исплатените нето плати за извештајниот месец, платениот персонален данок и платените придонеси за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување, за вработување, професионално заболување и за водостопанство.

Почнувајќи од мај 2001 година податоците за платите се објавуваат според Националната класификација на дејности-НКД.

Платите во земјоделсќиото ги опфаќаат секторите А и Б; платите во индустриската ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; платите во услужната дејност ги опфаќаат секторите од Е до Ј според НКД.

Табела бр.6 Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

Податоците за буџетот ги изготвува Министерството за финансии на Република Македонија.

Буџетот на Република Македонија ги инкорпорира централниот буџет и буџетите на вонбуџетските фондови.

Централниот буџет, кој се однесува на централната власт, ги опфаќа основниот буџет, буџетот на самофинансирачки активности и буџетите на заеми и донацији.

Во вонбуџетски фондови спаѓаат: Фонд за ПИОМ, Фонд за здравствено осигурување, Агенција за вработување и Фонд за патишта.

МОНЕТАРЕН СЕКТОР

Податоците во агрегираниот биланс на останатите депозитни институции (банки и штедилници) и билансот на Народната банка на Република Македонија (НБРМ) се поделени согласно со секторскиот и валутниот критериум, како и со финансискиот инструмент врз основа на кој настануваат определени побарувања и обврски. Податоците во прикажаните биланси се однесуваат на крајните салда на крајот на референтниот период. Износите коишто се изразени во странска валута се конвертираат според средниот девизен курс на денарот на крајот на референтниот период, согласно со индикативната курсна листа на НБРМ.

Во секторската класификација, дефинирана во Прирачникот за монетарна и финансиска статистика на ММФ (во согласност со секторизацијата дадена во СНА93 и ЕСА95), комитентите се распоредуваат во две основни групи: резиденти и нерезиденти. Во рамките на групата „резиденти“ постојат пет сектори: финансиски институции, нефинансиски друштва, држава, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

- Секторот „финансиски институции“ го сочинуваат пет потсектори:
  - Народна банка на Република Македонија (монетарна власт);
  - Останати депозитни институции (банки и штедилници);
  - Останати финансиски институции;
  - Осигурителни друштва и пензиски фондови;
  - Останати финансиски посредници, освен осигурителните друштва и пензиските фондови и помошните финансиски институции.
- Секторот „нефинансиски друштва“ опфаќа два потсектора: јавни нефинансиски претпријатија и приватни нефинансиски претпријатија.
- Секторот „држава“ е поделен на: централна државна власт (Буџет и органи на централната државна власт, фондови за социјално осигурување и други фондови и агенции, како и установи на јавниот сектор (училишта, болници и сл.)) и локална власт.
- Секторот „домаќинства“ опфаќа: население и физички лица кои вршат регистрирана дејност.
- Секторот „непрофитни институции“ коишто им служат на домаќинствата вклучува непрофитни и нефинансиски институции (институции со социјално-хуманитарен карактер, стопански комори, политички партии, здруженија на граѓани, верски заедници, синдикати, црвен крст).

За потребите на монетарните биланси, секторот на домаќинствата и секторот на непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата се прикажани заедно како сектор на останати резиденти.

Народната банка на Република Македонија и останатите депозитни институции (банките и штедилниците) ги сочинуваат депозитните институции на Република Македонија.

Средствата и обврските на депозитните институции се класифицирани во следниве агрегирани категории: монетарно злато и специјални права на влечење (СПВ), валути и депозити (вклучувајќи ги трансферабилните депозити и останатите депозити), хартии од вредност различни од акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, останати побарувања и обврски (вклучувајќи ги и трговските кредити и други сметки).

Табела бр. 7 Биланс на Народната банка на Република Македонија

Билансот на НБРМ се изготвува врз основа на сметководствената евиденција на сите средства и обврски на НБРМ кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот „нерезиденти“. Билансот на НБРМ се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

A. Средствата на билансот на НБРМ ги вклучуваат следниве категории: девизни средства, побарувања од државата и други средства.

Девизните средства на НБРМ се состојат од: средства на девизните резерви и останати девизни средства. Во девизните резерви се опфаќаат: монетарното злато, девизите во форма на ефективни странски пари, трансферабилни и останатите депозити на НБРМ во странски банки, пласманите во хартии од вредност емитирани од нерезиденти (во странска валута), пласманите во девизи кај меѓународни финансиски институции и држењето специјални права на влечење (СПВ).

Останатите девизни средства ги опфаќаат останатите девизи, чековите, трансферабилните и останатите депозити во странска валута, хартиите од вредност и акциите во странска валута и останатите побарувања од нерезиденти во денари и во странска валута коишто не се дел од девизните резерви.

Побарувањата на НБРМ од Државата се однесуваат на односите со ММФ (алокација на СПВ и побарувања врз основа на репласирани кредити на ММФ), како и побарувања врз основа на пласмани во хартии од вредност. Пласманите во хартии од вредност претставуваат специфична категорија. Имено, емисијата на овие хартии од вредност претставува еден од механизмите во процесот на санирање на банките, преку кој се изврши преземање на лошите пласмани во портфолиото на една банка. Овие хартии од вредност се во сопственост на Агенцијата за санација на банки. Нивното амортизирање се одвива во согласност со склучениот договор помеѓу државата и централната банка.

Останатите средства на НБРМ вклучуваат: побарувања на НБРМ од други сектори врз основа на своето тековно работење, основни средства, средства за посебни намени и според посебни прописи, залихи, приливи врз основа на камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата и надомести.

Б. Обврските на билансот на НБРМ опфаќаат: монетарна база, готови пари кај останатите депозитни институции, останати обврски на НБРМ кон останатите депозитни институции, ограничени депозити, девизни обврски, депозити на државата и останати обврски на НБРМ.

Монетарната база ги вклучува: готовите пари во оптек, готовината во благајната, сметките на банките и штедилниците кај НБРМ, сметките на останатите финансиски институции кај НБРМ (главно на фондот за осигурување на депозити). Готовите пари во оптек претставуваат обврска на НБРМ и се однесуваат на готовите пари во оптек коишто ги држат небанкарските субјекти. Сметките на банките кај НБРМ се однесуваат на сметките на банките кај НБРМ (вклучително и на штедилниците), во чии рамки влегува и депонираната задолжителна резерва во денари на останатите финансиски институции кај НБРМ и издвоената задолжителна резерва на банките во странска валута. Задолжителната резерва се пресметува по утврдени стапки на задолжителна резерва коишто се применуваат на просечната месечна состојба на соодветните депозити. Притоа, во примена е просечен систем на одржување задолжителна резерва, според кој банките имаат можност да ги користат средствата на задолжителната резерва за одржување на дневната ликвидност најмногу до 80% од обврската. Податоците за готовите пари во оптек се преземаат од Дирекцијата за трезорско работење при НБРМ, додека податоците за дневната ликвидност на банките и штедилниците се засноваат на нивните дневни извештаи доставени до НБРМ.

Готовите пари кај останатите депозитни институции се однесуваат на готовината во благајната на банките и штедилниците.

Останатите обврски на НБРМ кон останатите депозитни институции главно ги опфаќаат обврските на НБРМ врз основа на издадени благајнички записи. Аукциите на благајнички записи претставуваат основен инструмент на монетарната политика на НБРМ коишто се користи за регулирање на глобалното ниво на ликвидност и каматните стапки во банкарскиот систем, како и за сигнализирање на насоките на монетарната политика. За првпат се воведени во февруари 1994 година и по дефиниција се наменети за повлекување ликвидност од банкарскиот систем. Интервенциите со овој инструмент, чијашто рочност изнесува 28 дена, се вршат преку спроведување аукции коишто можат да бидат организирани како „тендер со износи“ или „тендер со каматни стапки“ (американски тип). Аукциите на благајнички записи се поставени на пазарна и флексибилна основа, што овозможува нивно постојано менување, со цел да се зголеми нивната ефикасност и успешно да се остварат поставените цели.

Депозитите на државата ги опфаќаат депозитните пари на државата во денари (трезорска сметка на државата и други буџетски фондови) и во странска валута (депозити за посебни намени на централно ниво на државата и други депозити). Во рамки на денарските депозити на државата, почнувајќи од март 2006 година, се вклучени и паричните фондови мобилизирани преку емисија на **државни записи за монетарни цели**, коишто се депонираат на посебна сметка. Имено, на

07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели со рок на достасување од три месеци. Државните записи за монетарни цели се издаваат на редовните аукции на државни хартии од вредност и ги имаат истите карактеристики како редовните државни хартии од вредност. Според Законот за јавен долг, државните записи за монетарни цели не се дел од јавниот долг, бидејќи се издаваат за потребите на монетарната политика. Воедно, државата нема право на располагање со повлечените средства преку издавање државни записи за монетарни цели. Каматната стапка на државните записи за монетарни цели ја плаќа НБРМ, според просечната каматна стапка постигната на аукциите на тримесечни државни записи. За регулирање на меѓусебните односи, Министерството за финансии и НБРМ склучија Договор за државни записи за монетарни цели.

Девизните обврски кон странство ги опфаќаат обврските на НБРМ кон нерезидентите врз основа на чекови и кредитни писма во девизи, како и обврските врз основа на искористени кредити од Меѓународниот монетарен фонд. Во оваа категорија е опфатена и алокацијата на специјалните права на влечење (СПВ).

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капиталните сметки коишто ги опфаќаат сопствените средства на НБРМ, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и специфична исправка на вредноста на посебната резерва, вредносните прилагодувања и алокација на СПВ. Во оваа категорија се опфатени и некласифицираните обврски на НБРМ коишто произлегуваат од најразлични деловни односи со резидентниот сектор.

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капиталните сметки коишто ги опфаќаат сопствените средства на НБРМ, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и специфична исправка на вредноста на посебната резерва и вредносните прилагодувања. Во оваа категорија се и некласифицираните обврски на НБРМ коишто произлегуваат од најразлични деловни односи со резидентниот сектор.

Табела бр.8. Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници

Билансот на останатите депозитни институции се изготвува врз основа на доставената сметководствена евиденција од страна на банките и штедилниците (КНБИФО) и претставуваат агрегирани биланси на средствата и обврските на сите останати депозитни институции. Месечниот биланс на останатите депозитни институции се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец. Билансот содржи податоци за побарувањата и обврските (носители на монетарните агрегати, согласно со националната дефиниција) на останатите депозитни институции (со исклучок на НБРМ) кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот „нерезиденти“. Податоците се класифицирани во стандардизирани компоненти според сектори, финансиски инструменти и сметководствени принципи.

А. Средствата во билансот на останатите депозитни институции вклучуваат: валути и депозити, хартии од вредност различни од акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, финансиски деривати, останати побарувања, нефинансиски средства.

Валутите и депозитите се поделени согласно со валутната структура во денари и странска валута. Валутите ги опфаќаат банкнотите и кованите пари во благајните на останатите депозитни институции коишто се издадени од централната банка и девизите коишто се издадени од централните банки на странски држави. Депозитите ги сочинуваат трансферабилните депозити коишто ги вклучуваат тековните сметки на останатите депозитни институции кај НБРМ (што ја вклучуваат и нивната задолжителна резерва во денари депонирана кај НБРМ) и сметките на банките во странство. Во групата на депозитите се вклучени и депозитите по видување, штедните и други депозити (коишто го вклучуваат и задолжителниот депозит на банките во НБРМ).

Хартиите од вредност различни од акции се класифицирани според валутната структура и секторот и ги опфаќаат благајничките записи, трезорските записи, државните обврзници, компанииските обврзници, комерцијалните хартии од вредност, преносливите депозитни сертификати и сл.

Кредитите се однесуваат на средствата коишто се дадени на различни сектори од страна на останатите депозитни институции. Податоците за кредитите ја вклучуваат пресметаната камата, додека очекуваните загуби, резервациите за кредити и исправките на вредност се исклучени од оваа категорија. Кредитите се класифицирани во денарски и девизни, според валутната распределба.

Акционите и другите сопственички хартии од вредност ги опфаќаат финансиските инструменти коишто на имателот му даваат право на сопственост на друштвото коешто ги издало.

Останатите побарувања ги вклучуваат трговските кредити и аванси коишто се однесуваат на финансиските услуги што останатите депозитни институции ги даваат на други финансиски и нефинансиски институции. Оваа категорија ги содржи и сите останати ставки коишто не се опфатени во другите категории на финансиски инструменти, а се однесуваат на дивидендите, побарувањата во пресметка, ставките во процес на наплата и сл.

Нефинансиските средства ги вклучуваат материјалните средства (фиксни средства, залихи и сл.) и нематеријалните средства за кои нема евидентирани соодветни обврски (патенти, лиценци, софтвер и сл.).

Б. Обврските на останатите депозитни институции ги вклучуваат обврските што настануваат врз основа на: примени депозити, добиени кредити, емитирани хартии од вредност, останати обврски и акции и други сопственички хартии од вредност.

Депозитите се поделени на депозити вклучени и исклучени од парична маса, а понатаму се класифицирани во депозити во денари и странска валута.

Депозитите вклучени во паричната маса ги опфаќаат трансферабилните депозити и останатите депозити на домашните депозитни институции коишто се вклучени во националната дефиниција на паричната маса. Оваа категорија ги вклучува депозитите на останатите финансиски институции, нефинансиски друштва, домаќинства, непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата и локалната самоуправа.

Депозитите исклучени од парична маса ги опфаќаат трансферибилните и останатите депозити на државата (освен на локалната самоуправа), депозитните институции и нерезидентите.

Хартиите од вредност се однесуваат на комерцијалните хартии од вредност емитирани од страна на останатите депозитни институции коишто се во функција на зајакнување на вкупниот финансиски потенцијал.

Кредитите се однесуваат на средствата коишто останатите депозитни институции ги добиваат од различни институционални сектори.

Останатите обврски вклучуваат: трговски кредити (добиени при купување стоки и услуги од домаќинства, непрофитни институции и нефинансиски друштва) и аванси примени за тековни работи или работи коишто треба да отпочнат, како и авансни плаќања за стоки и услуги. Во оваа категорија се вклучени и обврските во пресметка, обврски по дивиденди, резервации за загуби за оштетени финансиски средства, акумулирана амортизација и загуби коишто произлегуваат од исправката на вредноста и останати обврски. Останатите обврски ги вклучуваат сите сметки што не се класифицирани на друго место во билансната шема на останатите депозитни институции.

Акционите и другите сопственички хартии од вредност се поделени на сопственички вложувања, задржана добивка, финансиски резултат од тековната година, општа и специфична исправка на вредноста и посебна резерва, алокација на специјалните права на влечење (СПВ) и вредносни прилагодувања.

Акционите и другите сопственички хартии од вредност се поделени на сопственички вложувања, задржана добивка, финансиски резултат од тековната година, општа и специфична исправка на вредноста и посебна резерва и вредносни прилагодувања.

Табела бр.9 Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)

Прегледот на депозитните институции претставува консолидиран преглед на сметките на банките, штедилниците и НБРМ, при што ги покажува комбинираните средства и обврски на монетарниот систем во однос на останатите резидентни и нерезидентни субјекти. Основни извори за изработка на прегледот на депозитни институции се прегледот на НБРМ и прегледот на останатите депозитни институции.

Како консолидиран биланс на монетарниот систем претставува основа за негово постојано следење. Истовремено, прегледот овозможува и анализа на соработката на основните макроекономски сектори: реалниот, фискалниот, надворешниот и монетарниот сектор.

Месечниот преглед на депозитните институции се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

Главни компоненти на Прегледот на депозитните институции се: нето девизни средства, домашни кредити, парични средства, депозити (ограничени и останати), обврски кон останатите финансиски институции, капитални сметки и останати ставки (нето).

Нето девизните средства претставуваат разлика од девизните средства и обврски на НБРМ и останатите депозитни институции (банки и штедилници). Сите девизни средства и обврски на НБРМ и останатите депозитни институции се агрегирани и се прикажани како нето девизни средства на монетарниот систем.

Домашните кредити ги опфаќаат побарувањата на депозитните институции (НБРМ, банки и штедилници) од државата (прикажани на нето-основа), побарувања од локалната самоуправа, јавните нефинансиски институции, приватниот сектор и останатите финансиски институции (прикажани на бруто основа).

Побарувања од државата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и трговски кредити и аванси. Како извори на кредити одобрени на Државата се користат: странски кредити, кредитни линии, депозитниот потенцијал и останати извори. Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност (издадени од државата во процесот на санација на една банка, издадени обврзници за старото девизно штедење).

Побарувањата од локалната самоуправа се однесуваат на побарувањата врз основа на дадени кредити во домашна валута.

Побарувањата од јавните нефинансиски друштва се однесуваат на побарувањата врз основа на дадени кредити во домашна и странска валута на јавните претпријатија.

Побарувањата од приватниот сектор ги опфаќаат вкупните пласмани на депозитните институции на приватниот сектор врз основа на дадени кредити, пласмани во хартии од вредност и акции и останати пласмани. Побарувањата од приватниот сектор ги содржат: побарувањата од останатите нефинансиски друштва, побарувањата од домаќинства и побарувањата од непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Побарувањата од останати финансиски институции ги опфаќаат вкупните пласмани на депозитните институции врз основа на дадени кредити, пласмани во хартии од вредност и акции.

Паричните средства ги опфаќаат готовите пари во оптек (готови пари надвор од останатите депозитни институции), депозитните пари на локалната самоуправа и останатите финансиски институции кај НБРМ и депозитните пари на секторот на држатели на пари кај банките и штедилниците.

Ограничениот депозит ги вклучуваат депозитите чијашто употреба е ограничена за одредена намена утврдена со пропис. Овие депозити се наменети за покривање отворени акредитиви во надворешниот платен промет, гаранции, банкарски дознаки и др.

Останатите депозити ги опфаќаат орочените, штедните и девизните депозити на секторите вклучени во дефиницијата на парична маса, кај НБРМ, банките и штедилниците.

Обврските кон останатите финансиски институции ги опфаќаат вкупните обврски на депозитните институции врз основа на депозити, хартии од вредност и примени кредити.

Капиталните сметки ги обединуваат капиталните сметки на НБРМ, банките и штедилниците.

Останатите ставки (нето) ги прикажуваат сите категории коишто не се опфатени во претходно прикажаните категории, како и сите некласифицирани средства и обврски на депозитните институции.

Табела бр. 10 Кредити на недржавниот сектор дадени од банки и штедилници

Кредитите коишто останатите депозитни институции ги одобруваат на недржавниот сектор се класифицирани од аспект на валутата: кредити во денари и во странска валута. Понатаму се класифицирани во краткорочни и долгочочни кредити, пресметана камата и сомнителни и спорни побарувања. Краткорочните и долгочочните кредити се поделени на кредити со и без валутна клаузула. Кредитите на недржавниот сектор ги опфаќаат кредитите на следниве сектори: нефинансиски друштва, домаќинства, непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата, локална самоуправа и останати финансиски институции.

Табела бр. 11 Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)

Монетарните агрегати, како збир на финансиски инструменти класифицирани согласно со степенот на нивната ликвидност, се дефинирани во согласност со меѓународно прифатените дефиниции и критериуми (согласно со методологијата за монетарна и финансиска статистика на ММФ)). Депозитите вклучени во монетарните агрегати се однесуваат на следниве сектори: останати финансиски институции, локалната самоуправа, нефинансиски друштва (приватни и јавни), домаќинства (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд) и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Паричната маса M1 ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари. Притоа, депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај НБРМ.

Готовите пари во оптек претставуваат разлика помеѓу вкупниот износ на печатени и кованите пари и износот на готови пари што се наоѓа во благајната на банките, во трезорот на НБРМ и во дисперзираните трезори.

Паричната маса M2 (ликвидни средства) ги вклучува монетарниот агрегат M1 и краткорочните депозити. Краткорочните депозитите се дефинирани како депозити во кои се опфатени: депозитите по видување, орочените депозити до една година, во денари и странска валута.

Парична маса M4 (вкупен депозитен потенцијал на монетарниот систем), ги вклучува монетарниот агрегат M2 и долгочочните депозити т.е. депозитите орочени над една година, во денари и странска валута.

Табела бр. 12 Вкупни побарувања на останати депозитни институции (ОДИ - банки и штедилници)

Побарувањата на останатите депозитни институции се однесуваат на кредитите, пласманите во хартии од вредност, акциите и достасаните ненаплатени побарувања и сомнителните и спорни побарувања врз основа на кредити. Пласманите на останатите депозитни институции се поделени по сектори, рочности и валути. Согласно со прифатените стандарди од областа на монетарната и финансиската статистика за консолидација, т.е. исклучување на меѓусебните побарувања и обврски во рамките на еден сектор, пласманите ги исклучуваат меѓубанкарските побарувања.

Побарувањата на банките и штедилниците од нефинансиски друштва (приватни и јавни) се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити, хартии од вредност и акции. Сите категории се поделени по валута, а кредитите и по рочност. Останатите депозитни институции одобруваат кредити од различни извори на средства: депозити, сопствени извори, странски кредити, добиени кредитни линии и останати извори. Побарувањата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на краткорочни хартии од вредност (чекови и меници) и побарувања врз основа на долготочни хартии од вредност, односно учества или вложувања на банките и штедилниците во хартии од вредност на нефинансиски друштва. Побарувањата што ја сочинуваат категоријата акции се однесуваат на финансиските инструменти коишто им даваат на останатите депозитни институции право на сопственост врз нефинансиското друштво коишто ги издало.

Побарувањата на банките и штедилниците од домаќинствата (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд) се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметана камата врз основа на кредити, достасани ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити. Побарувањата од домаќинствата се поделени по валута, рок и намена. Според намената, кредитите се делат на: потрошувачки кредити, автомобилски кредити, кредити за станбена изградба, рамковни кредити (кредитни картички и негативни салда на тековни сметки), останати кредити и кредити за вршење самостојна дејност (им се одобруваат на физичките лица кои вршат регистрирана дејност).

Побарувањата на банките и штедилниците од непрофитните институции коишто им служат на домаќинствата, останатите финансиски институции и локалната самоуправа се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити, побарувањата врз основа на хартии од вредност и побарувањата врз основа на акции.

Побарувањата на останатите депозитни институции од Државата се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити, побарувањата врз основа на хартии од вредност и побарувањата врз основа на акции. Како извори на кредити одобрени на Државата се користат: странските кредити, кредитните линии, депозитниот потенцијал и останати извори.

Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност.

Табела бр. 13 Обврски на останатите депозитни институции (ОДИ - банки и штедилници)

Согласно со доминантната класична депозитно-кредитна активност на **останатите депозитни институции, обврските кон нефинансиските друштва** вклучуваат депозити на нефинансиските друштва и кредити добиени од нефинансиските друштва. Покрај депозитите и кредитите во оваа категорија се вклучени и хартиите од вредност издадени од нефинансиските друштва. Депозитите се поделени од аспект на нивната рочна и валутна структура. Кредитите и хартиите од вредност се делат согласно со нивната валутна структура.

Обврските на останатите депозитни институции кон домаќинствата ги вклучуваат тековните сметки, депозитите по видување, орочените депозити (до три месеци, над три месеци, до една година и над една година) и ограничните депозити наменети за покривање акредитиви во домашниот платен промет.

Обврските на депозитните банки кон други комитенти - непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата, кон локалната самоуправа, кон останатите финансиски организации, како и обврските кон државата, соодветно. Станува збор за обврски врз основа на различни видови депозити поделени според нивната рочна и валутна структура, како и обврски врз основа на хартии од вредност и други кредитни обврски изразени во денари и странска валута.

Табела бр.14 Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити

Врз основа на Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити, кои на редовна месечна основа депозитните банки ги доставуваат до НБРМ, се изготвува агрегиран преглед на Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити во денари и во девизи.

Каматни стапки на денарски кредити ги опфаќа: каматни стапки на денарски кредити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски кредити со валутна клаузула.

Каматни стапки на денарски депозити ги опфаќа: каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула.

Кај денарските кредити/депозити понатаму е извршена поделба според два критериуми: секторска класификација и рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; и кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити.

Девизните кредити/депозити се класифицирани според три критериуми: по сектор, по валута и по рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; а кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити. Според валутната класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити одобрени во евра и одобрени во САД долари.

Каматните стапки на кредитите и депозитите искажани се во проценти на годишно ниво.

Табела бр.15 Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

1. Есконтна стапка е важечката каматна стапка во тековниот месец.
2. Каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ - ломбарден кредит е важечката каматна стапка во тековниот месец.
3. Каматната стапка на репо трансакции за обезбедување на ликвидност во банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.
4. Каматната стапка на благајнички записи се прикажува како просечна пондерираната каматна стапка остварена на аукциите со рок на достасување од 28 дена во тој месец. Каматната стапка е разграничена од аспект на типот на тендер кој може да биде: тендер со износи или тендер со каматни стапки.

5. Каматната стапка на репо трансакции за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

Табела бр.16 Задолжителна резерва на банки и штедилници

Банките и штедилниците издвојуваат задолжителната резерва врз основа на просечната состојба на депозитите во претходниот месец.Периодот на одржување на задолжителната резерва е од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во наредниот месец. Исполнувањето на задолжителната резерва на банките во денари е на просечна основа, додека на задолжителната резерва на штедилниците во денари и задолжителната резерва на банките во девизи е на фиксна основа.

Табела бр.17 Каматни стапки на државни хартии од вредност

Каматните стапки на државните хартии од вредност се прикажуваат како просечни пондериирани каматни стапки остварени на аукциите во соодветниот месец со определен рок на достасување.

НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ И ДЕВИЗЕН СЕКТОР

Табели бр.18-23 ПЛАТЕН БИЛАНС

Платниот биланс претставува статистички извештај за определен временски период, кој систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со остатокот од светот.

Согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и прописите од доменот на девизното работење, Народна банка на Република Македонија (НБРМ) е одговорна за составување и следење на извршувањето на платниот биланс.

Платно-билансната статистика на Република Македонија во основа се подготвува во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание - ППБ). Податоците се објавуваат на месечна основа, во милиони евра и САД долари. Трансакциите деноминирани во други валути се конвертираат во евра и САД долари еквивалентно на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Основни извори на податоци за извршувањето на платниот биланс се:

-единствениот царински документ (ЕЦД) за надворешно-трговската размена на Република Македонија;

-системот за известување за платниот промет на банките со странство (ППС);

-систем за известување за надворешниот долг (КЗ);

-банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО);

-месечни извештаи за промените и состојбите на сметките во странство на резидентите кои не се овластени банки и состојбата и прометот на евидентните сметки (месечни извештаими);

-дополнителни извештаи на НБРМ за менувачкото работење и за состојбата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;

-податоци од годишниот прашалник за странски директни инвестиции-ДИ 22.

ПЛАТЕН БИЛАНС: ОДДЕЛНИ СТАВКИ

ТЕКОВНА СМЕТКА

Стоки

Извор на податоци за надворешно-трговската размена на Република Македонија е царинската документација (ЕЦД), која се прибира од страна на Царинската Управа на Република Македонија, а се обработува и објавува од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ) и НБРМ.

ДЗСРМ согласно методологијата за евидентирање на надворешно-трговската размена во трговската статистика, ги објавува податоците за извозот на **ф.о.б.** основа, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

НБРМ согласно препораките на ППБ при евидентирање на стоките во платниот биланс врши прилагодување за опфат и класификација и тоа за:

-опфат: за вратените стоки и за фактурната вредност на извршената услуга за поправка на стоките;

-класификација: за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот и доработките. Во платниот биланс извозот и увозот се прикажуваат на **ф.о.б.** основа, поради што е неопходно прилагодување на увозот **ц.и.ф.** за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот. Во периодот од 1993 до 1997 година **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот е утврден врз основа на просечните меѓународно определени стапки за пресметка на овие трошоци. Од 1998 година наваму **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот се пресметува по утврдена методологија која се базира на податоците од ЕЦД за транспорт и осигурување на паритетите со дестинација во Република Македонија прилагодени на целокупниот увоз.

За пресметување на ставката увоз во пристанишни места, се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Услуги

Транспорти: Податоците кои се однесуваат на транспортот се од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ. Постој можност за дезагрегација по вид на транспорт (воздушен, поморски, железнички и патен) и по категорија на услуги (превоз на стоки, патници и останато). Прилагодување се врши кај одливот на транспортни услуги (превоз на стоки) за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за превозни услуги извршени од нерезиденти.

Туризам: Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ.

Осигурувањи услуги: Основен извор се податоците од платниот промет на банките со странство за извршените наплати од и плаќања кон нерезиденти по видови на услуги: телекомуникациони услуги, инвестициони работи, осигурување, деловни, владини и останати услуги. Прилагодување се врши кај одливот за осигурување за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за осигурување при превозот на стоки. Како дополнителен извор на податоци за одделните видови услуги се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Доход

Доходот како компонента на платниот биланс произлегува од: надомест за вработени (резиденти вработени кај нерезиденти и обратно) и доход од инвестиции. Доходот од инвестиции претставува капитална добивка од директните инвестиции, портфолио инвестициите и останатите инвестиции (дивиденди, камати на заеми и кредити и сл.).

Доход од директни инвестиции: Во податоците се опфатени платените дивиденди и распределената добивка, како и реинвестираната и нераспределена добивка. Извор на податоци за платените/наплатени дивиденди е платниот промет на банките со странство. Извор на податоци за реинвестираната добивка за претходните години претставува годишниот прашалник за директни инвестиции, додека за тековната година се вршат проценки врз основа на податоците од претходните години.

Доход од осигурувањи инвестиции: Во податоците се опфатени наплатените и платените камати на депозити, краткорочни, среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Наплатените камати ги сочинуваат приливите на камати од девизните депозити на сметки во странство (каматата на официјалните девизни резерви и на девизните средства на банките). Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви. Платените камати се однесуваат на доспеаните тековни обврски

по камати за користени среднорочни и долгорочни странски заеми и кредити. Извор се податоците од КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Тековни трансфери

Официјалниште трансфери во најголем дел се однесуваат на парична и стокова помош добиена од влади на странски држави и меѓународни организации. Извор на податоци за паричните трансфери е платниот промет на банките со странство, а за стоковите трансфери царинската евидентија.

Приватниште трансфери ги сочинуваат: дознаките во и од странство на домашните физички лица, откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар и останатите трасфери од кој најголем дел се рентите, пензиите, инвалидните и др. Основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство. Откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар согласно ППБ треба да се класифицира во капитално - финансиската сметка на платниот биланс. Меѓутоа, со оглед дека голем дел од овие средства потекнуваат од наплатите на резиденти од нерезиденти по дадени стоки и услуги (сива економија) и примени трансфери во ефективни странски пари, овие трансакции се евидентираат како дел од тековната сметка на платниот биланс (приватни трансфери).

КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА

КАПИТАЛНА СМЕТКА

Опфатени се капиталните трансфери за кои извор на податоци е платниот промет на банките со странство.

ФИНАНСИСКА СМЕТКА

Директни инвестиции: Директните инвестиции ги опфаќаат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и другиот капитал. Трговските кредити, долгорочните и краткорочните заеми помеѓу поврзаните субјекти се евидентираат во ставката друг капитал. Основен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22. Извор на податоци за паричните влогови е платниот промет на банките со странство, а за стоковите влогови царинските документи. За тековната година за реинвестираната добивка и за другиот капитал се вршат проценки врз основа на податоците за претходните години.

Портфолио инвестиции: Извор на податоци за портфолио инвестициите е платниот промет на банките со странство.

Други инвестиции:

Трговски кредити: Трговските кредити (одобрени во странство и примени од странство) претставуваат разлика помеѓу физичката размена на стоките и наплатите односно плаќањата за истите. Податоците за трговските кредити како проценка се изведенi од податоците за стоковната размена од царинските документи и извршените наплати и плаќања од платниот промет по основ на извоз и увоз на стоки. Доколку вредноста на физичкиот извоз е поголема од вредноста на наплатениот извоз, разликата се евидентира како одобрен трговски кредит (со негативен предзнак). Ако вредноста на увезената стока е поголема од плаќањето по основ на увоз на стоки, разликата се евидентира како примен трговски кредит (со позитивен предзнак). Како дополнителен извор на податоци се користат податоците од месечните извештаи -МИ.

Заеми: Во категоријата заеми се прикажуваат користењата и обврските за отплата на главнина, по среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Довтасаните, а неплатени обврски за главнина и камата се евидентираат во категоријата други инвестиции - друго. Податоците се базираат на извештаите за среднорочниот и долгорочниот јавен и приватен надворешен долг изгответи во НБРМ врз основа на КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Валутни и депозитни: Податоците се однесуваат првенствено на промените на девизните средства и девизните обврски на банките. Извор на податоци се месечните банкарски извештаи - КНБИФО и платниот промет на банките со странство. Промените на девизните средства и обврски на банките се искажани со делумно исклучување на меѓувалутарните промени. Промените на девизните средства на населението ја опфаќаат нето положената ефектива на девизни сметки на граѓаните во банкарскиот систем намалена за увозот на стоки од физички лица. Извор на податоци за нето положената ефектива на девизни сметки е платниот промет на банките со странство, а за увозот на стоки од физички лица царинските декларации. Како дополнителен извор на податоци за валутите и депозитите на останатите сектори се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Бруто официјални резерви: Податоците се однесуваат на промените на состојбата на официјалните девизни резерви. Извор на податоци се извештаите на НБРМ за состојбата на девизните резерви пресметани по курс на денот на извештајниот период.

Табели бр.24 и 25 Надворешно-трговска размена

Извор на податоци за надворешно-трговската размена е ДЗСРМ. Податоците за стоковната размена на

Република Македонија со странство се подготвуваат согласно основните статистички стандарди, дефиниции и препораки на ООН за концептите и дефинициите на статистиката на надворешната трговија. Податоците за извозот се објавуваат на **Ф.о.б.** а за увозот на **Ц.и.Ф.** основа.

Табели бр.26 и 27 Состојба на странски директни инвестиции

Начинот на пресметување и прикажување на странските директни инвестиции (СДИ) во меѓународни рамки се базира на методолошките препораки на Прирачникот на ММФ (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) и Прирачникот на OECD (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Согласно овие препораки СДИ вклучуваат:

- сопственички капитал и реинвестирана добивка;
- побарувања од поврзаните претпријатија во странство;
- обврски кон поврзаните претпријатија во странство.

Реинвестираната добивка методолошки вклучува:

- дел од добивка распоредена во капитал;
- дел од добивка распоредена во резерви;
- дел од добивка распоредена за покривање на загуби од изминат период;
- нераспоредена добивка;
- непокриена загуба;
- загуба од претходен период, претворена во побарување од инвеститорот и
- добивка од претходен период, претворена во обврска кон инвеститорот.

Согласно Петтото издание на прирачникот од ММФ се препорачува како критериум да се користи минимално учество од 10% во капиталот или правото на глас. Според тоа дистинкција на директен и портфолио инвеститор се прави од аспект на процентот на поседувани акции и удели во претпријатието.

Методолошките постапки кои се применуваат во Република Македонија за пресметување на странските директни и портфолио инвестиции во потполност кореспондираат со методолошките постапки применувани од страна на земјите членки на ММФ и OECD.

Податоците за СДИ во Република Македонија се прикажани од аспект од земјата од каде потекнуваат и дејноста во која е инвестирано.

Табели бр.28 и 29 Меѓународна инвестициона позиција

Меѓународната инвестициона позиција претставува статистички извештај кој ја прикажува состојбата и структурата на финансиските побарувања (средства) на резидентите од нерезидентите и финансиските обврски на резидентите кон нерезидентите кои произлегуваат од нивното меѓусебно работење, на определен датум, вообично на последниот ден од годината.

Меѓународните финансиски средства на земјата ги сочинуваат директните и портфолио инвестициите на резидентите правни и физички лица во други земји вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, останатите инвестиции на резидентите во странство во вид на одобрени заеми и кредити, девизните средства на резидентните банки кај странските комерцијални банки, како и официјалните девизни резерви. Меѓународните финансиски обврски на земјата ги сочинуваат обврските по директните и портфолио инвестициите на нерезидентите правни и физички лица во земјата вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, обврските по останатите инвестиции на нерезидентите во земјата во вид на користени заеми и кредити и обврските по депозитите на странските правни и физички лица кај резидентните банки.

Разликата помеѓу вкупните меѓународни финансиски средства и обврски ја дава нето меѓународната инвестициона позиција на една земја. Односно, нето меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија е разлика помеѓу инвестициите на резидентите кај нерезиденти (нејзините меѓународни средства) и инвестициите на нерезидентите кај резиденти (нејзините меѓународни обврски).

Директните инвестиции се вложувања со кои инвеститорот има намера да воспостави трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции, согласно меѓународните препораки и стандарди, се користи минимално учество од 10% во капиталот или одлучувачко право на глас во правното лице во кое се инвестира. Директните инвестиции го вклучуваат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и долгот на меѓусебно поврзаните субјекти. Извор на податоци за директните инвестиции за составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, се прашалниците - извештаите за состојбата и прометот на поврзаните субјекти кои до НБРМ на годишна основа ги доставуваат сите правни лица-резиденти за вложувањата во и од странство.

Портфолио инвестиции ги опфаќаат вложувањата во должнички хартии од вредност и во сопственички хартии од вредност, каде инвеститорот поседува помалку од 10% од акционерскиот капитал или нема одлучувачко право на глас. За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за вложувањата во сопственички хартии од вредност се годишните прашалници - извештаи за состојбата и прометот на поврзаните субјекти, а за вложувањето во должнички хартии од вредност се користат податоците од платниот промет на деловните банки со странство (согласно Извештајниот систем за меѓународните трансакции), извештаите за работи со хартии од вредност од овластените учесници на Македонската берза, како и базата на податоци на Централниот депозитар на хартии од вредност. За пресметка на пазарната вредност на хартиите, се користат податоците за пазарните цени од Македонската берза на хартии од вредност.

Останатите инвестиции ги опфаќаат средствата и обврските врз основа на краткорочни и долгорочни финансиски и трговски кредити и заеми, валути и депозити и останати средства и обврски. Согласно Прирачникот за платен биланс на ММФ, под трговски кредити се подразбираат побарувањата и обврските кои произлегуваат од комерцијално работење на резидентите со странство (по основ на извоз/увоз на стоки и услуги, авансно плаќање и сл.). За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за трговските кредити се кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (образец КИПО), а за финансиските кредити и заеми се користи кредитната евиденција со странство (образец КЗ и КО). Валутите и депозити ги опфаќаат депозитите кои резидентните банки ги држат во странство, односно обврските на резидентните банки кон нерезидентите. Извори на податоци за оваа ставка се месечните извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки и платниот промет на банките со странство.

Табели бр.30-32 Бруто надворешен долг, Бруто надворешни побарувања и Нето надворешен долг**Општи методолошки објаснувања**

Евидентирањето и следењето на надворешниот долг го врши Народната банка на Република Македонија (во продолжение: Народната банка) како надлежна институција, согласно со Законот за Народната банка на Република Македонија и Законот за девизно работење.

Статистиката за надворешниот долг, во основа, се изготвува согласно со Прирачникот за статистика на надворешниот долг⁴⁷ (Прирачник).

Бруто надворешен долг

Бруто надворешниот долг во даден момент е еднаков на износот на тековните и безусловните обврски кои бараат плаќања на главница и/или камата од страна на должникот во некое идно време и кои се должат кон нерезиденти, од страна на резидентите на една економија. Согласно со ваквата дефиниција, бруто надворешниот долг претставува состојба на одреден ден на сите идни обврски на резидентите кон нерезидентите, што вклучува обврски по главница, достасани неплатени обврски по главница и камата, како и пресметана задоцната камата, независно од видот на инструментот и рочноста.

Бруто надворешни побарувања

Бруто надворешните побарувања се состојба на сите тековни и безусловни побарувања, врз основа на должнички инструменти, кои ги имаат резидентите од нерезиденти. Во основа, дефиницијата за бруто надворешните побарувања е идентична со дефиницијата за бруто надворешниот долг, со оглед на фактот дека побарувањата на една економија претставуваат долг на друга економија.

Нето надворешен долг

Нето надворешниот долг е дефиниран како разлика помеѓу состојбата на бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања. Нето надворешниот долг, во својата структура е идентичен со бруто надворешниот долг, при што стандардното прикажување се состои од поделба по институционални сектори, рочност и инструменти на долг.

Согласно со Прирачникот, поделбата на долгот се врши помеѓу четири основни институционални сектори во економијата, и тоа:

- државниот сектор (ја вклучува јавната власт и нејзините агенции - владините единици на сите нивоа - централна, локална власт и социјални фондови);
- монетарната власт (централната банка, или друга институција носител на монетарната власт);
- банкарскиот сектор (финансиските посредници кои вршат активности на прибирање депозити и давање кредити);
- останати сектори (небанкарските финансиски посредници, нефинансиските трговски друштва, домаќинствата и непрофитните институции).

Понатаму, во рамките на секој сектор, е извршено разграничување по рочност, при што долгот се дели на краткорочен (со рок на доспевање до една година) и долгорочен (со рок на доспевање над една година).

На третото ниво, долгот се распределува по стандардни видови на инструменти, и тоа:

- трговски кредити (побарувања или обврски кои произлегуваат од директно одобрување кредит од добавувачот (испорачателот), врз основа на промет на стоки и услуги, авансни плаќања од купувачот на стоки и услуги и изведување на работи);
- заеми (побарувања или обврски кои настануваат со директно позајмување на финансиски средства (пари) од страна на кредиторот на должникот врз основа на договор за кредит);

⁴⁷ External Debt Statistics: Guide for compilers and Users, IMF, 2003.

- должнички хартии од вредност (креирање долг или побарувања преку емисија/купување хартии од вредност, како дел од портфолио-инвестициите во земјата, со кои се тргува на организирани финансиски пазари, како и преку шалтер);

- валути и депозити (валутите се побарувања од централната банка која ги издала банкнотите и монетите, од страна на нерезидентите кои располагаат со нив. Обврските врз основа на депозити се обврски на финансиските институции кои примаат депозити од нерезидентите, додека побарувањата по депозити настануваат врз основа на депонирани средства кај нерезидентни финансиски институции); и

- останато (останатите побарувања и обврски настануваат врз основа на должнички инструменти кои не се вклучени во претходните групи. Важна категорија во ставката „останато“ се достасаните неплатени обврски/побарувања кои се третираат како краткорочни, бидејќи доспеваат веднаш и се кумулатив на достасаните неплатени обврски/побарувања по сите претходно наведени инструменти).

Во рамките на нето надворешниот долг, посебно се прикажуваат нето обврските на меѓусебно поврзаните субјекти. Издвојувањето на побарувањата/обврските на меѓусебно поврзаните субјекти во рамки на нето надворешниот долг е значајно заради обезбедување компатибилност и конзистентност со извештајот за меѓународната инвестициска позиција, каде што овие обврски/побарувања на меѓусебно поврзаните субјекти се дел од категоријата „директни инвестиции (останат капитал)“.

Од аспект на вреднувањето, согласно со Прирачникот за сите инструменти се користи номиналната вредност, освен за должничките хартии од вредност, каде што долгот се прикажува по пазарна вредност. Ова во целост усогласено со начинот на нивно прикажување во рамките на меѓународната инвестициска позиција на земјата.

Податоците за состојбата на долг, плановите на отплата, достасаните неплатени обврски и склучените кредитни работи се пресметуваат во извештајните валути по средниот курс на Народната банка, на датумот на пресек. Тековите по надворешниот долг, повлечените средства и отплатите се курсираат по средниот курс на Народната банка, на датумот на настанување на трансакциите.

Состојбата на надворешниот долг е резултат на повлекувањата на средства, намалени за вкупните отплати на главнина, зголемени за износите на капитализирана достасана неплатена камата и оценета задоцната камата до датумот на пресек. Со оглед на фактот дека состојбите се курсираат по курс на крај на периодот, а тековите (повлекувања и отплати) со курс на денот на трансакцијата, разликата во состојбата на почетокот и крајот на периодот не одговара на нетопромените од трансакции, туку таа ги вклучува и остварените курсни разлики.

Извори на податоци и методологија за изготвување на нето надворешниот долг на Република Македонија

Извори на податоци за нето надворешниот долг на државниот сектор:

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - во делот на должничките хартии од вредност издадени во странство и купени од нерезиденти, се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (КЗ);

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - во делот на должничките хартии од вредност, издадени во земјата и купени од нерезиденти, се користат податоци од: извештаите за работи со хартии од вредност (ИХВ), кои ги доставуваат овластените учесници на Македонската берза; од Централниот депозитар на хартии од вредност и од Македонската берза на хартии од вредност за утврдување на пазарната цена на хартиите од вредност. Во делот на бруто надворешниот долг, за тековната година, при пресметката на оваа ставка се користи состојбата на долг на крајот на претходната година и нејзини се додадени нето-движењата од платниот биланс во делот на портфолио-инвестициите - должнички хартии од вредност.

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од: системот за известување за надворешниот долг (извештаи за кредитното задолжување КЗ) - кредитна евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на обврските по одделни кредитни

работи со сите основни елементи. Оваа евиденција овозможува добивање на податоци за состојбата на надворешниот долг, користењата, отплатите, износот на достасаните неплатени обврски за одредена кредитна работа и сл.; и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО) - кредитната евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на побарувањата по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција обезбедува податоци за состојбата на побарувањата, одобрувањата, наплатите, износот на достасаните ненаплатени побарувања за одредена кредитна работа и сл.

Извори на податоци за нешто надворешен долг на секторот „монетарна власт“:

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - се користат податоци од известтаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- за категоријата „валути и депозити“ - се користат податоци од известтаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- за категоријата „заеми“ - се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ).

Извори на податоци за нешто надворешен долг на секторот „банки“:

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);
  - за категоријата „валути и депозити“ се користат податоци од банкарските известтаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО) - месечни известтаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки;
  - за категоријата „останати обврски“ се користат податоци за достасаните неплатени обврски по категоријата „заеми“, од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО).

Извори на податоци за нешто надворешен долг на останатите сектори:

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);
  - за категоријата „валути и депозити“ се користат податоци од месечните известтаи за состојбата на редовните сметки на резидентите во странство (известтаи МИ);
  - за категоријата „краткорочни трговски кредити“ се користат податоци од кварталните известтаи за побарувањата и обврските по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО). Исклучок е направен за 2007 година, каде поради воведување нов прашалник, кој сè уште е во фаза на тестирање, податоците за состојбата на долгот и побарувањата од комерцијалното работење се добиени со додавање на состојбата од крајот од 2006 година со податоците за трговските кредити од платниот биланс;
  - за категоријата „долгорочни трговски кредити“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);
  - за категоријата „останати обврски“ се користат податоци за достасаните неплатени обврски по категоријата „заеми“ од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО).

Извори на податоци за нешто надворешниот долг на меѓусебно поврзаниите субјекти - директни инвестиции:

- како основен извор на податоци за побарувањата и обврските на меѓусебно поврзаните субјекти се користат податоци од годишните прашалници - за состојбата и прометот на поврзаните субјекти (ДИ-22 и ДИ-11), кои ги доставуваат сите резиденти-правни лица за

вложувањата во и од странство. За тековната година, во отсуство на податоци од основниот извор, како извори на податоци се користат: за заемите на меѓусебно поврзаните субјекти се користи системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО), каде што постои можност за утврдување на меѓусебната поврзаност на кредиторите и должниците; и за трговските кредити на меѓусебно поврзаните субјекти - податоците од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО), од каде што се проценува учеството на долгот/побарувањата на меѓусебно поврзаните лица, врз основа на застапеноста од претходните години.

Податоците за периодот 2004-2005 година се на годишна, додека почнувајќи од 2006 година, тие се објавуваат на квартална основа во евра и американски долари.

Табела бр.33 Девизни резерви

Податоците се однесуваат на состојбата на девизните резерви и другите девизни средства на определен датум.

Девизните резерви како средства со кои располагаат и се контролирани од страна на монетарните власти, се состојат од: монетарно злато, специјални права на влечење (SDR-Special Drawing Rights), резервна позиција кај ММФ и девизи.

Одделните компоненти на девизните резерви се дефинирани целосно во согласност со методологијата на Меѓународниот монетарен фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание).

Состојбата на девизните резерви се пресметува по средниот курс на НБРМ на денот за кој се објавуваат податоци.

Монетарно злато

Злайшо: Категоријата монетарно злато го опфаќа златото со кое ракува НБРМ, а кое се состои од монетарно злато кое се наоѓа во трезорот на НБРМ, златни гранулати, монетарно злато депонирано во странски банки и монетарно злато на пат.

Депозити во злайшо: Депозитите во злато го опфаќаат ороченото злато во странски банки на подолг временски период.

Девизи

Депозити кај странски банки: Оваа категорија ги опфаќа девизните средства на ностро сметки кај странски банки, средства во странски банки кои служат како покритие за отворени акредитиви и гаранции, пласмани во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, како и орочени девизни средства во странство.

Ефектива во трезор: Ефективата во трезор ја сочинуваат ефективните средства за плаќање кои се наоѓаат во трезорот на НБРМ, чекови во девизи примени во благајна, чекови испратени за наплата во странство, како и чекови испратени за наплата кај домашни банки.

Хартии од вредносост: Во оваа категорија влегуваат девизните средства пласирани во должнички купонски и дисконтни хартии од вредност издадени или гарантирани од странски држави, централни банки, мултилатерални развојни банки и меѓународни финансиски институции, како и девизните средства пласирани во колатерилизирани и агенциски обврзници.

Други девизни средства

Во оваа категорија се опфатени пласманите во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, девизни средства во странски банки кои служат како колатерал за дадени гаранции, примени девизни средства на тековните сметки на државата, како и пласмани во

сопственички хартии од вредност издадени од нерезиденти (БИС-акции) во странска валута расположиви за продажба.

Табели бр.34 и 35 Девизен курс на денарот- просек за периодот и на крајот од месецот

Просечните годишни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви.

Просечните квартални девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви од дадениот квартал.

Просечните месечни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од средните дневни девизни курсеви.

Девизен курс на крајот на месецот е средниот дневен девизен курс од курсната листа на НБРМ за последниот ден од месецот.

Табела бр.36 Индекси на ефективен девизен курс на денарот

Реалниот ефективен девизен курс претставува индексен број кој се добива како количник од индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот и индексот на релативните цени.

Индексот на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) на денарот се пресметува како пондерирана геометриска средина од билатералните просечни месечни девизни курсеви на дванаесет поголеми надворешнотрговски партнери на Република Македонија (Австралија, Бугарија, Хрватска, Германија, Грција, Италија, Холандија, Русија, Словенија, Турција, САД и Србија), со базен период 2003=100 и пондери засновани врз надворешнотрговската размена во 2006 година.

Индексот на релативни цени е однос помеѓу просечниот пондериран индекс од индексите на странски цени на земјите што соодветствуваат со изборот на земји чии валути се користат при пресметката на НЕДК на денарот и индексот на домашни цени, со базен период 2003=100 и пондери засновани врз надворешнотрговската размена во 2006 година. Притоа, како дефлатори се користат индексот на потрошувачки цени (CPI), Индексот на производители на индустриски производи (PPI) и Индексот на трошоци на работна сила по единица производ (ULC).